

Klimata pilsētas līgums Rīcības plāns

Rīgas valstspilsētas Rīcības plāns klimata
mērķu sasniegšanai līdz 2030. gadam

Atruna

Šajā dokumentā pausts tikai autora viedoklis. Eiropas Komisija nav atbildīga par jebkādu šī dokumenta satura izmantošanu.

Saturs

Īss apraksts	3
Attēlu saraksts	5
Tabulu saraksts	5
Saīsinājumi un akronīmi	6
1 Ievads	8
1.1 Darba process	8
2 A daļa – Klimata rīcības pašreizējais statuss	13
2.1 Modulis A-1: Siltumnīcefekta gāzu bāzes līnijas emisiju inventarizācija	13
2.2 Modulis A-2: Pašreizējo politiku un stratēģiju novērtējums	21
2.3 Modulis A-3: 2030. gada klimatneitralitātes sistēmiskie šķēršļi un iespējas	37
3 B daļa – Ceļi uz klimatneitralitāti līdz 2030. Gadam	50
3.1 Modulis B-1: Klimatneitralitātes scenāriji un ietekmes ceļi	50
3.2 Modulis B-2: Klimatneitralitātes portfeļa dizains	65
3.2.1 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra	67
3.2.2 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Enerģijas ražošana	81
3.2.3 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Daudzdzīvokļu ēkas	90
3.2.4 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Transports un mobilitāte	98
3.2.5 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika	111
3.3 Modulis B-3: Uzraudzības, novērtēšanas un mācīšanās rādītāji	121
4 C daļa – Klimatneitralitātes iespējošana līdz 2030. gadam	141
4.1 Modulis C-1: Pārvaldības inovāciju intervences	141
4.2 Modulis C-2: Sociālo inovāciju intervences	143
4.3 Modulis C-3: Pasākumu portfeļa finansēšana	146
5 Nākotnes perspektīva un nākamie soļi	150

Īss apraksts

2022. gadā Rīgas valstspilsēta tika izraudzīta par vienu no Eiropas misijas “100 klimatneitrālas un viedas pilsētas līdz 2030. gadam” (“neto nulles pilsētas”) dalībniecēm. Ņemot vērā, ka Rīgas valstspilsētas pašvaldībai (RVP) jau bija izstrādāts un apstiprināts “Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns 2030. gadam” (IEKRP 2030. gadam), tika paplašināts tā tvērums un emisiju aprēķina metodika, iekļaujot arī atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanu un mežsaimniecību, aktualizējot IEKRP 2030. gadam definētos mērķus.

RVP Rīcības plāna klimata mērķu sasniegšanai līdz 2030. gadam (turpmāk – Rīcības plāns) jaunais mērķis ir nodrošināt 53% CO₂ emisiju samazinājumu, salīdzinot ar 2019. gadu, kas nozīmē sasniegt CO₂ emisiju samazinājumu par 80%, salīdzinot ar 1990. gadu, un klimatneitralitāti pašvaldības infrastruktūrā. Papildus ar meža teritoriju palīdzību plānots nodrošināt nemainīgu CO₂ piesaisti līdz 2030. gadam – aptuveni 300 ktCO₂/gadā, kas atbilst 16% no kopējām SEG emisijām, kas uzskaitītas 2019. gadā.

Lai sasniegtu RVP klimata mērķu sasniegšanu, ir definēti šādi katra sektora rīcību virzieni:

(P) Pašvaldības infrastruktūra un objekti (paredzētie pasākumi nodrošinās CO₂ emisiju samazinājumu 7% apmērā no kopējā apjoma):

- P1: Energopārvaldības sistēmas nepārtraukta uzlabošana.
- P2: 100% atjaunīgās siltumenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās.
- P3: 100% atjaunīgās elektroenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās.
- P4: Pašvaldības ēku atjaunošanas plāna līdz 2030. gadam izstrāde un sistemātiska ēku atjaunošana.
- P5: Ielu apgaismojuma modernizācija.
- P6: Nodrošināt 100% apmērā atjaunīgās elektroenerģijas izmantošanu ielu apgaismojumam, luksoforu un pulksteņu darbināšanai 2030. gadā.
- P7: Datu uzskaites sistēmas izveide pār pašvaldības autoparku un transportlīdzekļu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana.
- P8: Sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšana darba vajadzībām Rīgas pašvaldības darbinieku vidū.
- P9: Pāreja uz bezemisiju transportlīdzekļiem kapitālsabiedrībās, pašvaldības iestādēs.
- P10: Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu energoefektivitāte un AER izmantošana.

(E) Enerģijas ražošana (iekļautie pasākumi nodrošinās 37% CO₂ emisiju samazinājuma no kopējā apjoma):

- E1: Bezemisiju tehnoloģiju un AER pieauguma veicināšana centralizētajā siltumapgādē.
- E2: Nodrošināt jaunu klientu pieslēgšanu Rīgas pilsētas CSS.
- E3: Siltumenerģijas ražošanas un pārvaldes efektivitātes paaugstināšana, kā arī siltumapgādes sistēmas digitalizācija.
- E4: Pakāpeniska pāreja uz 4. paaudzes siltumapgādes sistēmu.
- E5: Inovatīvu pilotprojektu īstenošana.
- E6: Veicināt elektrifikāciju, AER izmantošanu decentralizētā siltumapgādē vai pieslēgšanos CSS.
- E7: Veicināt AER izmantošanu elektroenerģijas ražošanā Rīgas vajadzībām.

(Dz) Daudzdzīvokļu ēkas (2% CO₂ emisiju samazinājums):

- Dz1: Informācijas un datu pieejamības uzlabošana par daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāti.
- Dz2: Normatīvo aktu pārskatīšana daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas tempu palielināšanai Rīgā.
- Dz3: Iedzīvotāju iesaiste daudzdzīvokļu ēku atjaunošanā.
- Dz4: Rīgas energoefektivitātes fonda (REEF) izveide.
- Dz5: Jaunu standartizētu risinājumu pētīšana un īstenošana ēku atjaunošanai, samazinot ēku atjaunošanas izmaksas.

(T) Transports (lielākais CO₂ emisiju samazinājums – 54% no kopējā apjoma):

- T1: Pilsētplānošana vērsta uz mērķi veidot pilsētu, kuras iedzīvotāji un viesi ir mazāk atkarīgi no privātajām automašīnām.
- T2: Pasākumi attālināta darba veicināšanai un e-pakalpojumu pieejamības palielināšanai.
- T3: Aktīva dzīvesveida un velosipēdu izmantošanas veicināšana.
- T4: Ar sabiedrisko transportu veikto pasažieru braucienu īpatsvara palielināšana ikdienā.

- T5: Ierobežojumi privātajam transportam.
T6: Citi pasākumi vieglo automašīnu izmantošanas samazināšanai.
T7: Elektrifikācijas veicināšana privātajā transportā un pakalpojumu sniegšanā.
T8: Pašvaldības funkciju nodrošinošo transportlīdzekļu pakāpeniska pāreja uz tīrām tehnoloģijām.
T9: Mobilitātes datu apkopošana un ieviesto pasākumu monitorings.

(A) Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika:

- A1: Attīstīt un pilnveidot datu uzskaites sistēmu un infrastruktūras kartēšanu.
A2: Atkritumu rašanās novēršana.
A3: Sadzīves atkritumu šķirošanas apjoma un kvalitātes uzlabošana.
A4: Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība.
A5: Atkritumu pārstrādes veicināšana.
A6: Aprites ekonomikas rīcības plāna 2026. - 2030. gadam izstrāde.
A7: Integrētā komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāna izstrāde un ieviešana.
A8: Atkritumu radītāju informēšana, izglītošana, apziņas celšana.

(ZM) Mežsaimniecība un CO₂ emisiju piesaiste:

- Rīcības virziens CO₂ piesaistei (SIA "Rīgas meži" piederošajās teritorijās):
ZM1: Mērķtiecīga vienlaidu meža seguma izveide, ilgtspējīga stādāmā materiāla izvēle mežsaimniecisko darbu zonām.
ZM2: Pētniecības un inovāciju attīstība CO₂ piesaistes veicināšanai pilsētvidē.
ZM3: Dalīšanās ar zināšanām par jaunām mežu apsaimniekošanas metodēm.
Rīcības virziens SEG emisiju mazināšanai (SIA "Rīgas meži" piederošajās teritorijās):
ZM4: Attīstīt un pilnveidot datu uzskaites sistēmu un emisiju aprēķinu.
ZM5: Meža sertifikācijas nosacījumu ievērošana par ilggadēji apmežojamās platības ierobežojumiem.
ZM6: Uzņēmuma mežsaimniecisko risku novērtējuma pilnveide, izvērtējot mežaudžu attīstības riskus un iespējas.
ZM7: Izstrādāto kūdras purvu rekultivācijas un citu šo teritoriju apsaimniekošanas iespēju izpēte un pasākumu ieviešana.
ZM8: Rīgas pilsētvides zaļināšana (pārējā Rīgas teritorija).

Lai panāktu klimatneitralitāti, plānošanas un īstenošanas procesā tiks ņemti vērā un integrēti šādi horizontālie aspekti:

- **Ieinteresēto personu līdzdalība:** Lai panāktu pēc iespējas lielāku vai dažādāku ieinteresēto personu iesaisti identificēto pasākumu ieviešanā un jaunu pasākumu plānošanā, katra sektora atbildīgās institūcijas pārstāvji identificēs un iesaistīs galvenās ieinteresētās personas, tai skaitā pārstāvjus no apkaimju centriem un kopienām, kas apvieno un pārstāv dažādu iedzīvotāju grupu intereses, dažādām uzņēmēju un pakalpojumu sniedzēju asociācijām, kas pārstāv uzņēmēju intereses, kā arī no NVO un citām organizācijām, kā piemēram, universitātēm, kas informāciju var tālāk nodot arī dažādām sabiedrības grupām (plašāks apraksts C-1.2. sadaļā).
- **Inovācijas sociālajā jomā:** Tiks izvērtētas un attīstītas tādas iespējas kā, piemēram, atbalsts Inovāciju centru / inkubatoru izveidei; datu atvēršana inovāciju veicināšanai; sadarbības stiprināšana ar pētniecības iestādēm; Klimata inovāciju fondu veidošana; izglītojošo programmu veidošana; regulāru tīklošanās pasākumu organizēšana (plašāks apraksts C-2.1. sadaļā).

Lai nodrošinātu plānā paredzēto rīcības virzienu efektīvu un pārskatāmu ieviešanu, katram sektoram ir sagatavota detalizēta organizatoriskā shēma (plašāku informāciju skat. A-3.3. sadaļā), ņemot vērā galvenās ieinteresētās personas un to savstarpējo mijiedarbību (plašāku informāciju skat. A-3.1. sadaļā).

Rīcības plānā paredzēto rīcības virzienu īstenošanai nepieciešamo finansējumu var iegūt no dažādiem finansējuma avotiem: pašvaldības īstermiņa un vidēja termiņa budžeta līdzekļiem; privātajiem līdzekļiem – ilgtermiņa projektiem ēku renovācijai; ES struktūrfondiem – pārejai uz AER un citiem ilgtermiņa energoefektivitātes pasākumiem; ilgtspējīgiem transporta risinājumiem; valsts līdzfinansējuma, kā arī citiem finanšu instrumentiem.

Klimatneitralitātes mērķu sasniegšanai nepieciešamais finansējuma apmērs tiek lēsts vismaz 2,8 miljardu eiro apmērā.

RVP tuvākie plāni ir:

- Apstiprināt Rīcības plānu un Investīciju plānu;

- Parakstīt Klimata pilsētas līgumu;
- Nodrošināt aktīvu un rīcībspējīgu organizatorisko struktūru plāna ieviešanai un uzraudzībai;
- Sagatavot dažādām mērķgrupām (pašvaldības struktūrvienībām un kapitālsabiedrībām; iedzīvotājiem; uzņēmējiem u. c.) vizuāli pievilcīgas šī plāna vienkāršotās un saīsinātās versijas, ar ko katra mērķgrupa varētu iepazīties un saprast, kā tā var sekmēt Rīgas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu;
- Uzsākt rīcības virzienam paredzēto pasākumu ieviešanu, iesaistot arī visas identificētās iesaistītās sabiedrības grupas prioritāro pasākumu īstenošanā, t. sk. pasākumu monitoringā.

RVP pārskatīs šo plānu pēc 2–3 gadiem, ņemot vērā SEG emisiju datus un ieviesto pasākumu monitoringa rezultātus, un, ja būs nepieciešams, iekļaus tajā papildu pasākumus.

Attēlu saraksts

Attēla nr.	Attēla nosaukums	Lpp.
1. attēls	Rīgas līdžšinējā virzība uz klimatneitralitāti	10
2. attēls	Rīcības plāna aptvertie sektori	11
3. attēls	Rīgas celvedis klimatneitralitātes sasniegšanai	12
A-1.5.1. attēls:	Enerģijas patēriņa izmaiņas 2015. - 2020. gadā Rīgas valstspilsētā	17
A-1.5.2. attēls	Enerģijas patēriņa sadalījums pa sektoriem 2020. gadā	18
A-1.5.3. attēls	Radīto emisiju izmaiņas 1990, 2005, 2015. - 2020. gadā	18
A-1.5.4. attēls	SEG emisiju dalījums pa sektoriem 2020. gadā	19
A-1.5.5. attēls	Pašvaldības infrastruktūras enerģijas patēriņš 2020. gadā	19
A-1.5.6. attēls	Pašvaldības infrastruktūras enerģijas patēriņa radītās CO ₂ emisijas 2020. gadā	20
A-2.2.1. attēls	Rīcības plāna sasaiste ar RD attīstības plānošanas dokumentiem	36
A-3.3.1. attēls	Pašvaldības infrastruktūras sektora organizatoriskā shēma	49
A-3.3.2. attēls	Enerģijas ražošanas sektora organizatoriskā shēma	49
A-3.3.3. attēls	Daudzdzīvokļu ēku sektora organizatoriskā shēma	50
A-3.3.4. attēls	Transporta un mobilitātes sektora organizatoriskā shēma	51
A-3.3.5. attēls	Atkritumu apsaimniekošanas un aprites ekonomikas sektora organizatoriskā shēma	51
A-3.3.6. attēls	Mežsaimniecības un CO ₂ piesaistes sektora organizatoriskā shēma	52
B-1.1.1. attēls	Sektora rīcības virziens un īpatsvars kopējo CO ₂ emisiju samazinājumā	65
B-1.1.2. attēls	Rīcības virzieni pašvaldības infrastruktūras, enerģijas ražošanas, mājokļu, transporta un mobilitātes sektoros atbilstoši prioritātēm	66
B-2.3.1. attēls	Rīgas zaļās zonas 2020. gadā	118
B-2.3.2. attēls	SIA "Rīgas meži" apsaimniekošanā esošās zaļās teritorijas	119
B-2.3.3. attēls	CO ₂ emisiju piesaiste SIA "Rīgas meži" piederošajās teritorijās	120
B-2.3.4. attēls	Rīcības virziens, kas attiecas uz Rīgas zaļās infrastruktūras teritorijām, kas nepieder SIA "Rīgas meži"	126
C-1.2.1. attēls	Galvenās ieinteresēto personu grupas	149

Tabulu saraksts

Tabulas nr.	Tabulas nosaukums	Lpp.
A-1.1.	Enerģijas galapatēriņš sektoros	13
A-1.3.1.	Aktivitātes sektoros	14
A-1.3.2.	Nākotnē iekļaujamās aktivitātes	15
A-1.4.	SEG emisijas sektoros (2020)	16
A-1.4.	SEG emisijas sektoros (1990)	16
A-2.1.	Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts	21
A-2.3.	Emisiju atšķirība	37
A-3.1.	Sistēmu un ieinteresēto personu kartējums	40

B-1.1.	Ietekmes ceļi	53
B-2.1.	Rīcību portfeļa apraksts	66
B-3.1.	Ietekmes rādītāji	126
B-3.2.	Rādītāju metadati	137
C-1.2.	Organizatoriskās un pārvaldības intervences	147
C-2.2.	Sociālo inovāciju intervences	150
C-3.1.	Kopsavilkums par intervencēm ar ietekmi uz izmaksām (izklāsts Investīciju plānā)	153

Saīsinājumi un akronīmi

Saīsinājumi un akronīmi	Definīcija
RES	Atjaunīgie energoresursi
ALTUM	AS "Attīstības finanšu institūcija Altum"
ANM	Atveseļošanās un noturības mehānisms
AS	Akciju sabiedrība
CSDD	Valsts akciju sabiedrība "Ceļu satiksmes drošības direkcija"
CSS	centralizētā siltumapgādes sistēma
EM	Ekonomikas ministrija
EPS	Energo pārvaldības sistēma
EU	Eiropas Savienība
ESKO	Energoservisa uzņēmums
ETL	Elektrotransportlīdzeklis
ETS	Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma
FM	Finanšu ministrija
IEKRP	Ilgspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns
IPCC	Klimata pārmaiņu starpvaldību padome
kg/t/ktCO ₂ e	Siltumnīcefekta gāzu emisiju masas vienības, izteiktas oglekļa dioksīda ekvivalentos (kilograms, tonna, vai kilotonna)
KEM	Klimata un enerģētikas ministrija
LED	Gaismas diode
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
NEKP2030	Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam
NVO	Nevalstiska organizācija
PARIS	Pašvaldības atkritumu radītāju un valdītāju informatīvā sistēma
PV	Saules fotoelektriskie paneļi / saules fotoelementi
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
REEF	Rīgas energoefektivitātes fonds
Rīgas metropoles areāls	Rīgas metropoles areāls
RNP	SIA "Rīgas namu pārvaldnieks"
Rīgas plānošanas reģions	Rīgas plānošanas reģions
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
SEG	Siltumnīcefekta gāzes: oglekļa dioksīds (CO ₂), metāns (CH ₄), vienvērtīgā slāpekļa oksīds (N ₂ O), fluorogļūdeņraži (HFC), perfluorogļūdeņraži (PFC), sēra heksafluorīds (SF ₆)
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SM	Satiksmes ministrija
TEC	Termoelektrocentrāle
Rīgas valstspilsētas pašvaldības struktūrvienības un iestādes	
RAIC	Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centrs
RD	Rīgas dome
MVK	Rīgas domes Mājokļu un vides komiteja
RDA	Rīgas digitālā aģentūra
REA	Rīgas enerģētikas aģentūra
RVP	Rīgas valstspilsētas pašvaldība

ĀMD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Ārtelpas un mobilitātes departaments
FD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Finanšu departaments
ĪD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašuma departaments
ĪKSD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departaments
LD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departaments
MVD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Mājokļu un vides departaments
PAD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departaments

1 Ievads

Latvijā ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānu izstrāde pašvaldībām nav obligāta prasība, bet Energoefektivitātes likumā noteikts, ka pašvaldībām ir tiesības izstrādāt un pieņemt enerģētikas plānu kā atsevišķu dokumentu vai iekļaut valstspilsētas vai novada teritorijas attīstības programmā konkrētus energoefektivitātes mērķus un pasākumus. Pakāpenisku klimata politikas mērķu integrēšanu pašvaldību attīstības plānošanā paredz arī Klimata likuma projekts.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība (RVP) Pilsētu mēru pakta iniciatīvai pievienojās kā pirmā Latvijas pašvaldība 2008. gadā. Tā bija pašvaldības pirmā politiskā apņemšanās īstenot un ievērot klimata un enerģētikas politiku pašvaldības līmenī. Tas bija galvenais virzītājspēks, lai sākotnēji izstrādātu Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānu viedai pilsētai 2014. - 2020. gadam un 2021. gadā IEKRP 2030. gadam.

Kad Rīga sākotnēji pievienojās iniciatīvai, tā apņēmas līdz 2020. gadam panākt vismaz 20% CO₂ emisiju samazinājumu salīdzinājumā ar 1990. gadu. Salīdzinājumā ar 1990. gadu 2020. gadā CO₂ emisijas bija samazinātas par 60%. 2021. gadā, izstrādājot IEKRP 2030. gadam, tika definēts jauns mērķis – samazināt CO₂ emisiju apjomu par 70% salīdzinājumā ar 1990. gadu, bet par 30% salīdzinājumā ar 2019. gadu.

2022. gadā Rīgas valstspilsēta tika izraudzīta par vienu no Eiropas misijas “100 klimatneitrālas un viedas pilsētas līdz 2030. gadam” (“neto nulles pilsētas”) dalībniecēm. Izstrādājot IEKRP 2030. gadam, tika paplašināts tā tvērums un emisiju aprēķina metodika un aktualizēti mērķi, iekļaujot arī atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanu, kā arī mežsaimniecību.

Rīgas jaunais mērķis ir sasniegt 53% CO₂ emisiju samazinājumu, salīdzinot ar 2019. gadu, kas nozīmē arī CO₂ emisiju samazinājumu pilsētā par 80%, salīdzinot ar 1990. gadu, kā arī sasniegt pašvaldības infrastruktūras klimatneitralitāti. Papildus ar meža teritoriju palīdzību plānots nodrošināt nemainīgu CO₂ piesaisti līdz 2030. gadam – aptuveni 300 ktCO₂/gadā, kas atbilst 16% no kopējām SEG emisijām, kas uzskaitītas 2019. gadā.

1.1 Darba process

Eiropas Komisija 2008. gadā uzsāka pilsētu mēru pakta iniciatīvu, lai veicinātu un atbalstītu vietējo pašvaldību centienus ilgtspējīgas enerģētikas politikas īstenošanā. Mēru pakts šobrīd ir vienīgā kustība, kas apvieno vietējās un reģionālās pašvaldības, lai sasniegtu ES izvirzītos mērķus.

Rīga spēra nozīmīgu soli klimata un enerģētikas jautājumu risināšanā, 2008. gadā pievienojoties pilsētu mēru pakta iniciatīvai. Šī apņemšanās kalpoja par katalizatoru, lai pašvaldība 2010. gadā izstrādātu ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 2010. - 2020. gadam. Plānā pilsēta apņēmas līdz 2020. gadam samazināt CO₂ emisijas par 20% salīdzinājumā ar 1990. gadu. 2011. un 2012. gada plāna progresu ziņojumi norādīja, ka izvirzītais mērķis ir pārsniegts jau 2011. gadā, kurā emisiju samazinājums sasniedza 51%. Līdz ar to 2014. gadā tika izstrādāts aktualizēts rīcības plāns 2020. gadam, kurā tika izvirzīti jauni, ambiciozāki mērķi. Kā mērķis tika izvirzīta pilsētas tuvināšana viedās pilsētas statusam un līdz 2020. gadam sasniegt CO₂ emisiju samazinājumu 55 - 60% apmērā.

2022. gadā apstiprināts Rīgas IEKRP 2022. - 2030. gadam. Tajā kā mērķis tika definēts samazināt CO₂ emisiju apjomu par 70% salīdzinājumā ar 1990. gadu, bet par 30% salīdzinājumā ar 2019. gadu. Papildus 1990. gadam, kas ir sākotnējais bāzes gads, kā otrs bāzes gads tika izvēlēts 2019. gads. Tas izvēlēts, lai mazinātu COVID-19 būtiski radīto ietekmi uz 2020. gada patēriņa datiem.

Rīgas valstspilsēta 2021. gadā ieviesa EPS, kas aptver 355 pašvaldības iestādes. 2023. gadā ieviestā EPS tika sertificēta atbilstoši ISO 50001:2018 standartam. Sistēma tika izstrādāta, lai sistemātiski samazinātu enerģijas patēriņu pašvaldības infrastruktūrā (ēkās). Šīs sistēmas ieviešana dod ievērojamus rezultātus, nodrošinot enerģijas ietaupījumu līdz 5% tās sākotnējos gados.

2022. gadā Rīgas pilsēta tika izraudzīta par vienu no Eiropas misijas “100 klimatneitrālas un viedas pilsētas līdz 2030. gadam” (“neto nulles pilsētas”) dalībniecēm.

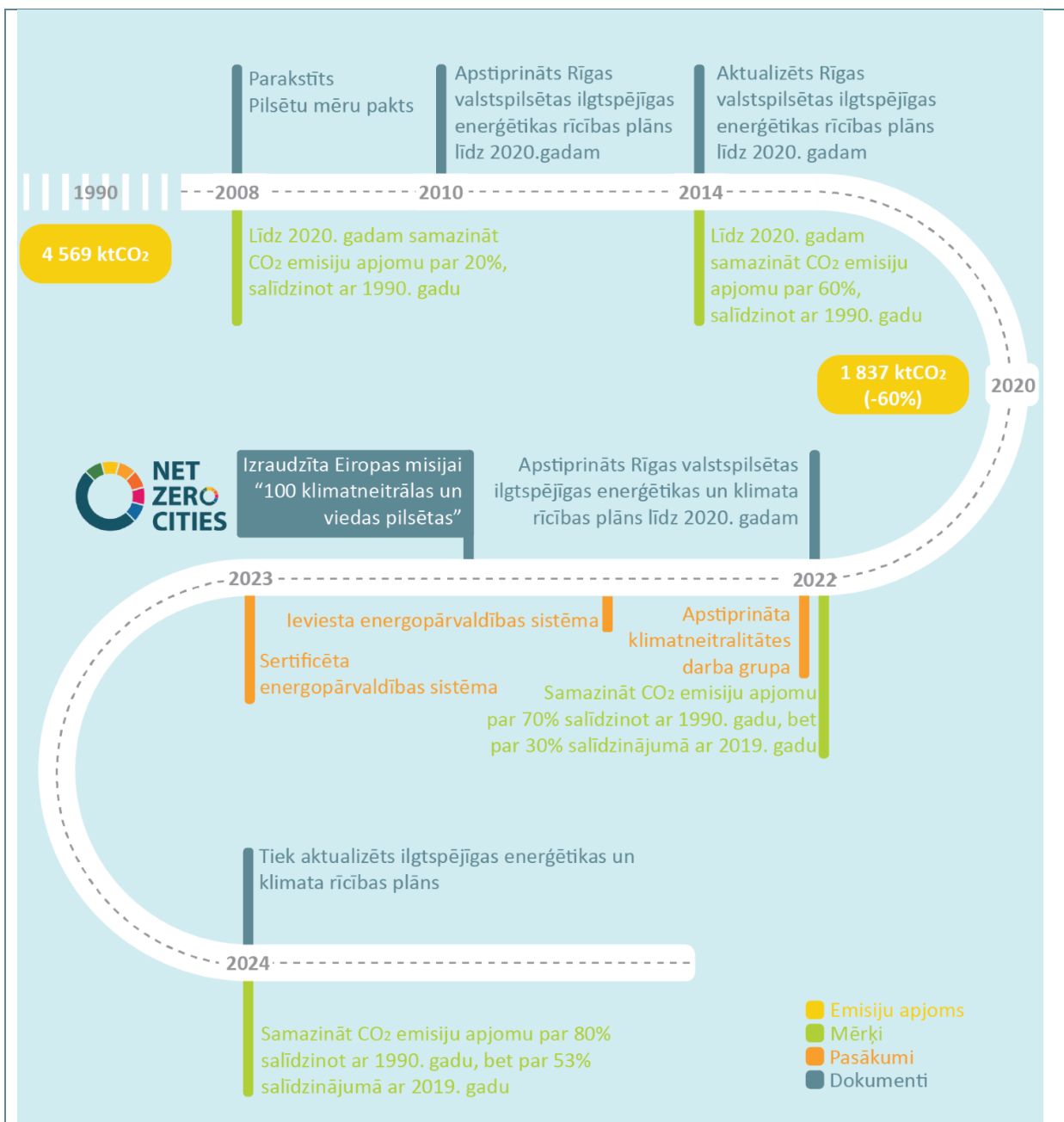
Enerģētikas krīze pēc 2022. gada iebrukuma Ukrainā skaidri parādīja, ka, samazinot enerģijas patēriņu pašvaldības infrastruktūras objektos gan ar EPS, gan ar citu klimata programmu palīdzību, ir iespējams samazināt izmaksas un ietaupījumus novirzīt klimatneitralitātes pasākumu īstenošanai.

Viena no galvenajām darbības jomām enerģijas taupīšanai pašvaldības infrastruktūrā 2022. gada ziemā bija publiskais apgaismojums. Nomainot gaismekļus uz LED, nodrošinot apgaismojuma dimēšanu un samazinot ēku fasāžu izgaismošanu, pilsēta 2022. gada ziemā samazināja publiskā apgaismojuma enerģijas patēriņu par 16%. RVP pievērsās arī enerģijas taupīšanai, samazinot iekštelpu temperatūru brīvdienās sabiedriskajās ēkās. Tādā veidā RVP ietaupīja 15 līdz 18% no siltumenerģijas, ko pašvaldības ēkas patērē apkurei. Īstenojot šos pasākumus, enerģijas ietaupījums radīja izmaksu samazinājumu par aptuveni 4 miljoniem eiro, salīdzinot ar 2021. gadu. REA šie 4 miljoni eiro ir pieejami Rīgas IEKRP 2030. gadam definēto pasākumu ieviešanai.¹

2024. gadā izstrādāta ilgtermiņa klimata programma ieviesto CO₂ emisiju un enerģijas izmaksu samazināšanas pasākumu novērtēšanai un monitorēšanai. Lai nodrošinātu pasākumu atbilstību un pievienoto ekonomisko vērtību, Rīgā tika izveidots regulējums, kas piešķir 1 eiro vērtību katrai CO₂ tonnai, kas ietaupīta vai samazināta visā projekta dzīves ciklā. Šāda pieeja atspoguļo Rīgas apņemšanos vides ieguldījumus novērtēt un plānot reālā ekonomiskā izteiksmē.

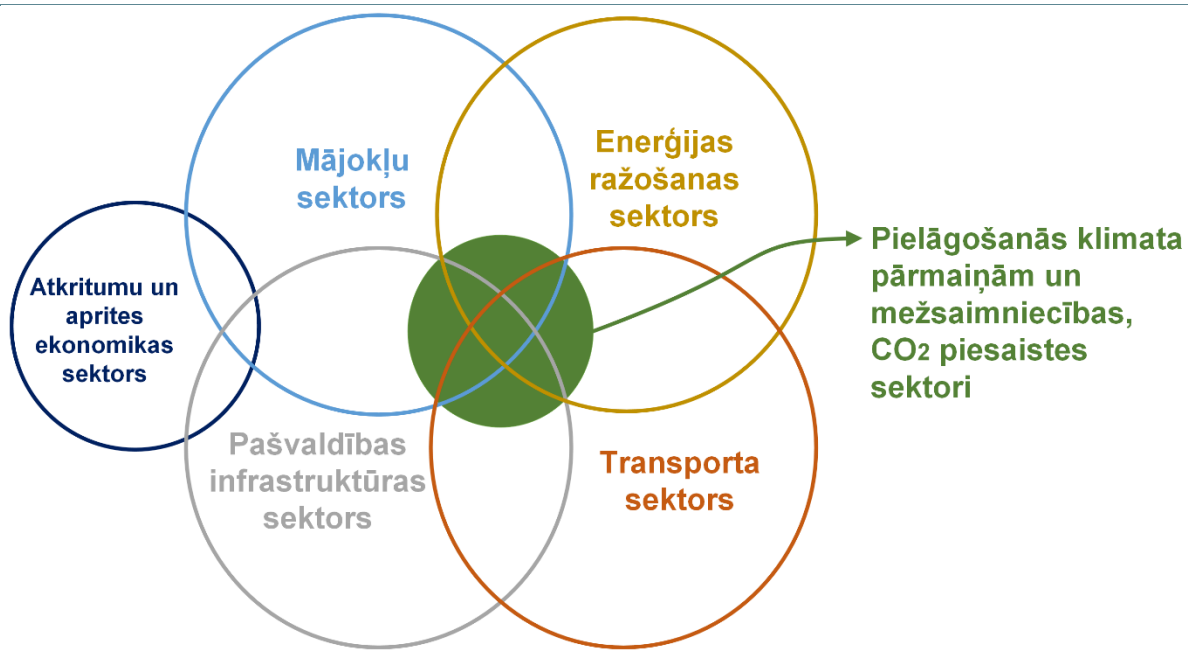
1. attēlā ir ilustrētas līdzšinējās RVP rīcības SEG emisiju samazināšanai.

¹ Avots: <https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/how-riga-reinvests-its-energy-savings-into-long-term-sustainable-energy-and-climate-action>

1. attēls: Rīgas līdzšinējā virzība uz klimatneitralitāti

Lai sasniegtu klimatneitralitātes mērķus, RVP plāno turpmāk koncentrēties uz sešiem galvenajiem sektoriem. To mijiedarbība vizuāli ir attēlota 2.attēlā.

2. attēls: Rīcības plāna aptvertie sektori

Rīcības plāna izstrādes procesā tika organizētas piecas koprades darbnīcas par Rīgas klimata rīcības plāna un Klimata pilsētas līguma (KPL) izstrādi. Darbnīcu tēmas bija:

- Pašvaldības ēku energoefektivitāte, ielu apgaismojums un pilsētas sabiedriskais transports;
- Atkritumu apsaimniekošanas sektors, aprites ekonomika;
- Daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāte un enerģijas ražošana;
- Transports
- Mežsaimniecība un CO₂ piesaiste

Tajās tika pieaicinātas ieinteresētās personas, kas pārstāvēja valsts pārvaldi, RVP, augstākās izglītības iestādes, veselības aprūpes iestādes, dažādas NVO, kas darbojas dabas aizsardzības un klimata jautājumos, uzņēmumus, kas darbojas enerģijas ražošanas, transporta, atkritumu un ūdens apsaimniekošanas, rūpniecības sfērā, kā arī iedzīvotājus. Darbnīcu mērķis bija izvirzīt konkrētas klimata rīcības un ar to ieviešanu veicamās darbības, definējot scenāriju, ko iekļaut Pilsētas klimata līgumā. Kopā tajās piedalījās vairāk nekā 160 cilvēki.

3. attēlā ir apkopots RVP redzējums, kā sasniegt klimatneitralitāti.

3. attēls: Rīgas ceļvedis klimatneitralitātes sasniegšanai

Ņemot vērā, ka plāna centrā ir vidēja termiņa mērķi, ir būtiski to periodiski pārskatīt ik pēc 2–3 gadiem. Pārskatīšana kalpo vairākiem nolūkiem. Pirmkārt – tā ļauj novērtēt līdz šim sasniegto un paveikto. Otrkārt – tā atbalsta pasākumu rūpīgu izvērtēšanu, novērtējot to efektivitāti attiecībā uz mērķu sasniegšanu. Visbeidzot, pārskatīšana nodrošina iespēju plānot papildu darbības, kas var būt nepieciešamas, lai garantētu plāna mērķu sasniegšanu. Šī pieeja garantē, ka plāns saglabā elastību un atbilst Rīgas pieaugošajām vajadzībām un izaicinājumiem, lai panāktu Rīgas kā klimatneitrālas pilsētas statusu.

RVP tuvākie plāni ir:

- Apstiprināt Rīcības plānu un Investīciju plānu;
- Parakstīt Klimata pilsētas līgumu;
- Nodrošināt aktīvu un rīcībspējīgu organizatorisko struktūru plāna ieviešanai un uzraudzībai;
- Sagatavot dažādām mērķgrupām (pašvaldības struktūrvienībām un kapitālsabiedrībām; iedzīvotājiem; uzņēmējiem u. c.) vizuāli pievilcīgas šī plāna vienkāršotās un saīsinātās versijas, ar

ko katra mērķgrupa varētu iepazīties un saprast, kā sekmēt Rīgas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu.

- Uzsākt rīcības virzienam paredzēto pasākumu ieviešanu, iesaistot arī visas identificētās iesaistītās sabiedrības grupas prioritāro pasākumu īstenošanā, t. sk. pasākumu monitoringā.

2 A daļa – Klimata rīcības pašreizējais statuss

2.1 Modulis A-1: Siltumnīcefekta gāzu bāzes līnijas emisiju inventarizācija

A-1.1. Galīgais enerģijas patēriņš pa avotu sektoriem

Robeža	Rīgas valstspilsētas administratīvā teritorija un SIA "Rīgas meži" piederošā teritorija ārpus Rīgas teritorijas			
Bāzes gads	2020 ²			
Mērvienība	MWh/gadā			
	1. joma ³	2. joma	3. joma	Kopā
Stacionārie enerģijas avoti	5 499 000	1 960 311	Nav noteiktas	7 459 311
<i>Enerģija no CSS</i>	2 756 000	-		2 756 000
<i>Enerģija no dabasgāzes</i>	2 743 000	-		2 743 000
<i>Elektroenerģija no tīkla</i>	-	1 960 311		1 960 311
Transports	2 875 035	57 513		2 932 548
<i>Degvielas patēriņš</i>	2 875 035	-		2 875 035
<i>Elektroenerģija no tīkla</i>	-	57 513		57 513
Atkritumi	Neattiecas		Nav noteiktas	
Rūpnieciskie procesi un produktu izmantošana (RPPI)				
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zemes izmantošana (LMZI)				

A-1.2. Piemērotie emisiju koeficienti

SEG emisiju noteikšanai ir izmantota Pilsētu mēra pakta izstrādātā metodika no vadlīnijām "Kā izstrādāt ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānu". CO₂ emisijas iedalītas divās kategorijās: (1) ar enerģiju saistītās emisijas, kas izriet no enerģijas patēriņa apjoma, un (2) ar enerģiju nesaistītās emisijas, kas izriet no notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošanas un mežsaimniecības sektoriem. Siltumenerģijas gadījumā emisijas tiek noteiktas, izmantojot datus par patērēto kurināmā daudzumu siltumenerģijas ražošanai. Ar enerģiju un fosilo resursu sadedzināšanu saistīto emisiju mērvienība ir tonnas CO₂ (aprēķinos nav iekļauti dati par enerģētikas sektora metāna CH₄ un slāpekļa oksīda N₂O

² Tabulu par 1990. gadu nav iespējams aizpildīt datu trūkuma dēļ.

³ Dalījums 3 SEG emisiju jomās atbilst pilsētu SEG inventarizācijas protokola standartam:
<https://ghgprotocol.org/greenhouse-gas-protocol-accounting-reporting-standard-cities>.

emisijām). Ar atkritumu apsaimniekošanu un zemes izmantošanu saistīto emisiju mērvienība ir tonnas CO_{2e}.

Aprēķinā ir izmantoti IPCC apstiprinātie emisijas faktori. Šie ir emisijas faktori degvielas sadegšanai, pamatojoties uz katras degvielas oglekļa sastāvu. CSS emisiju faktors tika aprēķināts saskaņā ar Pilsētu mēru pakta vadlīnijām. Kā elektroenerģijas emisiju faktors tika pieņemts Latvijas nacionālais standarta elektroenerģijas emisiju faktors, saskaņā ar Pilsētu mēru pakta vadlīnijām.

Bāzes gads tika definēts jau 2008. gadā, kad Rīgas valstspilsēta pievienojās Pilsētu mēru paktam. Saskaņā ar Pilsētu mēru pakta vadlīnijām rīcības plāna izstrādei, kā bāzes gads ir izvēlēts 1990. gads. Šis bāzes gads ir saglabājis visos līdz šim izstrādātajos rīcības plānos, tai skaitā 2021. gadā izstrādātajā IEKRP 2030. gadam.

Rīgas IEKRP 2030. gadam atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas sektora emisijas aprēķinātas saskaņā ar IPCC vadlīnijām, bet dati par mežsaimniecības emisijām iegūti no SIA "Rīgas meži" monitoringa ziņojuma. Šī metodika tika noteikta, ņemot vērā pieejamos datus un konsultējoties ar KEM ekspertiem.

Dalījums 3 SEG emisiju jomās veikts atbilstoši pilsētu SEG inventarizācijas protokola standartam: (1) Pirmā joma ietver pilsētas teritoriālās emisijas, kuru rašanās avoti atrodas pilsētā; (2) otrā joma ietver SEG emisijas no pilsētā patērētās elektroenerģijas ražošanas un piegādes; (3) trešā joma ietver pārējās SEG emisijas, kas radušās ārpus pilsētas robežām, bet kas ir saistītas ar aktivitātēm, kas noritējušas pilsētā.

Tabulā zemāk uzskaitīti emisiju faktori, kas izmantoti 2020. gada emisiju aprēķiniem.

Patērētā dabasgāze, zemākais dabasgāzes sadegšanas siltums (9,35 MWh/1000 m ³)	0,202 tCO ₂ /MWh
Dīzeļdegvielas patēriņš, dīzeļdegvielas blīvums (0,84 t/m ³), dīzeļdegvielas zemākais sadegšanas siltums (11,8 MWh/t)	0,267 tCO ₂ /MWh
Patērētais benzīna apjoms, zemākais sadegšanas siltums benzīnam (12,21 MWh/t)	0,249 tCO ₂ /MWh
Patērētais autogāzes apjoms, zemākais sadegšanas siltums autogāzei (12,65 MWh/t)	0,225 tCO ₂ /MWh
Patērētais ūdeņraža apjoms, zemākais sadegšanas siltums ūdeņradim (38 MWh/t)	0,202 tCO ₂ /MWh
Centralizētā siltumenerģijas ražošana	0,145 tCO ₂ /MWh
Elektroenerģija	0,109 tCO ₂ /MWh
Atkritumu apglabāšana	1,09 tCO ₂ /t apglabāto atkritumu

A-1.3.1. Darbības atbilstoši avota sektoriem

Gads	1990.–2020.		
	1. joma	2. joma	3. joma
Stacionārie enerģijas avoti	Siltumenerģijas patēriņš CSS Dabasgāzes patēriņš	Mājsaimniecības, pašvaldības, rūpniecības, pakalpojumu un citu sektoru elektroenerģijas patēriņš	Netiek aprēķinātas
Transports	Privātā, pašvaldības, sabiedriskā un dzelzceļa transportlīdzekļu degvielas patēriņš	Privātā, pašvaldības, sabiedriskā un dzelzceļa transportlīdzekļu elektroenerģijas patēriņš	
Atkritumi	Notekūdeņu attīrīšana centralizēti un decentralizēti	-	Atkritumu apglabāšana Getliņos

A-1.3.1. Darbības atbilstoši avota sektoriem

Rūpnieciskie procesi un produktu izmantošana	Rūpniecisko procesu un produktu izmantošanas radītās emisijas nav iekļautas, jo iekārtas, kas rada šīs emisijas, ir daļa no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas, un saskaņā ar Pilsētu mēru pakta vadlīnijām tās neietilpst darbības jomā.		
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zemes izmantošana	-	-	SIA "Rīgas meži" apsaimniekošanā esošās meža zemes ārpus pilsētas teritorijas ⁴

A-1.3.2. Nākotnē iekļaujamās aktivitātes

Tabulā apkopotas tās aktivitātes, kuru SEG emisijas šobrīd nav ņemtas vērā šajā plānā, bet tās ir plānots iekļaut nākotnē, kā arī darbības, kuru emisiju aprēķinu metodika tiks pilnveidota.

	1. joma	2. joma	3. joma
Stacionārie enerģijas avoti	- Individuālo apkures sistēmu enerģijas patēriņš Rīgā (izņemot dabasgāzi) - Individuāli saražotās un tīklā ievadītās elektroenerģijas apjoms		Sadales zudumi no elektroenerģijas piegādes
Transports	Ostas degvielas patēriņš	Ostas elektroenerģijas patēriņš	Sadales zudumi no elektroenerģijas piegādes
Rūpnieciskie procesi un produktu izmantošana	Emisijas no pilsētā esošo uzņēmumu, kas nav ETS, rūpnieciskajiem procesiem un produktu izmantošanas		
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zemes izmantošana	Emisijas no SIA "Rīgas meži" apsaimniekošanā neesošajām zaļajām zonām Rīgā		

A-1.4. SEG emisijas pa avota sektoriem

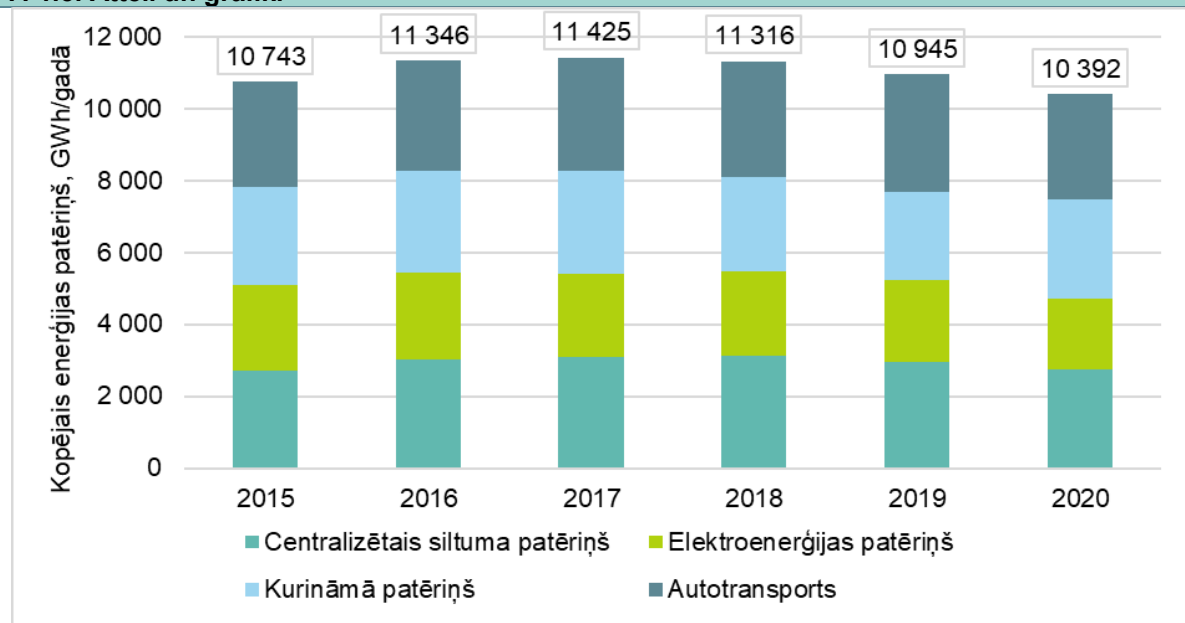
Bāzes gads	2020			
Mērvienība	tCO ₂ e			
	1. joma	2. joma	3. joma	Kopā

⁴ Dati atspoguļo SIA "Rīgas meži" zemju kopējo radīto emisiju apjomu, proti, tie nav pieejami dalījumā par pilsētas teritoriju un ārpus tās.

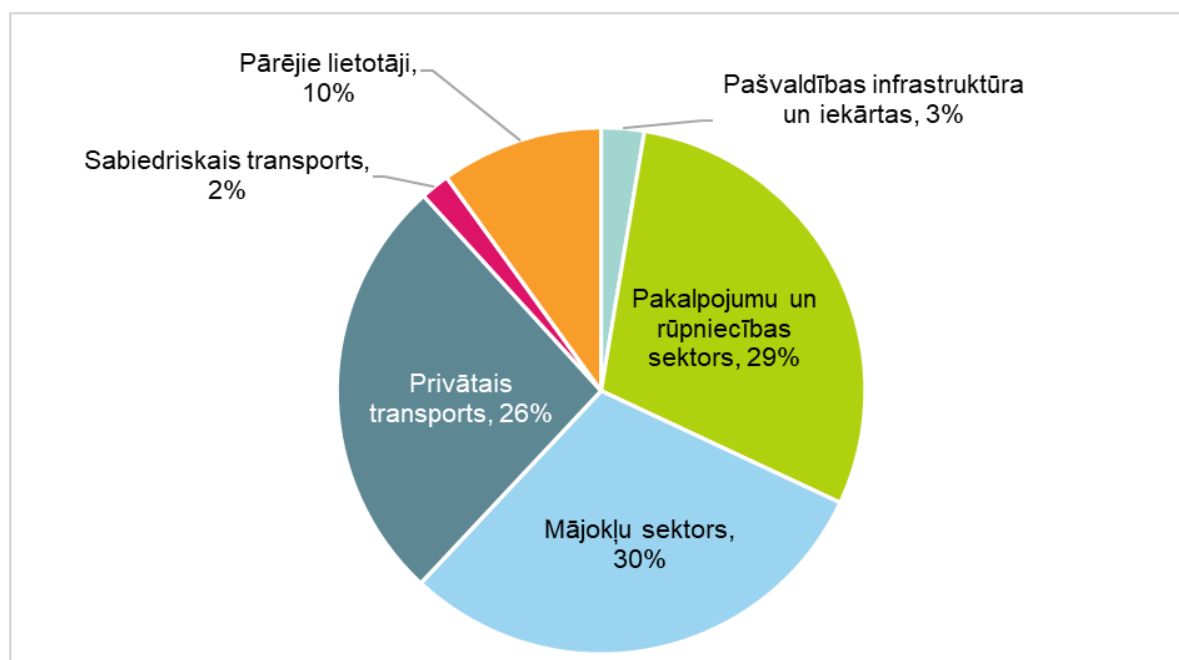
A-1.4. SEG emisijas pa avota sektoriem				
Stacionārie enerģijas avoti	696 600	213 673	Netiek aprēķinātas	910 273
Transports	711 411	6 269		717 680
Atkritumi	23 500	-	145 650	169 150
Rūpnieciskie procesi un produktu izmantošana	Nav iekļautas			
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zemes izmantošana	-	-	39 938	39 938
Kopā	1 431 511	219 942	185 588	1 837 041

A-1.4. SEG emisijas pa avota sektoriem				
Bāzes gads	1990 (bāzes gads)			
Mērvienība	tCO ₂ e			
	1. joma	2. joma	3. joma	Kopā
Stacionārie enerģijas avoti	3 256 100	423 700	Netiek aprēķinātas	3 679 800
Transports	609 727	5 373		615 100
Atkritumi	60 895	-	213 408	274 304
Rūpnieciskie procesi un produktu izmantošana	Nav iekļautas			
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zemes izmantošana	-	-	-	-
Kopā	3 926 722	429 073	213 408	4 569 204

A-1.5. Attēli un grafiki

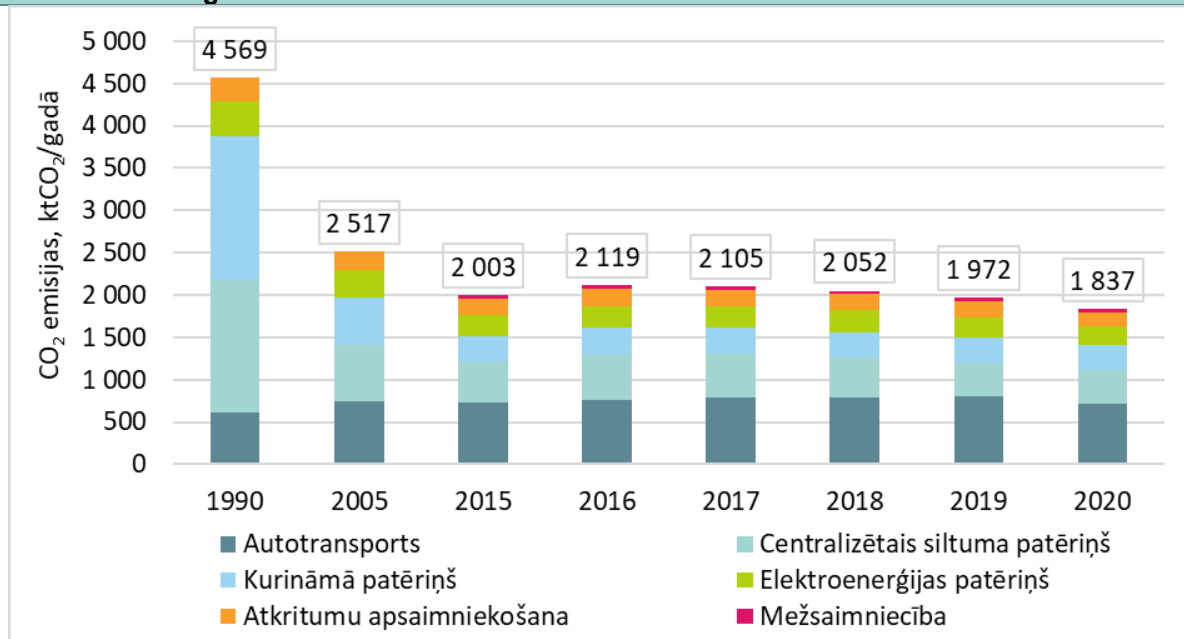
A-1.5. Attēli un grafiki

A-1.5.1. attēls. Enerģijas patēriņa izmaiņas 2015.–2020. gadā Rīgas valstspilsētā

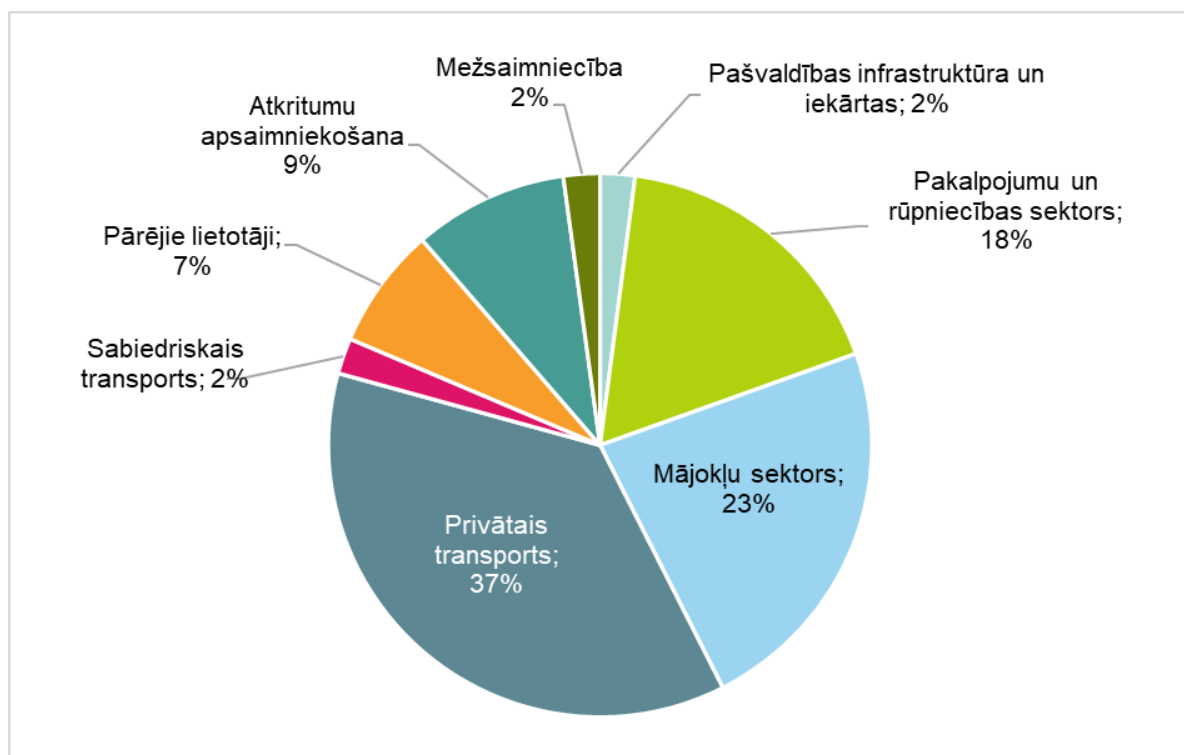

A-1.5.2. attēls. Enerģijas patēriņa sadalījums pa sektoriem 2020. gadā

A-1.5. Attēli un grafiki

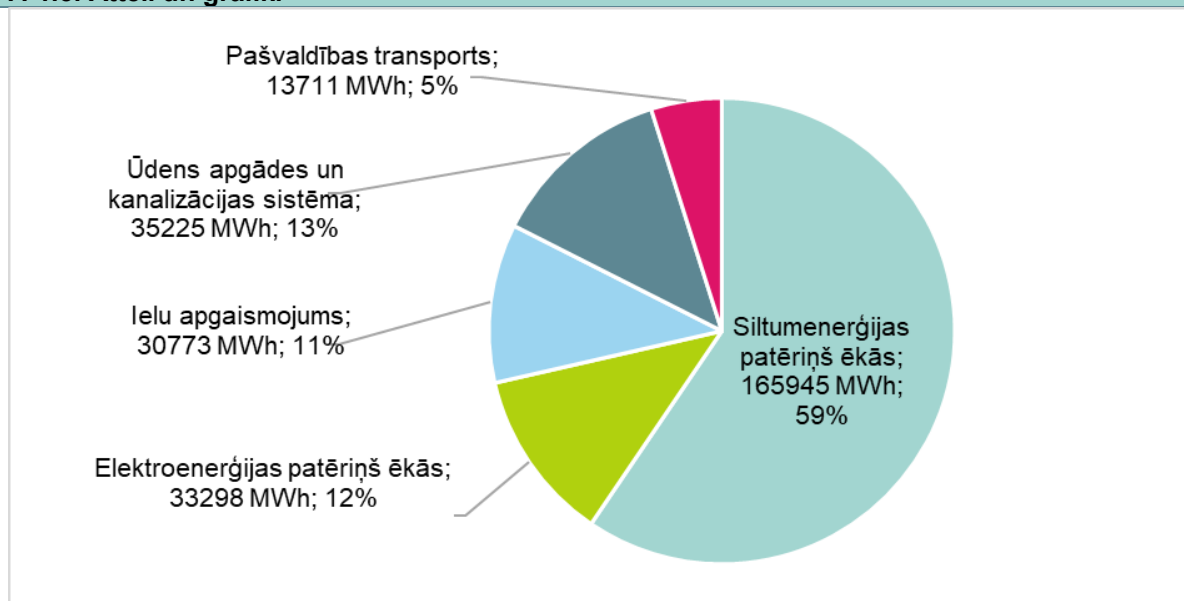

A-1.5.3. attēls. Radīto SEG emisiju izmaiņas 1990, 2005, 2015.–2020. gadā Rīgas valstspilsētā

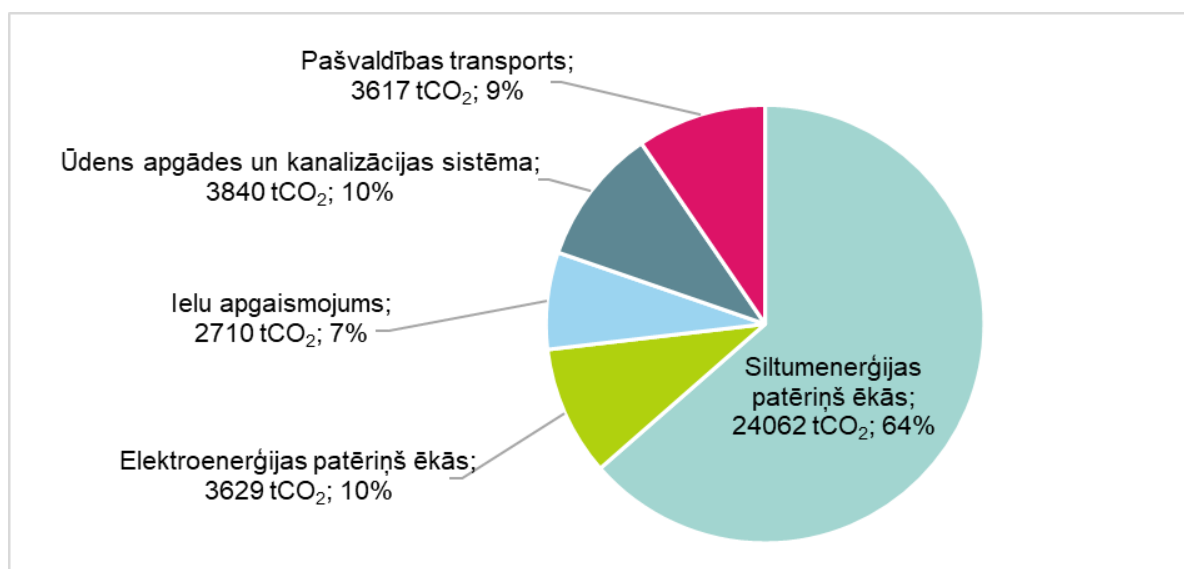

A-1.5.4. attēls. SEG emisiju dalījums pa sektoriem 2020. gadā

A-1.5. Attēli un grafiki

A-1.5.5. attēls. Pašvaldības infrastruktūras enerģijas patēriņš 2020. gadā

A-1.5.6. attēls. Pašvaldības infrastruktūras enerģijas patēriņa radītās CO₂ emisijas 2020. gadā

A-1.6. SEG bāzes līnijas emisiju inventarizācijas apraksts un novērtējums

A-1.5.1. attēlā ir apkopotas enerģijas patēriņa izmaiņas 2015.–2020. gadā Rīgas valstspilsētā. Enerģijas patēriņš kopš 2015. gada Rīgā ir samazinājies par 3%, 2020. gadā sasniedzot 10 392 GWh. Samazinājums 2020. gadā skaidrojams ar COVID-19 ietekmi, kā arī ar detalizētāku izejas datu avotu un aprēķinos izmantoto pieņēmumu lietojumu salīdzinājumā ar 2015.–2019. gadu. 2020. gadā siltumenerģijas patēriņš no centralizētās enerģijas ražošanas veidoja 27%, transporta sektors patērēja 28%, kurināmā patēriņš decentralizētajās siltumapgādes sistēmās – 26%, un elektroenerģijas patēriņš – 19%.

A-1.5.2. attēlā ir dots detalizētāks 2020. gada enerģijas patēriņa sadalījums galvenajos sektoros. Lielāko īpatsvaru Rīgas kopējā enerģijas patēriņā 2020. gadā veidoja mājokļu sektors (30%), savukārt pakalpojumu un rūpniecības sektors – 29%, tāpat privātais transporta sektors – 26%. Pašvaldības sektors (ūdensapgāde, ielu apgaismojums, pašvaldības ēkas un pašvaldības autoparks) veidoja 3%, sabiedriskais transports 2%, bet pārējie patērētāji 10%.

A-1.5.3. attēlā ir attēlotas emitēto SEG emisiju izmaiņas 1990., 2005. un 2015.–2020. gadā Rīgas valstspilsētā. Ņemot vērā, ka enerģijas patēriņš kopš 2015. gada ir samazinājies par 6%, attiecīgi arī

A-1.6. SEG bāzes līnijas emisiju inventarizācijas apraksts un novērtējums

SEG emisiju apjoms ir samazinājies, 2020. gadā sasniedzot 1 837 ktCO₂e. 2020. gadā 39% no emisijām radīja transporta sektors, 22% CSS patēriņš, 16% kurināmā patēriņš decentralizētajā siltumapgādes sistēmā, 12% elektroenerģijas patēriņš, 9% atkritumu apsaimniekošana, un 2% mežsaimniecība.

A-1.5.4. attēlā ir dots detalizētāks 2020. gadā radīto SEG emisiju sadalījums pa galvenajām patērētāju grupām. **2020. gadā 37% no emisijām radīja privātā transporta degvielas patēriņš, 23% mājokļu sektora elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņš, bet 18% pakalpojumu un rūpniecības sektora elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņš.** Pašvaldības sektors (pašvaldības iestāžu elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņš, ūdenssaimniecības un apgaismojuma elektroenerģijas patēriņš un pašvaldības transporta degvielas patēriņš) veidoja 2%, atkritumu apsaimniekošana 9%, mežsaimniecība 2%, bet pārējie enerģijas patērētāji 8%.

A-1.5.5. attēlā dots kopējais RVP infrastruktūras patēriņš un dalījums galvenajās grupās 2020. gadā. Lielāko enerģijas patēriņu veido siltumenerģijas patēriņš pašvaldības ēkās (59%). Savukārt elektroenerģijas patēriņš ūdenssaimniecībā veido 13%, pašvaldības ēkās – 12% un ielu apgaismojumam – 11%. Šobrīd nav pieejama informācija par siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņu visās pašvaldības ēkās, tāpēc šo sektoru īpatsvars kopējā patēriņā varētu būt vēl lielāks.

A-1.5.6. attēls atspoguļo pašvaldības infrastruktūras enerģijas patēriņa radītās SEG emisijas 2020. gadā. Sadalījums lielākajos emisiju avotos ir līdzīgs kā A-1.5.5. attēlā par pašvaldības infrastruktūras enerģijas patēriņu.

2.2 Modulis A-2: Pašreizējo politiku un stratēģiju novērtējums

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
Stratēģija	Nacionāls	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam	Augstākais valsts ilgtermiņa attīstības plāns.	<i>Valsts enerģētikas politika:</i> Enerģētikas nozares galvenais mērķis ir nodrošināt valsts enerģētisko neatkarību, palielinot enerģijas pašpietiekamību un integrējoties ES enerģētikas tīklos.	Dokumentam ir neitrāla ietekme, jo tas neatspoguļo valsts uzņemtas saistības un no tā izrietošās prasības un iespējas pašvaldībām.
Rīcības plāns	Nacionāls	Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam	Augstākais valsts vidēja termiņa attīstības plāns.	<i>Valsts attīstības politika:</i> Nosaka galvenās prioritātes, tostarp “Daba un vide – Zaļais kurss”, un klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanu, veicot pielāgošanās pasākumus klimata pārmaiņām.	Nozīmīgi valsts līmeņa politikas plānošanas dokumenti, kas var sniegt atbalstu Rīgas centieniem nodrošināt klimatneitralitāti. Tomēr abi dokumenti ne līdz galam ņem vērā pašvaldību, it īpaši Rīgas kā Latvijas galvaspilsētas, vajadzības un iespējas. Plāni iezīmē ES struktūrfondu finansējumu dažādām ar enerģētiku un klimatu saistītām aktivitātēm, tomēr paredzētais finansējums ir niecīgs pret identificētajām vajadzībām. Nepieciešams pietiekams un mērķtiecīgs finansējums, lai īstenotu pasākumus ne tikai infrastruktūras projektiem, bet arī mērķtiecīgām izglītības aktivitātēm visām sabiedrības grupām. Ieviest skaidru politiku transporta nozarē, lai samazinātu veco
Rīcības plāns	Nacionāls	Latvijas Nacionālais Enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam	Politikas ietvardokuments, kurā noteikti Latvijas mērķi un pasākumi minēto mērķu sasniegšanai attiecībā uz SEG emisiju samazināšanu un CO ₂ piesaistes palielināšanu, AER īpatsvara palielināšanu, energoefektivitātes uzlabošanu, energoapgādes drošības nodrošināšanu, enerģijas tirgus infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu, inovāciju, pētniecības un konkurētspējas palielināšanu.	<i>Valsts enerģētikas un klimata politika:</i> Latvijas nacionālais obligātais mērķis 2030. gadam ir 20 472,02 GWh kumulatīvā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma. Kopējais prognozētais (vēlamais) finansējuma apjoms rīcības plānā piedāvāto pasākumu īstenošanai ir 7 362,1 miljons eiro.	

⁵ Krāsas raksturo dokumenta ietekmi uz Rīgas klimata mērķu sasniegšanu: zaļš – pozitīva ietekme; pelēkzils – neitrāla / nav būtiskas ietekmes; oranžs – negatīva ietekme.

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
					transportlīdzekļu parka izmantošanu. Nepieciešams meklēt iespējas kā piesaistīt energoefektivitātes un citiem projektiem ārēju finansējumu, piemēram, no Eiropas Investīciju bankas u.c.
Stratēģija	Nacionāls	Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģija	Mērķis ir mobilizēt investīcijas gan valsts, gan privātā dzīvojamā fonda un tirdzniecības telpu renovācijā.	<i>Valsts mājokļu atjaunošanas politika:</i> Noteikt rentablas renovācijas pieejas atkarībā no ēkas veida un klimatiskās zonas, kā arī nepieciešamos politikas pasākumus, lai veicinātu rentablu, pilnīgu ēku renovāciju, tostarp pakāpenisku, pilnīgu renovāciju.	Valsts līmeņa dokuments, kas identificē vajadzības atjaunot ēkas, tomēr nesniedz skaidru stratēģiju, kā ēku atjaunošana tiks nodrošināta un mērogota Rīgai nepieciešamajos apjomos.
Stratēģija	Nacionāls	Latvijas Enerģētikas ilgtermiņa stratēģija 2030	Mērķis ir konkurētspējīga ekonomika, izmantojot līdzsvarotu, efektīvu, uz tirgu balstītu enerģētikas politiku, kas nodrošina Latvijas ekonomikas tālāku attīstību, tās konkurētspēju reģionā un pasaulē, sabiedrības labklājību.	<i>Valsts enerģētikas politika:</i> 2030. gadam ir noteikti šādi mērķi un rezultātīvie rādītāji: 50% AER bruto enerģijas galapatēriņā; - Vidējais siltumenerģijas patēriņš salīdzinājumā ar pašreizējo līmeni tiek samazināts par 50%.	Dokumentam ir neitrāla ietekme, jo tas neatspoguļo valsts uzņemtas saistības un no tā izrietošās prasības un iespējas pašvaldībām.
Politika	Nacionāls	Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam	Vispārīgais mērķis ir panākt klimatneitralitāti Latvijā līdz 2050. gadam.	<i>Valsts klimata mazināšanas politika:</i> Ir izvirzīti divi stratēģiskie mērķi: (1) samazināt SEG emisijas visās ekonomikas nozarēs (2); palielināt CO ₂ piesaisti.	Dokumentam ir neitrāla ietekme, jo tajā ir noteikti valsts līmeņa ilgtermiņa mērķi, kas jāsasniedz līdz 2050. gadam un kuri nesaskan ar Rīgas klimatneitralitātes mērķiem.
Likums	Nacionāls	Energoefektivitātes likums	Mērķis ir racionāli izmantot un pārvaldīt energoresursus, lai veicinātu ilgtspējīgu ekonomikas attīstību un ierobežotu klimata pārmaiņas.	<i>Valsts klimata mazināšanas politika:</i> 5. pantā ir noteiktas tiesības un pienākumi, kas attiecas uz RVP.	Valsts līmeņa politika, kas motivē pašvaldību uzturēt un nepārtraukti uzlabot sertificēto EPS.

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
Rīcības plāns	Nacionāls	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam	Virsmērķis ir mazināt Latvijas sabiedrības, ekonomikas, infrastruktūras, apbūvētās vides un dabas neaizsargātību pret klimata pārmaiņu ietekmi un veicināt klimata pārmaiņu iespēju izmantošanu.	<i>Valsts pielāgošanās klimata pārmaiņām politika:</i> Tas prasa (1) integrēt klimata pārmaiņu aspektus – klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos – attīstības plānošanā un nozaru politikas dokumentos visos līmeņos; (2) nodrošināt detalizētu pasākumu un nepieciešamo klimata pārmaiņu pielāgošanās pasākumu iekļaušanu pašvaldību attīstības programmās.	Valsts līmeņa plānošanas dokuments, kas identificē virkni rīcību pašvaldībām, bet nenosaka ietvaru un obligātas prasības, piemēram, bioloģiskās daudzveidības un citos jautājumos.
Politika	Nacionāls	Vides politikas vadlīnijas 2021.–2027. gadam	Galvenie apakšmērķi ir nodrošināt virzību uz klimatneitralitāti un veicināt noturību pret klimata pārmaiņām un pielāgošanos tām.	<i>Valsts pielāgošanās klimata pārmaiņām politika:</i> Līdz 2027. gadam visām pašvaldībām ir jābūt izstrādātām un pilnībā vai daļēji īstenotām pašvaldību klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijām.	Valsts līmeņa politika, kas veicina pašvaldības izstrādāt vietējā līmeņa klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijas.
Rīcības plāns	Nacionāls	Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plāns 2020.–2030. gadam	Plāns izstrādāts, lai samazinātu gaisa piesārņojuma radīto negatīvo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī samazinātu izmaksas un zaudēto darba laiku, ko veselības problēmu un ārstu apmeklējumu dēļ rada gaisa piesārņojums.	<i>Rīgas gaisa kvalitātes politika:</i> Viena no plānā identificētajām darbībām ir gaisa kvalitātes rīcības programmu izstrāde pašvaldībās.	Valsts līmeņa politika, kas veicina pašvaldības izstrādāt vietējā līmeņa politiku šajā sektorā.
Rīcības plāns	Nacionāls	Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas plāns 2024.–2027. gadam	Mērķis ir noteikt Latvijas notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas modeli, lai panāktu dūņu pārstrādes un utilizācijas centralizāciju.	<i>Valsts notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģija:</i> Atbalsta ilgtspējīgu un klimata pārmaiņas mazināšu tautsaimniecības attīstību, t.sk. veidojot aprites ekonomikas principiem atbilstošu un konkurētspējīgu ekonomiku. Dokumentā noteikti vairāki pasākumi, kas	Valsts līmeņa politika, kas paredz arī Rīgā īstenojamus pasākumus. Rīgā jāīsteno visu notekūdeņu dūņu apstrāde biogāzes ražošanai un jāpaplašina kompostēšana.

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
				attiecas arī uz Rīgas valstspilsētu, tostarp metāntenku paplašināšanu, AER ražošanas palielināšanu un SEG emisiju samazināšanu.	
Likums	Nacionāls	Transporta enerģijas likums	Likuma mērķis ir veicināt drošu transporta enerģijas apriti cilvēku veselībai un videi un nodrošināt alternatīvās degvielas infrastruktūras attīstību un sabiedrības informētību par pieejamiem un lietojamiem transporta enerģijas veidiem.	<i>Valsts ilgtspējīgas mobilitātes attīstības politika:</i> Saskaņā ar likumprojektu Rīgai: - būs nepieciešams noteikt transportlīdzekļu izmantošanas nosacījumus pilsētas teritorijā, lai veicinātu transportlīdzekļu lietošanas radīto emisiju samazināšanos; - būs jānodrošina, lai 2030. gadā atjaunīgā enerģija būtu vismaz 50% no pilsētas sabiedriskā transporta enerģijas; - būs jānodrošina, ka no 2030. gada 1. janvāra AER transportlīdzekļiem būtu jāizmanto vismaz 50% no transportlīdzekļiem, kurus pašvaldības iegādājas publiskajos iepirkumos.	Valsts līmeņa politika, kas uzliek dažādus pienākumus pašvaldībām. Rīga ir izvirzījusi vēl ambiciozākus mērķus, lai nodrošinātu klimatneitralitāti.
Politika	Nacionāls	Transporta attīstības vadlīnijas 2021.–2027.gadam	Vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments transporta nozares attīstībai un tā mērķis ir risināt ilgtspējīgas cilvēku mobilitātes vajadzības, vienlaikus veicinot valsts ekonomisko izaugsmi, tostarp uzņēmējdarbības vides attīstību un pieejamību.	<i>Valsts ilgtspējīgas mobilitātes attīstības politika:</i> Dokumentā noteikti vairāki pasākumi, kas attiecas arī uz Rīgas valstspilsētu, tostarp: dzelzceļa lomas stiprināšana sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā;	Valsts līmeņa politika, kas paredz arī īstenojamus pasākumus Rīgā un nav pretrunā ar šo rīcības plānu. Tomēr plānā paredzēto pasākumu ieviešana un saskaņošana starp valsti un pašvaldībām šajā sektorā ir gausa.

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
				- attīstīt sabiedriskā transporta pakalpojumus; - transporta sistēmas uzlabošana, īstenojot pasākumus klimata pārmaiņu mazināšanai; - alternatīvo degvielu izmantošanas veicināšana.	
Stratēģija	Nacionāls	Aprites ekonomikas stratēģija Latvijai	Stratēģijas mērķis informēt Latvijas sabiedrību par aprites ekonomikas ieviešanas svarīgākajiem aspektiem un piedāvāt redzējumu par galvenajiem rīcības virzieniem un pasākumiem to ietvaros, lai veicinātu aprites ekonomikas attīstību Latvijā, tādējādi ieguldot konkurētspējīgas, iekļaujošas un ilgtspējīgas valsts tautsaimniecības attīstībā, vienlaikus nodrošinot valsts starptautisko saistību izpildi.	<i>Valsts aprites ekonomikas politika:</i> Dokumentā ir uzskaitīti vairāki pasākumi, kuri jāievieš pašvaldībām, tai skaitā atkritumu un materiālu plūsmas uzskaites sistēmas izveide un statistikas izmantošana informētas politikas veidošanā.	Pašvaldība strādā pie aprites ekonomikas principu iestrādāšanas pašvaldības politikā.
Rīcības plāns	Nacionāls	Latvijas Rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku 2020.–2027. gada	Vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā ir izklāstīts potenciālais rīcības virziens, kura realizēšanai nepieciešama aktīva visu nozaru ministriju, pašvaldību, privātā sektora un sabiedrības iesaistīšanās un atbildības uzņemšanās.	<i>Valsts aprites ekonomikas politika:</i> Viens no plānā definētajiem rīcības virzieniem ir pašvaldību lomas stiprināšana aprites ekonomikas principu ieviešanā.	Pašvaldība strādā pie aprites ekonomikas principu iestrādāšanas pašvaldības politikā.
Likums	Nacionāls	Atkritumu apsaimniekošanas likums	Mērķis ir noteikt atkritumu apsaimniekošanas kārtību, lai aizsargātu vidi, cilvēku dzīvības un veselību, novēršot vai mazinot atkritumu rašanos, nodrošinot Latvijas teritorijā radīto atkritumu daļītu savākšanu un pārstrādi, un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšanu, kā arī veicinot dabas resursu efektīvu izmantošanu, lai	<i>Valsts aprites ekonomikas politika:</i> Nosaka, ka Latvijā par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu savā administratīvajā teritorijā ir atbildīgas pašvaldības.	Pašvaldība strādā pie aprites ekonomikas principu iestrādāšanas pašvaldības politikā.

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
Plāns	Nacionāls	Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.–2028. gadam	palielinātu Latvijas konkurētspēju un veicinātu pāreju uz aprites ekonomiku. Plānā ir raksturota pašreizējā situācija nozarē, kā arī izstrādāti rīcības virzieni un pasākumi, lai sasniegtu izvirzītos Vides politikas mērķus atkritumu rašanās samazināšanā, atkritumu dalītā vākšanā un pārstrādē, kā arī atkritumu poligonos apglabājamo atkritumu apjoma samazināšanā.	<i>Valsts aprites ekonomikas politika:</i> Plāns paredz veidot spēcīgākus atkritumu apsaimniekošanas reģionus, tādējādi attīstot un palielinot atkritumu pārstrādes jaudas, kā arī paplašinot dalīti vākto atkritumu plūsmas. Rīgas pilsēta ir daļa no Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona.	Pašvaldība strādā pie aprites ekonomikas principu iestrādāšanas pašvaldības politikā.
Stratēģija	Reģionāls	Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2014.–2030. gadam	Reģionālā līmenī augstākā līmeņa ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments	<i>Rīgas reģiona attīstības politika:</i> Stratēģijā definētas šādi mērķi un prioritātes attiecībā uz IEKRP2030 ir: Zināšanās balstīta “zaļa”, inovatīva un elastīga ekonomika: ○ Kvalitatīva satiksme un loģistika; ○ Pašvaldības – attīstības virzītājas. Ekoloģiski tolerant dzīvesveids un vietas: ○ Ilgtspējīga dzīvesvide; ○ Vieda attīstība.	Dokumentam ir neitrāla ietekme, jo tas neuzliek saistības pašvaldībai. Tas nav pretrunā ar RVP veidoto politiku.
Rīcības plāns	Reģionāls	Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai	Plāna izstrādes mērķis ir panākt Rīgas metropoles areāla saskaņotu attīstību un tajā notiekošo procesu koordinēšanu, izmantojot integrētu pieeju un kompleksus risinājumus, lai saskaņotu valsts, Rīgas pilsētas, Rīgas metropoles pašvaldību un iedzīvotāju intereses.	<i>Reģionālā ilgtspējīgas mobilitātes attīstības politika:</i> Plāns nosaka darbības saskaņotas un efektīvas vides, dabas resursu un energopārvaldības nodrošināšanai RMA. Tai skaitā attiecībā uz vides infrastruktūru, energoplānošanu un	Dokumentam nav izteikta pozitīva nozīme, jo līdz šim nav sniedzis pievienoto vērtību dažādu identificēto rīcību ieviešanā.

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
				pielāgošanos klimata pārmaiņām, dabas resursu izmantošanu, aprites ekonomikas attīstību un vides pārvaldības jautājumiem.	
Vīzija	Reģionāls	Mobilitātes vīzija Rīgas metropoles areālā	Ietver redzējumu par metropoles areāla ārējās un iekšējās sasniedzamības attīstību.	<i>Reģionālā ilgtspējīgas mobilitātes attīstības politika:</i> Noteikti šādi Transporta jomas mērķi Rīgas plānošanas reģionā: • Vienoto iekšējās un ārējās sasniedzamības infrastruktūras tīklu stiprināšana. • Integrēta un funkcionāli diferencēta sabiedriskā transporta tīkla izveide. • Starptautiskas nozīmes Z-D, A-R savienojumu un mezglu stiprināšana. • Integrēta iekšējo un Piekastes ūdeņu savienojumu tīkla izveide. • Pilsētu iekšējā transporta un to savienojumu attīstība.	Dokumentam nav izteikta pozitīva nozīme, jo līdz šim nav sniedzis pievienoto vērtību dažādu identificēto rīcību ieviešanā.
Rīcības plāns	Reģionāls	Rīgas metropoles areāla ilgtspējīga integrēta sabiedriskā transporta plāns no 2024. līdz 2030. gadam	Plāna mērķis ir nodrošināt sabiedriskā transporta plašāku izmantošanu lielām pasažieru plūsmām un privātā autotransporta izmantošanas mazināšanu RMA, izveidojot konkurētspējīgu sabiedriskā transporta piedāvājumu attiecībā pret privāto transportu, kā arī veicinot un piedāvājot plašākas iespējas pasažieriem plānot braucienu ar dažādiem transporta veidiem, tostarp velotransportu un mikromobilitātes rīkiem.	<i>Reģionālā ilgtspējīgas mobilitātes attīstības politika:</i> Plāns paredz noteiktus rīcības virzienus – maršrutu tīkla attīstības plānu, biļešu cenu (tarifu) politiku, integrētu stratēģisko kustības grafiku, plānotos pārvadājumu apjomus un citus nosacījumus.	Dokumentam varētu būt pozitīva nozīme, ja tiks īstenotas plānā iestrādātās rīcības.

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
Rīcības plāns	Reģionāls	Ikdienas mobilitātes attīstības plāns 2021.–2027. gadam	Reģionālas nozīmes vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments 2021.–2027. gadam. Tā mērķis ir pilnveidot ilgtspējīgas mobilitātes iespējas svārstmigrācijas procesā starp Rīgu, Pierīgu un to ietekmējošo teritoriju pašvaldībām.	<i>Reģionālā ilgtspējīgas mobilitātes attīstības politika:</i> Mērķis ir pilnveidot ilgtspējīgas mobilitātes iespējas svārstmigrācijas procesā starp Rīgu, Pierīgu un to ietekmējošo teritoriju pašvaldībām, ņemot vērā to, ka ietekmētā teritorija aptver lielāko daļu Rīgas metropoles iekšējā areāla.	Balstoties uz datiem, migrācija starp Rīgu un Pierīgu nav mazinājusies mērķtiecīgas politikas rezultātā.
Stratēģija	Lokāls	Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam	Rīgas pilsētas pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments.	<i>Rīgas attīstības politika:</i> Rīgas pilsētas pašvaldība ir izvirzījusi četrus ilgtermiņa attīstības mērķus, tostarp “Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide”. Mērķis ir attīstīt Rīgu kā ilgtspējīgu metropoli – ierobežojot privātā transportlīdzekļa iebraukšanu centrā, veicinot iedzīvotāju vēlmi izmantot sabiedrisko transportu un velotransportu. Svarīga loma Rīgā ir arī daudzdzīvokļu ēkām. Dzīvojamā fonda atjaunošana ir viens no galvenajiem faktoriem šī sektora attīstībai.	Vietējās politikas dokuments, kas virza un nosaka Rīgas valstspilsētas attīstību un ir saistīts arī ar galvenajiem rīcības virzieniem, kas definēti šajā rīcības plānā.
Programma	Lokāls	Rīgas attīstības programma 2022.–2027. gadam	Pilsētas pašvaldības vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments.	<i>Rīgas attīstības politika:</i> No definētajiem virzieniem trīs ir cieši saistīti ar enerģētiku un klimatu: 1. Laba vides kvalitāte un noturīga pilsētas ekosistēma klimata pārmaiņu mazināšanai ar mērķi: “Radīt tādu vides kvalitāti, kas labvēlīgi ietekmē iedzīvotāju veselību, labsajūtu, un vēlmi	Vietējās politikas dokuments, kas virza un nosaka Rīgas valstspilsētas attīstību un ir saistīts arī ar galveno rīcības virzienu, kas definēts šajā rīcības plānā.

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
				būt fiziski, sociāli un ekonomiski aktīviem. Veidot un uzturēt patīkamu, daudzveidīgu un klimata pārmaiņām pielāgotu vidi, kurā dabā balstīti risinājumi sekmē vides kvalitāti, pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimta pārmaiņu mazināšanu.” 2. Daudzveidīgu un kvalitatīvu mājokļu pieejamība ar mērķi: “Īstenojot mājokļu programmu, līdz 2027. gadam kompleksi un kvalitatīvi renovēt ne mazāk kā 1400 daudzdzīvokļu ēkas.” 3. Ērta un videi draudzīga pārvietošanās pilsētā ar mērķi: “Veicināt klimatam un iedzīvotājiem draudzīgu mobilitāti, padarot pieejamus daudzveidīgus pārvietošanās veidus un radot tam nepieciešamo infrastruktūru.”	
Vadlīnijas	Lokāls	Rīgas valstspilsētas pašvaldības mājokļu politikas vadlīnijas 2024.–2030. gadam	Vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka virzienus un uzdevumus mājokļu politikā. Mērķis ir kvalitatīva, daudzveidīga un ekonomiski pieejama mājokļa nodrošināšana Rīgā, lai veicinātu iedzīvotāju skaita stabilizēšanos un pilsētas ekonomisko attīstību.	<i>Rīgas mājokļu atjaunošanas politika:</i> Vadlīnijās ir definēts rīcības virziens pašvaldībai piederošo daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes uzlabošanai (atjaunotas 10 ēkas) un pārējo daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes uzlabošanai (atjaunotas 2000 ēkas).	Plānošanas dokuments, kura ieviešanas gadījumā, var panākt nozīmīgu atjaunoto daudzdzīvokļu ēku pieaugumu, kas ļautu potenciāli nodrošināt arī tālāku ēku atjaunošanas mērogošanu Rīgā.
Priekšlikums (nav apstiprināts kā	Lokāls	Rīgas mobilitātes vīzija 2050. gadam	Aprakstīta Rīgas mobilitātes vīzija 2050. gadam.	<i>Rīgas ilgtspējīga transporta attīstības politika:</i> Saskaņā ar vīziju attīstības pamatā ir	Dokumentā iekļautā vīzija un principi saskan ar šajā rīcības

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
plānošanas dokuments)				sabiedriskā transporta infrastruktūras un pakalpojumu pilnveidošana, tai skaitā veidojot mobilitātes punktus un saskaņojot transportu grafikus. Tiek plānots izbūvēt arī jaunus infrastruktūras tīklus, kas savienotu Rīgas pilsētas rajonus un pilsētu ar Pierīgu. Vīzija paredz arī privātā transporta izmantošanas samazināšanu, attīstot veloinfrastruktūru un gājēju celiņus.	plānā identificētajiem rīcības virzieniem.
Priekšlikums (nav apstiprināts kā plānošanas dokuments)	Lokāls	Rīgas transporta sistēmas ilgtspējīgas mobilitātes īstenošanas rīcības programma 2019.–2025. gadam	Rīcības programmā detalizēti atspoguļoti Rīgas mobilitātes vīzijā noteiktie principi un virzieni, iekļaujot soļus, pasākumus un izpildes termiņus vīzijā noteikto mērķu sasniegšanai.	<i>Rīgas politika ilgtspējīgai transporta attīstībai:</i> sagatavota, lai “nodrošinātu cilvēku un komercdarbības vides mobilitāti, teritoriju sasniedzamību un objektu pieejamību labākai dzīves vides kvalitātes nodrošināšanai”. Definēti pasākumi: • gājēju infrastruktūrai; • velotransporta infrastruktūras pilnveidošanai; • sabiedriskā transporta attīstībai; • privātajam transportam; • elektrotransporta infrastruktūras attīstībai.	Dokumentā iekļautā vīzija un principi saskan ar šajā rīcības plānā identificētajiem rīcības virzieniem.
Priekšlikums (nav apstiprināts kā plānošanas dokuments)	Lokāls	Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2021.–2025. gadam	Laika periodā no 2015. līdz 2019. gadam Rīgas pilsētā reģistrēti vairāku piesārņojošo vielu gaisa kvalitātes normatīvu vai augšējo piesārņojuma novērtēšanas sliekšņu pārsniegumi,	<i>Rīgas gaisa kvalitātes politika:</i> Programmā detalizēti ir izvērtēti tie pasākumi, kas potenciāli var ietekmēt gaisa	Šim politikas dokumentam ir un būs pozitīva ietekme, ja tajā definētais attīstības virziens tiks ievērots un

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
			kā rezultātā ir sagatavota Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2021.–2025.gadam. Tajā ir ietverti pasākumi piecu piesārņojošo vielu – slāpekļa dioksīda (N ₂ I), daļiņu PM10 un PM2,5, benzola un benz(a)pirēna – emisiju samazināšanai.	kvalitāti, tos iedalot šādās grupās: • transports un satiksmes infrastruktūra; • sabiedriskais transports; • siltumapgādes sistēmas; • stacionārie piesārņojuma avoti; • kuģu satiksme ostā; • gaisa kvalitātes pārvaldība un sabiedrības izglītošana un informēšana.	plānotie pasākumi arī mērķtiecīgi īstenoti.
Koncepcija	Lokāls	Rīgas velosatiksmes attīstības koncepcija līdz 2030. gadam	Attīstības koncepcijā līdz 2030. gadam ir definēta velosatiksmes attīstības vīzija, mērķis un galvenie uzdevumi mērķa sasniegšanai, integrētai velosatiksmes attīstībai Rīgas pilsētā.	<i>Rīgas ilgtspējīga transporta attīstības politika:</i> Velosatiksmes attīstības mērķis ir veicināt un uzlabot drošas un ilgtspējīgas riteņbraukšanas iespējas pilsētā ikdienas nolūkiem, integrējot velosatiksmes infrastruktūru kopējā Rīgas pilsētas transporta sistēmā un pilsētvidē. Ir nepieciešams pievērst lielu uzmanību tieši drošības aspektam, lai Rīgā visās pilsētas ielās būtu droši pārvietoties ar velosipēdu.	Šim politikas dokumentam ir un būs pozitīva ietekme, ja tajā definētais attīstības virziens tiks ievērots un plānotie pasākumi arī mērķtiecīgi īstenoti.
Koncepcija	Lokāls	Elektrotransporta uzlādes infrastruktūras tīkla attīstības koncepcija līdz 2035. gadam	Attīstības koncepcijā līdz 2035. gadam ietver elektrotransporta un mikromobilitātes rīku prognozes līdz 2035. gadam, esošo un perspektīvu uzlādes risinājumu izvietojumu Rīgas pilsētā, vadlīnijas un dizaina risinājumus.	<i>Rīgas ilgtspējīga transporta attīstības politika:</i> Saskaņā ar koncepciju, 2030. gadā elektroauto īpatsvars būs 6,1%, bet 2040. gadā 35,1%. Līdz 2030. gadam kā minimums būtu nepieciešams nodrošināt 3400, bet līdz 2035. gadam 10800 publiski pieejamus uzlādes punktus.	Definē vietas, kur varēs uzstādīt elektrouzlādes stacijas. Ja plāns tiks ieviests un novērsta arī šķēršļi šajā sektorā, piemēram, saistībā ar saskaņojumiem, tam varētu būt pozitīva ietekme.

A-2.1. Būtisko politiku, stratēģiju un noteikumu saraksts ⁵					
Veids	Līmenis	Nosaukums	Apraksts	Būtiskums	Nepieciešamā rīcība
				Līdz ar elektroauto pieaug arī elektriskā mikromobilitāte.	
Rīcības plāns	Lokāls	Apkaimju centru attīstības plāns 2024.–2028. gadam	Vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas koordinē publiskās ārtelpas attīstību apkaimju centru teritorijās turpmākajiem pieciem gadiem. Plāns nosaka teritoriālās prioritātes, ieguldījumu jomas un ieviešanas mehānismu, kas nodrošinās mērķtiecīgu publiskās ārtelpas projektu attīstību un ieviešanu.	<i>Rīgas attīstības politika</i> : Plānā definēti vairāki pasākumi attiecībā uz klimatu un enerģētiku, tai skaitā mikromobilitātes veicināšana, zaļo teritoriju attīstība, mājražotāju tirdziņu attīstība.	Izstrādājot apkaimju konceptuālos plānus. ir jāņem vērā Rīgas pilsētas klimata un enerģētikas mērķi, īpašu uzmanību iedzīvotāju informēšanas, izglītošanas un iesaistes pasākumiem.

A-2.2. Politiku apraksts un novērtējums

Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2030. gadam (NEKP2030) ir visaptverošākais politikas plānošanas dokuments, kas ietver Latvijas mērķus, aktuālās rīcībpolitikas un pasākumus SEG emisiju ierobežošanai un enerģētikas sektora pārkārtošanai, kā arī apskata galvenās rīcības pielāgošanās klimata pārmaiņām jomā. NEKP2030 izstrādāts saskaņā ar ES normatīvo aktu priekšlikumu pakotni "Gatavi mērķrādītājam 55" (*Fit for 55*), kas attiecas uz klimata un enerģijas politikām un kuras mērķis ir sasniegt klimatneitralitāti; un šis plāns nosaka Latvijas valsts ieguldījumu ES kopējo AER īpatsvara, SEG samazinājuma un energoefektivitātes mērķu sasniegšanā.

Atjaunotā NEKP2030 versija Eiropas Komisijai iesniegta 2024. gada vasarā, balstoties uz modelēšanas rezultātiem, sociālekonomisko izvērtējumu, ministriju priekšlikumiem, kā arī diskusijām ar ieinteresētajām personām. NEKP2030 izstrādāts saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam un Latvijas nacionālo attīstības plānu 2021.–2027. gadam, kā arī citiem nozaru politikas plānošanas dokumentiem un tiesību aktiem.

Rīga ir Latvijas ekonomiskais centrs un visapdzīvotākā pilsēta, turklāt 2020. gadā Rīga radīja ap 24% no Latvijas kopējām SEG emisijām⁶. Līdz ar to pastāv cieša saikne starp NEKP2030 un RVP Rīcības plānā līdz 2030. gadam izvirzītajiem rīcību virzieniem un finansējuma avotiem. Mērķrādītāju vērtības var tikt precizētas 2024. gadā pēc Eiropas Komisijas rekomendācijām un diskusijām ar nozari un ieinteresētajām personām. NEKP2030 izvirzītās prioritātes lielā mērā atbilst arī šajā plānā noteikto rīcību virzieniem.

Latvijas 2030. gada SEG samazināšanas mērķis pret 1990. gadu ir -65%. Saistošs ir arī ne-ETS SEG samazināšanas mērķis pret 2005. gadu par 17%, kas īpaši attiecas uz pasākumiem transporta un mājokļu jomā. Līdz 2030. gadam Latvijā jāpanāk SEG intensitātes samazinājums transportā par 15%.

2024. gadā aktualizētajā NEKP2030 noteikts 60% atjaunīgās enerģijas īpatsvara mērķis enerģijas galapatēriņā (līdzšinējā NEKP2030 versijā – 50%). Attiecīgi plānots sasniegt arī >70% AER īpatsvaru elektroenerģijas galapatēriņā un 100% AER īpatsvaru Latvijā saražotajā elektroenerģijā. Atjaunīgās enerģijas īpatsvara mērķi 2030. gadam noteikti arī attiecībā uz siltumapgādi un aukstumapgādi (66,4%), centralizētās siltumapgādes sistēmām (73,9%), transportu (29%), ēku sektoru (65%) un rūpniecību (73,1%). Savukārt energoefektivitātes jomā ir noteikti mērķi gan enerģijas patēriņa samazinājumam un ietaupījumam, gan atsevišķi izdalīts mērķis par publiskā sektora ēku renovēto platību (kopā renovēti 2,5 milj. m²).

NEKP2030 būtiskākie pasākumi transporta jomā ir stiprināt dzelzceļa infrastruktūras lomu, zaļināt smago un komercpārvadājumu transportu, veicināt elektrifikāciju un pāreju uz zemu emisiju mobilitāti, tostarp Rīgā ieviest zemu emisiju zonu un organizēt dienu bez auto.

Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanas un izmantošanas jomā plānots nodrošināt sabalansētu saules un vēja parku attīstību, kā arī uzsākt izmantot enerģijas uzkrāšanas risinājumus. Centralizētās siltumapgādes jomā tiek izcelta elektrifikācijas loma, atlikumsiltuma izmantošana un infrastruktūras modernizācijas plānošana. Tiks veicināta biometāna ražošana, turklāt dabasgāzes tirgotājiem tiks noteikts ikgadējs vismaz 3% AER īpatsvara pienākums. Tiks veidoti ierobežojumi jaunu fosilo iekārtu uzstādīšanai. Jāizceļ arī plāns nodrošināt biogāzes / biometāna ieguvu valstspilsētas ūdenssaimniecības pakalpojumu uzņēmumos, kas īpaši attiecas uz SIA "Rīgas ūdens" iecerētajiem pasākumiem. Šis pasākums arī saistīts ar nākotnes prasību konkrētiem pakalpojumu sniedzējiem (CSS operatori, atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi, ūdenssaimniecības komersanti u.c.) ieviest AER tehnoloģijas un pašnodrošināties ar pašražoto enerģiju.

Ne mazāk svarīga būs arī energopatērētāju iesaiste, atbalstot aktīvos lietotājus, attīstot neto sistēmu un uzsākot pirmās energokopienas iniciatīvas.

Daudz rīcību iecerēts energoefektivitātes uzlabošanai, tostarp ieviest energopārvaldības sistēmas, uzlabot datu sistēmas un aprēķinu metodoloģijas, veikt pasākumus enerģijas patēriņa un pieprasījuma puses pārvaldībai. Ēku jomā tiks paplašināti monitoringa un pārvaldības pasākumi, atbalsts pašvaldību īstenotajiem energoefektivitātes pasākumiem, uzlabot publiskā sektora ēku energoefektivitāti.

⁶ Reģionālo klimata pārmaiņu rādītāju dati pieejami: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/vide/regionalie-klimata-parmainu-raditaji/21326-siltumnicefekta-gazu-emisijas>

A-2.2. Politiku apraksts un novērtējums

Daudzdzīvokļu ēkās, privātmājās un kvartālos tiks pastiprināti renovācijas un energoefektivitātes pasākumi un tiks sekmēta to pieslēgšana pie CSS.

Atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas jomā NEKP2030 paredz palielināt bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādi un uzlabot šķirošanas rādītājus. Tiks uzsākts SEG emisiju monitorings lielākajās notekūdeņu attīstīšanas iekārtās, plānota attīstīšanas iekārtu darbības uzlabošana un visaptveroša Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas plāna 2024.–2027. gadam īstenošana.

Enerģētikas un klimata politikas jomas regulē dažādi tiesību akti. Konkrētāk, Latvijas indikatīvais enerģijas ietaupījuma mērķis un arī pārējās direktīvu prasības ir iestrādātas **Energoefektivitātes likumā**, kas stājās spēkā 2016. gada 29. martā. Šobrīd obligātais enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķis 2030. gadam atbilst enerģijas ietaupījumam 20 472 GWh (1,76 Mtoe, 73,7 PJ) 2020. gadā. Energoefektivitātes likums tiks pārskatīts, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2023/1791 par energoefektivitāti un atjaunināto NEKP2030. Likuma 5. pantā par energoefektivitāti valsts un pašvaldības sektorā ir noteiktas šādas tiesības un pienākumi:

(1) Valsts iestādēm un pašvaldībām ir tiesības:

- 1) izstrādāt un pieņemt energoefektivitātes plānu kā atsevišķu dokumentu vai kā pašvaldības teritorijas attīstības programmas sastāvdaļu, kurā iekļauti noteikti energoefektivitātes mērķi un pasākumi;
- 2) atsevišķi vai kā sava energoefektivitātes plāna īstenošanas sastāvdaļu ieviest EPS;
- 3) izmantot energoefektivitātes pakalpojumus un slēgt energoefektivitātes pakalpojuma līgumus, lai īstenotu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus.

(2) Republikas pilsētu pašvaldības ievieš sertificētu EPS. [...]

Ēku energoefektivitātes likuma normas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti. Šī likuma mērķis ir veicināt energoresursu racionālu izmantošanu, uzlabojot ēku energoefektivitāti, kā arī informējot sabiedrību par ēkas enerģijas patēriņu. Likums nosaka gan ekspluatējamu, gan projektējamu, pārbūvējamu vai atjaunojamu ēku energoefektivitātes minimālās prasības, kā arī prasības ēku energosertifikācijai, apkures sistēmām un gaisa kondicionēšanas sistēmām. Savukārt nosacījumi pašvaldībām attiecībā uz siltumapgādi un enerģētisko nabadzību ir noteikti Enerģētikas likumā.

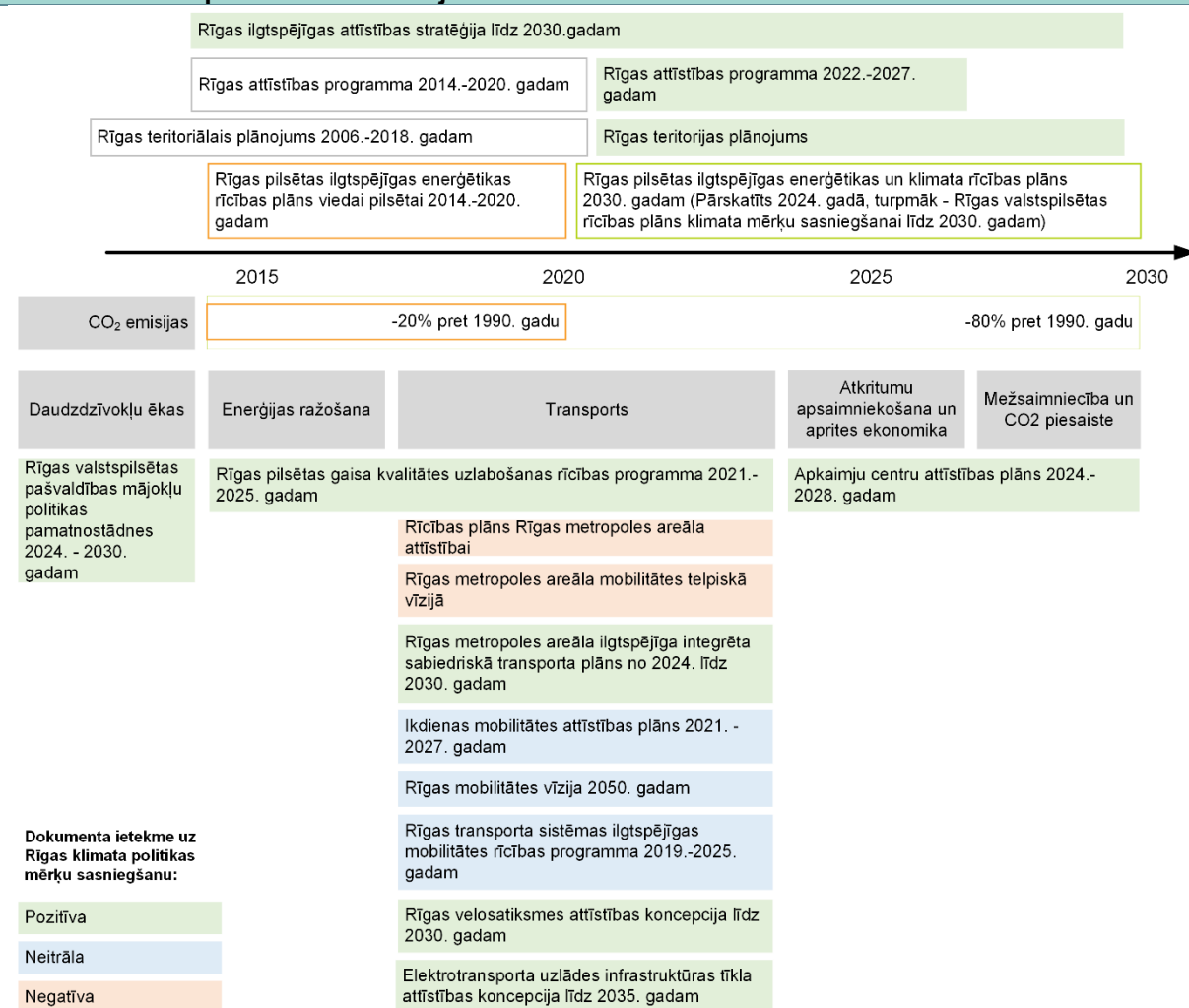
Aktuāla problēma Latvijā, it īpaši Rīgā, ir gaisa kvalitātes uzlabošana un piesārņojuma samazināšana. 2020. gada 16. aprīlī tika apstiprināts **Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plāns 2020.–2030. gadam**. Plāns izstrādāts, lai samazinātu gaisa piesārņojuma radīto negatīvo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī samazinātu izmaksas un zaudēto darba laiku, ko veselības problēmu un ārstu apmeklējumu dēļ rada gaisa piesārņojums.

Attiecībā uz transporta nozari plāna izstrādes laikā starpministriju saskaņošanas stadijā ir **Transporta enerģijas likums**. Likumprojekta "Transporta enerģijas likums" mērķis ir veicināt cilvēku veselībai un apkārtējai videi drošu transporta enerģijas apriti un nodrošināt alternatīvo degvielu infrastruktūras attīstību un sabiedrības informētību par pieejamiem un izmantojamajiem transporta enerģijas veidiem. Plānotais tiesiskais regulējums ietekmēs arī pašvaldības. Saskaņā ar likumprojektu Rīgai:

- būs jānosaka transportlīdzekļu izmantošanas nosacījumus pašvaldības teritorijā, lai veicinātu transportlīdzekļu izmantošanas radīto emisiju samazināšanu;
- būs jānodrošina, ka pilsētas sabiedriskajā transportā izmantotās transporta enerģijas apjomā 2030. gadā vismaz 50% ir atjaunīgā enerģija;
- būs jānodrošina, ka pašvaldības publisko iepirkumu ietvaros iegādāto transportlīdzekļu apjomā, sākot ar 2030. gada 1. janvāri, vismaz 50% ir jābūt tādiem transportlīdzekļiem, kuros tiek izmantota atjaunīgā enerģija.

Rīgas valstspilsētas Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns 2022.–2030. gadam (IEKRP2030) ir galvenais Rīgas enerģētikas un klimata nozares politikas plānošanas dokuments. Tas ir izstrādāts saskaņā ar pārējiem RD attīstības plānošanas dokumentiem. Dokumentu sasaiste ar IEKRP 2030. gadam attēlota attēlā A-2.2.1..

A-2.2. Politiku apraksts un novērtējums

A-2.2.1. attēls. Rīcības plāna sasaiste ar RD attīstības plānošanas dokumentiem

Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāni līdz 2020. gadam

Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns viedai pilsētai 2014.–2020. gadam bija turpinājums pirmajam Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānam 2010.–2020. gadam, kura mērķis bija: “Pilsētas tuvināšana viedās pilsētas statusam, enerģētikā un transportā integrējot inovatīvas informācijas un komunikāciju tehnoloģijas.” Rīcības plāns ietvēra CO₂ emisiju sākotnējo pārskatu par laika periodu 1990.–2012. gadam un scenārijus līdz 2020. gadam. Par plāna oficiālo CO₂ emisiju samazinājuma mērķi tika pieņemts samazināt CO₂ emisijas par 20% līdz 2020. gadam pret 1990. gadu. Plāna prognožu rezultāti paredzēja, ka līdz 2020. gadam potenciālais CO₂ emisiju samazinājums būs 55–60%.

Saskaņā ar rīcības plāna noslēguma monitoringa ziņojumu kopējais CO₂ emisiju apjoms Rīgā 2020. gadā samazinājās par apmēram 60%, salīdzinot ar 1990. gadu, vai par 27% salīdzinājumā ar 2010. gadu. Visstraujākais emisiju samazinājums (44%), salīdzinot ar 2010. gadu, tika panākts enerģijas ražošanas sektorā.

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam ir Rīgas pilsētas pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments. Plānā iezīmējas Rīgas vīzija, kas paredz, ka Rīga 2030. gadā:

A-2.2. Politiku apraksts un novērtējums

“Ir starptautiski pazīstama Ziemeļeiropas metropole. Rīgas pilsētas iedzīvotāju piederību Ziemeļeiropas metropoļu saimei pamato dzīves kvalitāte pilsētā, inovatīva ekonomika, vieda un resursus taupoša saimniecība un moderna pārvalde ar aktīvu iedzīvotāju līdzdalību.”

Rīgas pilsētas pašvaldība ir izvirzījusi četrus ilgtermiņa attīstības mērķus, tai skaitā “Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide”. Stratēģijā īpaša uzmanība pievērsta transporta sektoram. Lai gan šobrīd gājēju un velosipēdistu pārvietošanās ir pakārtota automobiļu satiksmei, ilgtermiņā, prioritāri pilsētas kodolā un apkaimju centros, transporta infrastruktūra jāveido pēc vispārpieņemtas hierarhijas:

gājējs → velobraucējs → sabiedriskais transports → privātais autotransports.

Mērķis ir attīstīt Rīgu kā ilgtspējīgu metropoli – ierobežojot privātā transportlīdzekļa iebraukšanu centrā, veicinot iedzīvotāju vēlmi izmantot sabiedrisko transportu un velotransportu. Svarīga loma Rīgā ir arī daudzdzīvokļu ēkām. Dzīvojamā fonda atjaunošana ir viens no galvenajiem faktoriem šī sektora attīstībai.

Rīgas attīstības programma 2022.–2027. gadam

Rīgas attīstības programmā 2022.–2027. gadam ir noteiktas 9 prioritātes jeb attīstības virzieni, no kuriem trīs ir cieši saistīti ar enerģētiku un klimatu:

- Laba vides kvalitāte un noturīga pilsētas ekosistēma klimata pārmaiņu mazināšanai ar mērķi: “Radīt tādu vides kvalitāti, kas labvēlīgi ietekmē iedzīvotāju veselību, labsajūtu, un vēlmi būt fiziski, sociāli un ekonomiski aktīviem. Veidot un uzturēt patīkamu, daudzveidīgu un klimata pārmaiņām pielāgotu vidi, kurā dabā balstīti risinājumi sekmē vides kvalitāti, pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimata pārmaiņu mazināšanu.”

Šī attīstības virziena ietvaros ir plānots ieviest visaptverošus energopārvaldības, energoefektivitātes un emisiju samazināšanas pasākumus, nodrošināt AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas bilanci, atbalstīt enerģētikas, klimata un vides inovācijas, kā arī uzlabot pilsētas iedzīvotāju energopratību un veicināt sabiedrības dzīvesveida maiņu.

- Daudzveidīgu un kvalitatīvu mājokļu pieejamība ar mērķi: “Īstenojot mājokļu programmu, līdz 2027. gadam kompleksi un kvalitatīvi renovēt ne mazāk kā 1400 daudzdzīvokļu ēkas.”

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, attīstības programma paredz izveidot kompetences centru pašvaldībā mājokļu jomā, izstrādāt un ieviest pārdomātu mājokļu politiku, izveidot rīcības programmu, noteikt skaidrus mērķus, kā arī atbildīgās institūcijas. Izstrādājot un īstenojot mājokļu politiku, tiks ņemti vērā pieejama un videi draudzīga mājokļa kritēriji, tai skaitā energoefektivitāte, būvniecībā izmantoti ilgtspējīgi materiāli, aprites ekonomikas principi, gaisa kvalitāte. Atjaunojot novecojušo dzīvojamo fondu, plānots nodrošināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, uzlabot vides veselības rādītājus un ieviest plašus vides pieejamības risinājumus, kā arī būtiski uzlabot dzīvojamās vides kvalitāti.

- Ērta un videi draudzīga pārvietošanās pilsētā ar mērķi: “Veicināt klimatam un iedzīvotājiem draudzīgu mobilitāti, padarot pieejamus daudzveidīgus pārvietošanās veidus un radot tam nepieciešamo infrastruktūru.”

Attīstības programma paredz radīt priekšnoteikumus, lai tā sabiedrības daļa, kurai ikdienā nav nepieciešams pārvietoties ar privāto automašīnu, var izmantot ērtus, drošus un videi draudzīgus transportlīdzekļus, vienlaikus uzlabojot gaisa kvalitāti pilsētā, samazinot negatīvo ietekmi uz klimatu un slodzi uz ielu infrastruktūru. Tāpat papildus infrastruktūras uzlabojumiem nepieciešams īstenot mobilitātes pārvaldības pasākumus, veicinot pārvietošanās paradumu maiņu.

RVP pagaidām iztrūkst pilsētas mēroga politikas plānošanas dokumentu ilgtspējīgas mobilitātes un pielāgošanās klimata pārmaiņām jomās.

RVP pieder kapitāla daļas **12 kapitālsabiedrībās**, tai skaitā “Rīgas satiksme”, RNP, SIA “Rīgas ūdens”, SIA “Rīgas meži” un “Rīgas nami” pieder 100% kapitāla daļu, savukārt SIA “Getliņi EKO” – 97,7% kapitāla daļu, bet AS “Rīgas siltums” – 49% akciju. Šīm kapitālsabiedrībām ir apstiprināta vidēja termiņa darbības stratēģija (vismaz 3 gadiem), vai arī tā ir izstrādes procesā, kā arī vairākām kapitālsabiedrībām izstrādes / apstiprināšanas procesā ir ilgtspējīgas attīstības stratēģija (vismaz 10 gadiem), kurā tiks ņemts vērā pilsētas klimatneitralitātes mērķis.

A-2.3. Emisiju atšķirība

	Emisiju bāzes līnija (1990)		Pārējās emisijas / kompensēšana ¹		Emisiju bāzes līnijas samazinājuma mērķis ²		Emisiju samazinājums esošajās stratēģijās ³		Emisiju atšķirība (apskatīta Rīcības plānā) ⁴	
	tCO ₂	%	tCO ₂	%	tCO ₂	%	tCO ₂	%	tCO ₂	%
Stacionārie enerģijas avoti	3 679 800	81			3 215 586	87	3 038 000	83	3 215 586	87
Transports	615 100	13			370 006	60	104 000	17	370 006	60
Atkritumi	274 304	6			84 596	31	nav piemērojams	-	84 596	31
Rūpnieciskie procesi un produktu izmantošana (RPPI)					-	-	-	-	-	-
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zemes izmantošana			- 300 000				-	-	-	-
Kopā	4 569 204	100	- 300 000	7	3 607 188	-	3 198 000	70	3 607 188	80

¹ Pārējās emisijas (*residual emissions*) ietver tās emisijas, kas nav samazināmas ar klimata rīcībām un kas tiek kompensētas. Pārējās emisijas var veidot ne vairāk kā 20% saskaņā ar Misijas informatīvajām vadlīnijām.

² Bāzes līnijas samazinājuma mērķis = Emisiju bāzes līnija – pārējās emisijas.

³ Emisiju plānotais samazinājums esošajā rīcību plānošanā un stratēģijās jāaprēķina par katru sektoru.

⁴ Emisiju atšķirība = Emisiju bāzes līnijas samazinājuma mērķis – emisiju samazinājums ar esošajām stratēģijām.

Rīcības plāna mērķis ir 2030. gadā panākt SEG emisiju samazinājumu par 80% attiecībā pret 1990. gadu. Būtiskākais SEG emisiju samazinājums (87%) plānots enerģētikas nozarē, aizvietojot fosilos energoresursus enerģijas ražošanā. Par 60% plānots samazināt arī transporta SEG emisiju apjomu, īpaši veicinot transporta elektrifikāciju, sabiedriskā transporta izmantošanu un zemu emisiju mobilitāti Rīgas metropoles areālā. Par 31% plānota arī atkritumu sektora emisiju samazināšana, ierobežojot poligonos apglabāto atkritumu daudzumu. Papildus SEG emisiju samazinājumam SIA "Rīgas meži" meža teritorijas nodrošinās pastāvīgu CO₂ emisiju piesaisti ap 300 kt CO₂/gadā.

Esošās stratēģijas ir balstītas uz Rīgas IEKRP 2030. gadam, kurā paredzēts samazināt SEG emisijas par 70% salīdzinājumā ar 1990. gadu. Šajā plānā nav noteikts konkrēts mērķis atkritumu sektoram. Neskatoties uz to, ka IEKRP 2030. gadam jau ir izvirzīti augsti mērķi SEG emisiju samazināšanā, jaunajā rīcības plānā lielāks uzsvars tiek likts uz transportu.

2.3 Modulis A-3: 2030. gada klimatneitralitātes sistēmiskie šķēršļi un iespējas

A-3.1. Sistēmu un ieinteresēto personu kartējums

Zemāk ir aprakstītas un grafiski parādītas katra sektora ieinteresētās personas atkarībā no to intereses un ietekmes. Tālāk A-3.1. tabulā ir uzskaitītas katra sektora ieinteresētās personas, novērtējot to:

- sadarbību – raksturo sadarbību starp pašvaldību un ieinteresēto personu, proti, esošo sadarbības modeli un tā efektivitāti;

- ietekmi – raksturo ieinteresētās personas ietekmi uz sektora radīto emisiju samazināšanu;
- interesi – raksturo ieinteresētās personas interesi attiecībā uz sektora radīto emisiju samazināšanu.

Pašvaldības infrastruktūra:

Lai sasniegtu Rīgas klimatneitralitātes mērķus, dažāda līmeņa iesaiste ir nepieciešama no visām pašvaldības iestādēm, departamentiem, komitejām un kapitālsabiedrībām. Izvērtējot ietekmi, būtiska iesaiste nepieciešama no ĪD puses, kura darbība ietver ēku pārvaldības jautājumus, tostarp, ēku atjaunošanas plānošanu un īstenošanu, uzdevumu deleģēšanu ēku apsaimniekotājiem. Tāpat būtiski ir nodrošināt atgriezenisko saiti ar pašvaldības komitejām, politisko lēmumu pieņemšanai. Savukārt izpilddirektora biroja iesaiste ir būtiska, lai deleģētu Rīgas klimata līgumā iekļauto pasākumus ieviešanu iestāžu un kapitālsabiedrību līmenī un uzraudzītu ieviešanas procesu. Kapitālsabiedrību galvenā atbildība ir ieviest tām deleģētos uzdevumus. REA galvenie uzdevumi ir nodrošināt nepieciešamo datu analīzi un informāciju lēmumu pieņemšanai par pasākumu ieviešanu un finanšu piesaisti, EPS uzturēšanu un paplašināšanu, kā arī veicināt izpratni un iesaisti klimata mērķu sasniegšanā visās pašvaldības struktūrvienībās.

Enerģijas ražošana:

Tiecoties sasniegt klimatneitralitāti Rīgā, enerģijas ražošanas sektorā ieinteresētajām personām ir un būs ļoti nozīmīga loma identificēto pasākumu īstenošanā. Ņemot vērā, ka Rīgas metropoles areāls ir lielākais enerģijas patērētājs valstī, Rīgas klimata mērķu sasniegšanai ir būtiska nozīme arī valsts klimata mērķu sasniegšanā. Tāpēc arī KEM virzītajiem politiskajiem un normatīvajiem lēmumiem, ko tālāk pieņem LR Saeima un/vai Ministru kabinets, saistībā ar atjaunīgās enerģijas ražošanas veicināšanu, ir būtiska loma Rīgas enerģētikas sektora attīstībā. Enerģētikas sektora dekarbonizācijā būtisku lomu spēlē arī enerģijas ražošanas uzņēmumu investīcijas inovatīvu risinājumu ieviešanā. Tāpat iedzīvotāju iniciatīvas un energokopienas attīstība var veicināt pieprasījumu pēc atjaunīgās enerģijas ražošanas. Šo dažādo ieinteresēto personu efektīva iesaiste un sadarbība ir būtiska, lai Rīgā izveidotu noturīgu un klimatneitrālu enerģijas ražošanas sektoru.

Daudzdzīvokļu ēkas:

Daudzdzīvokļu ēku apsaimniekošanā un attīstībā Rīgā ir iesaistīta virkne institūciju. REA sadarbībā ar citām pašvaldības struktūrvienībām jau ir izveidojusi energoefektivitātes centru un sniedz konsultācijas iedzīvotājiem par ēku atjaunošanas procesu, kā arī piedalās dažādu kampaņu organizēšanā un starptautiskos projektos. MVD īsteno vienotu pilsētas politiku mājokļu jomā, palīdz dzīvokļa jautājumu risināšanā, kā arī īsteno pašvaldības pārvaldīšanā esošo dzīvojamo māju pārvaldīšanas uzraudzību un realizē pašvaldības neprivatizēto dzīvojamo telpu valdījumu. ĪD nodrošina pašvaldībai piederošā un piekrītošā īpašuma un tās rīcībā esošo zemesgabalu racionālu un lietderīgu izmantošanu, kā arī organizē līdzfinansējuma piešķiršanu ēku atjaunošanai Rīgā (atjauno.riga.lv). Finanšu institūcija ALTUM piedāvā vairākus atbalsta instrumentus iedzīvotājiem ēku atjaunošanai. Taču būtiski būtu jāstiprina citu ieinteresēto personu iesaiste, kompetence un kapacitāte, piemēram RNP un citu namu apsaimniekotāju uzņēmumu spēja atbalstīt un konsultēt iedzīvotājus par ēku atjaunošanas iespējām, ņemot vērā ka ēku atjaunošanas apjomi nākotnē pieaugs. Papildus arī nepieciešams veicināt saskaņotas un savstarpēji koordinētas rīcības un sadarbību visu ieinteresēto personu starpā. Īstenojot visus rīcības virzienus daudzdzīvokļu ēku sektorā par pasākumu atbildīgajām iestādēm nepieciešams iesaistīt citas ieinteresētās personas gan pasākuma plānošanas, gan ieviešanas posmā (MVD, ĪD, REA, PAD u.c.).

Transports un mobilitāte:

Transporta un mobilitātes sektorā Rīgā ir ļoti daudz iesaistīto, sākot no nacionālās un vietējās politikas veidotājiem līdz pilsētas iedzīvotājam un viesim. Visas nozīmīgākās ieinteresētās personas atbilstoši to interesei un ietekmei nodrošināt ilgtspējīgu un videi draudzīgu pārvietošanos (atbilstoši Rīgas mobilitātes vīzijai: <https://www.rdpad.lv/rigas-mobilitates-vizija/>) ir apkopotas tabulā A-3.1

Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika

Ieinteresētās personas atkritumu sektorā ir iedalītas 4 grupās:

- Politikas veidotāji – Izpilddirektora birojs, MVD, REA.
- Atkritumu ražotāji – iedzīvotāji, iestādes, uzņēmumi.

- Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi – uzņēmumi, kas ir tiesīgi savākt, šķirot un pārvadāt sadzīves atkritumus pilsētā⁷; SIA “Getliņi EKO” ir atbildīga par atkritumu pieņemšanu un ekoloģisku apsaimniekošanu; SIA “Rīgas ūdens” ir atbildīga par notekūdeņu apsaimniekošanu.
- Citas ieinteresētās personas, kas piedalās pasākumu ieviešanā – apsaimniekotāji, NVO, RAIC un uzņēmumi, kuru darbības rezultātā tiek samazināts radīto atkritumu apjoms.

Mežsaimniecība un CO₂ emisiju piesaiste:

Atbildība par Rīgas valstspilsētas zaļajām teritorijām ir sadalīta starp četriem RD departamentiem:

- PAD – atbildīgs par teritorijas attīstību un plānošanu un ģeotelpisko datu apkopošanu un uzraudzību;
- MVD – atbildīgs par vides aizsardzības un dabas resursu racionālas izmantošanas uzraudzību, kā arī vides aizsardzības plānu, programmu un projektu izstrādi;
- ĪD – atbildīgs par Rīgas valstspilsētas īpašumā esošo zaļo teritoriju, tai skaitā mazdārziņu, pārvaldību;
- ĀMD – uztur lietus ūdens novadīšanas sistēmas.

Praktiski zaļās teritorijas apsaimnieko:

- SIA “Rīgas meži” – apsaimnieko 5625,2 ha meža zemju Rīgas valstspilsētas teritorijā un 57 166,9 ha meža zemju ārpus Rīgas teritorijas, kā arī 399 ha Rīgas dārzu un parku;
- Teritorijas labiekārtošanas pārvalde – veic pašvaldības teritoriju kopšanu, iekšpagalmu remontu, rotaļu laukumu un atpūtas zonu uzturēšanu.

A-3.1. Sistēmu un ieinteresēto personu kartējums

Sistēma	Ieinteresētās personas	Sadarbība	Ietekme uz pilsētas klimatneitralitātes mērķi	Ieinteresētība pilsētas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā
Pašvaldības infrastruktūra:				
Pašvaldības sektors (struktūrvienības, aģentūras, iestādes, uzņēmumi)	REA	Augsts	Vidējs	Augsts
	FD	Augsts	Vidējs	Vidējs
	Izpilddirektora birojs	Augsts	Augsts	Augsts
	ĪD	Vidējs	Augsts	Vidējs
	PAD	Zems	Zems	Vidējs
	RD komitejas	Augsts	Augsts	Vidējs
	ĪKSD	Vidējs	Vidējs	Augsts
	ĀMD	Augsts	Vidējs	Vidējs
	Rīgas nami	Vidējs	Vidējs	Vidējs
	AS “Rīgas siltums”	Zems	Vidējs	Zems

⁷ Tiesības veikt atkritumu pārvadājumus un darbības ar atkritumiem ir visiem komersantiem, kas saņēmuši atbilstošu atļauju. Uzņēmumi SIA “Clean R”, SIA “Eco Baltia vide” un PS “Lautus Vide” tika izvēlēti Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. panta kārtībā, lai veiktu sadzīves atkritumu un majsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā.

A-3.1. Sistēmu un ieinteresēto personu kartējums

Sistēma	Ieinteresētās personas	Sadarbība	Ietekme uz pilsētas klimatneitralitātes mērķi	Ieinteresētība pilsētas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā
	Rīgas satiksme	Vidējs	Zems	Vidējs
	SIA "Rīgas ūdens"	Vidējs	Vidējs	Vidējs
	Pārējās kapitālsabiedrības	Vidējs	Zems	Vidējs
	Iestādes	Vidējs	Zems	Zems
Enerģijas ražošana				
Pašvaldības sektors (struktūrvienības, aģentūras, iestādes, uzņēmumi)	MVK	Vidējs	Augsts	Vidējs
	Izpilddirektora birojs	Augsts	Augsts	Augsts
	REA	Augsts	Zems	Augsts
	PAD	Vidējs	Augsts	Vidējs
	AS "Rīgas siltums"	Vidējs	Augsts	Augsts
Valsts sektors (ministrijas, kapitālsabiedrības)	KEM	Vidējs	Augsts	Vidējs
	EM	Vidējs	Augsts	Vidējs
	AS "Latvenergo" (TEC 1 un TEC 2)	Vidējs	Augsts	Vidējs
Privātais sektors (uzņēmumi, organizācijas, mājāsaimniecības)	Citi neatkarīgi siltumenerģijas ražotāji, no kuriem tiek iepirkta siltumenerģija	Zems	Vidējs	Vidējs
	Mājāsaimniecības un citi dabasgāzes patērētāji	Zems	Vidējs	Zems
	Kopienas (interesu un teritoriālās)	Zems	Zems	Vidējs
	Elektroenerģijas ražošana	Vidējs	Vidējs	Vidējs
	Uzņēmumi	Zems	Vidējs	Vidējs
Daudzdzīvokļu ēkas				
Pašvaldības sektors (struktūrvienības, aģentūras, iestādes, uzņēmumi)	REA	Augsts	Vidējs	Augsts
	FD	Vidējs	Vidējs	Zems
	Izpilddirektora birojs	Vidējs	Augsts	Augsts
	PAD	Augsts	Zems	Vidējs
	RNP	Vidējs	Augsts	Vidējs
	MVD	Vidējs	Augsts	Vidējs
	ĪD	Vidējs	Augsts	Vidējs
	SIA "Rīgas nami"	Vidējs	Zems	Vidējs
	AS "Rīgas siltums"	Zems	Vidējs	Zems
Valsts sektors (ministrijas, kapitālsabiedrības)	EM	Augsts	Augsts	Vidējs
	ALTUM	Vidējs	Augsts	Augsts
Privātais sektors (uzņēmumi, apsaimniekošanas uzņēmumi)	Citu namu apsaimniekošanas uzņēmumi	Vidējs	Vidējs	Vidējs

A-3.1. Sistēmu un ieinteresēto personu kartējums				
Sistēma	Ieinteresētās personas	Sadarbība	Ietekme uz pilsētas klimatneitralitātes mērķi	Ieinteresētība pilsētas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā
organizācijas, mājsaimniecības)	Iedzīvotāji, iedzīvotāju biedrības un kopības	Zems	Vidējs	Zems
Transports				
Valsts sektors (ministrijas, iestādes, uzņēmumi)	SM	Vidējs	Augsts	Vidējs
	Autotransporta direkcija	Vidējs	Augsts	Vidējs
	Pasažieru vilciens	Vidējs	Augsts	Vidējs
	Latvijas dzelzceļš	Vidējs	Augsts	Vidējs
	CSDD	Augsts	Zems	Vidējs
Pašvaldības sektors (struktūrvienības, uzņēmumi)	Satiksmes un transporta lietu komiteja	Vidējs	Augsts	Vidējs
	Izpilddirektora birojs	Vidējs	Augsts	Augsts
	PAD	Augsts	Augsts	Augsts
	ĀMD	Vidējs	Augsts	Vidējs
	Rīgas brīvosta	Vidējs	Augsts	Zems
	REA	Zems	Zems	Augsts
Privātais sektors (uzņēmumi, organizācijas, iedzīvotāji)	Transportlīdzekļu īpašnieki	Zems	Augsts	Zems
	Degvielu tirgotāji	Vidējs	Vidējs	Vidējs
	Elektrouzlādes pakalpojumu sniedzēji	Augsts	Vidējs	Augsts
	Transporta pakalpojumu sniedzēji	Vidējs	Vidējs	Vidējs
	Kravu pārvadātāji	Zems	Vidējs	Zems
	Nekustamā īpašuma attīstītāji	Zems	Zems	Zems
	Sabiedriskā transporta lietotāji	Vidējs	Zems	Augsts
	Gājēji	Zems	Zems	Augsts
	Velobraucēji	Vidējs	Zems	Augsts
	NVO	Vidējs	Vidējs	Augsts

A-3.1. Sistēmu un ieinteresēto personu kartējums				
Sistēmas apraksts	Ieinteresētās personas	Sadarbība	Ietekme uz pilsētas klimatneitralitātes mērķi	Ieinteresētība pilsētas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā
Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika				
Pašvaldības sektors (struktūrvienības, aģentūras, iestādes, uzņēmumi)	Izpilddirektora birojs	Augsts	Augsts	Augsts
	REA	Augsts	Zems	Augsts
	MVD	Augsts	Augsts	Augsts
	Izglītības iestādes	Vidējs	Augsts	Zems
	SIA "Getliņi EKO"	Vidējs	Vidējs	Vidējs

	SIA "Rīgas ūdens"	Zems	Vidējs	Zems
	RAIC	Vidējs	Augsts	Vidējs
Privātais sektors (uzņēmumi, organizācijas, iedzīvotāji)	Uzņēmumi, kuru darbības rezultātā tiek samazināts radīto atkritumu apjoms	Zems	Zems	Augsts
	Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi	Vidējs	Augsts	Vidējs
	Atkritumus radoši uzņēmumi	Zems	Augsts	Zems
	NVO	Vidējs	Vidējs	Augsts
	Namu apsaimniekošanas uzņēmumi	Vidējs	Vidējs	Zems
	Iedzīvotāji	Zems	Augsts	Zems
Mežsaimniecība un CO₂ piesaiste				
Pašvaldības sektors (struktūrvienības, aģentūras, iestādes, uzņēmumi)	Izpilddirektora birojs	Vidējs	Augsts	Augsts
	REA	Vidējs	Vidējs	Augsts
	PAD	Vidējs	Augsts	Vidējs
	MVD	Vidējs	Augsts	Vidējs
	ĪD	Vidējs	Augsts	Zems
	ĀMD	Zems	Vidējs	Zems
	Teritorijas labiekārtošanas pārvalde	Vidējs	Augsts	Vidējs
	RAIC	Vidējs	Vidējs	Augsts
	SIA «Rīgas meži»	Augsts	Augsts	Augsts
Privātais sektors (uzņēmumi, organizācijas, iedzīvotāji)	NVO	Vidējs	Augsts	Augsts
	Uzņēmumi ar āra terasēm	Zems	Vidējs	Zems
	Iedzīvotāji	Zems	Vidējs	Vidējs
	Namu apsaimniekotāji	Zems	Vidējs	Zems

A-3.2. Sistēmisko šķēršļu apraksts

Pašvaldības infrastruktūra:

Viena no galvenajām problēmām ir nepietiekama izpratne par klimatneitralitāti un ilgtspējīgu pārvaldību politiskajā un RVP vadības līmenī, kas savukārt kavē citu šķēršļu novēršanu. RVP trūkst kapacitātes gan finanšu piesaistei, gan projektu īstenošanai, kā arī starp RVP budžetu un investīciju plānu ir nepietiekama sasaiste. Esošā pārvaldības sistēma nav pietiekami caurskatāma un neļauj pilnībā izsekot enerģijas patēriņam un tā izmaksām visā RVP infrastruktūrā, kas kavē datu pieejamību un pamatotu lēmumu pieņemšanu par RVP infrastruktūras apsaimniekošanu. Turklāt nav koordinācijas starp visām ieinteresētajām personām, piemēram, ĪD un LD. Izaicinājumus rada arī nacionāla līmeņa politiskie lēmumi, kas kavē nepieciešamo normatīvo aktu izstrādi.

Sistemātiskie šķēršļi pašvaldības infrastruktūras sektorā:

- Sociāli:
 - Nav izpratnes visos līmeņos par prātību apsaimniekot RVP saimniecību.

- Klimata skepticisms gan politiķu vidū, gan ierēdņu un departamentu vadības līmenī.
- Organizatoriskās:
 - Nepietiekama kapacitāte.
 - Vāja savstarpējā koordinācija starp atbildīgajiem departamentiem.
 - Sadrumstalota pārvaldība lietus notekūdens apsaimniekošanas jomā.
- Finanšu:
 - Nav ilgtermiņa politiskais atbalsts un finansējuma pasākumiem.
 - Nav 3 gadu budžeta plāna, un RVP budžeta sasaiste ar RVP investīciju plānu ir zema.
 - Zema finansējuma piesaistes kapacitāte.
- Tehniski:
 - Datu trūkums par visu RVP saimniecību, tostarp par ēku tehnisko stāvokli.
- Likumīgi:
 - Neatbilstība Ēku energoefektivitātes likuma prasībām par energosertifikātiem.
 - Inovatīvā iepirkuma principi nav iedzīvināti.

Rīcības virziena ieviešanas procesā ir jāstrādā pie šo šķēršļu mazināšanas. Tehniskie un juridiskie šķēršļi saistībā ar datu trūkumu un ēku energosertifikātu iegūšanu tiks risināti rīcības virziena P1 ietvaros, paredzot aktivitātes EPS, ņemot vērā, ka EPS rokasgrāmatā paredzētās aktivitātes ir saistošas visām pašvaldības iestādēm. Sociālo šķēršļu mazināšanai tiks organizēti informatīvi pasākumi. Organizatoriskie šķēršļi jāmazina, veicinot plašāku sadarbību departamentu starpā un citu ieinteresēto personu līdzdalību rīcības virziena īstenošanas procesā.

Enerģijas ražošana:

Enerģijas ražošanas sektorā lielākais izaicinājums ir nodrošināt savstarpēji saskaņotu lēmumu pieņemšanu visu ieinteresēto personu starpā, kā arī nodrošināt izpratni par nepieciešamību sasniegt klimata mērķus. Enerģijas ražošanas sektora klimatneitralitātes mērķu sasniegšana būs lielā mērā saistīta ar valsts enerģētikas politiku, tāpēc RVP ir nepieciešams aktīvi iesaistīties šīs politikas veidošanā.

Sistemātiskie šķēršļi enerģijas ražošanas sektorā:

- Sociāli:
 - Augsts enerģētiskās nabadzības līmenis (zema mājokļu energoefektivitāte rada grūtības samaksāt par siltumu un vienlaikus ierobežo spēju iekrāt).
- Organizatoriskās:
 - Stingras politiskās nostājas un virzības ilgtermiņīgās energoapgādes jomā iztrūkums, ieskaitot ciešākas sadarbības trūkums starp visām ieinteresētajām personām.
 - Vāja sadarbība ar privāto sektoru.
 - Iedzīvotāju spēja sadarboties un veidot energokopienas ir zema.
- Finanšu:
 - Jāattīsta spēja piesaistīt investīcijas sektora dekarbonizācijai.
 - Samazināts pieprasījums pēc siltumapgādes pakalpojumiem nākotnē.
- Tehniski:
 - Ierobežots centralizēto siltumapgādes tīklu pārklājums.
 - Daļu centralizētās siltumapgādes pakalpojumu nodrošina TEC 2 un TEC 1, kas izmanto fosilo kurināmo.
- Likumīgi:
 - Saistības nodrošināt energosistēmas stabilitāti ar TEC darbību.
 - Energokopienų regulējuma iztrūkums.
 - Trūkst normatīvā regulējuma, kas ļautu iedzīvotājiem iegādāties elektroenerģijas apliecinājuma sertifikātus.
 - Trūkst normatīvā regulējuma siltumenerģijas apliecinājuma sertifikātiem.

Daudzdzīvokļu ēkas:

Viens no šķēršļiem ēku atjaunošanā ir iedzīvotāju zemā maksātspēja. Tā ierobežo iedzīvotāju iespējas atļauties ēku renovāciju, kā arī ilgtermiņā noved pie būtiska daudzdzīvokļu ēku tehniskā stāvokļa pasliktināšanās to nepietiekamas apsaimniekošanas rezultātā. Vienlaicīgi iedzīvotājiem trūkst zināšanu un pieredzes savu ēku apsaimniekošanā un kopīgu lēmumu pieņemšanā. Namu apsaimniekotājiem

trūkst kompetence un kapacitāte, lai atbalstītu iedzīvotājus ēkas renovācijas procesā. Pēdējo gados arī COVID-19 pandēmijas un karadarbības Ukrainā dēļ, kā arī citu globālu notikumu rezultātā ir pieaugušas būvmateriālu un citu saistīto preču un pakalpojumu cenas, tostarp Euribor procentu likmes aizņēmumiem, kas sadārdzina ēku atjaunošanas projektus un raisa papildu piesardzību iedzīvotāju vidū, lemjot par ilgtermiņa finansiālām saistībām. Tā rezultātā ēku atjaunošanas atmaksāšanās laiks ir ļoti garš. Trūkst arī iedzīvotāju, kas vēlētos uzņemties līderību savās ēkās procesu virzīšanai. Tāpat novērojama zema aktivitāte iedzīvotāju vidū biedrību veidošanā, kas ir būtisks šķērslis ēkas atjaunošanas procesā, ja vien netiek piesaistīts energopakalpojuma sniedzējs (ESKO).

Ēku atjaunošanas jomā viena no būtiskiem šķēršļiem ir birokrātiskais slogs, kas kavē ēku atjaunošanas procesu. Kā viens no šķēršļiem atzīmējams nepieciešamība aizņemties visu atbalsta summu, pirms tiek saņemts atbalsts ēkas atjaunošanai, kā arī nepieciešamība atkārtoti vērtēt kredīta piešķiršanu ALTUM, ja komercbanka ir noraidījusi aizdevuma piešķiršanu, būtiski paildzina procesu. Arī nosacījumu izmaiņas līdzfinansējuma saņemšanai rada papildu neskaidrības projektu iesniedzējiem. Būtiski šķēršļi konstatēti arī tehniskās dokumentācijas izstrādes un iepirkuma stadijās, kad projekta izstrādātāji saskarās ar apgrūtinājumu, kad ir jāveic korekcijas un izmaiņas projektos, kas jau ir saskaņoti un apstiprināti būvvaldē, tā būtiski paildzinot projekta izstrādes laiku.

Lai risinātu šķēršļus, kas saistīti ar iedzīvotāju iesaistes trūkumu, rīcības virziena Dz3 ietvaros tiks strādāts pie dažādiem pasākumiem iedzīvotāju informētības uzlabošanai, māju vecāko prasmju un spēju celšanai, kā arī sadarbības veicināšanas pašvaldības iestāžu starpā, lai nodrošinātu saskaņotu un mērķtiecīgu komunikāciju ar iedzīvotājiem. Šķēršļi, kas saistīti ar datu pieejamību un nodrošināšanu iedzīvotājiem, tiks risināti rīcības virziena Dz1 ietvaros. Rīcības virziena Dz2 ietvaros tiks galvenokārt risinātas ar birokrātiskajiem šķēršļiem saistītās problēmas, cenšoties saīsināt atjaunošanas uzsākšanas procesa ilgumu un finansiālo slogu. Finanšu šķēršļi tiks risināti gan rīcības virziena Dz4, gan Dz5 ietvaros, veidojot Rīgas energoefektivitātes fondu (REEF) un izstrādājot tipveida risinājumu paraugus un piemērus, lai atvieglotu lēmumu pieņemšanu un ļautu īstenot lielākus kvartālu mēroga projektus.

Sistemātiskās šķēršļi daudzdzīvokļu ēkas sektorā:

- Sociāli:
 - Zema izpratne dzīvokļu īpašnieku vidū par pienākumu uzturēt īpašumu.
 - Izpratnes trūkums par ēku ilgtspējīgu apsaimniekošanu.
 - Zema iedzīvotāju aktivitāte un vēlme sadarboties.
- Organizatoriski:
 - Nepietiekama iedzīvotāju informētība par iespējām saņemt bezmaksas tehnisko palīdzību un atbalstu.
 - Birokrātiskais slogs ēku atjaunošanas projektu saskaņošanai un īstenošanai.
 - Kompetentu projektu vadītāju trūkums.
 - Datu trūkums par siltumenerģijas patēriņu.
 - Pašvaldībā nav skaidri noteiktas atbildības par ēku atjaunošanas procesa virzīšanu.
 - Trūkst informācija par aktīvajām dzīvokļu īpašnieku biedrībām.
- Finanšu:
 - Augstas būvniecības izmaksas.
 - Zema iedzīvotāju maksātspēja, nepietiekami māju uzkrājumi.
 - Ilgs renovācijas atmaksāšanās laiks.
- Tehniski:
 - Standartizētu tehnisko risinājumu (piemēram, siltināto paneļu) trūkums, kas ļautu palielināt ēku atjaunošanas tempus.
 - Viļņveidīgs pieprasījums ēku atjaunošanai, kā rezultātā veidojas nevienmērīgs pieprasījums pēc būvniecības pakalpojumiem, kam būvniecības nozare tik strauji nespēj pielāgoties.
- Likumīgi:
 - Kopīpašumu dalīšana, īpašumtiesību iegūšana vēsturiskajās ēkās.
 - Ēku pārņemšana valdījumā (biedrību neesība).

Transports un mobilitāte:

Transporta un mobilitātes sektorā Rīgā ir identificēti virkne izaicinājumu, kas saistīti gan ar demogrāfiskajām izmaiņām, gan pilsētas izklaidētību un plašumu, gan sastrēgumiem, gan veloinfrastruktūras pārrāvumiem, gan mazāk konkurētspējīgo sabiedrisko transportu un citiem. Šo šķēršļu novēršanai un klimatneitralitātes mērķu sasniegšanai ir noteikti deviņi rīcības virzieni.

Sistemātiskie šķēršļi transporta un mobilitātes sektorā:

- Sociāli:
 - Nepieciešama uzvedības un paradumu maiņa.
 - Nepietiekama izglītošana par veselīgu dzīvesveidu.
 - Gaisa piesārņojuma radītās sekas Rīgas centrā.
- Organizatoriski:
 - Stingras politiskās nostājas un politiskās pēctecības trūkums.
 - Iedzīvotāju vajadzībām nepiemēroti sabiedriskā transporta maršruti.
 - Vienotās biļetes iztrūkums Rīgas sabiedriskā transporta un dzelzceļa pakalpojumu izmantošanai.
 - Nevienmērīga pakalpojumu pieejamība dzīvesvietas tuvumā.
 - Mobilitātes datu iztrūkums.
- Finanšu:
 - Finansējuma trūkums gājēju un velo infrastruktūras nodrošināšanai.
 - Apjomīgas investīcijas sabiedriskā transporta pakalpojuma nodrošināšanai.
- Tehniski:
 - Nav vienotas velo infrastruktūras bez pārrāvumiem.
 - Velo novietņu nepietiekamība centrā un mikrorajonos.
 - Iztrūkst ērtas pieturvietas, atbilstošas vides pieejamības standartiem.
 - Nav efektīvu mobilitātes punktu.
 - Zems elektroauto uzlādes staciju skaits, īpaši dzīvojamajos rajonos.
 - Liels novecojušu transportlīdzekļu īpatsvars pilsētā.

Sistemātiskie šķēršļi atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomikas sektorā:

Atkritumu apsaimniekošanas sektorā galvenais izaicinājums ir panākt poligonos apglabātā atkritumu daudzuma būtisku samazinājumu. Uzlabojumi atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūrā nenotiek pietiekami raiti vai praksē sastopas ar ieinteresēto personu pretestību. Aprites ekonomikas principi resursu izmantošanā nav pietiekami integrēti ar finanšu mehānismiem plašākā mērogā, lai gan atsevišķu iniciatīvu līmenī tie darbojas veiksmīgi.

- Sociāli:
 - Vājas sabiedrības zināšanas par atkritumu šķirošanas principiem.
 - Šķirošana nav ērta (infrastruktūra, paradumi, ekonomiskie stimuli).
 - Vāji attīstīta bioloģisko atkritumu šķirošanas un kompostēšanas infrastruktūra⁸.
 - Problēmas ar tekstila dalītu vākšanu un mājaisaimniecību bīstamajiem atkritumiem.
- Organizatoriski:
 - Atkritumu apsaimniekošanā namu pārvaldnieku iesaiste ir zema.
 - Trūkst informācijas un kontroles sistēmas par specifisku atkritumu veidu nodošanu, augstākas izmaksas.
 - Nav kontroles mehānisma.
 - Nav attīstīta aprites ekonomikas infrastruktūra.
- Finanšu:
 - Zema sadzīves atkritumu izvešanas maksa.
 - Nav atbalsta un soda sistēmu, kas motivētu šķirot atkritumus.
- Tehniski:
 - Trūkst publiskās infrastruktūras atkritumu dalītai vākšanai pilsētā.
 - Netiek organizēta bioloģisko atkritumu dalītā vākšana.
 - Zema šķirotu atkritumu proporcija.
- Likumīgi:
 - Praksē šķirošana nav obligāta un visiem pieejama.

Mežsaimniecība un CO₂ piesaiste:

Rīcības plāna izstrādes brīdī viens no galvenajiem šķēršļiem šajā sektorā ir vienotas datu uzskaites sistēmas neesamība pilsētas līmenī un vienotas emisiju aprēķina metodikas neesamība valsts līmenī attiecībā uz zaļo teritoriju SEG emisiju radīšanu un piesaisti. Kā rezultātā pilsētai nav informācijas par

⁸ No 2024. gada 1. marta daudzdzīvokļu dzīvojamu māju apsaimniekotājiem ir pienākums nodrošināt bioloģisko atkritumu šķirošanu pie daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, kurās ir vairāk nekā desmit dzīvokļi.

esošo situāciju (ar izņēmumu attiecībā uz SIA “Rīgas meži” teritorijām), kas liedz veikt datus balstītu attīstības plānošanu. Papildus sektora attīstību kavē skaidra mērķa neesamība pilsētas līmenī. Rīcības plāna izstrādes brīdī SEG emisiju samazināšanas un CO₂ emisiju piesaistes paaugstināšanas no pilsētas zaļajām teritorijām aspekts netiek ņemts vērā teritorijas un attīstības plānošanā.

Sistemātiskie šķēršļi mežsaimniecība un CO₂ piesaistes sektorā:

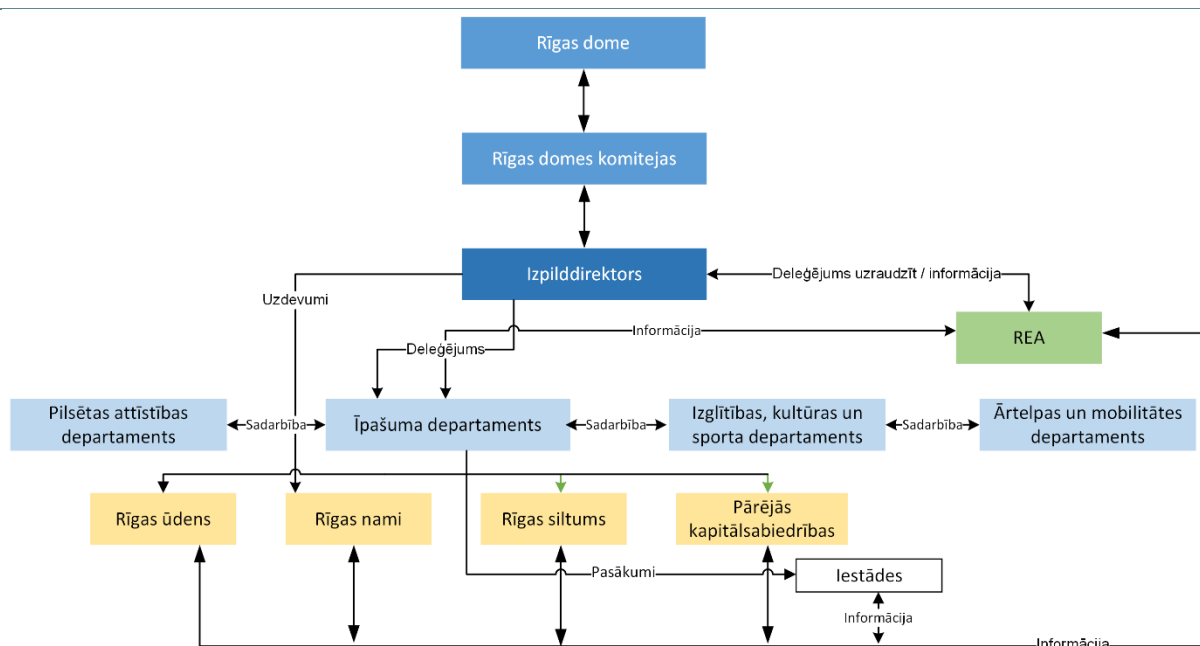
- Sociāli:
 - Sabiedrība nav izglītota un informēta par SEG emisiju samazināšanas un CO₂ piesaistes pasākumiem no pilsētas zaļajām teritorijām.
- Organizatoriski:
 - Sadarbības un informācijas apmaiņas trūkums starp sektorā ieinteresētajām personām.
 - Nav definēts skaidrs mērķis sektora attīstībai.
- Finanšu:
 - Finansējuma piesaiste plānotajiem pasākumiem.
- Tehniski:
 - Ierobežota datu pieejamība un nepietiekama kvalitāte par SIA “Rīgas meži” teritoriju radītajām SEG emisijām.
 - Nav izveidota vienota emisiju aprēķina metodika pašvaldības līmenī.
 - Nav apzinātas radītās emisijas un CO₂ piesaiste no Rīgas teritorijas zaļajām teritorijām, kas nepieder SIA “Rīgas meži”.
- Likumīgi:
 - Teritorijas CO₂ piesaistes aspekti netiek ņemti vērā teritorijas plānošanas dokumentos un normatīvajās prasībās.

A-3.3. Līdzdalību veicinošs pilsētas klimatneitralitātes modeļa apraksts vai vizualizācija

Lai nodrošinātu plānā iekļauto rīcības virzienu efektīvu un pārskatāmu ieviešanu, katram sektoram ir sagatavota vispārīga organizatoriskā shēma, ņemot vērā galvenās pasākumos ieinteresētās personas un to mijiedarbību.

Pašvaldības infrastruktūra:

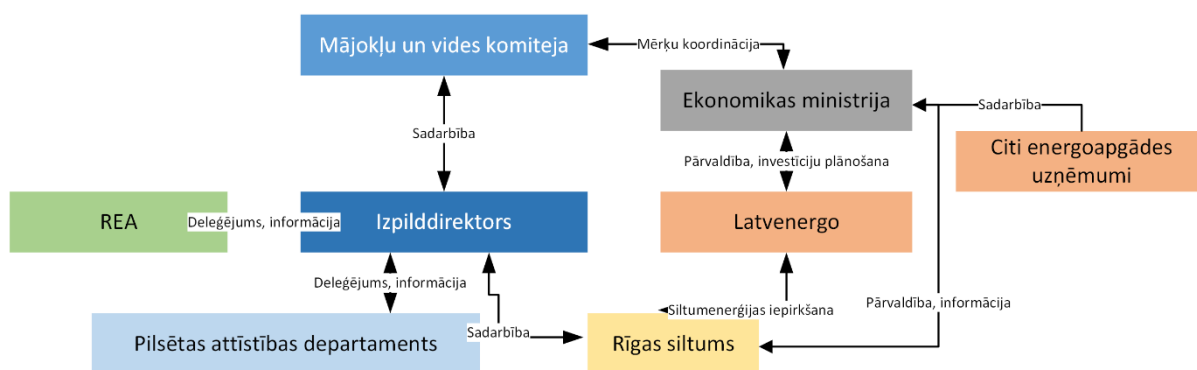
Pašvaldības sektorā lielākoties ir iesaistītas dažādas pašvaldības struktūrvienības un kapitālsabiedrības, kas pilsētniekiem nodrošina dažādus pakalpojumus, tostarp, ūdenssaimniecības, namu apsaimniekošanas, siltumapgādes, sabiedriskā transporta, apgaismojuma un citās jomās.

A-3.3.1. attēls. Pašvaldības infrastruktūras sektora organizatoriskā shēma

Enerģijas ražošana:

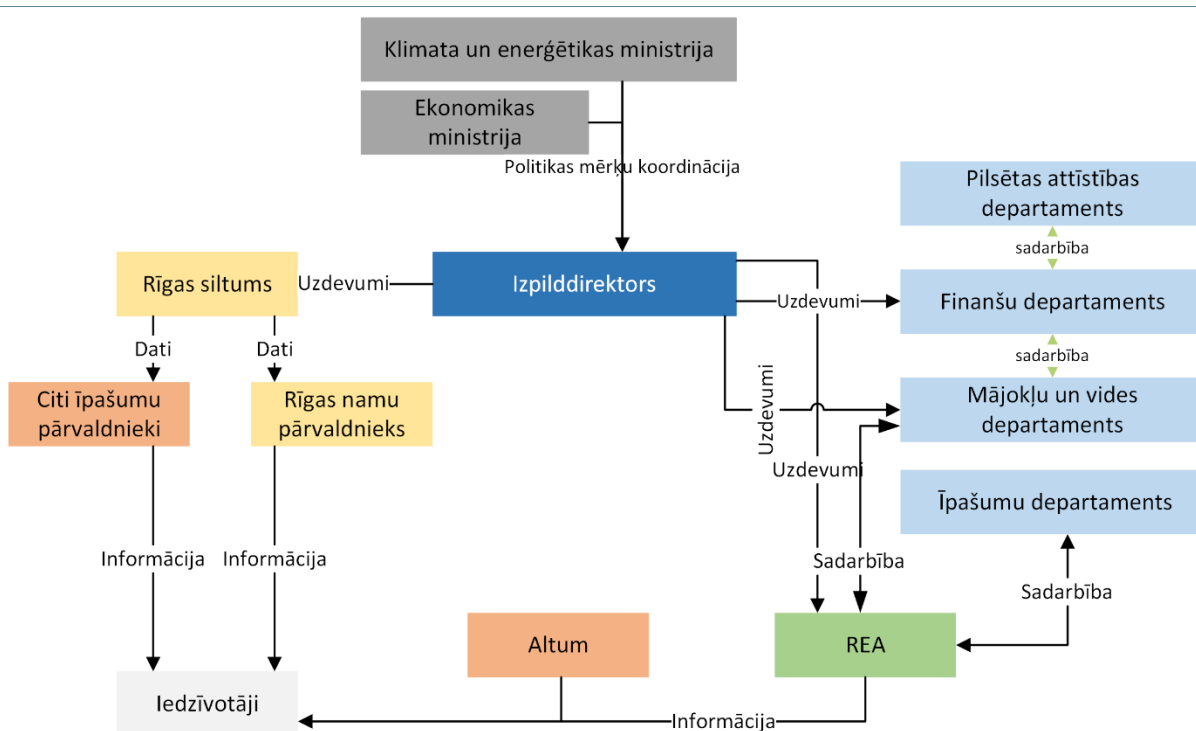
Nemot vērā, ka enerģētikas sektorā ir iesaistīti uzņēmēji un arī citas ieinteresētās personas, kas nav tieši Rīgas pašvaldības pakļautībā, lai sasniegtu sektora klimatneitralitātes mērķus, ir būtiski rīkoties saskaņā ar efektīvu klimata politiku. Tādēļ viena no vadošajām ieinteresētajām personām ir MVK, kuras uzdevums ir veidot klimata politiku un veidot dialogu ar nacionāla līmeņa un privātā sektora ieinteresētajām personām. Pašvaldības iekšienē būtiska loma ir Izpilddirektora birojam, kurš deleģē uzdevumus pašvaldības iestādēm, kā arī kā kapitāldaļu turētājs definē finanšu un nefinanšu mērķus kapitālsabiedrībām. RĒA un PAD galvenie uzdevumi ir nodrošināt klimata mērķu sasniegšanas uzraudzību, informācijas nodrošināšanu un analīzi, kā arī plānošanas dokumentu izstrādi.

A-3.3.2. attēls. Enerģijas ražošanas sektora organizatoriskā shēma

Daudzdzīvokļu ēkas:

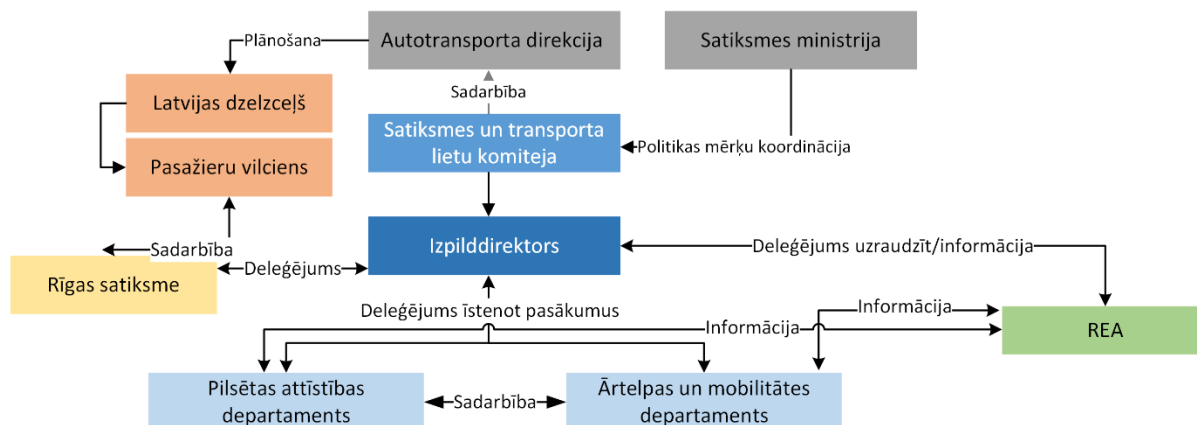
Daudzdzīvokļu ēku sektorā galvenā loma ir izpilddirektora biroja koordinētajai sadarbībai ar RVP departamentiem, aģentūrām un uzņēmumiem. Ēku atjaunošanas finansēšanas jomā būtiska ir Altum pārraudzīto programmu īstenošana. RĒA analizē datus par ēku energoefektivitāti, kā arī izstrādā atbalsta instrumentus un nodrošina konsultācijas ar mērķi panākt raitāku ēku renovācijas procesu.

A-3.3.3. attēls. Daudzdzīvokļu ēku sektora organizatoriskā shēma

Transports un mobilitāte:

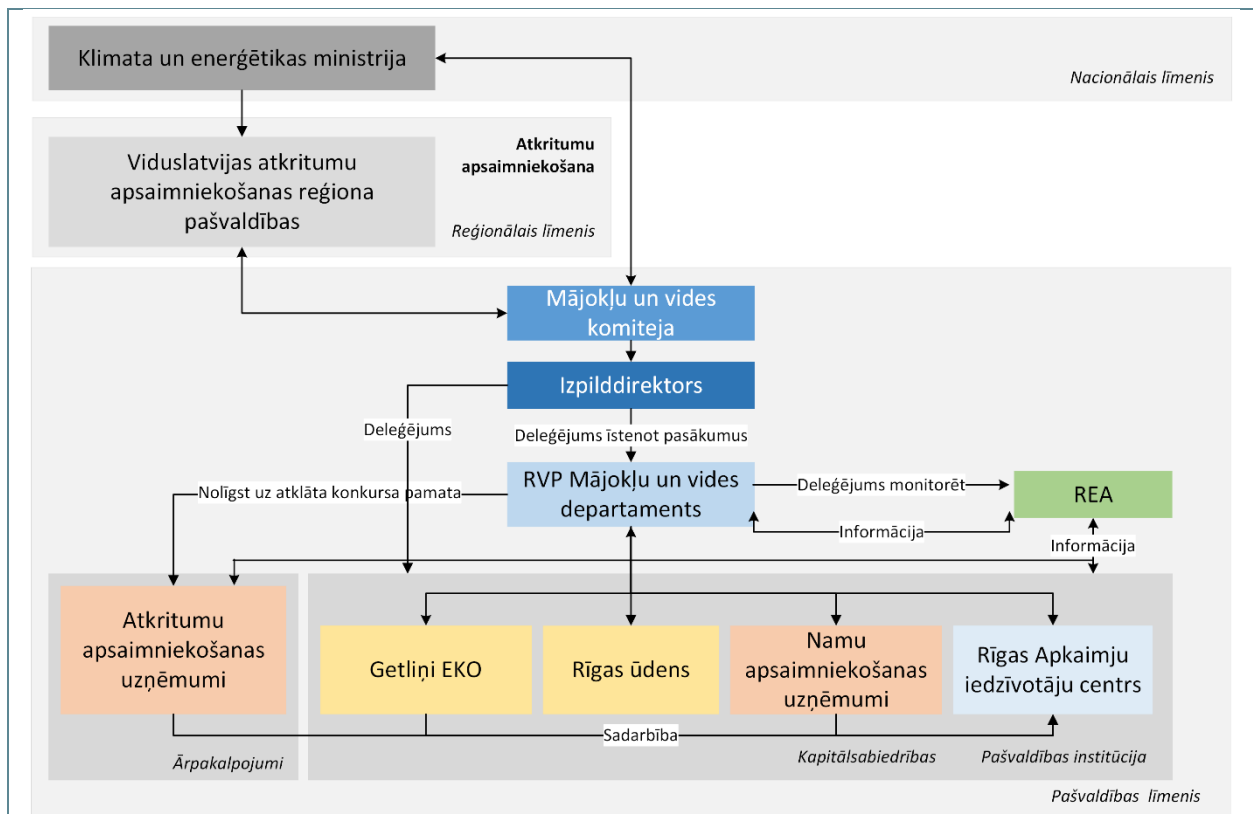
A-3.3.4. attēlā ieskicēta organizatoriskā shēma transporta un mobilitātes pasākumu ieviešanai, kurā norādītas galvenās ieinteresētās personas no pašvaldības un arī valsts sektora. Galvenā institūcija lēmuma pieņemšanā RVP šajā sektorā ir Satiksmes un transporta lietu komiteja, kas pasākumu ieviešanu nodod Izpilddirektora biroja pārraudzībā. Birojs deleģē galvenās ieinteresētās personas (PAD, ĀMD un Rīgas satiksmi) īstenot pasākumus, bet REA uzraudzīt pasākumu ieviešanu.

A-3.3.4. attēls. Transporta un mobilitātes sektora organizatoriskā shēma

Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika

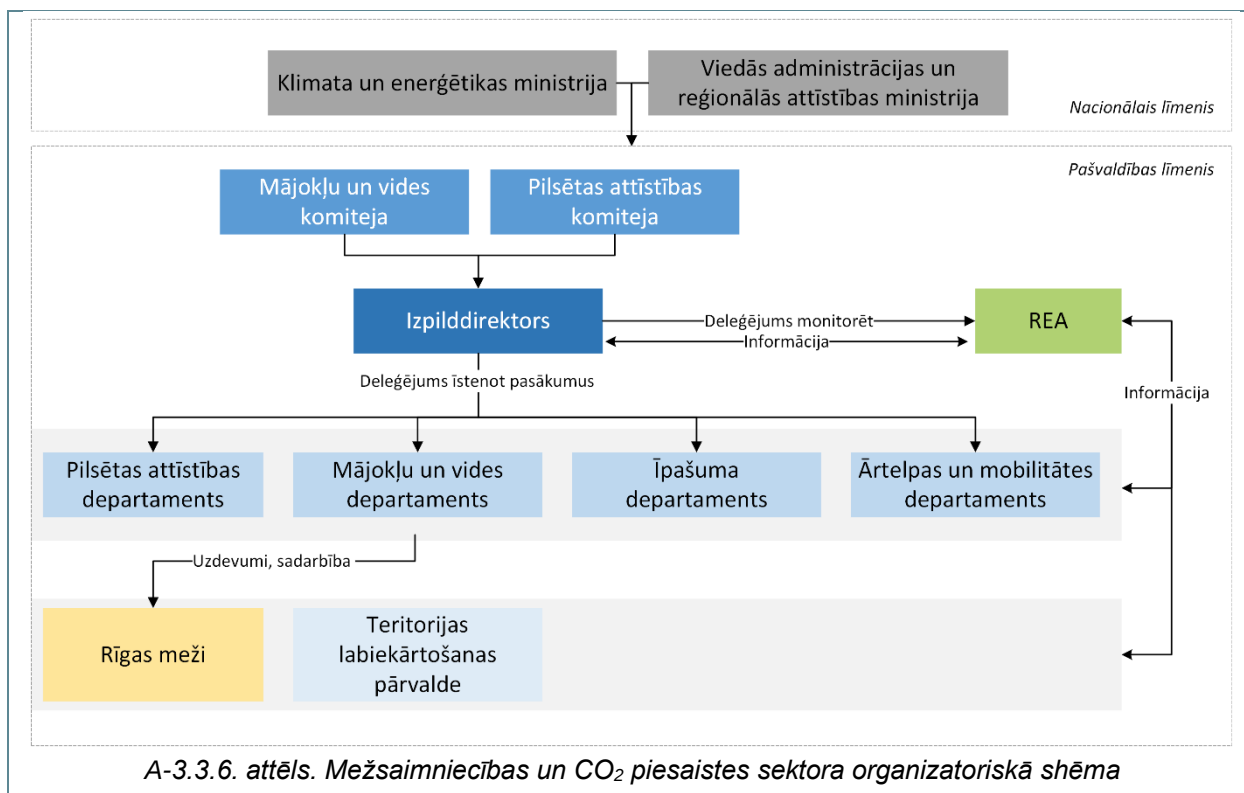
A-3.3.5. attēlā ir organizatoriskā shēma atkritumu un aprites ekonomikas pasākumu ieviešanai, kurā norādītas galvenās ieinteresētās personas no pašvaldības un arī valsts sektora. Galvenā institūcija lēmuma pieņemšanā RVP šajā sektorā ir MVK, kas pasākumu ieviešanu nodod Izpilddirektora biroja pārraudzībā. Izpilddirektors deleģē galvenās ieinteresētās personas (MVD) īstenot pasākumus, bet REA – monitorēt Klimata līguma ieviešanu.

A-3.3.5. attēls. Atkritumu apsaimniekošanas un aprites ekonomikas sektora organizatoriskā shēma

Mežsaimniecība un CO₂ piesaiste

A-3.3.6. attēlā ir organizatoriskā shēma mežsaimniecības un CO₂ emisiju piesaistes sektora pasākumu ieviešanai, kurā norādītas galvenās ieinteresētās personas no pašvaldības un arī valsts sektora. Galvenās institūcijas lēmuma pieņemšanā RVP šajā sektorā ir MVK un Pilsētas attīstības komiteja, kas pasākumu ieviešanu nodod Izpilddirektora biroja pārraudzībā. Birojs deleģē galvenās ieinteresētās personas (PAD, MVD, ĪD, ĀMD) īstenot pasākumus, bet REA – uzraudzīt Pilsētas klimata līguma ieviešanu.

3 B daļa – Ceļi uz klimatneitralitāti līdz 2030. Gadam

3.1 Modulis B-1: Klimatneitralitātes scenāriji un ietekmes ceļi

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitātes un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmējdarbības modeļi				
Rīcības virziens: Energosistēmas								
X		X				P2: 100% atjaunīgās siltumenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās	21 751	• Pašvaldība rāda labo piemēru klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā • Jaunu darba vietu radīšana
X		X			P3: 100% atjaunīgās elektroenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās		35 675	• Palielināta sabiedrības izpratne par atjaunīgo enerģiju • Samazināta atkarība no fosilajiem kurināmajiem un uzlabota energoneatkarība
X						P6: Nodrošināt 100% apmērā atjaunīgās elektroenerģijas izmantošanu ielu apgaismojumam, luksoforu un pulksteņu darbināšanai 2030. gadā	1 901	• Enerģijas ietaupījums • Kvalitatīvs ielu apgaismojums • Pieaug iedzīvotāju apmierinātība
						P10: Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu energoefektivitāte un AER izmantošana	2 780	• Nodrošināta attīrīšanas procesa nepārtrauktība • Samazināta fosilā kurināmā izmantošana un uzlabota energoneatkarība pašvaldības kapitālsabiedrībā • Inovāciju un tehnoloģiju attīstības veicināšana

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitāte s un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmēj darbības modeļi				
		X				E1: Bezemisiju tehnoloģiju un AER pieauguma veicināšana centralizētajā siltumapgādē	121 180	- Jaunas darba vietas - Videi draudzīga pilsētas siltumapgādes sistēma - Enerģētiskās neatkarības veicināšana
	X	X				E5: Inovatīvu pilotprojektu īstenošana		Inovāciju un tehnoloģiju attīstības veicināšana
		X				E2: Nodrošināt jaunu klientu pieslēgšanu Rīgas pilsētas CSS		- Ekonomiskie ieguvumi un ekonomiskā attīstība, kā rezultātā ieguvēji ir visas ieinteresētās personas - Infrastruktūras efektivitātes paaugstināšana - Samazināta ietekme uz vidi un uzlabota gaisa kvalitāte pilsētā
		X				E3: Siltumenerģijas ražošanas un pārvades efektivitātes paaugstināšana un siltumapgādes sistēmas digitalizācija	1 320	- Samazināts kurināmā patēriņš un uzlabota sistēmas kopējā energoefektivitāte - Uzlabota sistēmas pārvaldība un tās efektivitāte
		X				E4: Pakāpeniska pāreja uz 4. paaudzes siltumapgādes sistēmu	172	- Efektīvāka un elastīgāka sistēma, kas ļauj arī optimizēt resursus un integrēt dažādus enerģijas avotus - Integrācija ar atjaunojamiem enerģijas avotiem - Ekonomiskie ieguvumi, samazinot ražošanas un pārvades izmaksas - Uzlabotas pārvaldības, uzraudzības un diagnostikas iespējas

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitāte s un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmēj darbības modeļi				
X	X	X				E6: Veicināt elektrifikāciju, AER izmantošanu decentralizētā siltumapgādē vai pieslēgšanos CSS	86 199	- Samazināta ietekme uz vidi un uzlabota gaisa kvalitāte pilsētā - Infrastruktūras efektivitātes paaugstināšana - Samazināta atkarība no fosilā kurināmā un paaugstināta enerģētiskā neatkarība
X	X	X				E7: Veicināt AER izmantošanu elektroenerģijas ražošanā Rīgas vajadzībām	157 716	- Samazināta atkarība no fosilā kurināmā un paaugstināta enerģētiskā neatkarība - Darba vietu izveide un uzņēmējdarbības iespējas - Inovāciju un tehnoloģiju attīstība, ilgtspējīga pilsētas attīstība
Rīcības virziens: Mobilitāte un transports								
Kopīgie netiešie ieguvumi: - Samazināts gaisa piesārņojums un troksnis pilsētā, uzlabota dzīves kvalitāte iedzīvotājiem - Samazināta privātā autotransporta slodze pilsētas centrā - Satiksmes sastrēgumu mazināšana un uzlabota kopējā pilsētas mobilitāte - Iedzīvotāju veselīgāks dzīvesveids un potenciāli mazākas veselības aprūpes izmaksas - Uzlabota sabiedriskās telpas pievilcība, uzlabota tūrisma pievilcība un potenciāli palielināts tūristu skaits, kas apmeklē Rīgu								
	X	X				P7: Datu uzskaites sistēmas izveide par pašvaldības autoparku un transportlīdzekļu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana	253	- Caurskatāms pārskats par pašvaldības kopējo autoparku - Iespējams izstrādāt pasākumus, lai samazinātu autoparka ietekmi uz klimatu un samazināt degvielas izmaksas

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitāte un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmēj darbības modeļi				
			X		P8: Sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšana darba vajadzībām pašvaldības darbinieku vidū		181	Attieksmes maiņa par labu sabiedriskā transporta izmantošanai
		X				P9: Pāreja uz bezemisiju transportlīdzekļiem kapitālsabiedrībās, pašvaldības iestādēs	3 402	- Samazinātas izmaksas par degvielu - Pašvaldība rāda labo piemēru iedzīvotājiem - AER izmantojuma pieaugums
X						T1: Pilsētplānošana, vērsta uz mērķi veidot pilsētu, kuras iedzīvotāji un viesi ir mazāk atkarīgi no privātajām automašīnām	126 840	Iedzīvotājiem iespēja plašāk izmantot sabiedrisko telpu
X					T2: Pasākumi attālināta darba veicināšanai un e-pakalpojumu pieejamības palielināšanai			- Ietaupīts ceļā pavadītais laiks un samazināts skaits braucienu ar privāto auto - Resursu optimizācija, tai skaitā samazinātas biroja uzturēšanas izmaksas - Pārvaldes procesu efektivitātes paaugstināšana, tai skaitā krīzes situācijās

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitāte s un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmēj darbības modeļi				
X						T3: Aktīva dzīvesveida un velosipēdu izmantošanas veicināšana	77 000	Samazinātas izmaksas ceļu uzturēšanai un izbūvei, samazinātas satiksmes negadījumu izmaksas
X	X	X				T4: Ar sabiedrisko transportu veikto pasažieru braucienu īpatsvara palielināšana ikdienā	138 880	- Daudzpusīgākas mobilitātes pieaugums - Uzlabota infrastruktūra un ceļa drošība
X						T5: Ierobežojumi privātajam transportam	72 800	Principa “piesārņotājs maksā” īstenošana, ieņēmumu pieaugums pašvaldības budžetā
X						T6: Citi pasākumi vieglo automašīnu izmantošanas samazināšanai	85 680	
		X				T7: Elektrifikācijas veicināšana privātajā transportā un pakalpojumu sniegšanā	24 000	- Palielināts AER pieprasījums elektroenerģijas ražošanā - Gaisa kvalitātes uzlabošana
		X				T8: Pašvaldības funkciju nodrošinošo transportlīdzekļu pakāpeniska pāreja uz tīrām tehnoloģijām	28 200	- Atbilstība pašvaldības ilgtspējības mērķiem - Inovatīvu risinājumu ieviešana pakalpojumu sniegšanā - Sabiedrības informētības palielināšana par bezemisiju transportu un AER degvielām

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitāte s un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmēj darbības modeļi				
								• Palielināta sabiedrības apmierinātība ar pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem
	X					T9: Mobilitātes datu apkopošana un ieviesto pasākumu monitoringa		• Precīza mobilitātes plānošana un uz datiem balstītu lēmumu pieņemšana • Dažādu transporta veidu izmantošanas efektivitātes novērtējums • Labāka pakalpojumu piedāvāšana iedzīvotājiem un sabiedrībai kopumā • Satiksmes drošības paaugstināšana • Uzņēmējdarbības attīstība
Rīcības virziens: Atkritumi un aprites ekonomika								
		X				A1: Attīstīt un pilnveidot datu uzskaites sistēmu un infrastruktūras kartēšanu		• Pašvaldības spēja pieņemt datus balstītus lēmumus un spēja pielietot precīzāku emisiju aprēķina metodiku
X	X	X	X	X		A2: Atkritumu rašanās novēršana		• Radīto atkritumu apjoma samazināšana
X				X		A3: Sadzīves atkritumu šķirošanas apjoma un kvalitātes uzlabošana		• Kvalitatīvi sašķirotu atkritumu apjoma pieaugums, tādā veidā samazinot noglabāto atkritumu apjomu

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitāte s un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmēj darbības modeļi				
		X				A4: Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība		• Šķīrto atkritumu īpatsvara palielināšana
		X				A5: Atkritumu pārstrādes veicināšana		• Materiālu atgūšana un tālākizmantošana
X						A6: Rīgas Aprites ekonomikas rīcības plāna 2026.–2030. gadam izstrāde		• Aprites ekonomikas iniciatīvu un uzņēmējdarbības modeļu pārņemšana praksē
						A7: Integrētā komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāna izstrāde un ieviešana		• Pielāgošanās klimata pārmaiņu ietekmēm • Dabā balstītu risinājumu pielietojums • Resursu patēriņa samazinājums
	X		X			A7 (Horizontālais): Atkritumu radītāju informēšana, izglītošana, apziņas celšana		• Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm, līdzdalība • Sociālās inovācijas • Atbildība par dzīvojamo vidi
Rīcības virziens: Zaļā infrastruktūra un dabā balstīti risinājumi								
		X				ZM1: Mērķtiecīga vienlaidu meža seguma izveide, ilgtspējīga stādāmā materiāla izvēle mežsaimniecisko darbu zonām		
	X	X				ZM2: Pētniecības un inovāciju attīstība CO ₂ piesaistes veicināšanai pilsētvidē		

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitāte s un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmēj darbības modeļi				
	X					ZM3: Dalīšanās ar zināšanām par jaunām mežu apsaimniekošanas metodēm		
		X				ZM4: Attīstīt un pilnveidot datu uzskaites sistēmu un emisiju aprēķinu		
	X	X				ZM5: Meža sertifikācijas nosacījumu ievērošana par ilggadēji apmežojamās platības ierobežojumiem		
		X				ZM6: Uzņēmuma mežsaimniecisko risku novērtējuma pilnveide, izvērtējot mežaudžu attīstības riskus un iespējas		
		X				ZM7: Izstrādāto kūdras purvu rekultivācijas un citu šo teritoriju apsaimniekošanas iespēju izpēti un pasākumu ieviešana	16	
		X				ZM8: Rīgas pilsētvides zaļināšana		• Pilsētas zaļo teritoriju sakārtošana un paplašināšana • Pievilcīga dzīves vide • Uzlabots pilsētas mikroklimats

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitāte s un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmēj darbības modeļi				
								• Veicināta ilgtspējīga pilsētvides attīstība, mazinot pārkaršanas un karstuma salas efektu. Samazināta pilsētvides negatīvā ietekme uz cilvēku veselību • Samazināts plūdu risks • Bioloģiskās daudzveidības veicināšana
Rīcības virziens: Apbūves vide								
X	X	X				P1: Energo pārvaldības sistēmas nepārtraukta uzlabošana	2311	• Pašvaldība zina, pārvalda, prognozē un spēj ietekmēt enerģijas patēriņu pašvaldības ēkās un ar to saistītās izmaksas ietaupījums vismaz 3–8% apmērā gadā no enerģijas izmaksām • Neatkarīgi izvērtēta, ieviesta un sistemātiski uzlabota EPS
X		X				P4: Pašvaldības ēku atjaunošanas plāna līdz 2030. gadam izstrāde un sistemātiska ēku atjaunošana.	5016	• Uzlaboti darba vides apstākļi pašvaldības ēkās • Finansiāls ietaupījums pašvaldības budžetā (ar ietaupītajiem līdzekļiem var kompensēt sadārdzinājumu, kas veidojas iepērkot zaļo elektrību) • Tehnoloģisko inovāciju veicināšana
		X				P5: Ielu apgaismojuma modernizācija	1788	• Enerģijas ietaupījums • Kvalitatīvs ielu apgaismojums • Pieaug iedzīvotāju apmierinātība

B-1.1. Ietekmes ceļi								
Sistēmiskās sviras					Agrīnās pārmaiņas (1–2 gadi)	Vēlīnie rezultāti (3–4/5+ gadi)	Tiešās ietekmes (emisiju samazinājums, tCO ₂)	Netiešās ietekmes (papildu ieguvumi)
Pārvaldība un politika	Kapacitāte s un spēju veidošana	Tehnoloģija un infrastruktūra	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija	Finanšu un uzņēmēj darbības modeļi				
X						Dz1: Informācijas un datu pieejamības uzlabošana par daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāti	1186	- Priekšnosacījums atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaita pieaugumam - Viegli pieejami informācijas avoti iedzīvotājiem
X						Dz2: Normatīvo aktu pārskatīšana daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas tempu palielināšanai Rīgā	593	- Pieejami dati plašai sektora analīzei - Atvieglota un faktiem balstīta turpmāka lēmumu pieņemšana ēku atjaunošanas sektorā
X		X				Dz3: Iedzīvotāju iesaiste daudzdzīvokļu ēku atjaunošanā	19 358	- Sakārtota vide - Dzīves telpas un vides uzlabošana - Apmierināti pilsētas iedzīvotāji un viesi
				X		Dz4: Rīgas energoefektivitātes fonda (REEF) izveide		Veicinās atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaita pieaugumu
		X				Dz5: Jaunu standartizētu risinājumu pētīšana un īstenošana ēku atjaunošanai, samazinot ēku atjaunošanas izmaksas	273	- Sekmēs Rīgas pilsētas iedzīvotājiem dzīves telpas uzlabošanu - Mazinās ēku atjaunošanas cenu nenoteiktību

B-1.2. Ietekmes ceļu apraksts

RVP mērķis ir līdz 2030. gadam sasniegt SEG emisiju samazinājumu par 53%, salīdzinot ar 2019. gadu, un par 80%, salīdzinot ar 1990. gadu, tostarp sasniegt klimatneitralitāti pašvaldības infrastruktūrā. Sektoru īpatsvars kopējā SEG emisiju samazinājumā un rīcību virzieni mērķu sasniegšanai līdz 2030. gadam ir apkopoti B-1.1.1. attēlā. Rīcību virzieni pašvaldības infrastruktūras, enerģijas ražošanas, mājokļu, transporta un mobilitātes sektoros un to prioritātes norādīti B-1.1.2. attēlā.

Rīga ir Latvijas lielākā pilsēta un ekonomiskās aktivitātes centrs, un šie aspekti sarežģī visaptverošu klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumu plānošanu. Pasākumi katrā sektorā tika izvēlēti tā, lai aptvertu pēc iespējas vairāk aspektu, ņemot vērā augstos mērķus SEG emisiju samazināšanā. Pavisam kopā nosprausts 31 rīcības virziens emisiju samazināšanai četrās nozarēs (izņemot atkritumu apsaimniekošanu un zaļo infrastruktūru). Katram no tiem ir vairāki īstenošanas posmi, kurus koordinē dažādu ieinteresēto personu grupa. Lai gan visas rīcības jāīsteno paralēli, ir jānosaka prioritātes attiecībā uz resursu piešķiršanu un sagaidāmajiem rezultātiem.

Pašvaldības infrastruktūras (38 ktCO₂ jeb 2% no Rīgas kopējām emisijām) sektorā rīcības plāna mērķis ir panākt pilnīgu klimatneitralitāti, kas nozīmē, ka līdz 2030. gadam SEG emisiju apjoms samazināsies līdz nullei. Lielākais emisiju avots ir sabiedrisko ēku apkure (24 ktCO₂), tāpēc prioritāte būs gāzes apkures katlu nomaiņa, sertifikātu iegūšana, kas apliecina atjaunīgās enerģijas izmantošanu centralizētās siltumapgādes sistēmās 100% apmērā, un ēku renovācija (P2 un P4 pasākumi). Elektroapgāde 100% apmērā tiks nodrošināta, organizējot zaļās elektroenerģijas iepirkumus un pakāpeniski uzstādot saules fotoelektriskos paneļus uz sabiedriskajām ēkām. Līdz 2030. gadam tiks veikta fosilās degvielas transportlīdzekļu aizstāšana, mainot iepirkuma un nomas noteikumus, kā arī ieviešot jaunas datu pārvaldības sistēmas. Klimatneitralitātes mērķis attiecībā uz pašvaldības infrastruktūru jau ir apstiprināts 2022. gadā kā daļa no IEKRP 2030. gadam, tādējādi tas ir labi integrēts pašvaldības departamentu pašreizējos investīciju plānos un darba kārtībās. Rīgas energopārvaldības sistēma darbojas kopš 2022. gada.

2020. gadā visvairāk SEG emisiju radīja **enerģijas ražošanas sektors** – 876 ktCO₂. Šī rīcības plāna mērķis ir līdz 2030. gadam samazināt šo emisiju apjomu līdz 513 ktCO₂. Lai to panāktu, noteiktas trīs prioritātes – samazināt fosilā kurināmā īpatsvaru centralizētajā siltumapgādē (pasākumi E1–E5); nomainīt gāzes katlus decentralizētajās siltumapgādes sistēmās (elektrifikācija, pieslēgšana CSS) (pasākums E6); palielināt atjaunīgās elektroenerģijas izmantošanu (pasākums E7). Tā kā Rīgas energosistēma ir saistīta ar valsts nozīmes termoelektrostacijām, dekarbonizācijas plāni izstrādāti kopā ar nozares ministrijām un enerģētikas uzņēmumiem. Arī turpmāk Rīgas ilgtspējīgas siltumapgādes stratēģijā tiks atbalstīta fosilā kurināmā izmantošanas pārtraukšana, iesaistot pašvaldības uzņēmumu "Rīgas Siltums". Lai samazinātu decentralizētās siltumapgādes radītās emisijas, būs nepieciešami lieli ieguldījumi privātajā sektorā (komerciālajās un dzīvojamās ēkās), tāpēc Rīga turpinās darbu pie normatīvo aktu un finansiālā atbalsta pasākumu izstrādes. Lai samazinātu oglekļa emisiju ietekmi no elektroenerģijas patēriņa Rīgā, tiek plānots paplašināt saules fotoelektrisko paneļu izmantošanu. Arī Rīga gūs labumu arī no dekarbonizācijas elektroenerģijas nozarē Latvijas mērogā, kā rezultātā tai būs pieejamas dažādas atjaunīgās elektroenerģijas iepirkšanas iespējas.

Mājokļu sektorā (daudzdzīvokļu ēkas) emisiju samazinājums būs diezgan neliels – no 367 ktCO₂ 2020. gadā līdz 346 ktCO₂ 2030. gadā. Šī rīcības virziena galvenais mērķis ir palielināt daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas tempu, līdz 2030. gadam atjaunojot 2000 ēku (Rīgā ir aptuveni 6000 daudzdzīvokļu ēku, kas būtu jāatjauno). Rīcību apraksti atspoguļo soļus, ko pašvaldība veic, lai nodrošinātu labvēlīgus apstākļus (informācija, normatīvais regulējums, līdzfinansējums, standartizēti risinājumi, informēšana), kā arī atjaunošanas projektus, kas īpašniekiem būtu jāīsteno, izmantojot valsts līdzfinansējumu vai bankas aizdevumus.

Visbeidzot, **transporta sektorā** ir jāpanāk būtiskas pārmaiņas, samazinot SEG emisijas no 714 ktCO₂ 2020. gadā līdz 160 ktCO₂ 2030. gadā. Šajā sektorā visi pasākumi ir vērsti uz privāto automobiļu izmantošanas samazināšanu, attīstot sabiedriskā transporta, ritenbraukšanas un pastaigu infrastruktūru (T1–T6). Pašvaldība jau ir palielinājusi ieguldījumus veloceliņos, mobilitātes mezglos un sabiedriskajā transportā, attīstības un gaisa kvalitātes uzlabošanas programmu ietvaros. SEG emisiju samazināšanas mērķis attiecībā uz transportu ir ļoti augsts, tāpēc daļu no tā var pārdalīt citiem sektoriem (mājokļu, enerģijas ražošanas), lai nodrošinātu, ka mērķis ir reāli sasniedzams.

Uz **atkritumu apsaimniekošanas sektoru** un **zaļās infrastruktūras sektoru** attiecināmo rīcību saraksts ietver arī ekspertu diskusijas un pašreiz notiekošajos plānošanas procesos izvirzītās prioritātes. To labvēlīgās ietekmes un izmaksu kvantitatīvais novērtējums tiks pabeigts līdz 2026. gadam, kad tiks pabeigta attiecīgo politikas plānošanas dokumentu izstrāde. Tīkmēr vairāki pasākumi jau tiek īstenoti.

Modulī B2 katrai rīcībai ir piešķirts apzīmējums "I–III prioritāte", kur "I prioritāte" apzīmē vissteidzamākās rīcības, ņemot vērā iesaistīšanās nepieciešamību un paredzamo ietekmi klimata pārmaiņu mazināšanā. "II prioritāte" apzīmē vai nu tās rīcības, kuru ietekmē emisiju samazinājums ir mazāks, vai arī rīcības, kuru īstenošanā jau ir panākts zināms progress. "III prioritāte" apzīmē rīcības, kas būtu lietderīgas, taču to labvēlīgā ietekme ir sekundāra. Tomēr ir jāīsteno visas rīcības, neatkarīgi no to prioritātes.

Rīcību virzieni (mājokļi):

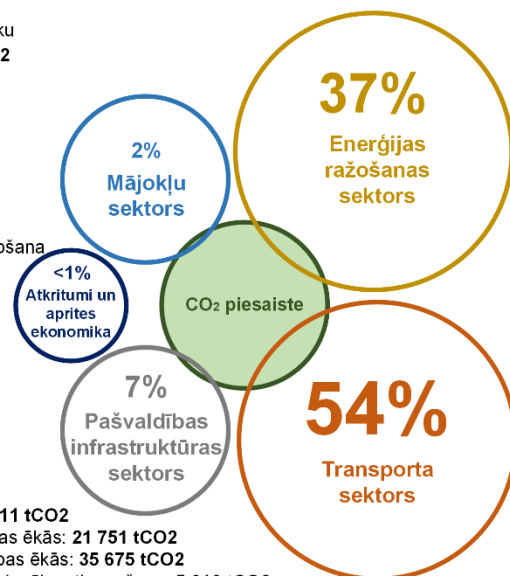
Dz1: Informācijas un datu pieejamības uzlabošana par daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāti: **1 186 tCO₂**
Dz2: Normatīvo aktu pārskatīšana daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas tempu palielināšanai Rīgā: **593 tCO₂**
Dz3: Iedzīvotāju iesaiste daudzdzīvokļu ēku atjaunošanā: **19 358 tCO₂**
Dz4: Rīgas energoefektivitātes fonda izveide
Dz5: Jaunu standartizētu risinājumu pētīšana un īstenošana ēku atjaunošanai, samazinot ēku atjaunošanas izmaksas: **273 tCO₂**

Rīcību virzieni (atkritumu apsaimniekošana):

A1: Datu uzskaites sistēmas un infrastruktūras kartēšanas pilnveidošana
A2: Atkritumu rašanās novēršana
A3: Sadzīves atkritumu šķirošanas apjoma un kvalitātes uzlabošana
A4: Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība
A5: Atkritumu pārstrādes veicināšana
A6: Rīgas Aprites ekonomikas rīcības plāna izstrāde
A7: Integrētā komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāna izstrāde
A7 (Horizontālais): Atkritumu radītāju informēšana, izglītošana, apziņas celšana

Rīcību virzieni (pašvaldības infrastruktūra):

P1: Energopārvaldības sistēmas nepārtraukta uzlabošana: **2 311 tCO₂**
P2: 100% atjaunīgās siltumenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās: **21 751 tCO₂**
P3: 100% atjaunīgās elektroenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās: **35 675 tCO₂**
P4: Pašvaldības ēku atjaunošanas plāna izstrāde un sistemātiska ēku atjaunošana: **5 016 tCO₂**
P5: Ielu apgaismojuma modernizācija: **1 788 tCO₂**
P6: Nodrošināt 100% atjaunīgās elektroenerģijas izmantošanu ielu apgaismojuma, luksoforu un pulksteņu darbināšanai 2030. gadā: **1 901 tCO₂**
P7: Datu uzskaites sistēmas izveide par pašvaldības autoparku un transportlīdzekļu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana: **263 tCO₂**
P8: Sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšana darba vadošajām pašvaldības darbinieku vidū: **181 tCO₂**
P9: Pāreja uz bezemisiju transportlīdzekļiem kapitālsabiedrībās, pašvaldības iestādēs: **3 402 tCO₂**
P10: Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu energoefektivitāte un AER izmantošana: **2 780 tCO₂**

Rīcību virzieni (enerģijas ražošana):

E1: Bezemisiju tehnoloģiju un AER pieauguma veicināšana centralizētajā siltumapgādē: **121 180 tCO₂**
E2: Nodrošināt jaunu klientu pieslēgšanu Rīgas CSS
E3: Siltumenerģijas ražošanas un pārvaldes efektivitātes paaugstināšana un siltumapgādes sistēmas digitalizācija: **1 320 tCO₂**
E4: Pakāpeniska pāreja uz 4.paaudzes siltumapgādes sistēmu: **172 tCO₂**
E5: Inovatīvu pilotprojektu īstenošana
E6: Veicināt elektrifikāciju, AER izmantošanu decentralizētā siltumapgādē vai pieslēgšanos CSS: **86 199 tCO₂**
E7: Veicināt AER izmantošanu elektroenerģijas ražošanā Rīgas vajadzībām: **156 716 tCO₂**

Rīcību virzieni (transporti):

T1: Pilsētplānošana, vērsta uz mērķi veidot pilsētu, kuras iedzīvotāji un viesi ir mazāk atkarīgi no privātajām automašīnām: **126 840 tCO₂**
T2: Pasākumi attālināta darba veicināšanai un e-pakalpojumu pieejamības palielināšanai
T3: Aktīva dzīvesveida un velosipēdu izmantošanas veicināšana: **77 000 tCO₂**
T4: Ar sabiedrisko transportu veikto pasažieru braucienu īpatsvara palielināšana ikdienā: **138 880 tCO₂**
T5: Ierobežojumi privātajam transportam: **72 800 tCO₂**
T6: Citi pasākumi vieglo automašīnu izmantošanas samazināšanai samazināšanai: **85 680 tCO₂**
T7: Elektrifikācijas veicināšana privātajā transportā un pakalpojumu sniegšanā: **24 000 tCO₂**
T8: Pašvaldības funkciju nodrošinājošo transportlīdzekļu pakāpeniska pāreja uz tīrām tehnoloģijām: **28 200 tCO₂**
T9: Mobilitātes datu apkopošana un ieviesto pasākumu monitorings

Pielāgošanās klimata pārmaiņām, mežsaimniecība un CO₂ piesaistes rīcību virzieni:

ZM1: Mērķtiecīga vienlaidu meža seguma izveide, ilgtspējīga stādāmā materiāla izvēle mežsaimniecisko darbu zonām
ZM2: Pētniecības un inovāciju attīstība CO₂ piesaistes veicināšanai pilsētvidē
ZM3: Dalīšanās ar zināšanām par jaunām mežu apsaimniekošanas metodēm
ZM4: Attīstīt un pilnveidot datu uzskaites sistēmu un SEG emisiju aprēķinu
ZM5: Meža sertifikācijas nosacījumu ieviešana par ilggadēji apmežojamās platības ierobežojumiem
ZM6: Uzņēmuma mežsaimniecisko risku novērtējuma pilnveide, izvērtējot mežaudžu attīstības riskus un iespējas
ZM7: Izstrādāto kūdras purvu rekultivācijas un citu šo teritoriju apsaimniekošanas iespēju izpēti un pasākumu ieviešana: **16 tCO₂**
ZM8: Rīgas pilsētvides zaļināšana

B-1.1.1. attēls. Rīcības virzieni un īpatsvars kopējo CO₂ emisiju samazināšanā pa sektoriem (tCO₂ pie pasākumu nosaukumiem norāda plānoto emisiju samazinājumu pēc to īstenošanas)

SEKTORS		PAŠVALDĪBAS INFRASTRUKTŪRA						ENERĢIJAS RAŽOŠANA						MĀJOKĻI		TRANSPORTS UN MOBILITĀTE			
EMISIJU APJOMS tCO ₂		24 062	0	6 339	0	3 617	0	375 558	252 886	296 980	210 781	207 334	49 618	367 435	346 026	39 065	10 865	674 997	149 797
		Ēku siltumenerģijas patēriņš		Ēku un ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņš		Pašvaldības autoparks		Centrālā siltumapgādes sistēma		Decentralizētā siltumapgādes sistēma		Elektroenerģijas ražošana		Siltumenerģijas patēriņš		Sabiedriskais transports		Privātais transports	
RĪCĪBU VIRZIENI 1-2 gadi 3-4 gadi 5+ gadi																			

B-1.1.2. attēls. Rīcību virzieni pašvaldības infrastruktūras, enerģijas ražošanas, mājokļu un transporta un mobilitātes sektoros atkarībā no prioritātēm

3.2 Modulis B-2: Klimatneitralitātes portfeļa dizains

B-2.1. Rīcības portfeļu apraksts		
Rīcību virzieni	Portfeļa apraksts	
	Rīcību saraksts (I–III prioritātes līmenis)	Apraksts
Energosistēmas	- P2: Atjaunīgās siltumenerģijas īpatsvars pašvaldības ēkās sasniedz 100% (I prioritāte) - P3: Atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvars pašvaldības ēkās sasniedz 100% (II prioritāte) - P6: Atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvars ielu apgaismojumam, luksoforu un pulksteņu darbināšanai 2030. gadā sasniedz 100% (III prioritāte) - P10: Energoefektivitāte un AER izmantošana notekūdeņu attīrīšanas stacijās (II prioritāte) - E1: Bezemisiju tehnoloģiju un AER izmantošanas veicināšana centralizētajā siltumapgādē (I prioritāte) - E2: Panākt jaunu klientu pieslēgšanos CSS (II prioritāte) - E3: Siltumenerģijas ražošanas un pārvades efektivitātes paaugstināšana un siltumapgādes sistēmas digitalizācija (I prioritāte) - E4: Pakāpeniska pāreja uz 4. paaudzes siltumapgādes sistēmu (II prioritāte) - E5: Inovaīvu pilotprojektu īstenošana (III prioritāte) - E6: Veicināt elektrifikāciju, AER izmantošanu decentralizētajās siltumapgādes sistēmās vai pieslēgšanos CSS (I prioritāte) - E7: Veicināt AER izmantošanu elektroenerģijas ražošanā Rīgas vajadzībām (II prioritāte)	SEG emisijas tiks samazinātas: - Samazinot dabasgāzes patēriņu decentralizētajā siltumapgādes sistēmā par 57% - Paaugstinot AER īpatsvaru CSS līdz 55% (bāzes vērtība 31%) - Paaugstinot AER īpatsvaru elektroenerģijas ražošanā līdz 74% - Nodrošinot 100% atjaunīgās siltumenerģijas un elektroenerģijas izmantošanu pašvaldības infrastruktūrā - Nodrošinot AER izmantošanu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbībā
Mobilitāte & transports	- P8: Pašvaldības autoparka datu uzskaites sistēmas izveide un transportlīdzekļu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana (II prioritāte) - P9: Sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšana darba vajadzībām pašvaldības darbinieku vidū (III prioritāte) - P10: Pāreja uz bezemisiju transportlīdzekļiem kapitālsabiedrībās, pašvaldības iestādēs (II prioritāte) - T1: Pilsētplānošana, vērsta uz mērķi veidot pilsētu, kuras iedzīvotāji un viesi ir mazāk atkarīgi no privātajām automašīnām (I prioritāte) - T2: Pasākumi attālināta darba veicināšanai un e-pakalpojumu pieejamības palielināšanai (III prioritāte) - T3: Aktīva dzīvesveida un riteņbraukšanas veicināšana (I prioritāte)	SEG emisijas tiks samazinātas, samazinot privāto transportlīdzekļu skaitu pilsētā, optimizējot un modernizējot sabiedrisko transportu, kā arī veicot 100% pāreju uz bezemisiju un AER transportlīdzekļiem pašvaldības autoparkā.

	- T4: Ar sabiedrisko transportu veikto pasažieru braucienu īpatsvara palielināšana ikdienā (I prioritāte) - T5: Ierobežojumi privātajam transportam (III prioritāte) - T6: Citi pasākumi vieglo automašīnu izmantošanas samazināšanai (III prioritāte) - T7: Elektrifikācijas veicināšana privātajā transportā un pakalpojumu sniegšanā (II prioritāte) - T8: Pašvaldības funkciju nodrošināšanai izmantojamo transportlīdzekļu pakāpeniska pāreja uz tīrajām tehnoloģijām (III prioritāte) - T9: Mobilitātes datu apkopošana un ieviesto pasākumu monitorings (II prioritāte)	
Atkritumi un aprites ekonomika	- A1: Datu uzskaites sistēmas un infrastruktūras kartēšanas attīstība - A2: Atkritumu rašanās novēršana - A3: Sadzīves atkritumu šķirošanas apjoma un kvalitātes uzlabošana - A4: Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība - A5: Atkritumu pārstrādes veicināšana - A6: Rīgas Aprites ekonomikas rīcības plāna 2026.–2030. gadam izstrāde - A7: Integrētā komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāna izstrāde un ieviešana - A8 (Horizontālais): Atkritumu radītāju informēšana, izglītošana, apziņas celšana	SEG emisijas tiks galvenokārt samazinātas, sarūkot poligonos apglabāto atkritumu daudzumam. Netieši emisijas tie samazinātas, ražojot mazāk jaunu materiālu un pildzinot to dzīves ciklu.
Zaļā infrastruktūra & dabā balstīti risinājumi	- ZM1: Mērķtiecīga vienlaidu meža seguma izveide, ilgtspējīga stādāmā materiāla izvēle mežsaimniecisko darbu zonām - ZM2: Pētniecības un inovāciju attīstība CO₂ piesaistes veicināšanai pilsētvidē - ZM3: Dalīšanās ar zināšanām par jaunām mežu apsaimniekošanas metodēm - ZM4: Datu uzskaites sistēmu un emisiju aprēķinu pilnveidošana - ZM5: Meža sertifikācijas nosacījumu ievērošana par ilggadēji apmežojamās platības ierobežojumiem - ZM6: Uzņēmuma mežsaimniecisko risku novērtējuma pilnveide, izvērtējot mežaudžu attīstības riskus un iespējas - ZM7: Izstrādāto kūdras purvu rekultivācijas un citu šo teritoriju apsaimniekošanas iespēju izpēti un pasākumu ieviešana - ZM8: Rīgas pilsētvides zaļināšana	SEG emisijas tiks samazinātas, veicot kūdras purvu rekultivāciju. Tiks nodrošināta nemainīga CO ₂ piesaiste no SIA "Rīgas meži" teritorijas.
Apbūves vide	- P1: Energopārvaldības sistēmas nepārtraukta uzlabošana (II prioritāte) - P4: Pašvaldības ēku atjaunošanas plāna līdz 2030. gadam izstrāde un sistemātiska ēku atjaunošana (I prioritāte) - P5: Ielu apgaismojuma modernizācija (II prioritāte) - Dz1: Informācijas un datu par daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāti pieejamības uzlabošana (III prioritāte)	SEG emisijas tiks samazinātas, samazinot pilsētas enerģijas patēriņu, ieviešot dažādus energoefektivitātes pasākumus.

	- Dz2: Normatīvo aktu pārskatīšana daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas tempu palielināšanai Rīgā (III prioritāte) - Dz3: Vietējo iedzīvotāju iesaiste daudzdzīvokļu ēku atjaunošanā (I prioritāte) - Dz4: Rīgas energoefektivitātes fonda izveide (II prioritāte) - Dz5: Jaunu standartizētu risinājumu izpēte un īstenošana ēku atjaunošanā, ar mērķi samazināt ēku atjaunošanas izmaksas (III prioritāte)	
--	---	--

3.2.1 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra		
Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P1: Energopārvaldības sistēmas nepārtraukta uzlabošana
	Rīcības veids	Nepārtraukts un ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	EPS uzturēšana RVP ir ne tikai normatīvo aktu prasība, bet arī būtiska vajadzība pašvaldības darba optimizēšanai, lai sistemātiski pārraudzītu un nodrošinātu enerģijas patēriņa samazināšanu pašvaldības ēkās. Šī pasākuma ietvaros pašvaldībai ir nepārtraukti jāuzlabo izveidotā EPS un ar katru gadu jāpaplašina tās robežas, lai līdz 2030.gadam tajā iekļautu visas (vairāk nekā 4 000) pašvaldības ēkas.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra:
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika / Kapacitātes un spēju veicināšana / Tehnoloģijas un infrastruktūra
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- REA – atbildīga par EPS uzturēšanu, tai skaitā ikgadējo mērķu un rīcību plānošanu, enerģijas patēriņa uzskaiti un analīzi, rekomendāciju sniegšanu, sadarbības organizēšanu ar ĪD, EPS robežu paplašināšanu u.c. - ĪD – atbildīgi par pašvaldības ēku apsaimniekošanu atbilstoši EPS rokasgrāmatai un citām vadlīnijām
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pašvaldības infrastruktūra: visas pašvaldības ēkas
	Ieinteresētās personas	- Pašvaldību ēku saimnieki un/vai iestādes vadītājs – ēku apsaimniekošana atbilstoši EPS, enerģijas patēriņa datu sniegšana (ja nepieciešams), sistemātiskas rīcības enerģijas patēriņa samazināšanai un/vai racionālai izmantošanai - Juridiskā pārvalde – saistošo noteikumu sagatavošana - FD – finansējuma paredzēšana mazbudžeta pasākumiem - IKSD - pasākumu ieviešana atbilstoši EPS rokasgrāmatai
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	P1.1. Vienota tiešsaistes enerģijas patēriņa uzskaites un analīzes rīka izveide, kas pieejams visiem pašvaldību iestāžu vadītājiem un ēku saimniekiem. Izvēlētajam risinājumam jāietver vismaz šādas funkcionalitātes: pārskata ziņojumi un salīdzinājums ar citiem objektiem. Rādītāju kopums ietvers datus par ēkas siltuma un elektroenerģijas patēriņu, primārās enerģijas patēriņu, ūdens patēriņu, SEG emisijām un citiem rādītājiem, kas tiks definēta

		izstrādes gaitā. Jāparedz datu ievade, apstrāde un vizuāla reprezentācija arī transporta enerģijas datiem (2024.gads; RDA sadarbībā ar REA) • P1.2. Visu atjaunoto ēku apsekošana, tai skaitā enerģijas patēriņa kontrole un salīdzinājums ar energosertifikātos paredzēto enerģijas patēriņu, kā arī rekomendācijas par turpmākajiem pasākumiem, kas ļaus vidēji ietaupīt 10–15 % no katras ēkas enerģijas patēriņa (2024.gads; REA sadarbībā ar ĪD). • P1.3. Energoefektivitātes garantijas iestrādāšana visu pašvaldības objektu būvniecībā un atjaunošanā, kas ļaus sasniegt projektā plānotos enerģijas ietaupījumus (2024.gads; REA sadarbībā ar Juridisko pārvaldi) • P1.4. Paradumu maiņu stimulējošu mehānismu izveide pašvaldībā. Piemēram, noteikt mērķi īpatnējam siltumenerģijas un/vai elektroenerģijas patēriņam ēkās, kurš būtu saistošs iestādei. Mērķa vērtība jānosaka atbilstoši ēku tipam, piemēram, skolās un izglītības iestādēs, kuras ir atjaunotās ēkās, mērķis potenciāli varētu būt sasniegt 60kwh/m² (vai tāds, kā ir noteikts ēkas atjaunošanas projektā). Mērķi nepieciešams sasaistīt ar ēkas vai iestādes budžetu, lai stimulētu iestādes motivāciju strādāt pie mērķa sasniegšanas. • P1.5. Principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” ieviešana visu departamentu un kapitālsabiedrību līmenī, piemēram, lēmumprojektos paskaidrojuma rakstā apskatīt arī to ietekmi uz klimatu un vidi: vispārīgu īsu vadlīniju sagatavošana un apspriešana ar RVP vadību un visiem departamentiem; pasākums kā tāds nenodrošinās ietaupījumu, bet, ņemot vērā energoefektivitātes principus, enerģijas patēriņš nepieaugs (2024.gads; REA) • P1.6. 2024. gada laikā ir plānots sagatavot vairāk nekā 300 ēku energosertifikātus, kas nodrošinās informāciju par ēku energoefektivitāti, apgaismojumu un citiem enerģētiskajiem parametriem. Pēc energosertifikātu izstrādes ir jāveic plaša datu analīze un jāpiešķir augstāku prioritāti pasākumu ieviešanai ēkās, kur nepieciešama steidzama rīcība. Nākamais solis ir veikt ēku tehniskā stāvokļa novērtējumu, lai energoefektivitātes pasākumi tiktu plānoti sasaistē ar ēkas vispārējā tehniskā stāvokļa uzlabošanas pasākumiem (2024.–2030.gads; REA sadarbībā ar ĪD) • P1.7. Enerģijas patēriņa mērķu iestrādāšana ēku apsaimniekošanas līgumos, kas potenciāli ļautu ietaupīt vidēji 5% no siltumenerģijas patēriņa (2024.gads; REA sadarbībā ar ĪD un siltummezglu apsaimniekošanas uzņēmumu) • P1.8. Balstoties uz iegūtajiem datiem P.1.6. rīcības ietvaros, jāizveido arī prioritārais saraksts ar ēkām, kurās nepieciešama apgaismojuma nomaiņa uz energoefektīvāku, kas ļaus šajās ēkās ietaupīt 15–20% no elektroenerģijas patēriņa. Līdz 2030. gadam visās pašvaldības ēkās ir jānomaina apgaismojums uz LED vai līdzvērtīgas energoefektivitātes apgaismojumu. Esošā apgaismojuma nomaiņa ik gadu jāveic vismaz 50 pašvaldības ēkās, tas ļaus šajās ēkās ietaupīt 15–20% no elektroenerģijas patēriņa (2024.–2030.gads; REA sadarbībā ar ĪD); • P1.9. Plānošanas dokumenta “Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumu pārvaldības stratēģija” papildināšana ar ēku energoefektivitātes vadlīnijām; pasākums nedos ietaupījumu, bet nodrošinās energoefektivitātes principu ievērošanu un ierobežos enerģijas patēriņa pieaugumu (2024.gads; ĪD)
--	--	--

		- P1.10. Noteikumu izstrāde par daļēja enerģijas patēriņa ietaupījuma novirzīšanu turpmākiem uzlabošanas pasākumiem pašvaldības iestādēs un ieviešana. Potenciāli jāvērtē šo noteikumu iekļaušana pašvaldības budžeta pielikumā, vai iekļaušana EPS rokasgrāmatā, kas ir saistoša visām pašvaldības iestādēm. Šāda shēma potenciāli motivēs iestādes vadību un lietotājus īstenot uzvedības maiņas pasākumus (2024.gads; REA sadarbībā ar visām ieinteresētajām personām) - P1.11. 100 pašvaldības ēku inventarizācija gadā un to potenciāla iekļaušana EPS, kā rezultātā tiks iegūta informācija par potenciāli jauniem objektiem, kuru izmantotās enerģijas rēķinus apmaksā pašvaldība (2024.–2030.gadā; REA sadarbībā ar ĪD) - P1.12. EPS uzturēšana, nepārtraukta uzlabošana un ikgadēja pārsertifikācija, tai skaitā apmācības pašvaldības darbiniekiem par enerģijas taupīšanu, paradumu maiņu. Lai veicinātu darbinieku iesaisti, jāorganizē arī neformāli pasākumi, piemēram, enerģijas taupīšanas sacensības un ikgadēji apbalvojumi par sasniegumiem energoefektivitātes jomā iestāžu/ēku līmenī. (2024.–2030.gads; REA)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	15 939 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	2 311 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	2,45 milj. EUR (investīciju periods 7 gadi, 350 000 EUR/gadā); 1 060 EUR/tCO ₂

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P2: 100% atjaunīgās siltumenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Lai sasniegtu izvirzīto klimatneitralitātes mērķi, pašvaldībā ir nepieciešams nodrošināt tādas siltumenerģijas izmantošanu, kas ražota no AER. Šobrīd lielākā daļa pašvaldības ēku un objektu ir pieslēgti centralizētās siltumapgādes sistēmai, tāpēc pašvaldībai ir jāvienojas ar galveno siltumenerģijas piegādātāju AS "Rīgas Siltums" par pakāpenisku pāreju uz siltumenerģijas piegādi no AER ar izcelsmes apliecinājumu. Šādi var sasniegt 100% AER 2030. gadā pašvaldības ēkās, kas pieslēgtas CSS. Pašvaldībai papildus ir jāizvērtē un jāievieš arī citi risinājumi ēkās, kurās uzstādītas lokālās fosilā kurināmā apkures iekārtas (vispirms samazinot ēkas enerģijas patēriņu).
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra:
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika / Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās	REA – atbildīga par vadlīniju sniegšanu, kā pašvaldībā sasniegt šī pasākuma mērķi, datu apkopošanu, kā arī par

	struktūras / personas	pasākuma uzraudzību; sagatavo nolikumu AER siltumenerģijas iepirkumam • ĪD – koordinē sadarbību ar savā pakļautībā esošajām pašvaldības ēkām, lai sasniegtu pasākuma mērķus; nodrošina pasākuma ieviešanu (katlu nomaiņu) • FD – nodrošina nepieciešamos finanšu līdzekļus
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pašvaldības ēku siltumenerģijas patēriņš
	Ieinteresētās personas	• AS "Rīgas Siltums" – iesaistīti pasākuma ieviešanā, nodrošinot tehnisko palīdzību, lai potenciālās ēkas pieslēgtu CSS • Rīgas nami – koordinē sadarbību ar savā pakļautībā esošajām pašvaldības ēkām, lai sasniegtu pasākuma mērķus
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	• P2.1. Vienotas datubāzes izveidošana vai papildināšana portālā GEO RIGA par pašvaldības ēkās ierīkotajām apkures sistēmām (ĪD sadarbībā ar REA un RDA; 2024.gada 1.cet.) • P2.2. Vienotas izpratnes veidošana ar visām ieinteresētajām personām par pasākuma ieviešanas gaitu, turpmākajiem soļiem un sadalījums pa gadiem, kā pakāpeniski nodrošināt AER īpatsvaru un siltumenerģijas izcelsmes apliecinājumu ieviešanu Rīgā (REA sadarbībā AS "Rīgas Siltums", ĪD u.c.; no 2024.gada) • P2.3. Izcelsmes apliecinājumu iekļaušana iepirkumos vai normatīvajā ietvarā (Izpilddirektora birojs; no 2024.gada 4.ceturkšņa) • P2.4. Iepirkuma dokumentācijas / līguma slēgšana ar AS "Rīgas Siltums" par atjaunīgās siltumenerģijas piegādi pašvaldības ēkās (Izpilddirektora birojs; 2025.gads) • P2.5. ES Kohēzijas programmas, Modernizācijas fonda vai ANM atbalsta piesaiste fosilā kurināmā katlu nomaiņai vai pieslēguma izveidei Rīgas CSS vismaz 15 pašvaldības ēkās gadā. Ēkas, kurās potenciāli veicama kurināmā katlu nomaiņa: Bolderājas Mūzikas un mākslas skola; Pārdaugavas bērnu un jauniešu centrs "Altona"; Pārdaugavas Mūzikas un mākslas skola; Rīgas 13. pirmsskolas izglītības iestāde "Ābecītis"; Rīgas Centrālās bibliotēkas Bolderājas filiālbibliotēka; Rīgas Futbola skola; Rīgas Pārdaugavas pirmsskola; Rīgas pašvaldības aģentūra "Rīgas pieminēkļu aģentūra"; Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra struktūrvienība "Ezermala"; Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs; Rīgas pirmsskolas izglītības iestāde "Madariņa"; Rīgas pirmsskolas izglītības iestāde "Pasaciņa"; Rīgas pirmsskolas izglītības iestāde "Priedīte"; Slēpošanas trase Uzvaras parkā; Sporta skola "Arkādija"; Teritoriālais centrs "Avoti" (ĪD sadarbībā ar REA; no 2024.gada)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	150 006 MWh
	Enerģijas ietaupījums	
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma	21 751 tCO ₂

	prognoze emisiju sektorā	
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	2,5 milj. EUR (investīciju periods – 5 gadi, tostarp 5000 EUR par dokumentācijas sagatavošanu un 500 000 EUR par apkures katlu sistēmu nomaiņu katru gadu); 115 EUR/tCO ₂

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P3: 100% atjaunīgās elektroenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās
	Rīcības veids	Īstermiņa
	Rīcības apraksts	Elektroenerģijas izmantošana pašvaldības ēkās ir otrs lielākais CO ₂ emisiju avots, ko pašvaldība var samazināt, pašiem nodrošinot elektroenerģijas ražošanu, piemēram, uzstādot uz pašvaldības ēkām vai pašvaldības teritorijās saules paneļus un/vai ieviešot CO ₂ kompensēšanas mehānismus, piemēram, iepērkot atjaunīgo elektroenerģiju, kuras CO ₂ emisijas ir 0. Ņemot vērā, ka atjaunīgās elektroenerģijas cena varētu būt augstāka nekā elektroenerģijai no elektrotīkla, pašvaldība šo pasākumu var ieviest arī pakāpeniski, sasniedzot 100% 2030. gadā, kad visa pašvaldības ēkās patērētā elektroenerģija tiks saražota no AER.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra: pašvaldības ēkas
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika / Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	REA – koordinēt pasākuma ieviešanu, nodrošināt, ka veicot elektroenerģijas iepirkumus pašvaldības iestādēs tiek iepirkti atjaunīgās elektroenerģijas apliecinājumi.
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Visas pašvaldības ēkas
	Ieinteresētās personas	- Pašvaldības iestādes – nodrošināt, ka elektroenerģijas iepirkumos tiek iekļauti izcelsmes apliecinājumi - ĪD, MVD – koordinēt saules paneļu uzstādīšanu pašvaldības ēkās - SIA "Rīgas meži" – īstenot industriālā saules paneļu parka projektu uzņēmuma purvainajās teritorijās
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- P3.1. Noteikt ikgadējos elektroenerģijas apjomus, kas ražoti no AER, un noteikt turpmākās prognozes (REA; 2024.gads) - P3.2. Izstrādāt iepirkuma dokumentāciju atjaunīgās elektroenerģijas iepirkšanai (REA; 2025.gads) - P3.3. Izvērtēt ēku elektroenerģijas patēriņu un noteikt ēkas, kuru patēriņš ir piemērots saules paneļu uzstādīšanai pašpatēriņa nodrošināšanai (ĪD; 2025.gads) - P3.4. Noteikt uzstādāmo saules paneļu jaudas uz identificēto pašvaldību ēku jumtiem un sagatavot standarta tehnisko specifikāciju (REA; 2026.gads) - P3.5. Turpināt īstenot vismaz 14 AER projektus (provizoriski ~ 14 tipveida skolu ēku jumtus (vai līdzvērtīga jumta izmēra ēkas) aprīkot ar saules paneļiem kopumā ~8000m² PV paneļu gadā) uz pašvaldības ēku jumtiem gadā. Provizoriski līdz 2030. gadam jāuzstāda PV ar jaudu, kas nodrošinātu 18% no elektroenerģijas patēriņa pašvaldības infrastruktūrā (saražotā AER elektroenerģija līdz 11 500 MWh gadā). (ĪD sadarbībā ar REA; no 2024.gada)

		- P3.6. Īstenot SIA "Rīgas meži" projektu "SEG emisiju samazināšana un risinājumi CO₂ piesaistei degradētajās purvainajās teritorijās, un saules paneļu parku ar uzglabāšanas tehnoloģijām izveide SIA "Rīgas meži" atjaunotajās purvainajās teritorijās". Projekta mērķis ir ierīkot 300 MW saules paneļu parku (SIA "Rīgas meži"; no 2028. gada). - P3.7. Organizēt un veikt iepirkumu par AER elektroenerģijas iegādi (Izpilddirektora birojs; 2026.gads)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	33 298 MWh (pašvaldības ēku patēriņš)
	Enerģijas ietaupījums	-
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	35 675 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	9,5 milj. EUR AER sistēmām (5000 EUR dokumentācijas sagatavošanai); 266 EUR par tCO ₂

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P4: Pašvaldības ēku atjaunošanas plāna līdz 2030. gada izstrāde un sistemātiska to atjaunošana
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Pašvaldība apsaimnieko vairāk nekā 4000 ēku un objektu, kuru renovācija nenotiek īpašuma piederības un pārvaldības problēmu dēļ. EPS ietvaros izstrādātā enerģijas monitoringa sistēma ļaus apkopot datus par pašvaldības ēkām un to enerģijas patēriņu, kas turpmāk ļaus pašvaldībai izstrādāt Ēku atjaunošanas plānu līdz 2030. gadam. Plāna izstrādes gaitā skaidri jāizvirza rīcības prioritātes – kāda tipa, tehniskā stāvokļa un noslodzes ēkām jātiek atjaunotām vispirms, lai gūtu lielāko enerģijas ietaupījumu un vienlaikus uzlabotu darba apstākļus pašvaldības ēkās. Pasākuma ieviešana nedos tiešu ietaupījumu, bet radīs pamatnosacījumus, lai ar plānotajiem pasākumiem panāktu sistemātisku siltumenerģijas patēriņa samazinājumu, kā arī uzlabotu iekštelpu gaisa kvalitāti pašvaldības ēkās, jo īpaši izglītības iestādēs.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra: pašvaldības ēkas
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika / Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana atbildīgajām struktūrvienībām un ieinteresētajām personām
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Visas pašvaldības ēkas

	leinteresētās personas	- REA – plāna izstrādes koordinēšana un tehniskās dokumentācijas izstrāde; pasākuma ieviešanas uzraudzība - ĪD, PAD, “Rīgas nami” – pasākuma ieviešana
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- P4.1. leinteresētās personas deleģē pārstāvjus plāna izstrādei. Iesaistītie vienojas par dokumenta mērķi, saturu un galvenajiem sagaidāmajiem rezultātiem (REA; 2024.gads) - P4.2. Datu par pašvaldības ēkām, analīze, apsekojumi ēkās, par kurām trūkst informācijas (ĪD sadarbībā ar “Rīgas nami”; 2024.gads) - P4.3. Ēku atjaunošanas plāna izstrāde, iesaistoties visiem atbildīgajiem departamentiem. Prioritāro ēku saraksta sastādīšana (REA; 2024.gads) - P4.4. Standartizētas tehniskās specifikācijas un iepirkuma dokumentācijas izstrāde (REA; 2024.gads) - P4.5. Sistemātiska ēku atjaunošana (10 atjaunotas pašvaldības ēkas gadā, sākot no lielākajām nesiltinātajām ēkām), piesaistot finansējumu no dažādiem finansējuma avotiem, tai skaitā potenciāli arī no Eiropas Investīciju bankas (ĪD; no 2025.gada) - P4.6. Pašvaldības ESKO izveides iespēju izvērtēšana, definējot ieinteresēto personu loku, katras pašvaldības ESKO izveidē ieinteresētās personas lomas un atbildības, kā arī pašvaldības ESKO darbības principus (REA; 2024. gads)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	19 000 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	5 016 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	60 miljoni EUR ēku renovācijai, 50 000 EUR plāna izstrādei; 11 962 EUR/tCO ₂

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P5: Ielu apgaismojuma modernizācija
	Rīcības veids	Vidēja termiņa
	Rīcības apraksts	89% no kopējā ielu apgaismojuma veido nātrija spuldzes, kuru nomaiņa uz LED gaismekļiem dos nozīmīgu elektroenerģijas ietaupījumu. Lai gan pašvaldība pakāpeniski īsteno dažādus gaismekļu nomaiņas projektus, to nomaiņa pašreizējā tempā aizņems vairākus gadus. Vairākās Eiropas galvaspilsētās tiek veikta ielu apgaismojuma modernizācija, slēdzot energoefektivitātes pakalpojuma līgumu, kas nodrošina gan finansējumu, gan arī enerģijas ietaupījumus. Lai gan ielu apgaismojuma uzstādīšana vēl neapgaismotajās pilsētas ielās palielinās kopējo elektroenerģijas patēriņu, pašvaldībai ir jāizvirza mērķis attiecīgajās ielās uzstādīt energoefektīvus gaismekļus. Pasākuma īstenošana nodrošinās to, ka nepalielināsies viena gaismekļa īpatnējais elektroenerģijas

		patēriņš, un pašvaldība joprojām izpildīs EPS nosacījumus. Arī šo pasākumu var īstenot ielu apgaismojuma modernizācijas projekta ietvaros. Ielu apgaismojuma uzstādīšana vēl neapgaismotajās vietās palielinās elektroenerģijas patēriņu, bet šī pasākuma galvenais mērķis ir nodrošināt patēriņa minimālu pieaugumu, uzstādot energoefektīvus gaismekļus un apgaismojuma sistēmu. Gan uzstādot jaunus ielu apgaismojuma posmus, gan modernizējot esošos, nepieciešams arī iepirkt elektroenerģiju ar izcelsmes apliecinājumu, lai nodrošinātu, ka ielu apgaismojumā tiek patērēta atjaunīgā elektroenerģija.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra: ielu apgaismojums
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana ieinteresētajām personām - ĀMD – pasākuma īstenošana un koordinēšana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Viss Rīgas ielu apgaismojums
	Ieinteresētās personas	- REA – pasākuma uzraudzība - PAD, ĀMD – iesaiste pasākuma īstenošanā
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- P5.1. Turpināt tehniskās specifikācijas izstrādi Tehniskā projekta un Investīciju plāna izstrādei (PAD, ĀMD; 2024. gads) - P5.2. Turpināt īstenot tehniskā projekta, investīciju plāna un iepirkuma dokumentācijas izstrādi (ārpakalpojuma sniedzējs; 2025.gads) - P5.3. Projekta "Ielu apgaismojuma modernizācija un energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas pilsētā" īstenošana. Publiskās partnerības projekta dokumentācijas sagatavošana, līguma noslēgšana un projekta īstenošana (ĀMD; 2026. gads) - P5.4. Vienotas rīcības politikas izstrāde par ielu apgaismojuma nodrošināšanu tajās Rīgas ielās, kur šobrīd ielu apgaismojums nav vēl uzstādīts (Izpilddirektora birojs; 2025.gads) - P5.5. Tehniskā projekta izstrāde ar standartizētiem energoefektīviem risinājumiem atbilstoši tehniskajām prasībām ielu apgaismojumam attiecīgajā ielas posmā (ĀMD; 2025. gads) - P5.6. Standartizētas iepirkuma dokumentācijas sagatavošana iepirkuma izsludināšanai vai integrēšanai infrastruktūras atjaunošanas projektos, ko vienlaicīgi īsteno citas Rīgas pašvaldības struktūrvienības (ĀMD; 2026.gads)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	13 328 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma	1 788 tCO ₂

	prognoze emisiju sektorā	
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	90 milj. EUR; 50 336 EUR/tCO ₂

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra		
Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P6: Nodrošināt 100% apmērā atjaunīgās elektroenerģijas izmantošanu ielu apgaismojumam, luksoforu un pulksteņu darbināšanai 2030. gadā
	Rīcības veids	Pašvaldības infrastruktūra: ielu apgaismojums
	Rīcības apraksts	Gan uzstādot jaunus ielu apgaismojuma posmus, gan modernizējot esošos, nepieciešams arī iepirkt elektroenerģiju ar izcelsmes apliecinājumu, lai nodrošinātu, ka ielu apgaismojumā tiek patērēta atjaunīgā elektroenerģija. Tomēr primāri ir jāievieš energoefektivitātes pasākumi, lai maksimāli samazinātu elektroenerģijas patēriņu.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra: ielu apgaismojums
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana ieinteresētajām personām - Pašvaldības aģentūra "Rīgas gaisma" – pasākuma ieviešana un koordinēšana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Ielu apgaismojums Rīgas pilsētā
	Ieinteresētās personas	- RVP Iepirkumu pārvalde – atbildīgais par elektroenerģijas iepirkšanu pašvaldībā - REA – sadarbība iepirkuma dokumentācijas izstrādē; pasākuma uzraudzība
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- P6.1. Noteikt gadā no AER saražotās elektroenerģijas apjomus un sniegt turpmākās prognozes (ĀMD; 2028. gads) - P6.2. Izstrādāt iepirkuma dokumentāciju atjaunīgās elektroenerģijas iepirkšanai (Iepirkumu pārvalde; 2028.gads) - P6.3. Organizēt un veikt iepirkumu par AER elektroenerģijas iegādi (Iepirkumu pārvalde; 2029.gads)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	17 445 MWh (AER elektroenerģija ar izcelsmes apliecinājumu)
	Enerģijas ietaupījums	-
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	1 901 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un	616 000 EUR; 324 EUR/tCO ₂

	izmaksas par CO ₂ e vienību	
--	--	--

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra		
Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P7: Datu uzskaites sistēmas izveide par pašvaldības autoparku un transportlīdzekļu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana
	Rīcības veids	Vidēja termiņa
	Rīcības apraksts	Autoparka monitoringa sistēmas izveide ir būtisks pirmais solis, lai pašvaldība varētu apzināt esošo situāciju un sekot līdzi tās progresam. Šobrīd datu uzskaitē ir ievērojami trūkumi: netiek uzturēta centralizēta informācija par visiem transportlīdzekļiem; esošās informācijas analīzi apgrūtina atšķirīgi datu uzturēšanas risinājumi; informācijas apkopošana ir manuāls darbs; netiek vākta informācija par transportlīdzekļu nobraukumu, kā dēļ nav iespējama transporta enerģijas patēriņa salīdzināšana starp iestādēm/transportlīdzekļiem, izmantojot īpatnējā enerģijas patēriņa indikatorus. Rīgas IEKRP 2030. gadam izstrādē apkopotie dati par autoparku un transportlīdzekļu nobraukumu liecina, ka transportlīdzekļu noslodze pašvaldības iestādēs un kapitālsabiedrībās bieži ir salīdzinoši zema. Lai paaugstinātu transportlīdzekļu izmantošanas efektivitāti, veicamie uzdevumu ietver ne tikai izpēti par esošo noslodzi, bet arī izpēti par vajadzībām, bet lemt par transporta skaita optimizēšanu un citiem pasākumiem.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra: pašvaldības transports
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra / Kapacitāte un spēju veidošana
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana ieinteresētajām personām - REA – ievieš un uztur EPS, kurā iekļauj arī enerģijas patēriņa uzskaiti pašvaldības autoparkā, nodrošina apmācības un konsultācijas pašvaldības iestādēm un kapitālsabiedrībām; pasākuma uzraudzība
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pašvaldības iestāžu īpašumā esošie un nomātie transportlīdzekļi; kapitālsabiedrību transportlīdzekļi
	Ieinteresētās personas	- RDA – uztur datu uzskaites platformu - Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības – datu uzskaitē, pasākumu izstrāde un ieviešana, mērķu sasniegšana
	Piezīmes par Īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- P7.1. Izpilddirektora rīkojums pašvaldības iestādēm un aicinājums kapitālsabiedrībām, kurā definēts to mērķis attiecībā uz to autoparka radīto emisiju samazināšanu, kā arī prasību dalībai EPS (Izpilddirektora birojs; 2024.gads) - P7.2. REA nodrošina apmācības un konsultācijas pašvaldības iestādēm un kapitālsabiedrībām par jomu, kurā jāveic inventarizācija, pasākumu sagatavošanu un EPS (REA; 2025. gads) - P7.3. Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības veic autoparka inventarizāciju, tai skaitā noskaidrojot transportlīdzekļu vecumu,

		nobraukumu, degvielas patēriņu, lietotājus, maršrutus, noslodzi un citus aspektus, kas palīdzētu definēt emisiju samazinošus pasākumus (pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības; 2025.gads) • P7.4. Pamatojoties uz izpilddirektora rīkojumu, RDA uztur datu uzskaites platformu. Katra no pašvaldības iestādēm un kapitālsabiedrībām regulāri ievada datus platformā (RDA; 2025. gads) • P7.5. Balstoties uz inventarizācijas rezultātiem un izpilddirektora rīkojumu, pašvaldības iestādes izstrādā savus mobilitātes plānus, kas skaidri parāda, kā tiks sasniegti mērķi un uzturēta datu uzskaitē. REA sagatavo mobilitātes plāna veidni. Turpretim kapitālsabiedrības iekļauj šī sektora mērķus un pasākumus savās attīstības stratēģijās (pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības; 2026.gads) • P7.6. Pašvaldības autoparks tiek iekļauts EPS, kā rezultātā tiek izstrādāta rokasgrāmata ar procedūru datu uzskaitēi un progresu monitoringam. Vairāk par EPS skatīt P1. pasākumā (REA; 2027.gads) • P7.7. Pašvaldību iestāžu mobilitātes plānos jāparedz ETL uzlādes punktu attīstīšana, kuros tiktu lādēti pašvaldības īpašumā esošie ETL. Uzlādes punkti jāparedz ar viedās vadības sistēmu, kas ir sasaistīta ar elektroenerģijas cenas izmaiņām.
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	963 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	253 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	91 000 EUR (investīciju periods – 7 gadi, 13 000 gadā); 360 EUR/tCO ₂

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P8: Sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšana darba vajadzībām pašvaldības darbinieku vidū
	Rīcības veids	Īstermiņa
	Rīcības apraksts	Lai palielinātu sabiedriskā transporta izmantošanu pašvaldības darbinieku vidū, ir jānosaka saistoša prasība darba braucieniem pilsētas robežās izmantot sabiedrisko transportu. Alternatīvi var tikt noteikta laika robeža (piemēram, 40–60 min.), kurā braucieni prioritāri ir veicami ar sabiedrisko transportu. Darbiniekiem jānodrošina sabiedriskā transporta mēnešbiļetes. Šī pasākuma īstenošana dotu ne vien pozitīvu ietekmi uz transporta CO ₂ emisiju samazinājumu, bet arī kalpotu kā piemērs pārējai sabiedrībai mazināt atkarību no privātā auto.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra: pašvaldības transports
	Sistēmiskās sviras	Kultūra, līdzdalība un sociālā inovācija

Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana visām ieinteresētajām personām - REA – koordinē pasākuma ieviešanu, apmāca un konsultē pašvaldības iestādes par sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšanu darbinieku vidū
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pašvaldības darbinieki
	Ieinteresētās personas	Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības – iekšējo noteikumu izstrāde par sabiedriskā transporta lietošanu darba braucieniem. Mēnešbiļešu nodrošināšana.
	Piezīmes par Īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaides punktus.	- P8.1. Izpilddirektora rīkojums pašvaldības iestādēm un aicinājums kapitālsabiedrībām par sabiedriskā transporta izmantošanu darba vajadzībām un mēnešbiļešu nodrošināšanu darbiniekiem (Izpilddirektora birojs; 2025. gads). - P8.2. REA nodrošina apmācības un konsultācijas pašvaldības iestādēm un kapitālsabiedrībām par sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšanu darbinieku vidū, piemēram, publicējot informāciju RD Komunikācijas pārvaldes regulāro jaunumu lapā, kā arī organizējot iekšējos motivācijas konkursus starp iestāžu darbiniekiem u.c. (REA; 2025. gads)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	690 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	181 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	85 000 EUR/gadā (investīciju periods – 2 gadi, kopā: 170 000 EUR); 939 EUR par tCO ₂ e

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P9: Pāreja uz bezemisiju transportlīdzekļiem kapitālsabiedrībās, pašvaldības iestādēs
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Pilsētas mērķis ir 100% pāreja uz bezemisiju un AER degvielas transportlīdzekļiem savā autoparkā līdz 2030. gadam. Īstenojamie pasākumi ietver kritēriju izstrādi transportlīdzekļu iegādei un pakalpojumiem, iepirkumu un izvērtējumu par velosipēdu un citu mikromobilitātes transportlīdzekļu iegādi pašvaldības iestādēm pienākumu pildīšanai. Papildus ir atbalstāmas aktivitātes, kas veicinātu zemu emisiju transporta risinājumu (sabiedriskais transports, velo, koplietošanas automašīnas) izmantošanu pašvaldības darbinieku vidū ne tikai darba braucieniem, bet arī braucieniem uz darbu un no darba. Paralēli bezemisiju transportlīdzekļu skaita pieaugumam ir jānodrošina uzlādes infrastruktūras attīstība. Pašvaldība uzstādīs ETL uzlādes infrastruktūru pie pašvaldības iestādēm proporcionāli ETL skaita pieaugumam un veicinās alternatīvās degvielas izmantošanu.

Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra: pašvaldības transports
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana - REA sadarbībā ar ĀMD un PAD – izstrādā kritērijus transporta līdzekļu iegādei - REA – pasākuma uzraudzība
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pašvaldības kopējais autoparks
	Ieinteresētās personas	Kapitālsabiedrības, pašvaldības iestādes – pāreja uz bezemisiju transportlīdzekļiem
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaite punktus.	- P9.1. Esošo transportlīdzekļu izmantošanas, darbinieku pārvietošanās paradumu un vajadzību novērtēšana; ieteikumi un iespējamie pasākumi ar mērķi līdz minimumam samazināt vajadzību pēc automašīnām, vairāk izmantojot sabiedrisko transportu (PAD; 2025. gads). - P9.2. Rekomendāciju izstrāde kritērijiem transportlīdzekļu un mobilitātes pakalpojumu iegādei. Kritēriju izstrādē jāņem vērā līdzšinējā iestāžu un kapitālsabiedrību pieredze ETL jomā, jāveicina informācijas apmaiņa par kritērijiem pašvaldības struktūrvienību starpā (REA; 2025.gads). - P9.3. Izpilddirektora rīkojums pašvaldības iestādēm un gaidu vēstule kapitālsabiedrībām, kurā definēts autoparka radīto emisiju samazināšanas mērķis un jaunu transporta līdzekļu iegādes kritēriji, tostarp bezemisiju transporta līdzekļiem (Izpilddirektora birojs; 2026.gads). - P9.4. Izvērtējums par velosipēdu iegādi pašvaldības iestādēm pienākumu pildīšanai (PAD; 2026.gads) - P9.5. Transportlīdzekļu iepirkums ar izveidotajiem kritērijiem (ĀMD; 2027.gads).
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	12 000 MWh
	Enerģijas ietaupījums	823 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	3 402 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	600 000 EUR (atkarībā no izvēlēta risinājuma); 176 EUR/tCO ₂

B-2.2.1. Individuālo rīcību izvērsums – Pašvaldības infrastruktūra

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	P10: Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu energoefektivitāte un AER izmantošana
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Ar gaidāmajiem grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā par komunālo notekūdeņu attīrīšanu, ES plānots panākt

		klimatneitralitāti komunālo notekūdeņu attīrīšanas sektorā. Šie grozījumi direktīvā līdz 2028.gadam liks veikt notekūdeņu attīrīšanas iekārtu un kanalizācijas sistēmu energoauditus, lielajām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kurās attīra notekūdeņu slodzi, kas atbilst 10 000 c.e. un vairāk līdz 2030. gadam – 20%, 2035. gadam – 40%, 2040. gadam – 70%, 2045. gadam – 100% no bruto enerģijas pašpatēriņa segt no AER. Patlaban notekūdeņu attīrīšanas stacija – bioloģiskajā attīrīšanas stacija “Daugavgrīva” ir nodrošināta ar AER siltumenerģiju līdz 26% no uz vietas saražotās biogāzes dedzināšanas.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Pašvaldības infrastruktūra
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	KEM – noteikumu izstrāde; mērķu izpildes uzraudzība; ES fondu līdzfinansējuma plānošana. SIA “Rīgas ūdens” – atbildīgs par datu apkopošanu; pasākumu plāna izstrādi; pasākuma ieviešanu; nepieciešamo finanšu līdzekļu piesaisti REA – sniedz informatīvo atbalstu nolikumu sagatavošanai AER elektroenerģijas iepirkumam; nodrošina mērķu izpildes uzraudzību.
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pašvaldības notekūdeņu attīrīšanas iekārtu elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņš
	Ieinteresētās personas	SIA “Rīgas ūdens” – nodrošina pasākuma ieviešanu, nodrošinot administratīvo un tehnisko atbilstību, lai notekūdeņu attīrīšanas iekārtām nodrošinātu 50% AER bruto pašpatēriņā
	Piezīmes par Īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	P10.1. Saules elektrostacijas ar jaudu 0,499 MW 1.kārtas plānošana, projektēšana un būvniecība notekūdeņu attīrīšanas stacijas teritorijā (SIA “Rīgas ūdens”; no 2024. gada) P10.2. Rūpniecisko energoefektivitātes pasākumu plānošana un īstenošana: siltumtīklu pārbūve un teritorijas apgaismojuma nomaīņa uz LED gaismekļiem (SIA “Rīgas ūdens”; no 2024.gada). P10.3. Energoaudits, atbilstoši MK noteikumiem, kas attiecas uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (SIA “Rīgas ūdens” sadarbībā ar REA, KEM; no 2026. gada) P10.4. Divu biogāzes ražošanas tvertņu būvniecība (SIA “Rīgas ūdens”; no 2024. gada) P10.5. Biogāzes koģenerācijas stacijas būvniecība un elektroenerģijas sadales iekārtu ar jaudu līdz 3 MW rekonstrukcija (SIA “Rīgas ūdens”; no 2028. gada) P10.6. Izcelsmes apliecinājumu iekļaušana enerģijas iepirkumos (SIA “Rīgas ūdens” sadarbībā ar REA; no 2029. gada) P10.7. Aktīvo lietotāju iekļaušana elektroenerģijas iepirkumos (SIA “Rīgas ūdens” sadarbībā ar REA no 2030. gada)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	22 805 MWh/gadā (399 MWh/gadā elektroenerģija no saules PV; 22 032 MWh/gadā elektroenerģija un papildus 374 MWh/gadā siltumenerģija no biogāzes koģenerācijas) Ar šo saražoto AER daudzumu tiks nosepts līdz 85% no notekūdeņu attīrīšanas iekārtu enerģijas pašpatēriņa.
	Enerģijas ietaupījums	24 445 MWh Elektroenerģijas no tīkla (European Residual Mix) aizvietošana kopējā daudzumā 22 431 MWh/gadā un neizmantošana 210 MWh/gadā; dabasgāzes aizvietošana 374 MWh/gadā un neizmantošana 1 430 MWh/gadā.

	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	2780 tCO _{2e} Papildus līdz 750 tCO _{2e} gadā (9000 t notekūdeņu dūņu apstrāde – biogēno SEG emisiju samazinājums).
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO _{2e} vienību	39 milj. EUR (investīciju periods – 7 gadi); 14 029 EUR par tCO _{2e}

3.2.2 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Enerģijas ražošana

B-2.2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Enerģijas ražošana		
Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	E1: Bezemisiju tehnoloģiju un AER pieauguma veicināšana centralizētajā siltumapgādē
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Šī rīcības virziena mērķis ir mazināt Rīgas CSS radītās SEG emisijas un veicināt elektrifikāciju. Tā ietvaros ir paredzēta gan AS “Rīgas siltums” esošo energoavotu aizstāšana ar bezemisiju un AER risinājumiem, sasniedzot vismaz 90% AER īpatsvaru, gan AER siltumenerģijas, elektroenerģijas un atlikumsiltuma iepirkumi, kuros tiks iestrādāti veicinoši nosacījumi ražotājiem. Kad iespējams, ražotājiem būs jāiesniedz siltumenerģijas apliecinājuma sertifikāti. 2023.gada nogalē REA uzsāka darbu pie “Rīgas valstspilsētas centralizētās siltumapgādes attīstības stratēģijas 2024.–2030.gadam”, kas sniegs detalizētāku informāciju un pieeju, kā organizēt šī rīcības virziena ieviešanu.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Enerģijas ražošana
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	Izpilddirektora birojs – deleģē pienākumus visām ieinteresētajām personām un veido sadarbības modeli starp visām ieinteresētajām personām
	Rīcības mērogs un skartās vienības	CSS pilsētas administratīvajā teritorijā
	Ieinteresētās personas	- AS “Rīgas siltums” – rīcības virziena ieviešana - MVK – sadarbojas ar EM par videi draudzīgas siltumapgādes nodrošināšanu no TEC1 un TEC2 - REA – rīcības virziena uzraudzība un monitorings - Latvenergo un citi siltumenerģijas ražotāji – iesaistīti pasākuma ieviešanā un sadarbības modeļa veidošanā
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus,	E1.1. Integrēt “Rīgas valstspilsētas Rīcības plānā klimata mērķu sasniegšanai līdz 2030.gadam” noteiktos mērķus, rīcības virzienu un pasākumus AS “Rīgas siltums” vidēja termiņa stratēģijā 2030. gadam. Galvenie virzieni siltumenerģijas ražošanā CSS ir: (1) elektrifikācija un pāreja uz bezemisiju tehnoloģijām; (2) atlikumsiltuma iepirkšana no uzņēmumiem Rīgā; (3) zemu emisiju un no AER ražotas siltumenerģijas iepirkšana; (4) siltumapgādes,

	atskaites punktus.	elektroapgādes, ūdensapgādes sektoru integrācija; (5) akumulācijas sistēmu ieviešana (AS "Rīgas siltums"; 2024.gads) - E1.2. Turpināt īstenot projektus pārejai uz bezemisiju tehnoloģijām un AER izmantošanu mazas jaudas AS "Rīgas siltums" katlu mājās un koģenerācijas stacijās (36 katlu mājas ar kopējo uzstādīto jaudu 31,4 MW), kur tehniski un ekonomiski tas ir iespējams (siltumsūkņi, saules paneļi, saules kolektori, granulu katli ar jaudu līdz 7,5 MW u.c.). Kā alternatīvu nodrošināt pieslēgumu siltumtīkliem (AS "Rīgas Siltums"; no 2024.gada) - E1.3. Turpināt īstenot kurināmā maiņas projektus un rekonstrukciju siltumcentrālēs / lielas jaudas katlu mājās (AS "Rīgas Siltums"; no 2024.gada) - E1.4. Apzināt visus rūpniecības uzņēmumus, kas var nodrošināt Rīgas CSS ar atlikumsiltumu no saviem ražošanas procesiem, un kopīgi izstrādāt sadarbības shēmu (AS "Rīgas Siltums"; 2024.gads) - E1.5. Apzināt siltumenerģijas piegādātāju plānus nodrošināt Rīgas CSS zemu emisiju un AER siltumenerģiju līdz 2030.gadam (AS "Rīgas Siltums" sadarbībā ar Izpilddirektora biroju; 2024.gads) - E1.6. Apspriet ar EM siltumapgādes sistēmas attīstības klimataneitralitātes mērķu iekļaušanu valsts pārvaldīto kapitālsabiedrību plānos un MK noteikumos, ņemot vērā to ietekmi uz Rīgas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu līdz 2030. gadam (MVK; 2024.gads) - E1.7. Risināt sarunas ar EM un AS "Latvenergo" par bezemisiju tehnoloģiju un atlikumsiltuma izmantošanu siltuma ražošanai TEC teritorijās: TEC-2 (40 MW elektrodu katli, 20 MW siltumsūkņi, saules kolektoru lauks <10 MW, gāzes turbīnas pārbūve ūdeņraža dedzināšanai u.c.) un TEC-1 (40 MW elektrodu katli, 20 MW siltumsūkņi, siltuma akumulācijas sistēma u.c.) (MVK; 2024.gads) - E1.8. Sagatavot un izsludināt siltumenerģijas iepirkumu, kurā iekļauta prasība ražotājiem iesniegt apliecinājuma sertifikātus (kad iespējams) vai citu dokumentāciju, kas pierāda saražotās siltumenerģijas izcelsmi. Ikgadējā iepirkumā tiek noteikts no AER saražotās siltumenerģijas un atlikumsiltuma īpatsvars. AER īpatsvaram siltumenerģijas iepirkumā ik gadu ir pieaugoša tendence, līdz tiek nodrošināti 2030.gada mērķi – no AER tiek saražotas kopā 769 GWh (AS "Rīgas Siltums"; no 2025.gads)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	768 855 MWh
	Enerģijas ietaupījums	-
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	121 180 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	75 milj. EUR; 619 EUR/tCO ₂

B-2.2.2. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	E2: Nodrošināt jaunu klientu pieslēgšanu Rīgas pilsētas CSS
	Rīcības veids	Ilgttermiņa
	Rīcības apraksts	Šī rīcības virziena mērķis ir veicināt efektīvāku energoresursu izmantošanu un gaisa kvalitātes uzlabošanu Rīgas pilsētā, pieslēdzot potenciāli jaunus un esošus decentralizētos objektus Rīgas pilsētas CSS.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Enerģijas ražošana
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana visām ieinteresētajām personām
	Rīcības mērogs un skartās vienības	CSS pilsētas administratīvajā teritorijā
	Ieinteresētās personas	- AS "Rīgas siltums" – rīcības virziena ieviešana - REA – rīcības virziena uzraudzība un monitorings - PAD, MVD – iesaiste rīcības virziena ieviešanā - MVK – diskusijas par potenciāla atbalsta instrumenta izveidi
	Piezīmes par Īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- E2.1. Siltumtīklu kartēšana GEO Rīga, kas ļaus visām ieinteresētajām personām izvērtēt attālumus līdz tuvākajam pieslēgumam (PAD sadarbībā ar AS "Rīgas Siltums"; 2024.gads) - E2.2. Koprades darbnīcu organizēšana ar dažādām ieinteresētajām personām (uzņēmumiem, PAD, REA, Izpilddirektora biroju, RAIC u.c.) par to, kā motivēt uzņēmējus, namu apsaimniekotājus un īpašniekus pieslēgties CSS (REA; 2024.gads) - E2.3. CSS attīstības zonas noteikšana, detalizēta plāna izstrāde un/vai regulāra aktualizēšana ar jaunajiem potenciālajiem pieslēgumiem un to izbūves laiku (AS "Rīgas Siltums" sadarbībā ar REA un PAD; no 2024.gada). - E2.4. Nodrošināt jebkuram potenciālajam klientam viegli saprotamu informāciju gan RVP (piemēram, REA un PAD), gan AS "Rīgas siltums" mājaslapās un informācijas stendos par iespējām pieslēgties CSS, tai skaitā identificējot gan ieguvumus, gan trūkumus, gan labās prakses piemērus (AS "Rīgas Siltums" sadarbībā ar REA; 2025.gads) - E2.5. Sagatavot tehniskās un finanšu dokumentācijas veidnes (ar dažādiem potenciālajiem risinājumiem) decentralizēto objektu pieslēgšanai CSS, kā arī sadarbības un finansēšanas modeļus (starp AS "Rīgas Siltums", namu īpašniekiem, namu apsaimniekotājiem, būvniekiem un finansētājiem), lai samazinātu pieslēgšanās izmaksas (AS "Rīgas Siltums"; 2025.gads) - E2.6. Izstrādāt atbalsta pasākumus un finanšu instrumentus kurināmā sadedzināšanas iekārtu operatoriem, lai veicinātu to pieslēgšanos CSS (MVK; 2025.gads) - E2.7. Identificēt lielākos siltumenerģijas patērētājus, kas atrodas tuvu siltumtrasēm, un informēt par iespēju pieslēgties CSS (AS "Rīgas Siltums"; no 2025.gada) - E2.8. Izveidot digitālo platformu, kurā katrs siltumenerģijas gala patērētājs varētu sekot patēriņa datiem. Nodrošināt siltumenerģijas izcelsmes sertifikātus.

Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	Šī rīcības virziena īstenošanas rezultātā pieaugs siltumenerģijas patēriņš CSS, bet samazināsies patēriņš decentralizētajā siltumapgādē. Un šī rīcības virziena rezultātā radušies ietaupījumi tiek iekļauti E6 "Veicināt elektrifikāciju, atjaunīgo energoresursu izmantošanu decentralizētajā siltumapgādē vai pieslēgšanu CSS", kopējais SEG emisiju samazinājums 86 199 tCO ₂ . Tiek lēsts, ka jauno pieslēgumu CSS devums būs ¼ jeb 20 000 tCO ₂ . Šī rīcība aprakstīta atsevišķi, jo to īsteno pašvaldības centralizētās siltumapgādes uzņēmums.
	Enerģijas ietaupījums	
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	2,1 milj. EUR (investīciju periods – 7 gadi, 300 000 gadā)

B-2.2.2. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	E3: Siltumenerģijas ražošanas un pārvaldes efektivitātes paaugstināšana, kā arī siltumapgādes sistēmas digitalizācija.
	Rīcības veids	Vidēja termiņa
	Rīcības apraksts	Rīcības virziens fokusējas uz centralizētās siltumapgādes sektoru ar mērķi uzlabot tās kopējo efektivitāti un ieviest digitalizācijas risinājumus. Digitalizācija vides, klimata un pārvaldības jomās Rīgas Attīstības programmā 2022.–2027. gadam ir identificēta kā būtisks un ļoti svarīgs sasaistošais elements.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Enerģijas ražošana
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana ieinteresētajām personām - AS "Rīgas siltums" – rīcības virziena plānošana un ieviešana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Atjaunojamās Rīgas pilsētas siltumtrases
	Ieinteresētās personas	- REA – rīcības virziena uzraudzība un monitorings - RDA, PAD – iesaiste rīcības virziena īstenošanā
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaītes punktus.	- E3.1. Iekārtēt GEO Rīga visus energoavotus, kuros tiek ražota siltumenerģija Rīgas CSS vajadzībām (PAD sadarbībā ar AS "Rīgas siltums"; 2024. gads) - E3.2. Turpināt īsteno siltumenerģijas zudumu samazināšanas pasākumus pilsētas centralizētās siltumapgādes sistēmā, lai sasniegtu izvirzīto mērķi samazināt kopējos siltumenerģijas zudumus (AS "Rīgas siltums", no 2024. gada) - E3.3. Turpināt realizēt projektus, kas saistīti ar kondensācijas iekārtu un siltumsūkņu uzstādīšanu dūmgāzu dziļajai dzesēšanai (AS "Rīgas siltums", AS "Latvenergo" un citi neatkarīgie ražotāji; 2024.–2025. gads) - E3.4. Veikt AS "Rīgas siltums" ražošanas, uzskaites un norēķinu un citu procesu digitalizācijas novērtējumu un sagatavot rekomendācijas tā palielināšanai (AS "Rīgas siltums" sadarbībā ar Izpilddirektora biroju; 2025. gads)

		- E3.5. Piesaistīt finansējumu digitalizācijas risinājumu (piemēram, <i>Termis</i>, <i>Dymola Modelica</i> vai citu rīku) integrēšanai Rīgas siltumapgādes procesu optimizācijai, lai paaugstinātu siltumtīklu energoefektivitāti, samazinātu siltuma zudumus un uzlabotu pakalpojuma kvalitāti (AS "Rīgas siltums"; no 2025. gada) - E3.6. Ņemot vērā aktuālos datus par AS "Rīgas siltums" katlu mājām un turpmākos plānus saistībā ar apkures katlu nomaiņu uz bezemisiju tehnoloģijām, kā arī "Rīgas valstspilsētas centralizētās siltumapgādes attīstības stratēģijā 2024.–2030.gadam" sniegto informāciju, ja nepieciešams, īstenot energoefektivitātes pasākumus esošajās sistēmās, piemēram, uzlabot siltummaiņu iekārtas, ieviest siltumenerģijas akumulāciju siltumapgādes sistēmā (ja tehniski iespējams), uzstādīt iekārtas dūmgāzu dziļajai dzesēšanai un veikt citus tehniskos uzlabojumus, kas var paaugstināt sistēmas efektivitāti katlu mājās (AS "Rīgas Siltums"; no 2025. gada)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	5 000 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	1 320 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	8 milj. EUR; 6061 EUR/tCO ₂

B-2.2.2. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	E4: Pakāpeniska pāreja uz 4. paaudzes siltumapgādes sistēmu
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Rīgas CSS pārsvarā ekspluatācijā ir 3. paaudzes siltumtīkli, kuros siltumnesēja (ūdens) temperatūra ir 118/70°C. 4. paaudzes siltumtīklos siltumnesēja temperatūras ir zemākas (turpgaitas temperatūra 60–40°C, atgaitas temperatūra 30–25°C), kas nodrošina siltumenerģijas zudumu samazināšanos siltumtīklos, kā arī pastāv iespēja izmantot siltumenerģiju, kas saražota no citiem AER, piemēram, izmantojot saules kolektorus un siltumsūkņus. Šāda koncepcija paredzēta Ziemeļeiropas valstu klimatiskajiem apstākļiem, kur siltumenerģija tiek nodrošināta gan apkurei, gan karstā ūdens sagatavošanai. Kopumā jāveicina 4. paaudzes siltumtīklu risinājumu izmantošana Rīgas CSS. Pasākuma ieviešana līdz 2030. gadam ir jāparedz kā obligāta jaunajiem pieslēgumiem Rīgas CSS, kā arī jāizvērtē šādas sistēmas uzstādīšana gadījumā, ja tiek veikta siltumtrašu rekonstrukcija vai mainīta patērētāja siltumapgādes sistēma. Jāveicina sadarbība ar nekustamā īpašuma attīstītājiem un būvniekiem, lai nodrošinātu sistēmu savietojamību ar siltumapgādes risinājumiem ēkās. Pasākuma ieviešana nodrošinās tiešu ietekmi uz CSS mērķa sasniegšanu – relatīvo zudumu samazināšanu siltumtīklos.

Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Enerģijas ražošana
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana ieinteresētajām personām - AS "Rīgas siltums" – rīcības virziena plānošana un ieviešana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Atjaunojamās Rīgas CSS trases
	Ieinteresētās personas	- REA – rīcības virziena uzraudzība un monitorings - PAD – iesaiste rīcības virziena īstenošanā
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- E4.1. Izstrādāt un ik pa 2–3 gadiem atjaunot detalizētu rīcības plānu, kā īstenot Rīgas CSS modernizāciju, lai pārietu uz 4. paaudzes risinājumu siltumapgādē, ņemot vērā daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas tempus Rīgā (AS "Rīgas Siltums"; 2025.gads) - E4.2. Realizējot 4.paaudzes konceptu, iekļaut sektoru mijiedarbības principu, uzstādīt elektriskus katlus, kas ļautu ekonomiski izdevīgi saražot siltumu un nepieciešamības gadījumā veikt elektrotīklam nepieciešamo balansēšanu (AS "Rīgas Siltums"; no 2025.gada) - E4.3. Realizēt citus ar sektoru mijiedarbību saistītus projektus, kas balstīti uz siltumsūkņu tehnoloģiju un nodrošina siltuma atgūšanu no notekūdeņiem vai citiem avotiem gadījumos, kur tas ir tehnoloģiski un ekonomiski pamatoti (AS "Rīgas Siltums"; no 2025. gada) - E4.4. Īstenot energoefektivitātes pasākumus esošajā sistēmā, piemēram, uzlabot siltummaiņu iekārtas, ieviest siltumenerģijas akumulāciju un citus tehniskus uzlabojumus, kas var palielināt sistēmas efektivitāti (AS "Rīgas Siltums"; no 2025. gada) - E4.5. Izskatīt iespējas integrēt individuālo siltumenerģijas ražotāju saražoto siltumenerģiju pilsētas siltumapgādē (AS "Rīgas siltums"; no 2027. gada) - E4.6. Izskatīt iespējas nodrošināt 4. paaudzes siltumapgādes sistēmas pakalpojumus jaunizbūvētajos kvartālos un apkaimēs, kā arī kvartālos, kuros tiek atjaunotas daudzdzīvokļu ēkas (AS "Rīgas siltums"; no 2027. gada)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	650 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	172 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	240 000 EUR 1395 EUR/tCO ₂

B-2.2.2. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	E5: Inovatīvu projektu īstenošana
	Rīcības veids	Ilgtērmiņa
	Rīcības apraksts	Lai sasniegtu klimatneitralitātes mērķus, nepieciešams izvērtēt un īstenot elektrifikācijas, AER un viedās vadības pilotprojektus sadarbībā ar augstskolām un zinātniskajām institūcijām, lai meklētu dažādus risinājumus, kā uzlabot esošās CSS efektivitāti, lai pielāgotu AER tehnoloģiskos risinājumus vietējiem apstākļiem, tostarp veicinātu bezemisiju enerģijas avotu izmantošanu, piemēram, siltuma atgūšanu no notekūdeņiem, aukstumenerģijas ražošanu klimata pārmaiņu kontekstā, kā arī izveidotu industriālo saules parku (300 MW) degradētajās, purvainajās teritorijās. Rīcības virziena īstenošana nedos tiešu un tūlītēju ietekmi uz AER īpatsvara pieaugumu vai siltumenerģijas patēriņa samazinājumu, taču rīcības virzienam ir ilgtermiņa ietekme uz klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu Rīgā.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Enerģijas ražošana
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra / Kapacitāte un spēju veidošana
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana ieinteresētajām personām - AS "Rīgas siltums" – rīcības virziena plānošana un ieviešana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Rīgas CSS
	Ieinteresētās personas	- REA – rīcības virziena uzraudzība un monitorings - PAD – iesaiste rīcības virziena īstenošanā - SIA "Rīgas meži" – iesaiste enerģijas ražošanā no AER, plānojot industriālo saules enerģijas parku izveidi atjaunotajās purvainajās teritorijās.
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- E5.1. Turpināt sadarbību ar augstskolām, vietējiem un starptautiskiem siltumapgādes un citu nozaru uzņēmumiem, un pašvaldību – turpināt piedalīties starptautisku projektu uzsaukumos, kas ļaus attīstīt, īstenot un integrēt inovatīvus risinājumus, piemēram, integrēt individuālo siltumenerģijas ražotāju saražoto siltumenerģiju Rīgas CSS (AS "Rīgas siltums" sadarbībā ar REA un PAD; no 2024.gada) - E5.2. Turpināt informēt MVK un attiecīgās RVP struktūrvienības par jaunākajām un aktuālākajām attīstības tendencēm pilsētas CSS attīstībā (AS "Rīgas Siltums"; no 2024.gada) - E5.3. Testēt un mērogot piemērotākos un modernākos risinājumus Rīgas siltumapgādes sistēmā (AS "Rīgas siltums"; no 2025.gada) - E5.4. Izstrādāt dokumentāciju projektam "SEG emisiju samazināšana un risinājumi CO₂ piesaistei degradētajās purvainajās teritorijās, un saules paneļu parku ar uzglabāšanas tehnoloģijām izveide SIA "Rīgas meži" atjaunotajās purvainajās teritorijās". (SIA "Rīgas meži"; no 2025. gada)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	-

	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	SEG emisiju samazinājums, realizējot centralizētās siltumapgādes projektus, būs aptuveni 300 t gadā (iekļauts digitalizācijas rīcībā E3). SEG emisiju samazinājums, īstenojot rīcību E5.4., būs aptuveni 16 ktCO ₂ e gadā (ieskaitīts zaļās infrastruktūras sektorā (ZM)).
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	300 000 EUR un 10 milj. EUR (SIA "Rīgas Meži")

B-2.2.2. Individuālo rīcību izvērsums		
Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	E6: Veicināt elektrifikāciju, AER izmantošanu decentralizētā siltumapgādē vai pieslēgšanos CSS
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Šī rīcības virziena mērķis ir veicināt efektīvāku energoresursu izmantošanu un gaisa kvalitātes uzlabošanu Rīgā, pieslēdzot jaunus un esošos decentralizētos objektus Rīgas CSS, veicinot siltumapgādes sistēmu elektrifikāciju un palielinot AER īpatsvaru.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Enerģijas ražošana
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra / Pārvaldība un politika / Kapacitātes un spēju veidošana
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana visām ieinteresētajām personām
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Mājsaimniecības un uzņēmumi, kas ēku apkurē izmanto individuālos fosilā kurināmā apkures risinājumus
	Ieinteresētās personas	- AS "Rīgas siltums" – sadarbība rīcības virziena ieviešanā - REA – rīcības virziena ieviešana, uzraudzība un monitorings - PAD, MVD – iesaiste rīcības virziena ieviešanā - MVK – lēmuma pieņemšana un diskusijas par potenciāla atbalsta instrumenta izveidi
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, terminus, atskaites punktus.	- E6.1. Uzraudzīt saistošo noteikumu par atteikšanos no dabas gāzes katliem pilsētā ieviešanu, sagatavojot un sniedzot galvenajām mērķgrupām (iedzīvotājiem, uzņēmējiem u.c.) informāciju par saistošo noteikumu mērķi un ieteicamajiem apkures risinājumiem, uzsverot arī ēku atjaunošanas nozīmi un ietekmi uz apkures izmaksām (REA; no 2024. gada) - E6.2. Mazināt šķēršļus bezemisiju un AER iekārtu uzstādīšanai RVP administratīvajā teritorijā (PAD; no 2024. gada) - E6.3. Sadarbībā ar visām ieinteresētajām personām sagatavot un īstenot mērķtiecīgu informatīvo kampaņu par videi draudzīgiem risinājumiem apkures nodrošināšanai pilsētā un/vai ēku atjaunošanu (Izpilddirektora birojs; no 2025. gada) - E6.4. Apkopot un publicēt labās prakses piemērus, nodrošināt šīs informācijas nonākšanu pie galvenajām mērķgrupām, iesaistot arī apkaimes un uzņēmēju organizācijas (REA; 2025. gads)

		- E6.5. Sagatavot vai izmantot jau izveidotu vienkāršotu aprēķina rīku apkures risinājumu dzīves cikla izmaksu novērtēšanai un nodrošināt pieeju tam (REA; 2025. gads) - E6.6. Izstrādāt atbalsta programmu virsīzdevumu kompensēšanai (MVK; 2025. gads)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	364 506 MWh
	Enerģijas ietaupījums	-
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	86 199 tCO ₂ (ietver rīcību E2)
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	134 milj. EUR; 1555 EUR/tCO ₂

B-2.2.2. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	E7: Veicināt AER izmantošanu elektroenerģijas ražošanā Rīgas vajadzībām
	Rīcības veids	Ilgttermiņa
	Rīcības apraksts	Šis rīcības virziens tiek mērķēts uz atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas veicināšanu pašpatēriņa vajadzībām pilsētā. Rīcības virziena ietvaros tiek veicināta bezemisiju AER, īpaši saules enerģijas, izmantošana mājāsaimniecībās un uzņēmumos. Šis rīcības virziens ietver gan tehniskus risinājumus un procedūru uzlabojumus, gan informēšanas un izglītojošus pasākumus.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Enerģijas ražošana
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra / Pārvaldība un politika / Kapacitātes un spēju veidošana
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana visām ieinteresētajām personām
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Elektroenerģijas patērētāji pilsētas administratīvajā teritorijā
	Ieinteresētās personas	- Elektroenerģijas piegādātāji – sadarbība rīcību ieviešanā - REA – rīcības virziena ieviešana, uzraudzība un monitorings - PAD, MVD, ĪD – iesaiste rīcību ieviešanā
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus,	- E7.1. Sagatavot materiālus vieglajā valodā par to, kā elektroenerģijas patērētāji var izmantot izveidoto Saules enerģijas potenciāla noteikšanas rīku savām vajadzībām⁹ (REA; 2024. gads) - E7.2. Organizēt koprades darbnīcas ar visām ieinteresētajām personām par iespējām veicināt un motivēt mājāsaimniecības un uzņēmējus samazināt elektroenerģijas patēriņu savos mājokļos /

⁹ <https://experience.arcgis.com/experience/82e536a0f5124c82b915ce8533f3a435>

	atskaites punktus.	uzņēmumos, kā arī uzstādīt individuālos AER elektroenerģijas risinājumus (Izpilddirektora birojs; 2024.gads) - E7.3. Uzstādīt ik gadu vismaz 1000 kW saules paneļu pašvaldības objektos. Veikt monitoringu saules staciju izveidei un darbībai EPS ietvaros. (REA; 2024.gads) - E7.4. Veicināt iedzīvotāju un pašvaldības energokopienveidošanos, nodrošinot informatīvu un tehnisku atbalstu (REA sadarbībā ar MVD; no 2025. gada) - E7.5. Sadarbības veidošana ar uzņēmējiem, kas izbūvējuši vai plāno izbūvēt saules un/vai citas AER elektrostacijas, organizējot koprades darbnīcas un/vai tikšanās ar uzņēmēju organizācijām un asociācijām, veidojot kampaņas, meklējot un īstenojot efektīvākās sadarbības pieejas, kādas tiek izmantotas citās Eiropas pilsētās, lai veicinātu uzņēmēju iesaisti Rīgas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā (PAD; no 2025. gada) - E7.6. Izvērtēt saules paneļu un citu AER risinājumu ierīkošanas iespējas vietējo iedzīvotāju vajadzībām (energokopienām, uzņēmumiem, u.c.), izmantojot pašvaldībai pieejamo infrastruktūru (ēku jumtus, degradētās pilsētas teritorijas u.c.) (Izpilddirektora birojs sadarbībā ar ĪD; 2025. gads) - E7.7. Izstrādāt risinājumus saules paneļu uzstādīšanai (piem., nomāt jumtu platības ar garantētu saražotās enerģijas iepirkumu atbilstoši biržas cenai) (Izpilddirektora birojs; 2026. gads) - E7.8. Motivēšanas shēmu izstrāde (piemēram, nodokļu atlaides, ikgadēja aktīvāko Rīgas uzņēmumu apbalvošana, Rīgas klimatneitralitātes zīmola izveide un izmantošana un citi pasākumi), lai veicinātu uzņēmumu pāreju uz elektroenerģijas ražošanu pašpatēriņam vai AER elektroenerģijas iepirkumam ar apliecinājuma sertifikātiem (Izpilddirektora birojs; 2026. gads) - E7.9. Novērst esošos šķēršļus, kas ierobežo iedzīvotājus iegādāties elektroenerģijas apliecinājumu sertifikātus. Kad šis šķērslis ir novērsts, informēt sabiedrību par iespēju sekmēt Rīgas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu, iegādājoties elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumus, kas veicinās AER elektroenerģijas izmantošanu Rīgā (Izpilddirektora birojs; 2025.gads)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	1 446 931 MWh
	Enerģijas ietaupījums	-
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	157 716 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	477 milj. EUR; 3024 EUR/tCO ₂

3.2.3 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Daudzdzīvokļu ēkas

B-2.2.3. Individuālo rīcību izvērsums – Daudzdzīvokļu ēkas

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	Dz1: Informācijas un datu pieejamības uzlabošana par daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāti
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Pasākums ietver daudzdzīvokļu ēku enerģijas monitoringa un līmeņatzīmes sistēmas izveidi, ar mērķi informēt iedzīvotājus par enerģijas un SEG emisiju rādītājiem, kā arī motivēt ieviest energoefektivitātes pasākumus, balstoties uz datu salīdzinājumu starp līdzīga veida ēkām. Pirmais solis ir izstrādāt metodiku daudzdzīvokļu ēku siltumenerģijas patēriņa datu uzskaiti un analīzei. Otrais solis ir izveidot un uzturēt publiski pieejamu datubāzi par daudzdzīvokļu ēku faktisko siltumenerģijas patēriņu (t.sk. īpatnējo siltumenerģijas patēriņu, maksu par enerģiju atjaunotās un neatjaunotās daudzdzīvokļu ēkas, u. tml.), nosakot ēku atbilstību minimālajam energoefektivitātes līmenim. Balstoties uz šiem datiem, tiktu identificētas ēkas, kam jāveic energosertifikācija (visas CCS pieslēgtās ēkas; ēkas ar lielāko īpatnējo siltumenerģijas patēriņu u.c.). Pasākuma īstenošana nedos tiešu un tūlītēju ietekmi uz siltumenerģijas patēriņa samazinājumu, bet pasākumam ir ilgtermiņa ietekme uz klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu Rīgā.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Daudzdzīvokļu ēkas
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana ieinteresētajām personām - REA – datu aprites sistēmas izstrāde, pasākuma ieviešanas koordinēšana un uzraudzība
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Daudzdzīvokļu ēku iedzīvotāji. Mērķis ir datubāzē aptvert informāciju par visām daudzdzīvokļu ēkām.
	Ieinteresētās personas	AS "Rīgas Siltums", PAD, MVD, RNP, citi namu pārvaldnieki, RDA – sadarbība informācijas aprites nodrošināšanā
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- Dz1.1. Datu un informācijas pieejamības nodrošināšana iedzīvotājiem (REA; 2024. gads) - Dz1.1.1. Izstrādāt publiski pieejamu siltuma karti iedzīvotājiem, norādot vismaz ēku īpatnējo patēriņu (kWh/m² gadā), energoefektivitātes klasi, veidā, kas ļauj salīdzināt ēkas patēriņu ar citām ēkām. Kartes dati jāatjauno vismaz reizi gadā (REA, AS "Rīgas siltums", RNP, 2024–2025). - Dz1.1.2. Monitorēt un publicēt atjaunoto ēku siltumenerģijas patēriņu un ietaupījumu. Ja iespējams, sinhronizēt šos datus siltuma kartē (REA 2024 – 2025. gads). - Dz1.1.3. Individuālu siltumenerģijas patēriņa analīzes bezmaksas pakalpojuma nodrošināšana. - Dz1.1.4. Vienota potenciālā risinājuma veidošana kopā ar visām ieinteresētajām personām, kurš vienkopus iekļautu augstāk minēto informāciju – siltuma karti, īpatnējos enerģijas patēriņa datus par atjaunotām un neatjaunotām ēkām, kā arī citus datus, kas ir pieejami par ēkām, piemēram informāciju par ēkas tehnisko stāvokli, atzinumi par būves drošību u.tml. (Izpilddirektora birojs; 2024. gads)

		○ Dz.1.1.6. Datubāzes uzturēšana (telpiskie dati un tehniskā informācija) par visām renovētajām ēkām Rīgā. ○ Dz.1.1.7. Publicēt padomus energoauditoru, būvinženieru, projektētāju, būvnieku pakalpojumu izvēlei. Publicēt ēku pārvaldnieku un mājas vecāko kontaktinformāciju, kuri vēlas dalīties ar pieredzi par mājas atjaunošanu. • Dz1.2. Vides komunikācijas pasākumu īstenošana daudzdzīvokļu ēkās (plakāti, informācijas stendi par ēku energoefektivitāti un energoplānošanu, pilotprojekti kvartālu ietvaros). Pasākuma mērķis ir pievērst ēkas iedzīvotāju uzmanību savas ēkas tehniskajam un energoefektivitātes stāvoklim. (REA un RNP; 2025. gads)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	4 492 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	1 186 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	700 000 EUR (investīciju periods – 7 gadi, 100 000 EUR gadā); 590 EUR/tCO ₂

B-2.2.3. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	Dz2: Normatīvo aktu pārskatīšana daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas tempu palielināšanai Rīgā
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Lai veicinātu daudzdzīvokļu ēku atjaunošanu Rīgā, pašvaldība ir pārskatījusi gan pasākumus, kas uzliktu par pienākumu dzīvokļu īpašniekiem atjaunot savas ēkas, gan motivējošos pasākumus, gan atbalsta pasākumus. Par secinājumiem ir informētas atbildīgās ministrijas un ieinteresētās personas. Pasākuma mērķis ir mudināt iedzīvotājus īstenot daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas projektus, sagatavojot normatīvo un administratīvo ietvaru šo procesu organizēšanai Rīgā: mazināt visus identificētos normatīvā ietvara šķēršļus ēku atjaunošanas jomā, pārskatot un pilnveidojot normatīvos aktus, lai nodrošinātu sistemātisku un nepārtrauktu ēku atjaunošanas procesu. RVP Mājokļu politikas vadlīnijas 2024.–2030. gadam paredz ēku atjaunošanas programmas izstrādi, kā vienu no galvenajiem rādītājiem norādot, ka līdz 2030. gadam ir iespējams atjaunot 2000 daudzdzīvokļu ēkas.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Daudzdzīvokļu ēkas
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	• MVK – lēmumu pieņemšana un normatīvo aktu apstiprināšana • Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana ieinteresētajām personām

	Rīcības mērogs un skartās vienības	Daudzdzīvokļu ēkas Rīgas administratīvajā teritorijā
	Ieinteresētās personas	- MVD, PAD, FD – dalība pasākuma ieviešanā - RNP – dalība pasākuma ieviešanā - REA – pasākuma koordinēšana, energoefektivitātes centra darbības nodrošināšana
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	Uzdevumi pašvaldības līmenī: - Dz2.1. Paredzēt NĪN palielināšanu atbilstoši likuma “Par nekustamā īpašuma nodokli” un “Ēku energoefektivitātes likuma” prasībām ekspluatējamām ēkām, kuras atbilstoši MK noteikumu prasībām neatbilst energoefektivitātes minimālajām prasībām, un ja ēka neuzsāk ēkas atjaunošanas tehniskās dokumentācijas izstrādi (MVK; 2024. gads). - Dz2.2. Atbalsta programmas izveide pensijas vecuma cilvēkiem un enerģētiski nabadzīgajām mājāsaimniecībām ēku atjaunošanai. Atbalsta ietvaros nepieciešams kompensēt visu vai daļu no atjaunošanas izmaksu radītā ikmēneša komunālo maksājumu sadārdzinājuma. Plānojot atbalsta mehānismu, jāparedz tā sasaiste ar esošajiem sociālajiem un cita veida sniegtajiem atbalstiem (MVK; 2024. gads). Uzdevumi valsts līmenī: - Dz.2.3. Ēkām, kas neatbilst energoefektivitātes minimālajām prasībām, noteikt tehniskās dokumentācijas izstrādi kā daļu no dzīvojamās mājas uzturēšanai obligāti nepieciešamajām lietām un ar to saistītos izdevumus kā daļu no uzturēšanas obligātajiem izdevumiem (MVK; 2024.gads). - Dz.2.4. Stiprināt prasību sasniegt energoefektivitātes minimālās prasības konkrētā termiņā. Piešķirt pārvaldniekam tiesības uzsākt ēku atjaunošanu, ja iedzīvotāji nav lēmuši pret ēkas atjaunošanu. Izdevumus attiecināt kā nepieciešamos izdevumus ēkas uzturēšanai (MVK; 2024. gads). - Dz.2.5. Samazināt nepieciešamo lēmumu skaitu ēkas atjaunošanai (MVK sadarbībā ar EM; 2024. gads), piemēram, lai ēkas atjaunošana varētu tikt uzsākta trīs soļos: - Sagatavošanās – pārvaldnieks veic nepieciešamos priekšdarbus: pasūta tehnisko dokumentāciju, kā arī nepieciešamos aprēķinus par plānotajām izmaksām. - Kopības informēšana – pārvaldnieks veic dzīvokļu īpašnieku informēšanu, ja nepieciešams, organizē informatīvu sapulci. - Kopības lēmums – kopība izvērtē ieteikumus un lemj par nepieciešamā aizņēmuma ņemšanu, kā arī pārvaldnieka pilnvarošana aizņēmuma ņemšanai un dalībai atbalsta programmā. - Dz.2.6. Obligātā ēkas uzkrājuma veidošana ēkām, nosakot to kā minimālo iemaksājamo apjomu eur/m² (MVK sadarbībā ar EM; 2024.gads) - Dz.2.7. Priekšfinansējuma nodrošināšana valsts atbalsta programmu ietvaros, kas piedāvā atlaides kapitālieguldījumiem (MVK sadarbībā ar EM; 2024. gads) - Dz.2.8. PVN likmes samazināšana daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes pasākumiem, kas sasniedz noteiktu energoefektivitātes klasi, piemēram, A energoefektivitātes klase (MVK sadarbībā ar EM; 2024. gads)
	Saražotā atjaunīgā	-

Ietekme un izmaksas	enerģija (ja piemērojams)	
	Enerģijas ietaupījums	2 246 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	593 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	700 000 EUR (investīciju periods – 7 gadi, 100 000 EUR gadā); 1180 EUR/tCO ₂

B-2.2.3. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	Dz3: Iedzīvotāju iesaiste daudzdzīvokļu ēku atjaunošanā
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	RVP nevar veikt daudzdzīvokļu ēku atjaunošanu iedzīvotāju vietā, bet tā var sniegt nepieciešamo atbalstu un motivāciju iedzīvotājiem, lai veicinātu iedzīvotāju iesaisti mājokļu sakārtošanā un atjaunošanā. Rīcības virziena Dz3 (Normatīvo aktu pārskatīšana daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas tempu palielināšanai Rīgā) ietvaros tiktu sakārtotas atbalsta un motivācijas shēmas pašvaldībā, bet šī pasākuma ietvaros plānots īstenot virkni praktisku pasākumu, kas ļautu sasniegt vismaz 2000 daudzdzīvokļu ēku atjaunošanu līdz 2030.gadam.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Daudzdzīvokļu ēkas
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika / Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana visām ieinteresētajām personām - REA – pasākuma uzraudzība un monitorings
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Vismaz 2000 daudzdzīvokļu ēku atjaunošana Rīgas administratīvajā teritorijā
	Ieinteresētās personas	- MVD, PAD – pasākuma ieviešana - RNP – pasākuma ieviešana - Rīgas apkaimju centri – pasākuma ieviešana
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- Dz3.1. Māju vecāko iesaiste un motivēšana. Atbalsta mehānismi (RNP; 2024. gads): - Dz3.1.1. Nodrošināt māju vecākajiem informatīvos materiālus par ēku energoefektivitāti un atjaunošanas procesu, apmācību materiālus un apmācības par šiem jautājumiem. - Dz3.1.2. Nodrošināt māju vecākajiem informāciju par viņu ēkas energoefektivitātes rādītājiem. - Dz3.1.3. Nodrošināt, ka dzīvokļu īpašniekiem kādā no esošiem tiešsaistes instrumentiem, piemēram, pie mājas lietas, ir pieejama mājas vecākā kontaktinformācija. - Dz3.1.4. Atbalsta programmas izstrāde ēku vecākajiem – izvērtējot labāko iesaistes modeli, piemēram, uz

		brīvprātības principiem vai, slēdzot vienošanos starp māju vecākajiem un RNP. • Dz3.2. Informācijas izvietošana apkaimēs par ēku atjaunošanu. Sadarbības veicināšana (REA sadarbībā ar Apkaimju centriem; 2024. gads) • Dz3.3. Kvartālu atjaunošanas veicināšana, strādājot ar ieinteresētajām personām pie normatīvo aktu pilnveides un šķēršļu mazināšanas, (REA; no 2024. gada) ◦ Gadījumos, ja divas vai vairākas blakus esošas ēkas pieņem lēmumu par ēku atjaunošanu, jāpieļauj iepirkumu apvienošana un pieteikšanās līdzfinansējumam šīm ēkām kopā. ◦ Papildu labumu ieviešana, veicot vairāku ēku atjaunošanu kopā, piemēram, PVN likmes līdzfinansējums 100% apmērā no valsts vai lielāka atbalsta intensitāte u. tml. • Dz3.4. Ēku atjaunošanas popularizēšana apkaimju svētkos (RAIC; no 2024. gada). • Dz3.5. Ciešākas sadarbības veicināšana starp galvenajām ieinteresētajām personām, plānojot saskaņotas rīcības un aktivitātes (MVD, REA, kapitālsabiedrībām) (Izpilddirektora birojs; 2024. gads) ◦ Dz3.5.1. Mājokļu kompetences centra izveide, sinhronizējot visu iesaistīto darbības ēku atjaunošanas jomā. ◦ Dz3.5.2. Regulāru kopdarbību vai sanāksmju organizēšanai interesētajām personām (vismaz 3 reizes gadā) par ēku atjaunošanas virzību Rīgā. Sanāksmju mērķis – ziņot par progresu atsevišķu jautājumu risināšanā un vienoties par katras ieinteresētās personas turpmākiem soļiem. ◦ Dz3.5.3. Kopīgu mērķu uzstādīšana un to izpildes kontrole visām ieinteresētajām personām. ◦ Dz3.5.4. Sadarbības nodrošināšana starp atjauno.riga.lv un renove.lv, lai nodrošinātu savstarpēji koordinētu iedzīvotāju informēšanu par visu pieejamo atbalstu ēku atjaunošanai. • Dz3.6. RNP kapacitātes celšana – apmācības RNP darbiniekiem, kas nodarbojas ar ēku atjaunošanas un iedzīvotāju konsultēšanas jautājumiem. Prognozējot ēku atjaunošanas tempa pieaugumu, jāpalielina darbinieku skaits un jānodrošina to apmācība. (Izpilddirektora birojs; no 2024. gada) • Dz3.7. Ēku atjaunošanas projektu vadītāju kapacitātes paaugstināšana (REA sadarbībā ar ALTUM; no 2024. gada) ◦ Dz3.7.1. Pieredzes apmaiņas pasākumu organizēšana māju vecākajiem, iedzīvotājiem un arī namu apsaimniekotājiem, biedrībām (REA; no 2025. gada) ◦ Dz3.7.2. Ēku atjaunošanas celveža izveidošana iedzīvotājiem, kas ļautu dzīvokļu īpašniekiem iepazīties ar atjaunošanas procesu un atvieglotu lēmumu pieņemšanu. Celvedis jāizstrādā vizuāli pievilcīgā veidā un viegli lasāmā valodā. (REA; 2025. gads) ◦ Dz3.7.3. Apmācību organizēšana ēku atjaunošanas projektu vadītājiem (REA, RNP; 2025. gads) • Dz3.8. Vēsturisko dzīvojamo ēku atjaunošana ar energoefektivitātes pasākumiem (ĪD; no 2024. gada) • Dz3.9. Labās prakses popularizēšana: informācijas izvietošana tirdzniecības centros (REA; 2025. gads)
--	--	--

Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	133 505 MWh (ietver rīcības virzienu Dz4)
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	19 358 tCO ₂ (ietver rīcības virzienu Dz4)
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	318 milj. EUR; 16 427 EUR/tCO ₂

B-2.2.3. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	Dz4: Rīgas energoefektivitātes fonda (REEF) izveide
	Rīcības veids	Vidēja termiņa
	Rīcības apraksts	REEF mērķis ir nodrošināt ilgtermiņa finansējuma pieejamību daudzdzīvokļu ēku atjaunošanai Rīgā. 2022. gadā tika izstrādāts REEF biznesa modelis un investīciju plāns, kuru nepieciešams apstiprināt un virzīt, lai mērogotu daudzdzīvokļu ēku atjaunošanu Rīgā.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Daudzdzīvokļu ēku sektors
	Sistēmiskās sviras	Finanšu un uzņēmējdarbības modeļi
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- MVK – lēmumu pieņemšana par REEF tālāku attīstību - Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana ieinteresētajām personām
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Daudzdzīvokļu ēku sektors
	Ieinteresētās personas	- FD – iesaiste REEF modeļa izstrādē un administrēšanā - MVD, REA – koordinēt REEF modeļa izstrādi un iedzīvināšanu
	Piezīmes par Īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- Dz4.1. Pieņemt lēmumu par REEF izveidi (MVK; 2026.gads) - Dz4.1.1. REEF statūtu, nolikuma u.c. iekšējo procedūru izstrāde; - Dz4.1.2. Finansējuma piesaiste REEF pamatkapitālā; - Dz4.2. Izveidot REEF (Izpilddirektora birojs; 2026.gads) - Dz4.2.1. Investīciju portfeļa sagatavošana; - Dz4.2.2. Vērtspapīrošanas programmas sagatavošana - Dz4.2.3. Pilotprojekta finansēšana
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	12 000 MWh – daļa no kopējā siltumenerģijas samazinājuma daudzdzīvokļu ēku sektorā, Dz3
	SEG emisiju (kopējā)	1800 tCO ₂ – daļa no kopējā CO ₂ emisiju samazinājuma daudzdzīvokļu ēku sektorā, Dz3

	samazinājuma prognoze emisiju sektorā	
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	29 milj. EUR; 16 000 EUR/tCO ₂

B-2.2.3. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	Dz5: Jaunu standartizētu risinājumu pētīšana un īstenošana ēku atjaunošanai, samazinot ēku atjaunošanas izmaksas
	Rīcības veids	Vidēja termiņa
	Rīcības apraksts	Ņemot vērā būvniecības izmaksu pieaugumu, kuru nav iespējams pilnībā nosegt ar ietaupījumu no energoefektivitātes pasākumu īstenošanas, nepieciešams rast jaunus risinājumus izmaksu samazināšanai ēku atjaunošanas projektiem. Šī pasākuma ietvaros sadarbībā ar augstskolām un zinātniskajām institūcijām Latvijā un Eiropā, ir nepieciešams: - attīstīt pilotprojektus, lietojot jaunus un inovatīvus risinājumus ēku siltumapgādē un elektroapgādē; - nodrošināt tipveida ēku atjaunošanas projektu izstrādi (tipveida projekti vienāda veida vai sērijas ēkām); - nodrošināt informāciju par tipveida risinājumiem, kādi ir pieejami dažādiem ēku tiptiem, kādas ir to provizoriskās priekšrocības, trūkumi un izmaksas.. Tipveida risinājumi mudinās īpašniekus kooperēties, veicot renovāciju kopā un organizējot lielāka mēroga iepirkumus, lai samazinātu izmaksas; - ievieš pilotprojektus kvartāla, vairāku ēku standartizētai atjaunošanai. Pasākuma īstenošana nedos tiešu un tūlītēju ietekmi uz siltumenerģijas patēriņa samazinājumu, bet pasākumam ir ilgtermiņa ietekme uz klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu Rīgā.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Daudzdzīvokļu ēkas
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pienākumu deleģēšana visām ieinteresētajām personām - REA – pasākuma uzraudzība un monitorings
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pasākuma ietvaros tiks veikta vairāku pilotprojektu īstenošana, pašvaldībai iesaistoties kā mediatoram un konsultantam. Tipveida risinājumu katalogam jāietver risinājumi visiem tipveida daudzdzīvokļu ēku veidiem.
	Ieinteresētās personas	- PAD, MVD – pasākuma ieviešana - Būvniecības speciālisti, RTU – iesaiste pasākumu ieviešanā - Namu apsaimniekotāji – iesaiste pasākumu ieviešanā
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- Dz5.1. Standartizētu tehnoloģisko risinājumu izstrāde ēku atjaunošanai (piemēram, paneli ar siltinājumu) un ieviešana. - Dz.5.1.1. Risinājumu kataloga izstrāde energoefektivitātes pasākumu ieviešanai izplatītāko veidu daudzdzīvokļu ēkās un vēsturiskajās daudzdzīvokļu ēkās Rīgā (REA; 2025. gads)

		○ Dz.5.1.2. Informēšana par EM sagatavoto standarta sērijveida ēku tehnisko rasējumu izmantošanu tehnisko projektu sagatavošanā (PAD; 2024. gads) ○ Dz.5.1.3. Iepriekš sagatavotu paneļu projektu attīstība ES atbalsta projektu ietvaros • Dz.5.2. Sadarbības partneru meklēšana un dalība ES projektu uzsaukumos ar mērķi atjaunot standarta daudzdzīvokļu ēkas Rīgā (PAD; 2025. gads). ○ Dz.5.2.1. Eiropas investīciju bankas tehniskās atbalsta programmas projekta pieteikuma sagatavošana ēku atjaunošanas veicināšanai. • Dz5.3. Apkures sistēmu sakārtošana esošajās ēkās ○ Dz.5.3.1. Apkures sistēmu modernizācija un atjaunošana; telpu temperatūras kontroles risinājumu ieviešana ikgadējo darbu plānā saskaņā ar 10.12.2020. MK noteikumiem Nr. 730 "Ekspluatējamu ēku energoefektivitātes minimālās prasības". ○ Dz.5.3.2. Alokatoru, individuālo skaitītāju uzstādīšana (namu apsaimniekotāji; no 2025. gada). • Dz5.4. Saules paneļu izvietošana uz daudzdzīvokļu ēkām (MVD; no 2025. gada).
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	2 500 MWh
	Enerģijas ietaupījums	-
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	273 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	1,2 milj. EUR (investīciju periods – 6 gadi, 200 000 gadā); 4396 EUR/tCO ₂

3.2.4 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Transports un mobilitāte

B-2.2.4. Individuālo rīcību izvērsums – Transports un mobilitāte		
Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	T1: Pilsētplānošana, vērsta uz mērķi veidot pilsētu, kuras iedzīvotāji un viesi ir mazāk atkarīgi no privātajām automašīnām
	Rīcības veids	Vidēja termiņa
	Rīcības apraksts	Pasākums ietver ilgtspējīgu pārvietošanās veidu prioritizēšanu, ilgtspējīgas mobilitātes nodrošinājuma kritēriju izstrādi un pielietošanu, mobilitātes punktu koncepcijas praktisku ieviešanu, satiksmes vadības viedo tehnoloģiju ieviešanu u.c. pasākumus. Jāveido sinerģijas starp dažādiem mobilitātes veidiem. Prioritāro pasākumu mērķis ir pārveidot pilsētas telpas un to savienojumus ar piepilsētas teritorijām, lai nodrošinātu gājējiem draudzīgu mobilitāti un samazinātu privāto automašīnu izmantošanu.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Transports un mobilitāte
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika

Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Satiksmes un transporta lietu komiteja – politikas veidošana un lēmumu pieņemšana - PAD – politikas veidošana un integrēšana pašvaldības dokumentos un procesos
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pasākums mērķēts uz pilsētas attīstību kopumā
	Ieinteresētās personas	- ĀMD – tehnisko risinājumu ieviešana - RDA – digitālo risinājumu veidošana - Privātais sektors (iedzīvotāji, uzņēmēji u.c.) – viedokļa sniegšana - FD – finansējuma paredzēšana pasākumiem - Pakalpojumu sniedzēji (transporta kompānijas) - Infrastruktūras nodrošinātāji, tostarp VAS “Latvijas dzelzceļš”
	Piezīmes par Īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- T1.1. Vismaz 10 <i>Park&Ride</i> autostāvvietu izveide galvenajās Rīgas apkaimēs un 50+ mobilitātes punktu izveide, lai samazinātu iebraucošo un izbraucošo vieglo automobiļu plūsmu (līdz 2027. gadam; PAD sadarbībā ar ĀMD) - T1.2. Zemu emisiju zonas ieviešana un citu ierobežojumu noteikšana ar fosilo degvielu darbināmiem transportlīdzekļiem (autostāvvietu noteikumi, iebraukšanas maksa) (līdz 2027. gadam; Satiksmes un transporta lietu komiteja, Izpilddirektora birojs, PAD, MVD, ĀMD) - T1.3. Ērta, pievilcīga pilsētvides veidošana un infrastruktūras sakārtošana – gājēju ceļu izbūve, pārbūve vai atjaunošana vismaz 140 tūkst. m² apmērā, tai skaitā nodrošinot energoefektīvu apgaismojumu un pieturvietas (nepārtraukti; ĀMD) - T1.4. Klimatneitrālas piegādes (ar elektriskajiem transportlīdzekļiem) visā Rīgas administratīvajā teritorijā (50% apmērā līdz 2029. gadam; Izpilddirektora birojs) - T1.5. Koplietošanas pakalpojumu attīstīšana un politikas izveide, datu monitoringa ieviešana, lai regulāri mēritu tendences (līdz 2027.gadam; PAD, privātais sektors) - T1.6. Ilgtermiņa plānošana un jauno projektu sasaiste ar sabiedriskā transporta tīkla plānošanu (nepārtraukti; PAD sadarbībā ar ĀMD)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	518 000 MWh (ietver rīcību virzienu #T2)
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	126 840 tCO ₂ (ietver rīcību virzienu #T2)
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	42 miljoni EUR; 331 EUR/tCO ₂

B-2.2.4. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	T2: Pasākumi attālināta darba veicināšanai un e-pakalpojumu pieejamības palielināšanai
------------------	-------------------	--

	Rīcības veids	Īstermiņa
	Rīcības apraksts	Mobilitātes aptaujas Rīgā rāda, ka došanās uz darbu ir primārais pārvietošanās mērķis pilsētā. Satiksmes intensitātes mērījumi uz pilsētas robežām liecina, ka katru gadu pieaug Rīgā iebraucošo automašīnu skaits. Pasākuma mērķis ir īstenot rīcības, kas veicina pārvietošanās nepieciešamības samazinājumu Rīgas un Pierīgas (dodas uz Rīgu un no Rīgas) iedzīvotāju vidū saistībā ar darba pienākumu pildīšanu.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Transports
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	RDA – digitālo risinājumu plānošana un ieviešana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	RVP administratīvā teritorija un aptver gan pašvaldības darbiniekus, gan Rīgas iedzīvotājus, gan cilvēkus, kas strādā Rīgā
	Ieinteresētās personas	• PAD – nepieciešamo e-pakalpojumu izvērtēšana un vajadzību noteikšana; labās prakses piemēru apkopošana • REA – pašvaldības darbinieku un citu ieinteresēto personu aptaujas organizēšana un viedokļa apkopošana • ĪD – potenciālo telpu identificēšana koplietošanas vajadzībām dažādos Rīgas mikrorajonos • Izpilddirektora birojs – sadarbības veicināšana ar Rīgas metropoles areāla pašvaldībām • FD – finansējuma iespējas un mehānismi
	Piezīmes par Īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	• T2.1. Rīgas pašvaldības darbinieku aptauja, kas iever jautājumus par pārvietošanās paradumiem (nokļūšanu no mājām uz darbu un no darba uz mājām, kā arī pārvietošanās vajadzībām darba laikā) un noskaidro, vai darbinieki ir ieinteresēti izmantot koplietošanas darba telpas (2025. gads; REA). • T2.2. Koplietošanas darba vietām potenciāli piemērotu pašvaldības telpu apzināšana un nodrošināšana darbiniekiem (2025. gads; ĪD). • T2.3. Sarunu sākšana ar Pierīgas pašvaldībām par iespēju Pierīgas pašvaldību iedzīvotājiem, kas ikdienā dodas uz darbu Rīgā (pašvaldības darbinieki), piedāvāt iespēju izmantot koplietošanas darba telpas viņu “māju” pašvaldībā, tai pat laikā meklējot arī iespējas Rīgā deklarētajiem citu pašvaldību darbiniekiem nodrošināt koplietošanas darba telpas viņu mājokļa tuvumā Rīgā (2025. gads; Izpilddirektora birojs). • T2.4. Popularizēt videi draudzīgus paradumus darbinieku vidū, izmantojot RD Komunikācijas pārvaldes regulāro jaunumu paziņojumu lapu RD darbiniekiem, papildus tam vēl organizējot motivējošus iekšējos konkursus starp iestādēm (no 2025. gada; REA sadarbībā ar ĀMD un PAD) • T2.5. Pilotprojekts koplietošanas darba telpu nodrošināšanai sadarbībā ar vienu no Pierīgas pašvaldībām (2026. gads; Izpilddirektora birojs) • T2.6. Atbalsts uzņēmējiem telpu nomas jautājumu risināšanā un/vai citu labās prakses risinājumu identificēšana un ieviešana ar mērķi samazināt darbinieku pārvietošanos pilsētā un meklējot telpas tuvāk mājvietai (2025. gads; PAD)

		- T2.7. Rīgas iedzīvotāju aptauja par interesi izmantot koplietošanas darba telpas, potenciālajām to atrašanās vietām un to, cik daudz naudas cilvēki būtu gatavi maksāt par koplietošanas darba telpu izmantošanu; aptaujas rezultātu publicēšana un apspriešana ar esošajiem koplietošanas telpu piedāvātājiem u.c. ieinteresētajām personām (2025. gads; REA) - T2.8. E-pakalpojumu attīstība, piedāvājot pilsētas iedzīvotājiem iespēju piekļūt informācijai par e-pakalpojumiem, lietojot vienu kontaktpunktu (līdz 2026. gadam; RDA)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	Atkarīgs no iesaistīto pašvaldības darbinieku un iedzīvotāju skaita. ~ 1,6 MWh/gadā/cilvēku (ietvertas rīcību virzienā #T1)
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	Atkarīgs no iesaistīto pašvaldības darbinieku un iedzīvotāju skaita. ~ 0,5 tCO ₂ /gadā/cilvēku (ietvertas rīcību virzienā #T1)
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	840 000 EUR

B-2.2.4. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	T3: Aktīva dzīvesveida un velosipēdu izmantošanas veicināšana
	Rīcības veids	Vidēja termiņa
	Rīcības apraksts	Pēc sociālo aptauju rezultātiem pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par iespēju pārvietoties ar velosipēdu Rīgā ir 58% iedzīvotāju un pozitīvs vērtējums par gājēju infrastruktūru ikdienas vajadzībām ir 54% iedzīvotāju. Pilsētas mērķis ir uzlabot šos rādītājus un izveidot velobraucējiem pieejamu, ērtu un drošu infrastruktūru, kas būtu pievilcīga gan pilsētas iedzīvotājiem, gan viesiem, neatkarīgi no viņu vecuma, dzimuma un sociālā stāvokļa.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Transports un mobilitāte
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – pasākumu ieviešanas deleģēšana atbildīgajām struktūrvienībām; noteiktu pasākumu ieviešana - PAD – pasākumu vispārējā plānošana un noteiktu pasākumu ieviešana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pilsētas administratīvā teritorija un aptver visu sabiedrību
	Ieinteresētās personas	- ĀMD – pasākumu ieviešana - Teritorijas labiekārtošanas pārvalde – velo novietņu izveide - REA – pasākuma uzraudzība un monitorings - Apkaimju centri, biedrības un NVO – pasākumu organizēšana, iesaiste un ieviešana - CSDD – pasākumu ieviešana

	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, terminus, atskaites punktus.	- T3.1. Drošu velo novietņu nodrošināšana kā obligāta prasība, prioritāri, pie daudzdzīvokļu ēkām, veikaliem, publiskām iestādēm Rīgā. Standartizētu velonovietņu risinājumu izstrāde un saskaņošana (atbilstoši PAD prasībām) un ieviešana (nepārtraukti; Izpilddirektora birojs un PAD (prasības ieviešana un standartizēta tehniskā risinājuma koordinēšana); Teritorijas labiekārtošanas pārvalde (pašvaldības teritorijā); apsaimniekotāji, privāto autostāvvietu apsaimniekotāji (privātās teritorijas) - T3.2. Velo infrastruktūras izveidošana atbilstoši Rīgas velosatiksmes attīstības koncepcijai, t.sk. maģistrālo Rīgas-Pierīgas veloceļu izbūve līdz 2026. gadam, ko finansē no ANM līdzekļiem, starppakaimju veloceļu izbūve, veloceļu izbūve Rīgas centrā, veloceļu integrācija transporta infrastruktūrā (nepārtraukti; AMD) - T3.3. Mērķtiecīgu kampaņu īstenošana Rīgā un mikrorajonos: Gājēju ielas svētki; Diena bez auto; Tūrisms ar velo; Velo orientēšanās; dažādi izaicinājumi (2025. gads; PAD sadarbībā ar citām struktūrvienībām, NVO un citām organizācijām) - T3.4. Diskusijas organizēšana ar ieinteresētajām personām par velonovietņu pieejamību vilcienos un sabiedriskajos starppilsētu autobusus (2025. gads; Izpilddirektora birojs)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	288 400 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	77 000 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	420 miljoni EUR; 5 455 EUR/tCO ₂

B-2.2.4. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	T4: Ar sabiedrisko transportu veikto pasažieru braucienu īpatsvara palielināšana ikdienā
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Pasākums ir vērsts uz veicinošām rīcībām, lai palielinātu sabiedriskā transporta izmantošanu pilsētā un sekmētu aktīvāku pilsētas mobilitāti. Sabiedriskā transporta attīstības jomas: sabiedriskā transporta pieejamības uzlabošana; sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitātes uzlabošana; "Rīgas satiksme" ritošā sastāva modernizācija; dzelzceļa transporta izmantošanas veicināšana.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Transports un mobilitāte
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra/ Pārvaldība un politika/ Kapacitātes un spēju veidošana
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās	Izpilddirektora birojs – pasākumu ieviešanas deleģēšana atbildīgajām struktūrvienībām; noteiktu pasākumu ieviešana

	struktūras / personas	PAD – pasākumu vispārējā plānošana un noteiktu pasākumu ieviešana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pilsētas administratīvā teritorija un aptver gan pilsētas iedzīvotājus, gan viesus, gan citu pašvaldību iedzīvotājus, kas pārvietojas pa Rīgu
	Ieinteresētās personas	- ĀMD – pasākumu ieviešana - Rīgas satiksme – dalība pasākumu ieviešanā - Pasažieru vilciens – dalība pasākumu ieviešanā - Teritorijas labiekārtošanas pārvalde – velo novietņu izveide - REA – pasākuma uzraudzība un monitorings - VAS "Latvijas dzelzceļš" – infrastruktūras nodrošinājums - VSIA "Autotransporta direkcija" – pasākumu plānošana
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- T4.1. Ceļu ar braukšanas prioritāti sabiedriskajam transportam paplašināšana un kontrole, uzstādot arī videonovērošanas kameras pārkāpumu fiksēšanai (ja nepieciešams) (sabiedriskā transporta joslas, kontrole un sodi privātajam transportam par sabiedriskā transporta joslu izmantošanu) (no 2024.gada; ĀMD) - T4.2. Rīgas pašvaldības sabiedriskā transporta sistēmas izvērtēšana, maršrutu tīkla reformas plāna izstrāde (2025.gads), un maršrutu tīkla optimizācija ar mērķi to piemērot apdzīvotuma izmaiņām un iedzīvotāju pārvietošanās paradumiem, novērst maršrutu dublēšanos, radīt ērtāku un kvalitatīvāku pakalpojumu (2027. gads; PAD un ĀMD sadarbībā ar SIA "Rīgas satiksme", VSIA "Autotransporta direkcija", Latvijas dzelzceļš un Pasažieru vilciens) - T4.3. Integrēta sabiedriskā transporta sistēma metropoles līmenī veidošana starp pašvaldībām (Mārupes, Ādažu, Ķekavas, Ropažu u.c. novadiem) (pakalpojumu sniedzēji, tīkla plānošana, norēķini) (2026. gads; Izpilddirektora birojs) - T4.4. Rīgas un valsts sabiedriskā transporta sistēmu integrācija – vilcienu, reģionālo autobusu un Rīgas transporta kopīgu mobilitātes punktu veidošana, kustības grafiku saskaņošana (2026.gads; Izpilddirektora birojs) - T4.5. Regulāru (papildus) vilcienu reisu nodrošināšana no centrālās stacijas līdz Rīgas mikrorajoniem (Ziemeļblāzma, Imanta, Zolitūde u.c.) (no 2025. gada; Izpilddirektora birojs sadarbībā ar "Latvijas dzelzceļš" un "Pasažieru vilciens") - T4.6. Sabiedriskā transporta reāllaika datu nodrošināšana visās sabiedriskā transporta pieturvietās (turpināt; "Rīgas satiksme" sadarbībā ar "Pasažieru vilciens") - T4.7. Sabiedriskā transporta komforta uzlabošana: transportlīdzekļu tīrība, pozitīva attieksme, eko-braukšanas principu ievērošana (no 2024.gada; "Rīgas satiksme") - T4.8. Prettrokšņu barjeru veidošana (īpaši, pie intensīvākas vilcienu satiksmes, lai mazinātu diskomforta zonu) atbilstoši 2023. gada 20. decembrī apstiprinātajam "Rīcības plānam vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2024.–2028.gadam" (2026. gads; Izpilddirektora birojs sadarbībā ar "Latvijas dzelzceļš") - T4.9. Atbilstoša un zemu emisiju (AER) transporta iegāde (zemās grīdas u.tml.) (no 2024. gada; "Rīgas satiksme") - T4.10. Droša un viegla nokļūšana līdz pieturai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (sākotnēji stratēģiski jāplāno konkrēti sabiedriskā transporta maršruti, kur visas pieturas piemērotas cilvēkiem ar kustību traucējumiem, un jāuzlabo pilsētvide šo maršrutu apkārtnē, kā arī infrastruktūras savietojamība un vides pieejamība) (no 2024.gada; PAD sadarbībā ar ĀMD, Pasažieru vilciens)

		- T4.11. Pieturvietu izveide ar nojumēm, ņemot vērā, ka nojumju izmēriem jābūt atbilstošiem pieturas noslodzei (centrālajās pieturās ar lielu cilvēku plūsmu nojumes ir nepietiekošas) (2025.gads; Teritorijas labiekārtošanas pārvalde) - T4.12. Regulāru sabiedrības izglītošanas un informēšanas kampaņu organizēšana, ņemot vērā potenciālo pasažieru vajadzības, mītus un aizspriedumus, kas sabiedrībā valda par sabiedrisko transportu Rīgā (no 2024. gada; PAD sadarbībā ar "Rīgas satiksme" un NVO u.c.) - T4.13. Sabiedriskā transporta pakalpojuma paplašināšana ar kuģīša maršrutu pāri Daugavai, izveidojot jaunu maršrutu Vecmīlgrāvis – Daugavgrīva (2026. gads; ĀMD sadarbībā ar "Rīgas satiksme") - T4.14. Digitālo risinājumu izstrāde un ieviešana, sākot no vienotas mobilitātes platformas izveides ar reāllaika datiem un vienotas transporta biļetes Rīgas sabiedriskajā transportā un vilcienos (līdz 2025. gadam; RDA)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	519 960 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	138 880 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	1 036 miljoni EUR; 7 460 EUR/tCO ₂

B-2.2.4. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	T5: Ierobežojumi privātajam transportam
	Rīcības veids	Vidēja termiņa
	Rīcības apraksts	Privātās automašīnas ir galvenais CO ₂ emisiju avots transporta sektorā. Pasākuma mērķis ir veicināt pāreju no privātajām automašīnām uz ilgtspējīgiem pārvietošanās veidiem (iešana ar kājām, velobraukšana, sabiedriskais transports), nosakot augstu samaksu (vai nodevu) par automašīnas novietošanu (tajā skaitā pie darba vietām) un tādā veidā samazinot automašīnas priekšrocības, salīdzinot ar citiem pārvietošanās veidiem, īpaši sabiedrisko transportu.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Transports
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Satiksmes un transporta lietu komiteja – lēmumu pieņemšana par ierobežojumu noteikšanu pilsētā - Izpilddirektora birojs – diskusiju par ierobežojumu ieviešanu organizēšana un ieviešana / pienākumu deleģēšana

	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pilsētas administratīvā teritorija un aptver visu sabiedrību
	Ieinteresētās personas	- RP SIA "Rīgas satiksme" – ierobežojumu ieviešana stāvvietās - REA – pasākuma uzraudzība un monitorings - FD – pasākuma finansēšanas mehānisma izstrāde - ĀMD – komunikācija ar uzņēmumiem un iedzīvotājiem
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaītes punktus.	- T5.1. Autostāvvietu skaita apzināšana, uz kurām attieksies nosacījumi (2024. gads; "Rīgas satiksme") - T5.2. Citu Eiropas pilsētu pieredzes izpēte par autostāvvietu cenu politiku vai citiem politikas instrumentiem, kuru mērķis ir samazināt automašīnu skaitu pilsētā (2024. gads; Izpilddirektora birojs) - T5.3. Satiksmes mierināšanas pasākumu ieviešana, it īpaši Rīgas centrā un mikrorajonu centros, veidojot 30 km/h zonas, kas ļaus arī uzlabot satiksmes drošību (no 2024. gada; ĀMD) - T5.4. Ilgtspējīgas cenu politikas izstrāde, palielinātas autostāvvietu maksas (vai nodevas) ietekmes uz uzņēmējdarbību novērtējums (2025. gads; Izpilddirektora birojs) - T5.5. Rīgas pašvaldības Autonovietņu koncepcijas papildināšana ar redzējumu par stāvvietu cenas (nodevas) ietekmi uz automašīnu skaita samazinājumu un regulāra aktualizēšana, ņemot vērā datus par satiksmes intensitāti (2025. gads; "Rīgas satiksme") - T5.6. Stāvvietu maksas (un/vai nodevas) budžeta ieņēmumu nodalīšana no RVP SIA "Rīgas satiksme" kopējā budžeta un novirzīšana ilgtspējīgas mobilitātes projektiem (2025. gads; FD) - T5.7. Komunikācija ar uzņēmumiem, iedzīvotājiem par gaidāmajām izmaiņām (2026. gads; ĀMD)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	280 000 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	72 800 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	112 000 EUR 2 EUR/tCO ₂

B-2.2.4. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	T6: Citi pasākumi vieglo automašīnu izmantošanas samazināšanai
	Rīcības veids	Vidēja termiņa
	Rīcības apraksts	Pasākums ir vērsts uz veicinošiem pasākumiem, lai mazinātu privātā, it īpaši uzņēmumu, transporta izmantošanu un sekmētu ilgtspējīgu mobilitāti pilsētā. Šī pasākuma ietvaros būtu jāņem vērā atbalstu koplietošanas transportlīdzekļu uzņēmumiem, piemēram, paredzot speciālas stāvvietas un mobilitātes punktus. Var tikt piemērota atlaizīu politika, ja lietotājiem tiek piedāvāti bezemisīju transportlīdzekļi.

		Pasākuma ietvaros būtu jāveicina inovatīva koncepta “mobilitāte kā pakalpojums” attīstība, apvienojot pieejamos pārvietošanās veidus, veicinot sadarbību ar koplietošanas pakalpojumu sektoru, nodrošinot datu un informācijas pieejamību mobilitātes lietotņu izstrādātājiem.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Transports un mobilitāte
	Sistēmiskās sviras	Pārvaldība un politika
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Satiksmes un transporta lietu komiteja – lēmumu pieņemšana par atlaižu noteikšanu pilsētā - Izpilddirektora birojs – diskusiju par atlaižu ieviešanu un sadarbības veicināšanu ar visām ieinteresētajām personām; pienākumu deleģēšana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pilsētas administratīvā teritorija un aptver visu sabiedrību
	Ieinteresētās personas	- REA – pasākuma uzraudzība un monitorings - PAD – pasākumu ieviešana
	Piezīmes par īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- T6.1. Koplietošanas transportlīdzekļu veicināšanas pasākumu īstenošana, tai skaitā speciālo infrastruktūru (piemēram, autostāvvietu) izveide vai piemērošana ar mērķi palielināt koplietošanas transportlīdzekļu izmantošanu pilsētas centrā un mikrorajonos (2026. gads; PAD) - T6.2. Atlaižu politikas ieviešana privāto uzņēmumu darbinieku veicināšanai izmantot velosipēdus, sabiedrisko transportu un bezemisiju transportlīdzekļus (2027. gads; PAD) - T6.3. Kravu pārvadājumu modelēšanas un plānošanas uzlabošana (2027. gads; PAD). - T6.4. Pēc iespējas samazināt kravu pārvadājumus pilsētas teritorijā, nosakot neliela skaita kravu pārvadājumu maršrutus pa maģistrālajām ielām, veicināt dzelzceļa pārvadājumu izmantošanu ostas kravām, izvērtēt iespēju noteikt samaksu par kravu pārvadājumiem noteiktā pilsētas teritorijā; veicināt zemu emisiju piegādes veidu un transporta līdzekļu izmantošanu pilsētas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā (no 2024. gada; “Rīgas brīvosta”)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	212 400 MWh
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	85 680 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	28 miljoni EUR; 327 EUR/tCO ₂

B-2.2.4. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	T7: Elektrifikācijas veicināšana privātajā transportā un pakalpojumu sniegšanā
------------------	-------------------	--

	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Pieaugot reģistrēto ETL skaitam Rīgā, proporcionāli ir jāpalielinās uzlādes staciju skaits. Uzlādes infrastruktūras pieejamība ir priekšnoteikums, lai iedzīvotāji arvien vairāk izvēlētos ETL. Prognozes par ETL skaita pieaugumu Latvijā ir robežās no 18 tūkst. līdz 60 tūkst. elektrisko transportlīdzekļu 2030. gadā. Rēķinot 1 uzlādes staciju uz 10 ETL, nepieciešamo uzlādes staciju skaits ir robežās no 1800–6000, no kurām lielai daļai būtu jāatrodas Rīgā. Tas ietver gan publiskas uzlādes stacijas pie sabiedriskām ēkām, stāvvietās u.c., gan pašvaldības ETL autoparkam, gan pie dzīvojamām ēkām. Klimatneitralitātes mērķa sasniegšanai ir svarīgi, ka pilsēta izmanto elektroenerģiju, kas ražota no AER.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Transports
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	PAD – pasākuma ieviešana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pilsētas administratīvā teritorija; transportlīdzekļu īpašnieki
	Ieinteresētās personas	- ĀMD – pasākumu ieviešana - Uzņēmumi – pasākumu ieviešana - Namu apsaimniekotāji – pasākumu ieviešana - CSDD – pasākumu ieviešana - REA – pasākumu uzraudzība un monitorings
	Piezīmes par Īstenošanu – apsveriet iespēju minēt resursus, termiņus, atskaites punktus.	- T7.1. Sistēmas izveide un atbildīgo noteikšana jaunu uzlādes staciju centralizētai reģistrēšanai (publiskas, daļēji publiskas, privātas), informācijas atjaunošanai uzlādes vietu kartē (publiskas, daļēji publiskas) (2024. gads; ĀMD sadarbībā ar VSIA “Latvijas Valsts ceļi” un uzlādes staciju operatoriem) - T7.2. Obligātas prasības noteikšana un ieviešana AER elektroenerģijas izmantošanai (ar apliecinājuma sertifikātiem) visās pilsētā izveidotajās ETL uzlādes stacijās (neatkarīgi no īpašnieka statusa) (2026. gads; Izpilddirektora birojs) - T7.3. ETL uzlādes vietu ierīkošanas saskaņošanas procedūras pārskatīšana ar mērķi atvieglot un paātrināt saskaņošanas procesu (2024. gads; PAD) - T7.4. Esošo ETL uzlādes staciju (publisku un daļēji publisku) apzināšana un reģistrēšana publiski pieejamā kartē / aplikācijā un to noslodze ar reāllaika datiem (2025. gads; RDA sadarbībā ar VSIA “Latvijas Valsts ceļi” un uzlādes staciju operatoriem) - T7.5. Izvērtējums un zemu emisiju risinājumu ieviešana pakalpojumu un piegādes transporta jomās (piemēram, Bolt, Wolt, DPD, Latvijas Pasts) (2025. gads; PAD) - T7.6. Motivēt, atbalstīt, rosināt uzņēmējus un iedzīvotājus izmantot elektrovelosipēdus (no 2025. gada; PAD) - T7.7. ETL uzlādes staciju veidošana komerctransporta vajadzībām (ātrās uzlādes) (2025. gads; PAD sadarbībā ar uzņēmējiem) - T7.8. ETL uzlādes staciju izveidošana dzīvojamajos mikrorajonos (īpaši nakts laikā) (2025. gads; PAD sadarbībā ar namu apsaimniekotājiem)

Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	Atkarīgs no 100% AER elektroenerģijas uzlādes staciju skaita
	Enerģijas ietaupījums	101 000 MWh (pateicoties ETL skaita pieaugumam)
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	24 000 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	1,5 miljoni EUR 63 EUR/tCO ₂

B-2.2.4. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	T8: Pašvaldības funkciju nodrošinošo transportlīdzekļu pakāpeniska pāreja uz tīrām tehnoloģijām
	Rīcības veids	Ilgtermiņa
	Rīcības apraksts	Pasākums fokusēsies uz zemu emisiju tehnoloģiju ieviešanu pašvaldības funkciju nodrošinošajos transportlīdzekļos, piemēram, atkritumu apsaimniekošanas transportā. Transporta elektrifikācija un AER degvielu izmantošana (biometāns, zaļais ūdeņradis u.c.) uzlabo vides kvalitāti un veicina tehnoloģisko inovāciju ieviešanu pašvaldības darbībā, sniedzot iedzīvotājiem modernākus un efektīvākus pakalpojumus.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Transports un mobilitāte
	Sistēmiskās sviras	Tehnoloģija un infrastruktūra
Īstenošana	Par Īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – lēmums par pasākuma ieviešanu un saskaņošana ar lēmuma pieņēmējiem, noteiktu pasākumu ieviešana - MVD – pasākuma plānošana un ieviešana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pilsētas administratīvā teritorija, kurā tiek sniegts attiecīgais pakalpojums un tajā ieinteresētajām personām, piemēram, atkritumu apsaimniekošanās sistēmā ieinteresētajām personām
	Ieinteresētās personas	- Atkritumu apsaimniekošanas un citu pakalpojumu sniedzēji – pasākuma ieviešana - REA – pasākuma uzraudzība un monitorings
	Komentāri par īstenošanu	- T8.1. Identificēt pašvaldības funkcijas, kas nav tiešā pašvaldības kontrolē (piemēram, atkritumu apsaimniekošana) bet kuru nodrošināšanai tiek izmantoti transportlīdzekļi. Izvērtēt un iekļaut nākamajos iepirkumos prasību pakalpojuma sniegšanai izmantot zemu emisiju transportlīdzekļus (no 2024. gada; Izpilddirektora birojs sadarbībā ar MVD) - T8.2. Tehnoloģiju iegāde un pakalpojumu nodrošināšana (no 2026. gada; pakalpojumu sniedzēji)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	80 000 MWh

	Enerģijas ietaupījums	-
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	28 200 tCO ₂
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	3 miljoni EUR; 106 EUR/tCO ₂

B-2.2.4. Individuālo rīcību izvērsums

Rīcības izklāsts	Rīcības nosaukums	T9: Mobilitātes datu apkopošana un ieviesto pasākumu monitorings
	Rīcības veids	Īstermiņa
	Rīcības apraksts	SEG aprēķinu pieņēmumu precizēšanai un SEG emisiju ikgadējam monitoringam svarīgi ir dati un informācija, kas būtu regulāri jāiegūst un jāapkopo iedzīvotāju un uzņēmumu mobilitātes aptauju veidā: transporta veida izvēle, nobraukums (km/dienā, km/gadā), cilvēku skaits transportlīdzeklī, transportlīdzekļu skaits pēc degvielas veida un vecuma, vidējais transportlīdzekļa degvielas patēriņš. Tāpat ir nepieciešama transportlīdzekļu regulāra uzskaitē (automašīnas, autobusi, kravas automašīnas, velosipēdi, dzelzceļa izmantošana) un ilgtermiņa monitorings, lai būtu iespējams novērtēt esošo situāciju un īstenoto pasākumu ietekmi.
Atsauce uz ietekmes ceļu	Rīcības virziens	Transports un mobilitāte
	Sistēmiskās sviras	Kapacitātes un spēju veidošana
Īstenošana	Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	- Izpilddirektora birojs – ieinteresēto personu iekļaušana un pienākumu tālāka deleģēšana - AMD – pasākuma plānošana un ieviešana
	Rīcības mērogs un skartās vienības	Pilsētas administratīvā teritorija; pakalpojumu sniedzēji; pašvaldības darbinieki
	Ieinteresētās personas	- RDA – pasākumu ieviešana - MVD – noteiktu pasākumu ieviešana - PAD – noteiktu pasākumu ieviešana - Pakalpojumu sniedzēji – pasākumu ieviešana - REA – pasākuma uzraudzība
	Komentāri par īstenošanu	- T9.1. Ar mobilitāti saistīto datu apzināšana dažādās pašvaldības struktūrvienībās (inventarizācija), vajadzību identificēšana un nepieciešamo datu apkopošanas iespēju analīze (2024.gads; RDA sadarbībā ar visām iesaistītajām pašvaldības struktūrvienībām un pakalpojumu sniedzējiem) - T9.2. Kameran tīkla izveide atslēgas punktos – tilti un maģistrālās ielas, tostarp veloskaitītāji, datu vākšanai (no 2024. gada; AMD) - T9.3. Vienota datu centra un datu analīzes nodaļas izveide vai šo funkciju nodošana kādai no esošajām struktūrvienībām, nosakot skaidrus mērķus, uzdevumus un atbildības (no 2024. gada; Izpilddirektora birojs)

		- T9.4. Sadarbības veidošana ar privāto sektoru gaisa kvalitātes mērījumu un citu ar vidi un mobilitāti saistīto jautājumu uzraudzībā un datu pieejamības nodrošināšanā (no 2024. gada; Izpilddirektora birojs sadarbībā ar MVD) - T9.5. Datu apmaiņas nodrošināšana, piemēram, par pārvadāto pasažieru skaitu, starp valsts un pašvaldību transporta uzņēmumiem (no 2024. gada; Izpilddirektora birojs) - T9.6. Sadarbība ar privāto sektoru datu ievākšanā un apstrādē (no 2024. gada; PAD sadarbībā ar pakalpojumu sniedzējiem) - T9.7. Jauna modelēšanas rīka izveide vai esošā pielāgošana, kas ļaus noteikt, kā mainot transporta veidus u.c. parametrus, mainās CO₂ emisijas (no 2026. gada; RDA sadarbībā ar PAD un ĀMD) - T9.8. Sadarbības veidošana ar privātām mobilitātes platformām un aplikācijām (no 2025. gada; Izpilddirektora birojs)
Ietekme un izmaksas	Saražotā atjaunīgā enerģija (ja piemērojams)	-
	Enerģijas ietaupījums	-
	SEG emisiju (kopējā) samazinājuma prognoze emisiju sektorā	SEG ietaupījumi no digitālajām sistēmām vēl nav aprēķināti; šie dati tiks iekļauti nākamajā iterācijā.
	Kopējās izmaksas un izmaksas par CO ₂ e vienību	3 miljoni EUR

3.2.5 B-2.2. Individuālo rīcību izvērsums – Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika

B-2.2.5. Individuālo rīcību izvērsums – Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika

Rīgas valstspilsētas Attīstības programmā 2022. – 2027. gadam atkritumu un aprites ekonomikas sektoru aptver 3. prioritātes "Laba vides kvalitāte un noturīga pilsētas ekosistēma klimata pārmaiņu mazināšanai" 3.5. uzdevums "Nodrošināt videi draudzīgas atkritumu saimniecības attīstību". Saskaņā ar Attīstības programmu, Rīcības plāna izstrādes brīdī projekta "Pāreja uz aprites ekonomiku (LET'S GO CIRCULAR!)" ietvaros ir izveidota vietējā Aprites ekonomikas darba grupa un tiek izstrādāts RVP Aprites ekonomikas rīcības plāns 2026. - 2030. gadam, kurā tiks definēti konkrēti īstenojamie pasākumi ar detalizētu aprakstu, bet pēc diviem gadiem iekļauti atjaunotajā Klimata līgumā.

Zemāk ir uzskaitīti galvenie rīcības virzieni atkritumu apsaimniekošanas un aprites ekonomikas sektorā. Rīcības virziens, kas aptver normatīvās bāzes izstrādi, tiek ieviests valsts līmenī, proti, RD MVK kopā ar MVD Atkritumu apsaimniekošanas uzraudzības nodaļu piedalās un veicina rīcības virziena ieviešanu valsts līmenī. Par Rīcību virzieniem #A5 un #A6 atbild SIA "Getliņi EKO" un citi komersanti, kas nodarbojas ar atkritumu pārstrādi. Pārējie rīcības virzieni ir ieviešami pašvaldības līmenī un par tiem galvenais atbildīgais ir RVP MVD.

Rīcības virziens #A1: Datu uzskaites sistēmas un infrastruktūras kartēšanas attīstība

Lēmumu pieņemšanai un pasākumu definēšanai ir jābalstās uz datiem. Pašvaldībā ir izstrādāta pašvaldības atkritumu radītāju un valdītāju informatīvā sistēma PARIS, kuru uztur MVD. Esošajai sistēmai ir nepieciešams veikt būtiskus uzlabojumus, vispirms veicot sistēmas funkcionalitātes auditu.

Papildus nepieciešams izskatīt iespēju uzskaitīt datus par infrastruktūru, kas veicina atkritumu radīšanas samazināšanos, piemēram, beziepakojuuma tirdzniecības vietas, mājražotāju tirdziņus, lietu, mantu un pārtikas apmaiņas un ziedošanas punktus utt..

Rīcības virziena galvenie ieguvumi ir pašvaldības spēja pieņemt datus balstītus lēmumus un spēja pielietot precīzāku emisiju aprēķina metodiku.

Atbildīgais par datu uzskaites sistēmas attīstīšanu un uzturēšanu ir MVD, sadarbībā ar NVO attiecībā uz infrastruktūru, kas veicina atkritumu radīšanas samazināšanos. Citas ieinteresētās personas ir atkritumu apsaimniekotāji, iedzīvotāji, uzņēmēji, ēdināšanas iestādes, apkaimju centri un citi, kas nodrošina datu sniegšanu.

Rīcības virziens #A2: Atkritumu rašanās novēršana

Atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhijas augstākā prioritāte ir atkritumu rašanās novēršanai. Šis rīcības virziens aptver pasākumus, ko veic pirms viela, materiāls vai produkts ir kļuvis par atkritumiem. Galvenais ieguvums no šī rīcības virziena ir radīto atkritumu apjoma samazināšana. Tas tiek panākts, veicinot produktu atkārtotu izmantošanu un pagarinot produktu aprites ciklu.

Rīcības virziens #A3: Sadzīves atkritumu šķirošanas apjoma un kvalitātes uzlabošana

Rīcības virziens aptver sistemātisku iedzīvotāju informēšanu un motivēšanu, tai skaitā bērnu un jauniešu iesaiste atkritumu šķirošanā. Galvenais ieguvums ir labi sašķirotu atkritumu daudzuma palielināšanās, tādējādi samazinot poligonos apglabājamo atkritumu daudzumu. Īpašs uzsvars tiek likts uz bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanas kvalitātes uzlabošanu un poligonos apglabājamo atkritumu īpatsvara samazināšanu.

Rīcības virziens #A4: Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība

Rīcības virziens aptver atkritumu šķirošanas veicināšanu uzlabojot infrastruktūru, padarot to pieejamu, ērtu un drošu. Sākumā tiks izvērtēta esošā infrastruktūra un tās efektivitāte, tad definēti infrastruktūras paplašināšanas un uzlabošanas pasākumi.

Rīcības virziens #A5: Atkritumu pārstrādes veicināšana

Sadarbība ar uzņēmumiem, kas veido vērtību ķēdes materiālu atgūšanai un tālākizmantošanai. Īpaši pasākumi plānoti bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādei.

Rīcības virziens #A6: Rīgas Arites ekonomikas rīcības plāna 2026. - 2030. gadam izstrāde

Plāna izstrāde un īstenošana (skat. šīs sadaļas ievadā).

Rīcības virziens #A7: Integritā komūnālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāna izstrāde

Plānā jāiekļauj pasākumi, kuru mērķis ir novērst nepiesārņota lietussūdens nonākšanu kanalizācijas sistēmās, to vidū pasākumi, kas veicina dabisku ūdens aizturi vai lietussūdens uzkrāšanu, un pasākumi zaļo un zilo zonu palielināšanai urbānos apvidos, lai samazinātu nokrišņu ūdens pārgāzes, vai ūdensnecauraidīgu virsmu ierobežošanai aglomerācijā. Kā arī jāiekļauj pasākumi, kas paredz labāk pārvaldīt un optimizēt esošās infrastruktūras – arī kanalizācijas sistēmu, uzglabāšanas jaudu, komūnālo notekūdeņu attīrīšanas staciju – izmantojumu, lai nodrošinātu, ka neattīrītu komūnālo notekūdeņu vai piesārņotu urbānās noteces ūdeņu nonākšana saņēmējos ūdensobjektos ir minimāla. Visbeidzot, ja tas nepieciešams, lai sasniegtu minētos mērķus, papildu mitigācijas pasākumi, to vidū infrastruktūras pielāgošana komūnālo notekūdeņu savākšanai, uzglabāšanai un attīrīšanai, piemēram, attiecīgā gadījumā jaunbūvētu urbāno teritoriju pieslēgšana šķirtsistēmām vai jaunas infrastruktūras izveide, prioritizējot zaļo un zilo infrastruktūru, veģetācijas klātus grāvjus, attīrīšanas mitrājus un uzglabāšanas dīkus, kas veidoti tā, lai atbalstītu biodaudzveidību. Plāna izstrādi koordinēs SIA "Rīgas ūdens"; un šis pasākums ir saistīts ar notekūdeņu attīstīšanas iekārtu energoefektivitātes uzlabošanu, kas aprakstīta pašvaldības infrastruktūras rīcības virzienā (P10).

Rīcības virziens #A8 (Horizontālais): Atkritumu radītāju informēšana, izglītošana, apziņas celšana

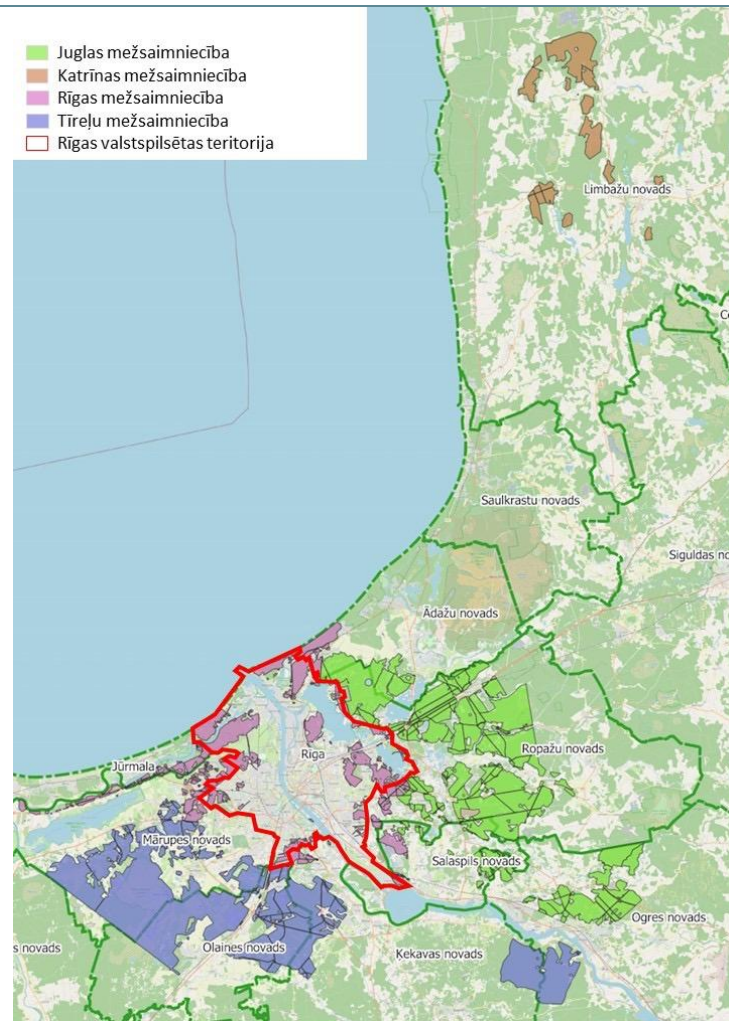
Šis rīcību virziens aptver horizontālos pasākumus, kas īstenojami paralēli iepriekš uzskaitītajiem rīcību virzieniem. Rīcības virziena pamatā ir sadarbības veidošanas ar visām ieinteresētajām personām, pieredzes apmaiņa ar Latvijas un ārvalstu pašvaldībām, un efektīvi pasākumi katrai mērķauditorijai.

Papildus SIA "Rīgas meži" apsaimniekotajām teritorijām Rīgas teritorijā ir vēl citas zaļās (meži, pļavas, augļu dārzi, krūmāji) un zilās (ūdeņu) teritorijas, kā arī aptuveni 5 tūkst. ha zemju zem ēkām un pagalmiem un 3 tūkst. ha zemju zem ceļiem. Visām šīm zemēm ir CO₂ emisiju piesaistes potenciāls, tādēļ tuvākajos gados tiks izstrādāta metodika to aprēķinam.

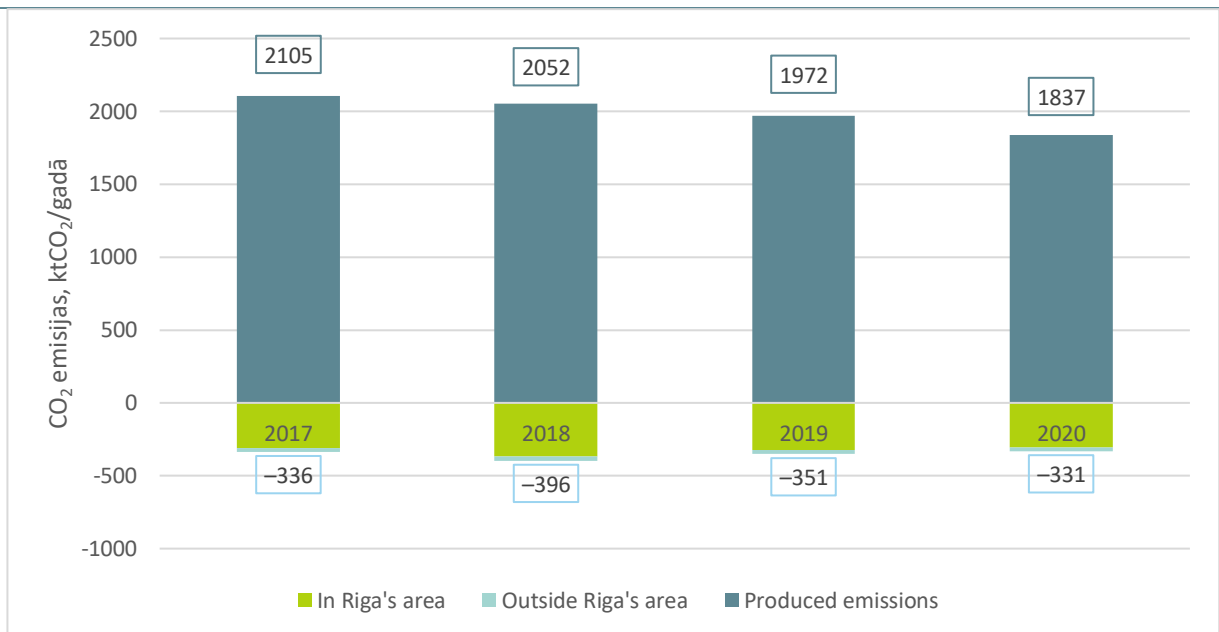
B-2.3.1. attēls. Rīgas zilās zonas 2020. gadā

Avots: <http://sus.lv/pilsetvides-attistibu-raksturojoso-pakalpojumu-kvalitate-un-pieejamiba-rigas-58-apkaimes-2020gada>

B-2.3.2. attēls. SIA "Rīgas meži" apsaimniekošanā esošās meža teritorijas

Attēlā B-2.3.3. ir redzama SIA "Rīgas meži" teritoriju CO₂ emisiju piesaiste no 2017. - 2020. gada. 2019. gadā SIA "Rīgas meži" teritorijas piesaistīja 324 ktCO₂ emisiju, kas kompensēja 16% no tā gada Rīgas radītajām SEG emisijām. Saskaņā ar SIA "Rīgas meži" aplēsēm CO₂ emisiju piesaiste līdz 2030. gadam saglabāsies nemainīga.

B-2.3.3. attēls. CO₂ emisiju piesaiste SIA "Rīgas meži" piederošajās teritorijās¹⁰

1990. gadā visi Latvijas meži piederēja valstij, līdz ar to CO₂ emisiju piesaiste veidojās tikai no Rīgas pilsētas teritorijas. 1990. gadā šo meža teritoriju piesaistītais CO₂ emisiju apjoms līdz šim nav precīzi aprēķināts. Pieņemot to kā vidējo apjomu no 2017. - 2020. gada, 1990. gadā piesaiste sastādīja vien 0,6% no tajā gadā radītajām emisijām.

Zemāk ir uzskaitīti rīcību virzieni attiecībā uz SIA "Rīgas meži" pārvaldībā esošajām zaļās infrastruktūras teritorijām, kas dos tiešu SEG emisiju samazinājumu vai CO₂ emisiju piesaisti. Rīcību virzieni ir detalizēti aprakstīti SIA "Rīgas meži" vidēja termiņa stratēģijā un ilgtspējas pārskatā.

Rīcību virzieni #ZM1 – #ZM3 nodrošinās nemainīgu CO₂ piesaisti līdz 2030. gadam, aptuveni 300 ktCO₂ gadā. Rīcību virziens #ZM6 vērsts uz klimata pārmaiņu risku novērtējumiem un pētījumiem, lai, novērtējot vēju, meža ugunsgrēku, slimību un kaitēkļu bojājumu riskus un ūdens ietekmes riskus, tiktu veiktas atbilstošas (risku izvērtējumā balstītas) korekcijas jaunu mežaudžu plānošanā un esošo apsaimniekošanā. Tādējādi iespējams būtiski uzlabot to ilgtspēju – gan palielināt to dzīves ciklu, gan nodrošināt tajās stabilas CO₂ piesaistes iespējas ilgtermiņā. Rīcību virziens #ZM7 nodrošinās SEG emisiju samazinājumu no kūdras purvu teritorijām līdz pat 40%, kas varētu būt aptuveni 16 ktCO₂e gadā.

CO₂ piesaistes rīcības virzieni:

- **Rīcības virziens #ZM1:** Mērķtiecīga vienlaidu meža seguma izveide, ilgtspējīga stādāmā materiāla izvēle mežsaimniecisko darbu zonām (SIA "Rīgas meži"; 2024 - 2030):
 - ZM1.1.: Balstoties uz meža apsaimniekošanas un ainavu ekoloģiskās plānošanas pieejām, veidot ainavu dizaina plānus saimniekošanai rekreācijas zonās.
 - ZM1.2.: Attīstīt kokaudzētavu "Norupe", lai nodrošinātu ilgtspējīgu un klimata pārmaiņām pielāgotu stādu audzēšanu, kā arī to izmantošanu esošo mežaudžu atjaunošanai un jaunu meža audžu veidošanai.
- **Rīcības virziens #ZM2:** Pētniecības un inovāciju attīstība CO₂ piesaistes veicināšanai pilsētvidē (SIA "Rīgas meži"; 2024 - 2030):
 - ZM2.1.: Pētījums par dārzu un parku, zaļo zonu, ūdensmalu apsaimniekošanas projektu rīkkopas izveidi, kas veicina teritoriju vitalitāti, emisiju piesaisti.

¹⁰ CO₂ piesaistes aprēķinos ir izmantots šāds teritorijas dalījums: (1) meža platības Rīgas administratīvās teritorijas robežās un (2) meža platības ārpus Rīgas administratīvās teritorijas robežām.

- ZM2.2.: Apzināt pilsētas zaļo zonu revitalizācijas iespējas, veicot padziļinātu satelītu datu analīzi par meža teritorijām.
- **Rīcības virziens #ZM3:** Dalīšanās ar zināšanām par jaunām mežu apsaimniekošanas metodēm (SIA "Rīgas meži"; 2024 - 2030):
 - ZM3.1.: Mežsaimniecības semināru, konferenču uzņemšana SIA "Rīgas meži" pilotteritorijās;
 - ZM3.2.: Iesaiste Eiropas projektos ar zināšanu pārnesi, "know-how" pārvēršanu datu atlasēs algoritmos, mežsaimnieciskās pieredzes sinhronizēšana Eiropas valstīs.

Rīcības virzieni SEG emisiju mazināšanai:

- **Rīcības virziens #ZM4:** Attīstīt un pilnveidot datu uzskaites sistēmu un SEG emisiju aprēķinu (SIA "Rīgas meži"; 2024 - 2025):
 - ZM4.1.: Pilsētas zaļo zonu kartēšana un monitorings, izmantojot tālīzpētes metodes;
 - ZM4.2.: Pilsētas zaļo zonu SEG emisiju bilances zinātniskās izpētes projekts, tai skaitā, izmantojot gāzu kameru novērojumus.
- **Rīcības virziens #ZM5:** Meža sertifikācijas nosacījumu ievērošana par ilggadēji apmežojamās platības ierobežojumiem (SIA "Rīgas meži"; 2024 - 2030):
 - ZM5.1.: Datu analītikas projekta pasūtīšana, kurā būtu iespējams plānot Rīgas, Rīgas tuvāko pašvaldību apbūves, infrastruktūras, rūpniecības attīstības potenciālo iespēju, kas dotu iespēju prognozēt teorētiski atmežojamās platības Rīgas mežos nākotnē;
 - ZM5.2.: Pilsētas īpašumā esošo neizmantoto teritoriju analīze, lai atlasītu papildu teritorijas, kuras iespējams apmežot, tā kompensējot infrastruktūrai nepieciešamo atmežošanu.
- **Rīcības virziens #ZM6:** Uzņēmuma mežsaimniecisko risku novērtējuma pilnveide, izvērtējot mežaudžu attīstības riskus un iespējas (SIA "Rīgas meži"; 2024 - 2026):
 - ZM6.1.: Izstrādāt pētījumu, ietverot: (1) Mežsaimniecisko paņēmieni ieteikumus, balstoties uz klimata pārmaiņu mazināšanas un Zaļā kursa mērķiem; (2) Likumdošanas izmaiņu ierosinājumus attiecībā uz obligāti atjaunojamo koku sugu sarakstu un koku sugu sastāvu.
- **Rīcības virziens #ZM7:** Izstrādāto kūdras purvu rekultivācijas un citu šo teritoriju apsaimniekošanas iespēju izpēte un pasākumu ieviešana (SIA "Rīgas meži"; 2024 - 2030).

B-2.3.1. tabula: Rīcības virziens #ZM7: Izstrādāto kūdras purvu rekultivācijas un citu šo teritoriju apsaimniekošanas iespēju izpēte un pasākumu ieviešana

Pamatinformācija	
Sektors	Mežsaimniecība un CO ₂ piesaiste
Rīcības virziena nosaukums	Izstrādāto kūdras purvu rekultivācijas un citu šo teritoriju apsaimniekošanas iespēju izpēte un pasākumu ieviešana
Īss apraksts	Kūdras purvu teritorijas rada aptuveni 85% no sektora radītajām SEG emisijām. SIA "Rīgas meži" ir veikuši desmit purvu un izstrādāto purvu teritoriju novērtējumu, katrai teritorijai sagatavojot plašu datu un izpētes materiālu aprakstu. Tiks turpināta teritoriju apsaimniekošanas iespēju izpēte ar mērķi identificēt piemērotākos rekultivācijas risinājumus, piemēram, renaturalizāciju, ūdens krātuvju veidošanu, daudzgadīgu kultivēto zālāju izveidi, apmežošanu, paludikultūras ieviešanu, ogu ražošanu. Tiks izvēlēti un ieviesti risinājumi, kas sekmēs hidroloģiskā režīma atjaunošanos un nodrošinās SEG emisiju samazinājumu un CO ₂ piesaisti ilgtermiņā.
Galvenie ieguvumi	SEG emisiju samazinājuma potenciāls no kūdras purvu teritorijām ir līdz pat 40% (ap 16 ktCO ₂ e gadā). Sagaidāmais SEG emisiju samazinājums, veicot kūdras purvu rekultivācijas pasākumus līdz 2035. gadam, ir aptuveni 6 tCO ₂ e/ha gadā.

Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	SIA "Rīgas meži"
Darbības	• ZM7.1.: Izstrādāto kūdras purvu rekultivācijas un citu šo teritoriju apsaimniekošanas iespēju izpēte; • ZM7.2.: Likumdošanas analīze, lobija darbs, lai: (1) Atvieglotu AER izvietojuma nosacījumus izstrādātajos kūdras purvos; (2) Emisiju tirdzniecības iespējas, ja tiek atjaunoti purvi vai rekultivēti, izmantojot apmežošanu vai ogu kultūru audzēšanu; • ZM7.3.: Meža rekultivācijas un atjaunošanas pasākumu, tostarp inovāciju projekta "SEG emisiju samazināšana un CO₂ piesaistes risinājumi degradētajās purvainajās teritorijās, un saules paneļu parku ar uzglabāšanas tehnoloģijām izveide SIA "Rīgas meži" atjaunotajās purvainajās teritorijās" īstenošana (SIA "Rīgas meži"; no 2028. gada)

Zemāk ir apkopoti uzdevumi attiecībā uz Rīgas pilsētvides zaļināšanu (attēloti arī B-2.3.4. attēlā), kas attiecas uz pārējām Rīgas valstspilsētas zaļās infrastruktūras teritorijām (iekavās norādīts atbildīgais). Šis rīcību virziens ir saistīts ar pilsētvides zaļināšanu, dzīvojamās vides kvalitātes uzlabošanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām; šo pasākumu devums SEG emisiju samazināšanā un CO₂ piesaistē šajā Rīcības plāna versijā netiek izteikts kvantitatīvi.

• **Rīcības virziens #ZM8:** Rīgas pilsētvides zaļināšana:

- ZM8.1: Datu uzskaites sistēmas un teritorijas kartēšanas pilnveidošana (MVD).
- ZM8.2: Emisiju aprēķina metodikas izstrāde un pielietošana, problēmteritoriju definēšana (REA).
- ZM8.3: Zaļo teritoriju uzraudzības sistēmas ieviešana (SIA "Rīgas meži" sadarbībā ar MVD).
- ZM8.4: Normatīvās bāzes izstrāde:
 - ZM8.4.1: Pārskatīt un nostiprināt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu prasības ar mērķi paaugstināt CO₂ piesaisti un dabā balstītu risinājumu ieviešanu (PAD);
 - ZM8.4.2: "Zaļā faktora", kas ņem vērā gan apzaļumošanu, gan dabā balstītus risinājumus, izstrāde (regulējuma un saistošo noteikumu pieņemšana) (PAD);
 - ZM8.4.3: Grozījumi Aizsargjoslu likumā, lai veicinātu ielu apzaļumošanu (ĀMD);
 - ZM8.4.4: Prasība standartizētu dabā balstītu lietusūdens savākšanas risinājumu ieviešanai jaunizveidotajās ielās (PAD).
- ZM8.5: Informēšana, izglītošana, apziņas celšana un iesaistīšana:
 - ZM8.5.1: Vadlīniju izstrāde iedzīvotāju iesaistei pilsētvides zaļināšanā (RAIC);
 - ZM8.5.2: Vadlīniju izstrāde uzņēmēju iesaistei pilsētvides zaļināšanā (MVD);
 - ZM8.5.3: Atbalsta mehānismu izstrāde gan iedzīvotājiem, gan uzņēmējiem (dotācijas, nodokļu atlaides, u.c.) (ĪD):
 - ZM8.5.3.1.: Privātpašniekiem piederošo teritoriju zaļināšanas veicināšana, īstenojot atbalsta pasākumus (RAIC);
 - ZM8.5.3.2.: Skolu un PII teritoriju zaļināšana – koku stādīšana, pilsētas pļavu veidošana (IKSD).
 - ZM8.5.4 Pasākumu un kampaņu organizēšana iedzīvotājiem (RAIC, NVO);
 - ZM8.5.5: Pasākumu un kampaņu organizēšana uzņēmējiem (RAIC, NVO).
- ZM8.6: Zaļo, zilo un degradēto teritoriju sakārtošana un attīstīšana;
- ZM8.7: Dabā balstītu risinājumu ieviešana.

B-2.3.2. tabula: Rīcības virziena #ZM8: Rīgas pilsētvides zaļināšana Uzdevums #ZM8.6: Zaļo, zilo un degradēto teritoriju sakārtošana un attīstīšana

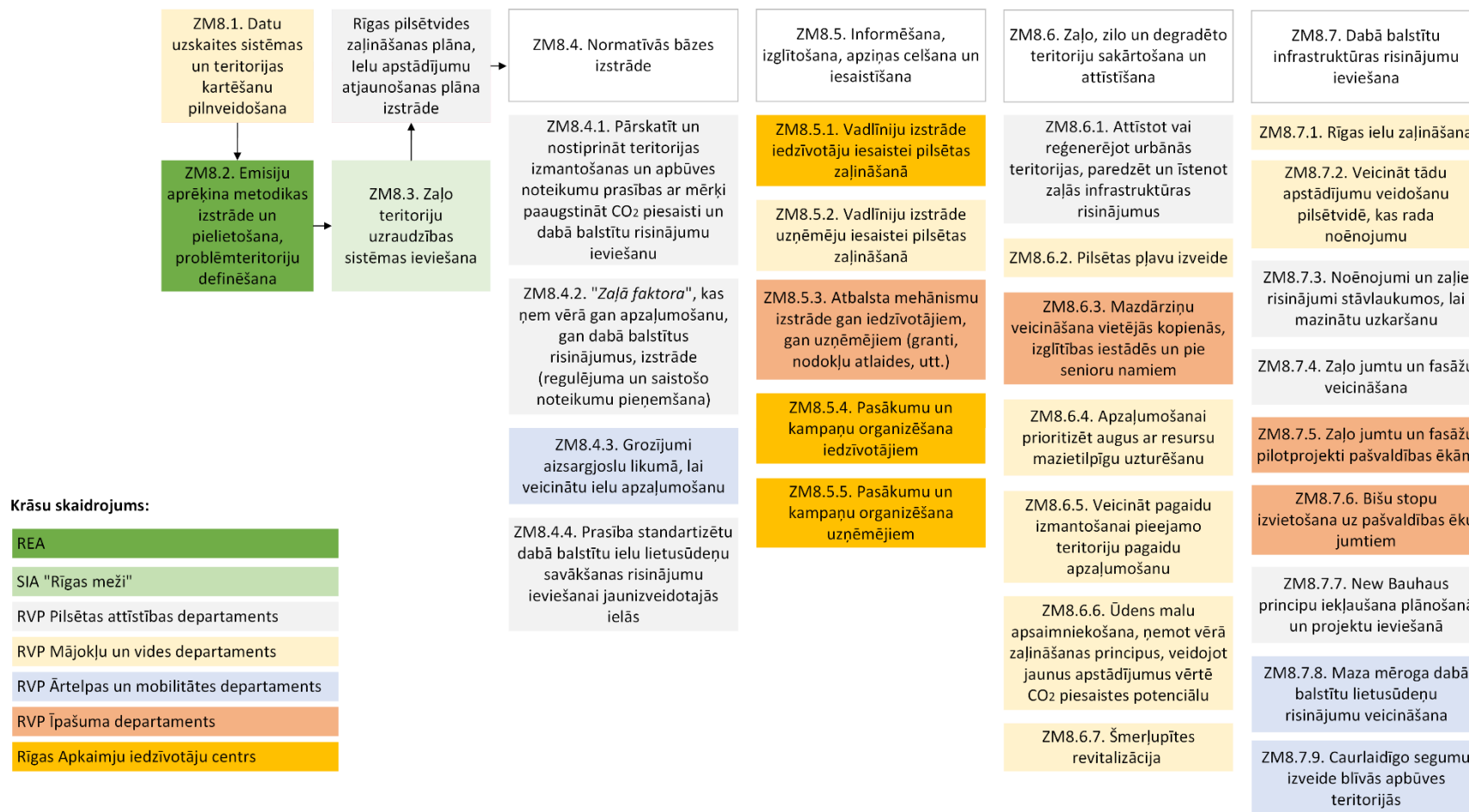
Pamatinformācija	
Sektors	Mežsaimniecība un CO ₂ piesaiste
Uzdevuma nosaukums	#ZM8.6: Zaļo, zilo un degradēto teritoriju sakārtošana un attīstīšana
Īss apraksts	Rīgā tiks sakārtotas un attīstītas jau esošās zaļās teritorijas un izveidotas jaunas, veicot degradēto teritoriju revitalizāciju. Līdzdarbojoties dažādām ieinteresētajām personām, tiks plānota un īstenota šo teritoriju ekoloģiskā tīklojuma veidošana un vides stāvokļa uzlabošana.
Tiešie ieguvumi	- Pilsētas zaļo teritoriju sakārtošana un paplašināšana - Pievilcīga dzīves vide - Uzlabots pilsētas mikroklimats - Veicināta ilgtspējīga pilsētvides attīstība, mazinot pārkaršanas un karstuma salas efektu. Samazināta pilsētvides negatīvā ietekme uz cilvēku veselību - Samazināts plūdu risks - Bioloģiskās daudzveidības veicināšana
Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	PAD, MVD
Citas iesaistītās institūcijas /personas un to atbildība	NVO, iedzīvotāji, uzņēmēji
Darbības	#ZM8.6.1: Attīstot vai reģenerējot urbānās teritorijas, paredzēt un īstenot zaļās infrastruktūras risinājumus (PAD) #ZM8.6.2: Pilsētas pļavu izveide (MVD, Rīgas meži) #ZM8.6.3: Mazdārziņu veicināšana vietējās kopienās, izglītības iestādēs un pie senioru namiem (ĪD, RAIC) #ZM8.6.4: Apzaļumošanai prioritizēt augus, kā uzturēšana ir resursu mazietilpīga (ūdens, enerģija, darbs) un kas ir noturīgi pret klimata pārmaiņu ietekmēm (MVD) #ZM8.6.5: Veicināt pagaidu izmantošanai pieejamo teritoriju apzaļumošanu (MVD) #ZM8.6.6: Ūdensmalu apsaimniekošana un apstādījumu veidošana, vērtējot CO₂ piesaistes potenciālu (MVD) #ZM8.6.7. Šmerļupītes revitalizācija (MVD)
Īstenošana	
Ieviešanas periods	2024.–2030. gads
Izmaksas	Tiks definētas
Finansējuma avots	Pašvaldības budžets, ES fondi, citu ieinteresēto personu līdzekļi

B-2.3.3. tabula: Rīcības virziena #ZM8: Rīgas pilsētvides zaļināšana Uzdevums #ZM8.7: Dabā balstītu risinājumu ieviešana

Pamatinformācija	
Sektors	Mežsaimniecība un CO ₂ piesaiste
Nosaukums	#ZM8.7: Dabā balstītu risinājumu ieviešana
Īss apraksts	Dabā balstīti risinājumi tiks veidoti, izzinot un iedvesmojoties no dabas sistēmām, kur viedi plānota mijiedarbība ar dabas procesiem sniedz būtiskus ekosistēmas pakalpojumus. Dabā balstīti risinājumi ļaus pārveidot Rīgas infrastruktūru, uzlabojot gaisa kvalitāti, mikroklimatu un lietussūdens noteci. Ar dabā balstītiem risinājumiem pilsētvide kļūs piemērotāka gan pilsētnieku āra dzīvei un ilgtspējīgai mobilitātei, gan augu un dzīvnieku dzīvotnēm.
Tiešie ieguvumi	- Pievilcīga dzīves vide - Uzlabots pilsētas mikroklimats

	• Veicināta ilgtspējīga pilsētvides attīstība, mazinot pārkaršanas un karstuma salas efektu. Samazināta pilsētvides negatīvā ietekme uz cilvēku veselību • Samazināts plūdu risks • Uzlabota lietuss notekūdeņu apsaimniekošana • Atslogota centralizētās kanalizācijas kopsistēma • Bioloģiskās daudzveidības veicināšana • Samazināts resursu patēriņš teritoriju apsaimniekošanai
Par īstenošanu atbildīgās struktūras / personas	PAD, ĪD, ĀMD
Citas iesaistītās institūcijas /personas un to atbildība	NVO, iedzīvotāji, uzņēmēji
Darbības	• #ZM8.7.1.: Rīgas ielu zaļināšana (MVD) • #ZM8.7.2: Veicināt apstādījumu veidošanu pilsētvidē noēnojuma nodrošināšanai (MVD) • #ZM8.7.3: Noēnojumi un zaļie risinājumi stāvlaukumos, lai mazinātu uzkaršanu (PAD) • #ZM8.7.4: Zaļo jumtu un fasāžu veidošanas veicināšana (PAD) • #ZM8.7.5: Zaļo jumtu un fasāžu pilotprojekti pašvaldības ēkām (ĪD) • #ZM8.7.6: Bišu stropu izvietošana uz pašvaldības ēku jumtiem (ĪD) • #ZM8.7.7: Jaunā Bauhaus principu iekļaušana plānošanā un projektu ieviešanā (PAD) • #ZM8.7.8: Maza mēroga dabā balstītu lietussūdens risinājumu veicināšana (ĀMD) • #ZM8.7.9: Caurlaidīgo segumu izveide blīvās apbūves teritorijās (ĀMD)
Īstenošana	
Ieviešanas periods	2024.–2030. gads
Izmaksas	Tiks definētas
Finansējuma avots	Pašvaldības budžets, ES fondi, citu ieinteresēto personu līdzekļi

Atbilstoši Rīgas attīstības programmai 2022.–2027. gadam MVD plāno izstrādāt Ielu apstādījumu atjaunošanas plānu, savukārt PAD laika posmā līdz 2026. gadam plāno izstrādāt Rīgas pilsētvides zaļināšanas plānu 2027.–2031. gadam projekta "Dabā balstītu risinājumu portfeļa izstrāde un demonstrēšana pilsētu klimata noturības uzlabošanai Latvijā un Igaunijā" ietvaros (LIFE LATESTadapt (101074438 LIFE21-CCA-EE-LIFE)). Papildus projekta "Adaptīva sabiedrībā balstīta bioloģiskās daudzveidības pārvaldība pilsētu teritorijās, lai uzlabotu ekosistēmu savienojamību un veselību (urbanLIFEcircles (101074453 LIFE-2021-SAP-NAT))" ietvaros tiek izstrādāta Bioloģiskās daudzveidības stratēģija. Iepriekš uzskaitītie rīcību virzieni tiks tālāk izvērtēti un detalizēti aprakstīti šajos plānošanas dokumentos un pēc to izstrādes iekļauti Klimata līgumā, kas tiks atjaunots pēc 2–3 gadiem.

B-2.3.4. attēls. Rīcības virziens, kas attiecas uz Rīgas zaļās infrastruktūras teritorijām, kas nepieder SIA "Rīgas meži"

3.3 Modulis B-3: Uzraudzības, novērtēšanas un mācīšanās rādītāji

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
CO ₂ emisiju samazināšana no pašvaldības infrastruktūras		P I 1.	CO ₂ emisiju samazinājums no pašvaldības infrastruktūras enerģijas patēriņa		-	10 205	20 411	34 019	tCO ₂
		P I 2.	Pašvaldības infrastruktūras radītās CO ₂ emisijas no enerģijas patēriņā		34 019	20 411	10 205	0	tCO ₂ /gadā
		P I 3.	Pašvaldības ēku radītās CO ₂ emisijas no siltumenerģijas patēriņa		24 062	14 437	7219	0	tCO ₂ /gadā
		P I 4.	Pašvaldības ēku radītās CO ₂ emisijas no elektroenerģijas patēriņa		3629	2177	1089	0	tCO ₂ /gadā
		P I 5.	Ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņa radītās CO ₂ emisijas		2710	1626	813	0	tCO ₂ /gadā
		P I 6.	CO ₂ emisiju apjoms no pašvaldības transporta		3618	2171	1085	0	tCO ₂ /gadā
	P1: Energopārvaldības nepārtraukta uzlabošana	P I 7.	• Pašvaldības ēku siltumenerģijas patēriņš pa energoresursiem		165 945	↓	↓	133 669	MWh/gadā
		P I 8.	• Īpatnējais siltumenerģijas patēriņš pašvaldības ēkās		144	↓	↓	↓	kWh/m ² gadā
		P I 9.	• Īpatnējais siltumenerģijas patēriņš pašvaldības ēkās, kas pieslēgtas apkures sistēmai		164	↓	↓	↓	kWh/m ² gadā
		P I 10.	• Pašvaldības ēku elektroenerģijas patēriņš pa energoresursiem		33 298	↓	↓	30 634	MWh/gadā
		P I 11.	• Īpatnējais elektroenerģijas patēriņš pašvaldības ēkās		31,6 – mācību iestādes 56,1 – biroju ēkas	↓	↓	↓	kWh/m ² gadā
		P I 12.	• Pašvaldības ēku ūdens patēriņš		N.d.	↓	↓	↓	m ³ /gadā

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
	P2: 100% atjaunīgās siltumenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās	P 13.	• Uzstādīto AER sistēmu skaits un jauda siltumenerģijas ražošanai pašvaldības infrastruktūrai		N.d.	↑	↑	↑	skaits un MW
		P 14.	• No AER saražotais siltumenerģijas apjoms gadā pašvaldības iestādēs		N.d.	↑	↑	↑	MWh/gadā
		P 15.	• No AER saražotās siltumenerģijas apjoma īpatsvars gadā		N.d.	↑	↑	100%	%
		-	Skatīt indikatorus P 7. līdz P 9.						
	P3: 100% atjaunīgās elektroenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās	P 16.	• Uzstādīto AER sistēmu skaits un jauda elektroenerģijas ražošanai pašvaldības infrastruktūrai		N.d.	↑	↑	↑	skaits un MW
		P 17.	• No AER saražotais elektroenerģijas apjoms gadā pašvaldības iestādēs		N.d.	↑	↑	↑	MWh/gadā
		P 18.	• No AER iepirtās elektroenerģijas apjoms pašvaldības infrastruktūrā		N.d.	↑	↑	↑	MWh/gadā
		P 19.	• No AER saražotās/iepirktās elektroenerģijas apjoma īpatsvars gadā		N.d.	↑	↑	100%	%
		-	Skatīt indikatorus P 10., P 11.						
	P4: Pašvaldības ēku atjaunošanas plāna līdz 2030. gada izstrāde un sistemātiska to atjaunošana	P 20.	• Ēku skaits ar derīgiem energosertifikātiem		N.d.	↑	↑	100%	skaits
		P 21.	• Pašvaldības ēku skaits, kuras ir renovētas		N.d.	↑	↑	100%	skaits
		-	Skatīt indikatorus P 7. līdz P 11.						
	P5: Ielu apgaismojuma modernizācija	P 22.	• Ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņš		27 756	↓	↓	11 921	MWh/gadā
		P 23.	• Īpatnējais enerģijas patēriņš ielu apgaismojumam		597	↓	↓	↓	kWh/gaismeklis
		P 24.	• Nomainīto gaismekļu skaits		11,1%	↑	50%	100%	skaits
		P 25.	• Uzstādīto gaismekļu skaits		11,1% LED, 88,8% nātrija,	-	-	-	skaits

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
					0,1% dzīvsudraba				
CO ₂ emisiju samazināšana no pašvaldības infrastruktūras	P6: Nodrošināt 100% apmērā atjaunīgās elektroenerģijas izmantošanu ielu apgaismojumam, luksoforu un pulksteņu darbināšanai 2030. gadā	-	Skatīt indikatoru P I 22.						
	P7: Datu uzskaites sistēmas izveide par pašvaldības autoparku un transportlīdzekļu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana	P I 26.	Transportlīdzekļu skaits un degvielas patēriņš dalījumā pēc transportlīdzekļa veida (vieglās automašīnas, vieglās kravas automašīnas, kravas automašīnas, cits) un degvielas veida (t.sk. alternatīvās degvielas)		697 / 13 711	↓	↓	-12 248	skaits un litri vai kWh gadā
		P I 27.	Pašvaldības transportlīdzekļu īpatnējais degvielas patēriņš		N.d.	↓	↓	↓	l/100 km
		P I 28.	Elektroenerģijas īpatsvars pašvaldības transporta degvielas patēriņā		0,5%	↑	↑	↑	%
		P I 29.	Pašvaldības transportlīdzekļu vidējais vecums		N.d.	↓	↓	↓	gadi
		P I 30.	Ilgadējais transportlīdzekļu nobraukums		N.d.	↓	↓	↓	km
		P I 31.	Iegādāto bezemisiju transportlīdzekļu skaits		10	↑	↑	100%	skaits
		P I 32.	ETL uzlādes vietu skaits pie pašvaldības ēkām		N.d.	↑	↑	↑	skaits
		P I 33.	Pārvietošanās veidu (gājēji, velo, sabiedriskais transports, privātais transports, utt.) īpatsvars pašvaldības darbinieku vidū		N.d.	-	-	-	%

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
CO ₂ emisiju samazināšana no pašvaldības infrastruktūras	P8: Sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšana darba vajadzībām pašvaldības darbinieku vidū P9: Pāreja uz bezemisiju transportlīdzekļiem kapitālsabiedrībās, pašvaldības iestādēs	P I 34.	• Braucienu daudzums ar vieglo transportu darba vajadzībām		N.d.	↓	↓	↓	km
		-	Skatīt indikatoru P I 33						
		-	Skatīt indikatorus P I 26., P I 27., P I 29., P I 31., P I 32.						
CO ₂ emisiju samazināšana no pašvaldības infrastruktūras	P10: Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu energoefektivitāte un AER izmantošana	P I 35.	No AER saražotais enerģijas apjoms notekūdeņu attīrīšanas iekārtās		26%	↑	↑	50%	% AER bruto pašpatēriņš / gadā
		P I 36.	Iepirtās AER elektroenerģijas apjoms notekūdeņu attīrīšanasattī iekārtām		0	↑	↑	>2000	MWh/gadā
CO ₂ emisiju samazināšana no enerģijas ražošanas		E I 1.	CO ₂ emisiju samazinājums centrālajā enerģijas ražošanas sektorā		-	40 482	80 964	122 672	tCO ₂
		E I 2.	CO ₂ emisiju samazinājums decentralizētajā enerģijas ražošanas sektorā		-	28 446	56 891	86 199	tCO ₂
		E I 3.	CO ₂ emisiju samazinājums elektroenerģijas ražošanas sektorā		-	52 046	104 093	157 716	tCO ₂
		E I 4.	Radītās CO ₂ emisijas no centrālās siltumenerģijas ražošanas		375 558	335 076	294 594	252 886	tCO ₂ /gadā
		E I 5.	Radītās CO ₂ emisijas no decentralālās siltumenerģijas ražošanas		296 980	268 534	240 089	210 781	tCO ₂ /gadā

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
		E I 6.	Radītās CO ₂ emisijas no elektroenerģijas patēriņa		207 334	155 288	103 241	49 618	tCO ₂ /gadā
	E1: Bezemisiju tehnoloģiju un AER pieauguma veicināšana centralizētajā siltumapgādē	E I 7.	Saražotais siltumenerģijas patēriņš no AER mazas jaudas dabasgāzes AS “Rīgas siltums” energoavotos		N.d.	↓	↓	↓	MWh/gadā
		E I 8.	Īstenoto projektu skaits (pieslēgumu skaits siltuma pārpalikuma izmantošanai, nodotais siltumenerģijas apjoms Rīgas CSS)		N.d.	↑	↑	↑	skaits
CO ₂ emisiju samazināšana no enerģijas ražošanas	E2: Nodrošināt jaunu klientu pieslēgšanu CSS	E I 9.	Ikgadējais jaunu pieslēgto klientu skaits Rīgas pilsētas CSS un to patēriņš		N.d.	↑	↑	↑	skaits un MWh/gadā
	E3: Siltumenerģijas ražošanas un pārvaldes efektivitātes paaugstināšana un siltumapgādes sistēmas digitalizācija	E I 10.	Katra energoavota lietderības koeficients		Vidēji 99%	↑	↑	↑	%
		E I 11.	Ieviestie digitālie risinājumi, skaits un piesaistītais finansējums		N.d.	↑	↑	↑	EUR
	E4: Pakāpeniska pāreja uz 4. paaudzes siltumapgādes sistēmu	E I 12.	Ceturtās paaudzes apkures sistēmas cauruļvadi		N.d.	↑	↑	↑	km
		E I 13.	Samazināts siltumenerģijas patēriņš ceturtās paaudzes siltumapgādes sistēmā		N.d.	↑	↑	↑	MWh/gadā
	E5: Inovatīvu projektu īstenošana	E I 14.	Piesaistītais finansējums inovatīvu risinājumu attīstībai		N.d.	↑	↑	↑	EUR
		E I 15.	Pilsētas siltumapgādes sistēmā ieviestie inovatīvie risinājumi		N.d.	↑	↑	↑	skaits
	E6: Veicināt elektrifikāciju, AER izmantošanu decentralizētā	E I 16.	AER īpatsvars ražošanas un pakalpojumu sektorā		47%	↑	↑	↑	%
		E I 17.	Dabasgāzes patēriņš mājokļu sektorā (mājsaimniecībās)		295 000	↓	↓	↓	MWh/gadā

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
	siltumapgādē vai pieslēgšanos CSS	E I 18.	• Dabaspāzes patēriņš sabiedriskais sektors (pārējie lietotāji)		213 000	↓	↓	↓	MWh/gadā
		-	Skatīt indikatorus E I 9.						
	E7: Veicināt AER izmantošanu elektroenerģijas ražošanā Rīgas vajadzībām	E I 19.	• AER īpatsvars pilsētā saražotās elektroenerģijas bilancē		3	↑	↑	↑	%
		E I 20.	• Uzstādītā AER iekārtu jauda un skaits		N.d.	↑	↑	↑	MW, skaits
		E I 21.	• Ar AER saražotā elektroenerģija pilsētā		77 970	↑	↑	↑	MWh/gadā
CO ₂ emisiju samazināšana no daudzdzīvokļu ēkām		Dz I 1.	CO ₂ emisiju samazinājums no daudzdzīvokļu ēku siltumenerģijas patēriņa		-	6423	12 846	21 409	tCO ₂
		Dz I 2.	• CO ₂ emisiju apjoms no daudzdzīvokļu ēku siltumenerģijas patēriņa		367 435	373 858	380 281	388 844	tCO ₂ /gadā
	Dz1: Informācijas un datu pieejamības uzlabošana par daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāti	Dz I 3.	• Daudzdzīvokļu ēku skaits pilsētā un to apkures veids		11 700	-	-	-	skaits
		Dz I 4.	• Daudzdzīvokļu ēku, kas pieslēgtas CSS, siltumenerģijas patēriņš		2123	2081	2039	1983	GWh/gadā
		Dz I 5.	• Daudzdzīvokļu ēku, kas pieslēgtas CSS, īpatnējais siltumenerģijas patēriņš		147	↓	↓	↓	kWh/m ² gadā
		Dz I 6.	• Atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaits gadā		-	↑	↑	↑	skaits/gadā
		Dz I 7.	• Gandrīz nulles enerģijas patēriņa ēku skaits		-	↑	↑	↑	skaits
		Dz I 8.	• Siltumenerģijas patēriņa samazinājums no ēku atjaunošanas		-	↑	↑	↑	MWh/gadā
		Dz I 9.	• Īpatnējais siltumenerģijas patēriņš atjaunotajās ēkās pēc projekta		-	-	-	-	kWh/m ² gadā
	Dz2: Normatīvo aktu pārskatīšana daudzdzīvokļu ēku	-	Skatīt indikatorus Dz I 4. līdz Dz I 9.						

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
	atjaunošanas tempu palielināšanai Rīgā								
	Dz3: Iedzīvotāju iesaiste daudzdzīvokļu ēku atjaunošanā	-	Skatīt indikatorus Dz I 4. līdz Dz I 9.						
	Dz4: Rīgas energoefektivitātes fonda izveide	Dz I 10.	• Konsultēto daudzdzīvokļu ēku/iedzīvotāju skaits gadā REEF ietvaros		-	-	-	-	skaits
		Dz I 11.	• Daudzdzīvokļu ēkas, kas saņēmušas finansējumu no REEF (skaits gadā)		-	-	-	-	skaits
		Dz I 12.	• Pašvaldības sniegtais atbalsts ēku iedzīvotājiem ēku atjaunošanai		-	-	-	-	skaits un EUR
		Dz I 13.	• Izlietotā finansējuma efektivitāte		-	-	-	-	%
CO ₂ emisiju samazināšana no daudzdzīvokļu ēkām	Dz5: Jaunu standartizētu risinājumu pētīšana un īstenošana ēku atjaunošanai, samazinot ēku atjaunošanas izmaksas	-	Skatīt indikatorus Dz I 6., Dz I 8., Dz I 9.						
CO ₂ emisiju samazināšana no transporta un mobilitātes sektora		T I 1.	CO ₂ emisiju samazinājums privātajam transportam		-	182 622	365 244	553 400	tCO ₂
		T I 2.	CO ₂ emisiju apjoms no privātā transporta		674 997	492 375	309 753	121 597	tCO ₂ /gadā
	T1: Pilsētplānošana, vērsta uz mērķi veidot pilsētu, kuras iedzīvotāji un viesi ir mazāk atkarīgi no	T I 3.	• Ieviesto digitālo risinājumu skaits		-	↑	↑	↑	skaits
		T I 4.	• Izveidoto mobilitātes punktu skaits		N.d.	↑	↑	↑	skaits
		T I 5.	• Transportlīdzekļu skaits un īpatsvars (%), kas pakalpojumus nodrošina ar e-transportu		N.d.	↑	↑	↑	skaits un %

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
	privātajām automašīnām	T I 6.	• Ieviesto jauno politikas instrumentu skaits		N.d.	↑	↑	↑	skaits
		T I 7.	• Gājēju un veloceļu infrastruktūras uzlabojumi		-	↑	↑	↑	km
		T I 8.	• Koplietošanas pakalpojumu sniedzēju skaits un izmantoto transportlīdzekļu skaits		N.d.	↑	↑	↑	skaits
	T2: Pasākumi attālināta darba veicināšanai un e-pakalpojumu pieejamības palielināšanai	T I 9.	• Pašvaldības darbinieku skaits, kas strādā attālināti		N.d.	↑	↑	↑	cilvēku skaits un % no darbiniekiem
		T I 10.	• Rīgas un Pierīgas iedzīvotāju īpatsvars, kas strādā attālināti (balstoties uz mobilitātes aptauju rezultātiem)		N.d.	↑	↑	↑	%
		T I 11.	• Koplietošanas darba telpu skaits un platība (m²) Rīgā		N.d.	↑	↑	↑	skaits un m²
CO2 emisiju samazināšana no transporta un mobilitātes sektora	T3: Aktīva dzīvesveida un velosipēdu izmantošanas veicināšana	T I 12.	• Pieejamie gājēju ceļi un veloceļi		68,2	↑	↑	↑	km
		T I 13.	• Ar velo un kājām pārvietojošos cilvēku skaits		N.d.	↑	↑	↑	skaits un % no kopējā
	T4: Ar sabiedrisko transportu veikto pasažieru braucienu īpatsvara palielināšana ikdienā	T I 14.	• Pārvadāto pasažieru skaits autobusus, tramvajos, trolejbusos un vilcienos		SIA “Rīgas satiksme” – 89,7 milj.	↑	↑	↑	skaits
		T I 15.	• Nobrauktie pasažierkilometri		N.d.	↑	↑	↑	pkm
		T I 16.	• Tramvaju, trolejbusu, autobusu kustības vidējais ātrums maršrutā		N.d.	↑	↑	↑	km/h
	T5: Ierobežojumi privātajam transportam	T I 17.	• Sabiedriskā transporta lietotāju īpatsvars		N.d.	↑	↑	↑	%
		T I 18.	• Aktīvo pārvietošanās veidu lietotāju īpatsvars		N.d.	↑	↑	↑	%
		T I 19.	• Privāto automašīnu lietotāju īpatsvars		N.d.	↓	↓	↓	%

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
		T I 20.	• Budžeta ieņēmumi no autostāvvietu maksas (vai nodevas)		N.d.	↑	↑	↑	miljoni eiro gadā
		T I 21.	• Budžeta izlietojums ilgtspējīgas mobilitātes projektiem		N.d.	↑	↑	↑	miljoni eiro gadā
	T6: Citi pasākumi vieglo automašīnu izmantošanas samazināšanai	T I 22.	• Izveidoti un ieviesti jauni politikas instrumenti		-	↑	↑	↑	skaits
	T7: Elektrifikācijas veicināšana privātajā transportā un pakalpojumu sniegšanā	T I 23.	• Reģistrēto un tehniskā kārtībā esošo ETL skaits		3037	↑	↑	↑	skaits
		T I 24.	• ETL uzlādes staciju skaits (publiskas, daļēji publiskas, privātas)		19	↑	↑	↑	skaits
		T I 25.	• ETL uzlādes staciju skaits ar integrētu AER elektroenerģijas ražošanu		N.d.	↑	↑	↑	skaits
	CO ₂ emisiju samazināšana no transporta un mobilitātes sektora	T8: Pašvaldības funkciju nodrošinošo transportlīdzekļu pakāpeniska pāreja uz tīrām tehnoloģijām	T I 26.		• Transportlīdzekļu skaits ar AER tehnoloģijām pašvaldības pakalpojumu sniegšanai	N.d.	↑	↑	↑
T I 27.			• AER degvielas patēriņš	0,5%	↑	↑	↑	MWh/gadā	
T9: Mobilitātes datu apkopošana un ieviesto pasākumu monitorings		T I 28.	• Izveidoti vai pielāgoti rīki	N.d.	↑	↑	↑	skaits	
		T I 29.	• Uzskaites ierīces mobilitātes datu ievākšanai	N.d.	↑	↑	↑	skaits	
SEG emisiju samazināšana no atkritumu apsaimniekošanas sektora		A I 1.	• Pilsētas radīto sadzīves atkritumu daudzums pa atkritumu veidiem		298 372	↓	↓	↓	t/gadā
		A I 2.	• Pilsētas radīto sadzīves atkritumu apjoms uz vienu iedzīvotāju		480	↓	↓	↓	kg/iedzīvotāju gadā
		A I 3.	• Sašķīrto atkritumu īpatsvars pret kopējo sadzīves atkritumu daudzumu		N.d.	↑	↑	↑	%
		A I 4.	• Bioloģisko atkritumu īpatsvars nešķīrotos sadzīves atkritumos		N.d.	↓	↓	↓	%

B-3.1. Ietekmes ceļi									
Sasniegtie rezultāti / ietekme	Rīcība / projekts	Nr	Rādītāja nosaukums		Bāzes vērtība	Mērķa vērtības			Mērvienība
					2020	2025	2027	2030	
		A I 5.	Kopējais apglabāto sadzīves atkritumu daudzums		76 769; 45%	↓	↓	↓	tonnas/gadā un % no kopējā radītā apjoma
		A I 6.	Publiski pieejamo atkritumu šķirošanas laukumu skaits		N.d.	↑	↑	↑	skaits
		A I 7.	Publiski pieejamie mantu un pārtikas apmaiņas/ziedošanas punkti		N.d.	↑	↑	↑	skaits
SEG emisiju samazināšana no mežsaimniecības sektora un CO ₂ piesaiste		ZM I 1.	Mežsaimniecības sektora radītās SEG emisijas (Rīgas teritorijā un ārpus tās)		40	↓	↓	↓	ktCO ₂ e/gadā
		ZM I 2.	Mežsaimniecības sektora piesaistītās CO₂ emisijas (Rīgas teritorijā un ārpus tās)		321	↑	↑	↑	ktCO ₂ /gadā
SEG emisiju samazināšana no mežsaimniecības sektora un CO ₂ piesaiste		ZM I 3.	Mežsaimniecības sektora uzkrātais (perspektīvā – arī noglabātais) CO₂ emisiju apjoms (Rīgas teritorijā un ārpus tās)		4381	↑	↑	↑	ktCO ₂ /gadā
		ZM I 4.	Koku vainaga apjoma jeb meža platību izmaiņas		N.d.	↑	↑	↑	m ² vai ha
		ZM I 5.	Zaļās infrastruktūras apjoms pa veidiem (atsevišķi – veselīgu zaļās infrastruktūras teritoriju apjoms)		N.d.	↑	↑	↑	m ² vai ha
		ZM I 6.	Kopējais ūdenstilpņu īpatsvars (atsevišķi – kvalitatīvu ūdenstilpņu īpatsvars)		N.d.	-	-	-	m ² vai %
		ZM I 7.	Siltumsalu platību izmaiņas		N.d.	↓	↓	↓	m ²

B-3.2. Rādītāju metadati

Par kopējā monitoringa veikšanu atbildīga ir REA. Nepieciešamos monitoringa datus pēc pieprasījuma sagatavo un iesniedz atbilstošie pašvaldības speciālisti / struktūrvienības / organizācijas.

Rādītāji iedalās divās kategorijās:

- Tiešās ietekmes rādītāji (norādīti B-3.1: Ietekmes ceļi tabulā treknrakstā, vairāk informācijas B-3.2: Ietekmes metadati tabulā).
- Netiešās ietekmes rādītāji (norādīti B-3.1: Ietekmes ceļi tabulā, vairāk informācijas B-3.2: Rādītāju metadati tabulā).

Datu monitorings un analīze ir jāveic ne retāk kā vienu reizi gadā.

Monitoringa rezultāti tiks izmantoti, pieņemot lēmumus par nākamā gada budžeta prioritātēm. KPL rādītāji papildinās ar IEKRP 2030. gadam un Rīgas attīstības programmu saistīto rādītāju sarakstu.

B-3.2. Rādītāju metadati						
Nr	Rādītāja vienība	Definīcija	Aprēķins	Apraksts		Dati
				Kuri emisiju sektori tiek ietekmēti	Rīcības virziens	Avots
P I 1.	tCO ₂	Samazinātais CO ₂ emisiju apjoms no pašvaldības infrastruktūras 2030. gadā, ieviešot rīcības virzienus infrastruktūras sektorā.	Aprēķins – No bāzes gada CO ₂ emisiju apjoma no pašvaldības infrastruktūras enerģijas patēriņa atņemts 2030. gada CO ₂ emisiju apjoms	Pašvaldības infrastruktūras sektors	P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8, P9, P10	REA
P I 2.	tCO ₂ /gadā	CO ₂ emisiju apjoms, kas gada laikā ir radies no pašvaldības infrastruktūras enerģijas patēriņa	Aprēķins – Patērētās enerģijas apjoms (MWh) pa energoresursiem, reizināts ar konkrētā energoresursa emisiju faktoru (tCO ₂ /MWh)			
P I 3.	tCO ₂ /gadā	CO ₂ emisiju apjoms, kas gada laikā ir radies no pašvaldības infrastruktūras siltumenerģijas patēriņa				
P I 4.	tCO ₂ /gadā	CO ₂ emisiju apjoms, kas gada laikā ir radies no pašvaldības infrastruktūras elektroenerģijas patēriņa				
P I 5.	tCO ₂ /gadā	CO ₂ emisiju apjoms, kas gada laikā ir radies no ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņa				
P I 6.	tCO ₂ /gadā	CO ₂ emisiju apjoms, kas gada laikā ir radies no pašvaldības autoparka				
P I 7.	MWh/gadā	Pašvaldības ēku siltumenerģijas patēriņš dalījuma pa avotiem	Skaitītāju rādījumi, kurināmā uzskaitē		P1, P2, P4	EPS, iestāžu vadītāji
P I 8.	kWh/m ² gadā	Pašvaldības ēku siltumenerģijas patēriņš pret ēkas apkurināmo platību	Aprēķins – Ēkas gada siltumenerģijas patēriņš izdalīts ar ēkas platību		P1, P2, P4	
P I 9.	kWh/m ² gadā	Pašvaldības ēku īpatnējais siltumenerģijas patēriņš, kas koriģēts, izmantojot attiecīgā gada klimata korekcijas koeficientu. Klimata korekcija ļauj normalizēt rādījumu, korektai vērtības salīdzināšanai ar iepriekšējiem gadiem.	Aprēķins – Pašvaldības ēku īpatnējais siltumenerģijas patēriņš reizināts ar gada klimata korekcijas koeficientus		P1, P2, P4	
P I 10.	MWh/gadā	Pašvaldības ēku elektroenerģijas patēriņš dalījuma pa avotiem	Skaitītāju rādījumi		P1, P3, P4	
P I 11.	kWh/m ² gadā	Pašvaldības ēku elektroenerģijas patēriņš pret ēkas platību	Aprēķins – Ēkas gada elektroenerģijas patēriņš izdalīts ar ēkas platību		P1, P3, P4	
P I 12.	m ³ /gadā	Pašvaldības ēku ūdens patēriņš	Skaitītāju rādījumi		P1	

B-3.2. Rādītāju metadati						
Nr	Rādītāja vienība	Definīcija	Aprēķins	Apraksts		Dati
				Kuri emisiju sektori tiek ietekmēti	Rīcības virziens	Avots
P I 13.	skaits un MW	Uzstādīto AER sistēmu skaits un jauda siltumenerģijas ražošanai pašvaldības infrastruktūrai	Informācijas apkopošana no iestāžu vadītājiem	Pašvaldības infrastruktūras sektors	P2	
P I 14.	MWh/gadā	No AER saražotais siltumenerģijas apjoms gadā pašvaldības iestādēs	Skaitītāju rādījumi		P2	
P I 15.	%	No AER saražotās siltumenerģijas apjoma īpatsvars gadā	Aprēķins – No AER saražotās siltumenerģijas apjoms pret kopējos pašvaldības infrastruktūras siltumenerģijas patēriņu		P2	REA
P I 16.	skaits un MW	Uzstādīto AER sistēmu skaits un jauda elektroenerģijas ražošanai pašvaldības infrastruktūrai	Informācijas apkopošana no iestāžu vadītājiem		P3	EPS, iestāžu vadītāji
P I 17.	MWh/gadā	No AER saražotais elektroenerģijas apjoms gadā pašvaldības iestādēs	Skaitītāju rādījumi		P3	
P I 18.	MWh/gadā	No AER iepirktās elektroenerģijas apjoms pašvaldības infrastruktūrā	Elektroenerģijas rēķini		P3	
P I 19.	%	No AER saražotās/iepirktās elektroenerģijas apjoma īpatsvars gadā	Aprēķins – No AER saražotās un iepirktās elektroenerģijas apjoms pret kopējo pašvaldības infrastruktūras elektroenerģijas patēriņu		P3	REA
P I 20.	skaits	Pašvaldības iestāžu skaits, kam ir izstrādāti aktuālie energosertifikāti. Energosertifikāti novērtē ēkas kvalitāti attiecībā uz tās energoefektivitāti. To izstrāde ir obligāta pašvaldības ēkām ar kopējo platību virs 250 m².	Informācijas apkopošana no iestāžu vadītājiem vai no Būvniecības informācijas sistēmas		P4	Iestāžu vadītāji, Būvniecības informācijas sistēma
P I 21.	skaits	Pašvaldības ēku skaits, kuras ir renovētas	Informācijas apkopošana no iestāžu vadītājiem		P4	Iestāžu vadītāji
P I 22.	MWh/gadā	Ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņš	Skaitītāju rādījumi		P5, P6	Aģentūra “Rīgas gaisma”
P I 23.	kWh/gaismeklis	Ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņš pret uzstādīto gaismekļu skaitu	Aprēķins – Ielu apgaismojuma elektroenerģijas patēriņš dalīts ar uzstādīto gaismekļu skaitu		P5	
P I 24.	skaits	Gadā nomainīto gaismekļu skaits	Datu pieprasījums no aģentūras “Rīgas gaisma”		P5	
P I 25.	skaits	Uzstādīto gaismekļu skaits				

B-3.2. Rādītāju metadati						
Nr	Rādītāja vienība	Definīcija	Aprēķins	Apraksts		Dati
				Kuri emisiju sektori tiek ietekmēti	Rīcības virziens	Avots
P I 26.	skaits un litri vai MWh gadā	Pašvaldības transportlīdzekļu skaits un degvielas patēriņš pēc transportlīdzekļa veida un degvielas veida	Datu apkopošana no datu uzskaites sistēmas	Pašvaldības infrastruktūras sektors	P7, P9	Datu uzskaites sistēma par pašvaldības autoparku
P I 27.	l/100 km	Pašvaldības transportlīdzekļu degvielas patēriņš pret nobraukto attālumu	Aprēķins – pašvaldības transportlīdzekļa degvielas patēriņš pret 100 km nobrauktā attāluma		P7, P9	
P I 28.	%	Pašvaldības transportlīdzekļu elektroenerģijas patēriņa īpatsvars pret kopējo pašvaldības transportlīdzekļu enerģijas patēriņu	Aprēķins – Pašvaldības transportlīdzekļu elektroenerģijas patēriņš dalīts ar kopējo pašvaldības transportlīdzekļu enerģijas patēriņu		P7	
P I 29.	gadi	Pašvaldības transportlīdzekļu vidējais vecums	Datu apkopošana no transportlīdzekļu iepirkuma dokumentiem		P7, P9	
P I 30.	km	Pašvaldības transportlīdzekļu gadā nobrauktais attālums	Datu apkopošana no datu uzskaites sistēmas		P7	
P I 31.	skaits	Aktuālajā gada nopirkto bezemisiju transportlīdzekļu skaits pašvaldības vajadzībām			P7, P9	
P I 32.	skaits	ETL uzlādes staciju skaits pie pašvaldības ēkām	Datu apkopošana no pašvaldības iestādēm		P7, P9	Pašvaldības iestāžu vadītāji
P I 33.	%	Pārvietošanās veidu (gājēji, velo, sabiedriskais transports, privātais transports, utt.) īpatsvars pašvaldības darbinieku vidū	Aptauju veikšana		P7	Aptaujas rezultāti
P I 34.	%	Braucienų daudzums ar vieglo transportu darba vajadzībām			P8	
P I 35.	%	No AER saražotais enerģijas apjoms notekūdeņu attīrīšanas iekārtās	Aprēķins – No AER saražotās elektroenerģijas apjoms pret kopējo elektroenerģijas patēriņu		P10	"Rīgas ūdens"
P I 36.	MWh	Iepirktais AER elektroenerģijas apjoms notekūdeņu attīstīšanas iekārtām	"Rīgas ūdens" informācija			
E I 1.	tCO ₂	Gada laikā samazinātais CO ₂ emisiju apjoms no siltumenerģijas ražošanas CSS	Aprēķins – No iepriekšējā gada CO ₂ emisiju apjoma no siltumenerģijas ražošanas CSS atņemts aktuālā gada CO ₂ emisiju apjoms no siltumenerģijas ražošanas CSS	Enerģijas ražošanas sektors	E1, E3, E4, E5	CSS uzņēmumi

B-3.2. Rādītāju metadati						
Nr	Rādītāja vienība	Definīcija	Aprēķins	Apraksts		Dati
				Kuri emisiju sektori tiek ietekmēti	Rīcības virziens	Avots
E I 2.	tCO ₂	Gada laikā samazinātais CO ₂ emisiju apjoms no siltumenerģijas ražošanas decentralizētajā enerģijas ražošanas sektorā	Aprēķins – No iepriekšējā gadā decentralizētajā enerģijas ražošanas sektorā radītā CO ₂ emisiju apjoma atņem aktuālajā gadā decentralizētajā enerģijas ražošanas sektorā radīto CO ₂ emisiju apjomu		E2, E6	AS "Gaso"
E I 3.	tCO ₂	Gada laikā samazinātais CO ₂ emisiju apjoms no elektroenerģijas ražošanas	Aprēķins – No iepriekšējā gada CO ₂ emisiju apjoma no elektroenerģijas ražošanas atņemts aktuālā gada CO ₂ emisiju apjoms no elektroenerģijas ražošanas	Enerģijas ražošanas sektors	E7	AS “Sadales tīkls”, uzņēmumi
E I 4.	tCO ₂ /gadā	CO ₂ emisiju apjoms, kas rodas no siltumenerģijas ražošanas centralizētajā siltumapgādes sistēmā	Aprēķins – Saražotais enerģijas apjoms (MWh) pa energoresursiem, reizināts ar konkrētā energoresursa emisiju faktoru (tCO ₂ /MWh)		E1, E3, E4, E5	REA
E I 5.	tCO ₂ /gadā	CO ₂ emisiju apjoms, kas rodas no siltumenerģijas ražošanas decentralizētajā siltumapgādes sistēmā			E2, E6	
E I 6.	tCO ₂ /gadā	CO ₂ emisiju apjoms, kas gada laikā ir radies no elektroenerģijas ražošanas			E7	
E I 7.	MWh/gadā	Saražotais siltumenerģijas patēriņš no AER mazas jaudas dabasgāzes AS “Rīgas siltums” energoavotos	Informācijas pieprasījums AS "Rīgas siltums"		E1	AS “Rīgas siltums”
E I 8.	skaits	Īstenoto projektu skaits (pieslēgumu skaits siltuma pārpalikuma izmantošanai, nodotais siltumenerģijas apjoms Rīgas CSS)			E1	
E I 9.	skaits un MWh/gadā	Patērētāju skaits, kas pieslēgti CSS, dalījumā pa to veidiem (pašvaldības iestādes / uzņēmumi / daudzdzīvokļu ēkas / privātmājas / u.c.) un to siltumenerģijas patēriņš			E2, E6	
E I 10.	%	Katra CSS energoavota lietderības koeficients			E3	
E I 11.	EUR	CSS ieviestie digitālie risinājumi, skaits un piesaistītais finansējums			E3	

B-3.2. Rādītāju metadati						
Nr	Rādītāja vienība	Definīcija	Aprēķins	Apraksts		Dati
				Kuri emisiju sektori tiek ietekmēti	Rīcības virziens	Avots
E I 12.	km	Ceturtās paaudzes apkures sistēmas cauruļvadi			E4	
E I 13.	MWh/gadā	Samazināts siltumenerģijas patēriņš ceturtās paaudzes siltumapgādes sistēmā			E4	
E I 14.	EUR	Piesaistītais finansējums inovatīvu risinājumu attīstībai			E5	
E I 15.	skaits	Pilsētas siltumapgādes sistēmā ieviestie inovatīvie risinājumi			E5	
E I 16.	%	Ražošanas un pakalpojumu uzņēmumu no AER saražotās enerģijas īpatsvars sektora kopējā enerģijas apjomā	Aprēķins – No AER saražotās enerģijas apjoms pret kopējo sektora enerģijas apjomu	Enerģijas ražošanas sektors	E6	AS “Sadales tīkls”, uzņēmumi
E I 17.	MWh/gadā	Gada dabasgāzes patēriņš mājokļu sektorā (mājsaimniecības)	Datu pieprasījums no AS "Gaso"		E6	AS "Gaso"
E I 18.	MWh/gadā	Gada dabasgāzes patēriņš sabiedriskais sektors (pārējie lietotāji)			E6	
E I 19.	%	AER īpatsvars pilsētā saražotās elektroenerģijas bilanciē	Aprēķins – No AER saražotās elektroenerģijas apjoms pret kopējo elektroenerģijas apjomu		E7	Centrālā statistikas pārvalde
E I 20.	skaits/gadā	Gada laikā vai noteiktā periodā uzstādītās AER iekārtas pilsētā vai uzstādīto AER iekārtu skaits gadā	Datu pieprasījums no AS “Sadales tīkls”		E7	AS “Sadales tīkls”
E I 21.	MWh/gadā	Gada laikā no AER saražotās elektroenerģijas apjoms pilsētā			E7	
Dz I 1.	tCO ₂	2030.gadā samazinātais CO ₂ emisiju apjoms no daudzdzīvokļu ēku sektora	Aprēķins – No bāzes gada CO ₂ emisiju apjoma no daudzdzīvokļu ēku sektora atņemts 2030.gada CO ₂ emisiju apjoms sektorā	Daudzdzīvokļu ēku sektors	Dz1, Dz2, Dz3, Dz4, Dz5	
Dz I 2.	tCO ₂ /gadā	Gada laikā radītais CO ₂ emisiju apjoms no daudzdzīvokļu ēku sektora siltumenerģijas patēriņa	Aprēķins – Patērētās enerģijas apjoms (MWh) pa energoresursiem, reizināts ar konkrētā energoresursa emisiju faktoru (tCO ₂ /MWh)			
Dz I 3.	skaits	Daudzdzīvokļu ēku skaits pilsētā un to apkures veids	Informācijas apkopošana no MVD		Dz1	MVD
Dz I 4.	MWh/gadā	Daudzdzīvokļu ēku, kas pieslēgtas CSS, siltumenerģijas patēriņš	Informācijas apkopošana no AS "Rīgas siltums"		Dz1, Dz2, Dz3	AS “Rīgas siltums”

B-3.2. Rādītāju metadati						
Nr	Rādītāja vienība	Definīcija	Aprēķins	Apraksts		Dati
				Kuri emisiju sektori tiek ietekmēti	Rīcības virziens	Avots
Dz I 5.	kWh/m² gadā	Daudzdzīvokļu ēku, kas pieslēgtas CSS, īpatnējais siltumenerģijas patēriņš	Informācijas apkopošana no MVD		Dz1, Dz2, Dz3	MVD
Dz I 6.	skaits/gadā	Atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaits gadā			Dz1, Dz2, Dz3, Dz6	
Dz I 7.	skaits	Gandrīz nulles enerģijas patēriņa ēku skaits			Dz1, Dz2, Dz3	
Dz I 8.	MWh/gadā	Siltumenerģijas patēriņa samazinājums no ēku atjaunošanas	Informācijas apkopošana no AS "Rīgas siltums" un namu apsaimniekotājiem	Daudzdzīvokļu ēku sektors	Dz1, Dz2, Dz3, Dz6	AS "Rīgas siltums" un namu apsaimniekotāji
Dz I 9.	kWh/m² gadā	Īpatnējais siltumenerģijas patēriņš atjaunotajās ēkās pēc projekta			Dz1, Dz2, Dz3, Dz6	
Dz I 10.	skaits	Konsultēto daudzdzīvokļu ēku/iedzīvotāju skaits gadā REEF ietvaros	Informācijas apkopošana no MVD		Dz4	MVD
Dz I 11.	skaits	Daudzdzīvokļu ēkas, kas saņēmušas finansējumu no REEF (skaits gadā)			Dz4	
Dz I 12.	skaits un EUR	Pašvaldības sniegtais atbalsts ēku iedzīvotājiem ēku atjaunošanai	Informācijas apkopošana no FD		Dz4	FD
Dz I 13.	%	Izlietotā finansējuma efektivitāte				
T I 1.	tCO₂	Gada laikā samazinātais CO₂ emisiju apjoms no privātā transporta	Aprēķins – No bāzes gada CO₂ emisiju apjoma no privātā transporta atņemts 2030. gada CO₂ emisiju apjoms privātajam transportam	Transporta un mobilitātes sektors	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9	CSDD, aprēķinu metodika
T I 2.	tCO₂/gadā	Gada laikā radītais CO₂ emisiju apjoms no privātā transporta	Aprēķins – Patērētās enerģijas apjoms (MWh) pa energoresursiem, reizināts ar konkrētā energoresursa emisiju faktoru (tCO₂/MWh)			aprēķinu metodika
T I 3.	skaits	Ieviesto digitālo risinājumu skaits	Informācijas apkopošana no ĀMD un RDA		T1	ĀMD un RDA
T I 4.	skaits	Pilsētā esošo mobilitātes punktu skaits	Informācijas apkopšana no PAD		T1	PAD
T I 5.	skaits un %	Transportlīdzekļu skaits un īpatsvars (%), kas pakalpojumus nodrošina ar e-transportu	Uzņēmumu aptauja		T1	Aptaujas rezultāti
T I 6.	skaits	Ieviesto jauno politikas instrumentu skaits	Informācijas apkopšana no PAD		T1	PAD
T I 7.	km	Gājēju un velosipēdu infrastruktūras uzlabojumi	Informācijas apkopšana no ĀMD un PAD		T1	ĀMD un PAD
T I 8.	skaits	Koplietošanas pakalpojumu sniedzēju skaits un izmantoto transportlīdzekļu skaits	Informācijas apkopšana no PAD		T1	PAD

B-3.2. Rādītāju metadati						
Nr	Rādītāja vienība	Definīcija	Aprēķins	Apraksts		Dati
				Kuri emisiju sektori tiek ietekmēti	Rīcības virziens	Avots
T I 9.	cilvēku skaits un % no darbiniekiem	Pašvaldības darbinieku skaits, kas strādā attālināti	Aptauju veikšana		T2	Aptaujas rezultāti
T I 10.	%	Rīgas un Pierīgas iedzīvotāju īpatsvars, kas strādā attālināti	Aptauju veikšana		T2	Aptaujas rezultāti
T I 11.	skaits un m²	Koplietošanas darba telpu skaits un platība Rīgā	Informācijas apkopšana no PAD	Transporta un mobilitātes sektors	T2	PAD
T I 12.	km	Pilsētas veloceļu un gājēju ceļu garums dalījumā pa velojoslām, veloceļiem, veloceļiem, kas apvienoti ar gājēju ceļiem, un gājēju ceļiem	Informācijas apkopšana no ĀMD		T3	ĀMD
T I 13.	skaits un % no kopējā	Ar velo un kājām pārvietojošos cilvēku skaits	Aptauju veikšana		T3	Aptaujas rezultāti
T I 14.	skaits	Pārvadāto pasažieru skaits autobusus, tramvajos, trolejbusos un vilcienos	Datu apkopošana no sabiedriskā transporta apsaimniekošanas uzņēmumiem		T4	SIA "Rīgas satiksme", AS "Pasažieru vilciens", Latvijas Dzelzceļš
T I 15.	pkm	Sabiedrisko transportu nobrauktie pasažierkilometri			T4	
T I 16.	km/h	Tramvaju, trolejbusu, autobusu kustības vidējais ātrums maršrutā			T4	
T I 17.	%	Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto sabiedrisko transportu			Aptauju veikšana	T5
T I 18.	%	Aktīvo pārvietošanās veidu lietotāju īpatsvars	T5			
T I 19.	%	Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto privāto	T5			
T I 20.	miljoni eiro gadā	Budžeta ieņēmumi no autostāvvietu maksas (vai nodevas)	Informācijas pieprasījums FD		T5	FD
T I 21.	miljoni eiro gadā	Budžeta izlietojums ilgtspējīgas mobilitātes projektiem			T5	
T I 22.	skaits	Izveidoti un ieviesti jauni politikas instrumenti	Informācijas apkopošana no PAD un RDA		T6	REA
T I 23.	skaits	Pilsētā reģistrēto tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaits, kas strādā uz elektroenerģiju	Informācijas apkopošana no CSDD datu bāzes		T7	CSDD, uzlādes staciju operatori

B-3.2. Rādītāju metadati						
Nr	Rādītāja vienība	Definīcija	Aprēķins	Apraksts		Dati
				Kuri emisiju sektori tiek ietekmēti	Rīcības virziens	
T I 24.	skaits	Elektrouzlādes staciju skaits pilsētā pa veidiem (publiskas, daļēji publiskas, privātas)			T7	
T I 25.	skaits	Elektrouzlādes staciju skaits pilsētā ar integrētu AER elektroenerģijas ražošanu			T7	
T I 26.	skaits	Transportlīdzekļu skaits ar AER tehnoloģijām pašvaldības pakalpojumu sniegšanai	Informācijas apkopošana no pašvaldības iestādēm un uzņēmumiem	Transporta un mobilitātes sektors	T8	Pašvaldības iestādes un uzņēmumi
T I 27.	MWh/gadā	AER degvielas patēriņš pašvaldības pakalpojumu sniegšanai			T8	
T I 28.	skaits	Izveidoti vai pielāgoti rīki	Informācijas apkopošana no ĀMD, PAD, RDA, MVD		T9	ĀMD, PAD, RDA, MVD
T I 29.	skaits	Uzskaites ierīces mobilitātes datu ievākšanai	Informācijas apkopšana no ĀMD		T9	ĀMD
A I 1.	tonnas/gadā	Pilsētā radīto sadzīves atkritumu daudzums	PARIS, SIA "Getliņi EKO", Lietovelpreiz.lv	Atkritumu apsaimniekošanas sektors	A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7	MVD
A I 2.	kg/iedzīvotāju gadā	Pilsētas radīto sadzīves atkritumu apjoms uz vienu iedzīvotāju				
A I 3.	%	Sašķīroto atkritumu īpatsvars pret kopējo sadzīves atkritumu daudzumu				
A I 4.	%	Bioloģisko atkritumu īpatsvars nešķīrotos sadzīves atkritumos				
A I 5.	tonnas/gadā un % no kopējā radītā apjoma	Kopējais apglabāto sadzīves atkritumu daudzums				
A I 6.	skaits	Publiski pieejamo atkritumu šķirošanas laukumu skaits				
A I 7.	skaits	Publiski pieejamie mantu un pārtikas apmaiņas/ziedošanas punkti				
ZM I 1.	tCO ₂ e/gadā	Rīcības plāna ietvaros mežsaimniecības sektors aptver visas zaļās teritorijas Rīgas valstspilsētas teritorijā un zaļās teritorijas ārpus Rīgas, kas pieder un ir apsaimniekošanā Rīgas valstspilsētai	Informācijas pieprasījums SIA "Rīgas meži"	Mežsaimniecības un CO ₂ piesaistes sektors	ZM4, ZM5, ZM6, ZM7	SIA «Rīgas meži»
ZM I 2.	tCO ₂ /gadā				ZM1, ZM2, ZM3	
ZM I 3.	tCO ₂ /gadā				ZM1-ZM7	
ZM I 4.	m ² vai ha	Rīcības plāna ietvaros aptver mežus Rīgas teritorijā un ārpus Rīgas, kas pieder un ir apsaimniekošanā Rīgas valstspilsētai			ZM1, ZM2, ZM3	

B-3.2. Rādītāju metadati						
Nr	Rādītāja vienība	Definīcija	Aprēķins	Apraksts		Dati
				Kuri emisiju sektori tiek ietekmēti	Rīcības virziens	Avots
ZM I 5.	m ² vai ha	Zaļā infrastruktūra aptver kokus, krūmājus, purvus, dārzus, pļavas un citus apstādījumus, tai skaitā arī zaļos jumtus, vertikālo apzaļumošanu, augu konteinerus utt.	Informācijas apkopošana no SIA "Rīgas meži", PAD, MVD	Mežsaimniecības un CO ₂ piesaistes sektors	ZM8	SIA "Rīgas meži", PAD, MVD
ZM I 6.	m ² vai %	Kopējais ūdenstilpņu īpatsvars (atsevišķi – kvalitatīvu ūdenstilpņu īpatsvars)	Informācijas apkopošana no PAD un MVD		ZM8	REA
ZM I 7.	m ²	Teritorija pilsētā, kur apkārtējo ēku un koku trūkuma dēļ ir paaugstināta temperatūra, salīdzinot ar apkārtējo teritoriju	Informācijas apkopošana no PAD un MVD		ZM8	

4 C daļa – Klimatneitralitātes iespējošana līdz 2030. gadam

4.1 Modulis C-1: Pārvaldības inovāciju intervences

C-1.1. Organizatorisko un pārvaldības intervenču iespējošana

Galvenā politiskā atbildība par plāna ieviešanu ir RVP domes priekšsēdētājam. Izpilddirektora birojs sadarbībā ar REA (veido Klimata grupu) darbojas kā galvenā uzraugošā un koordinējošā struktūrvienība, kas uzrauga visu plānā iekļauto aktivitāšu ieviešanu, deleģē pienākumus un uzdevumus, kā arī koordinē jebkādas citas turpmākās sadarbības iespējas, kā arī organizē papildus diskusijas par pasākumiem, par kura īstenošanu nav panākta vienošanās starp visām ieinteresētajām personām sektoru līmenī.

Lai nodrošinātu plānā iekļauto pasākumu efektīvu un pārskatāmu ieviešanu, ir sagatavotas organizatoriskās shēmas katram sektoram (skat. A.3.3.sadaļu).

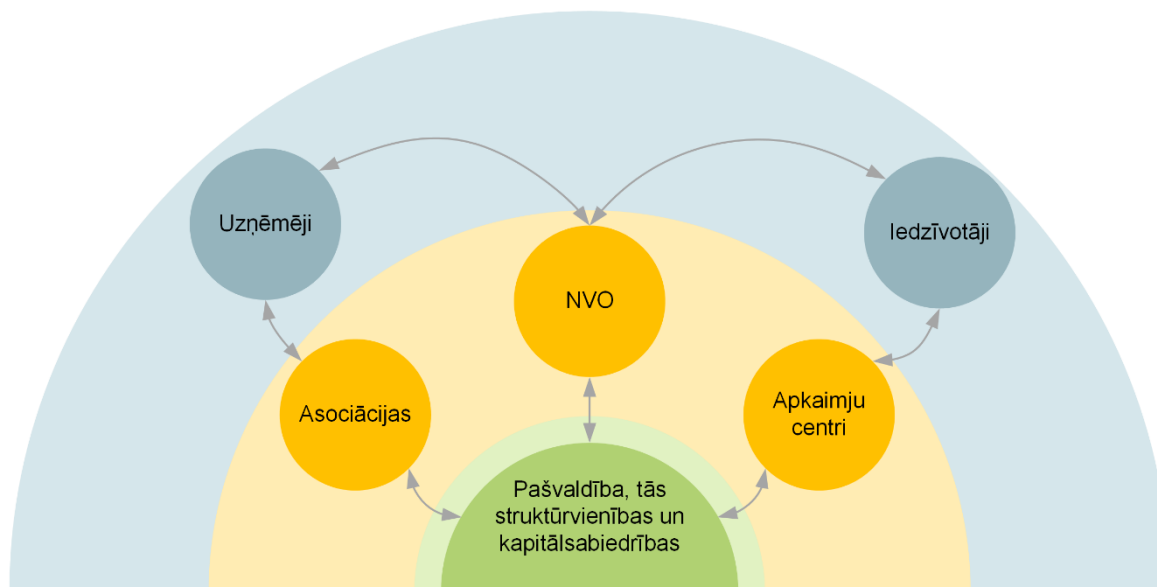
C.1.2. Attiecības starp pārvaldības inovācijām, sistēmām un ietekmes ceļiem

Intervences nosaukums	Apraksts	Atbildīgā iestāde / persona	Vadība un iesaistītās ieinteresētās personas	Iespēju radīšana	Papildu ieguvumi
Klimata grupa	Darba grupa, kas uzrauga un koordinē klimata mērķu sasniegšanu	RVP Izpilddirektora birojs un REA	Visas ieinteresētās personas, kas norādītas katra apakšsektora organizatoriskajā shēmā	Nodrošina sinerģiju starp visām iesaistītajām grupām katrā sektorā, kā arī Uzraudzības grupu un komitejām	Ļaus nodrošināt sistemātisku enerģētiskas un klimata pasākumu ieviešanu Rīgā
Dažādu sabiedrības grupu, uzņēmēju un organizāciju iesaiste	Katra sektora grupa ir atbildīga par ieinteresēto personu identificēšanu un iesaisti pasākumu ieviešanā	Katra sektora grupa atbilstoši organizatoriskajai shēmai	Visas ieinteresēto personu, kas jau minētas pie katra pasākuma un papildus vēl identificētās grupas, kuras varētu sniegt ieguldījumu attiecīgās rīcības ieviešanā (skat. attēlu C1.2.sadaļā). Tie būtu gan uzņēmēji, gan NVO, iedzīvotāji, pakalpojumu sniedzēji utt.	Dažādu grupu iesaiste var panākt daudz konkrētāku un plašāku rīcības plānā iekļauto pasākumu ieviešanu	Jaunas idejas un priekšlikumi, papildus kompetences un zināšanas, finanšu ietaupījums utt.

C-1.2. Organizatorisko un pārvaldības intervenču apraksts

Katra sektora iesaistītās grupas, to intereses un ietekme Rīgas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā ir attēlota A.3.1. sadaļā.

Lai panāktu pēc iespējas lielāku vai dažādu personu iesaisti identificēto pasākumu ieviešanā un jaunu pasākumu plānošanā, katra sektora atbildīgās institūcijas pārstāvji identificēs un uzrunās pārstāvjus no apkaimju centriem un kopienām, uzņēmēju un pakalpojumu sniedzēju asociācijām, kā arī no NVO un citām organizācijām, kā, piemēram, universitātēm un medijiem, kas informāciju var nodot vēl plašākai sabiedrības daļai.

C-1.2.1. attēls. Galvenās ieinteresēto personu grupas

Jebkura pasākuma ieviešanā atbildīgās struktūrvienības ņems vērā šādus piecus galvenos ieinteresēto personu iesaistes principus:

- 1) skaidra un pastāvīga komunikācija par īstenojamā pasākuma / rīcības mērķi un katras ieinteresēto personu lomu;
- 2) kopīga pasākuma plānošana un lēmumu pieņemšana par turpmākajiem soļiem;
- 3) ja nepieciešams, kapacitātes un zināšanas līmeņa paaugstināšana, lai visām ieinteresētajām personām par attiecīgo ieviešamo rīcību būtu vienota izpratne;
- 4) regulāras atgriezeniskās saites nodrošināšana par turpmākajiem soļiem un sasniegtajiem rezultātiem;
- 5) sasniegumu apzināšana un atzīšana, tādējādi sniedzot visām ieinteresētajām personām motivāciju turpināt, bet arī uzsvērt viņu iesaistes pozitīvo ietekmi, veicinot arī kopienas veidošanos.

Rīcības plāna izstrādes procesā tika organizētas darbnīcas ar dažādām ieinteresētajām personām. To pozitīvais novērtējums liecina, ka cilvēki no dažādām pašvaldības struktūrvienībām un organizācijām ir gatavi iesaistīties savas pilsētas attīstībā. Līdzīgas aktivitātes REA sadarbībā ar citām struktūrvienībām īsteno arī turpmāk.

Katrai galvenajai mērķgrupai (pašvaldības un kapitālsabiedrību darbiniekiem; iedzīvotājiem; uzņēmējiem u.c.) ir nepieciešams sagatavot šī rīcības plāna vienkāršotās versijas ar mērķi skaidrot, kā katra mērķgrupa var iesaistīties, dot savu ieguldījumu un gūt labumu no Rīgas klimatneitralitātes mērķiem. Atbildīgais par komunikācijas materiālu sagatavi būs REA.

Rīcības plāna īstenošanas procesā Rīga plāno stiprināt sadarbību ar valsts un nevalstiskā sektora ieinteresētajām personām. Pirmkārt, 2025. gadā tiks aktivizēta starpinstitucionālā sadarbība starp dažādām pašvaldību struktūrām, ko koordinēs izpilddirektori. Šim plānam ir sarežģīta pārvaldības struktūra, tāpēc, lai panāktu ātru progresu, ir nepieciešama mērķtiecīga lēmumu pieņemšana. Otrkārt, Rīga izmantos savas izveidotās platformas saziņai un nozaru ieinteresēto personu iesaistei.

Kā piemērus var minēt darba grupas, kas izveidotas attīstības vai inovāciju projektu ietvaros, vai konsultatīvās struktūras, kas atbalsta pilsētas domes darbu. Treškārt, Rīga izmantos digitālos rīkus, lai publiski informētu par savu progresu ceļā uz klimatneitralitāti. Pēdējos gados Rīga ir īstenojusi dažādus līdzdalību veicinošus klimata pārvaldības un ieinteresēto personu sadarbības projektus, un šie komunikācijas un lēmumu pieņemšanas kanāli tiks aktivizēti, tiklīdz tiks pieņemts šis Rīcības plāns.

4.2 Modulis C-2: Sociālo inovāciju intervences

C.2.1. Sociālo inovāciju intervencu iespējošana

Sociālo inovāciju iniciatīvas enerģētikas un klimata jomās Rīgā un visā Latvijā ir salīdzinoši vāji attīstītas, un pašvaldībai turpmāk būtu jāvelta papildus uzmanība to attīstīšanai.

C.2.1.tabulā ir apkopotas nozīmīgākās sociālās inovācijas iniciatīvas pašvaldības un valsts līmenī. Vairākas no tām var sniegt būtisku ieguldījumu Rīgas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā jau šobrīd, bet to ietekme un ieguvumi no tām līdz šim nav apkopoti un analizēti. Nav veikta arī izvērtēšana par nepieciešamiem uzlabojumiem šajā jomā.

Iespējas, kā papildus veicināt sociālo inovāciju attīstību klimata jomā Rīgā:

- Atbalstīt inovāciju centru un inkubatoru izveidi: vieta (fiziska vai virtuāla), kur cilvēki un organizācijas var sadarboties ar ilgtspējīgas enerģētikas un klimata tēmām saistītos projektiem. Šie centri nodrošina platformu tīklošanai, ideju ģenerēšanai un resursu kopīgošanai starp inovatoriem, kas strādā pie klimata risinājumiem. Sadarbību var veidot gan ar esošajiem inkubatoriem, gan universitātēm, zinātņu centriem, gan NVO, gan citām izglītības iestādēm, uzņēmējiem utt.
- Stiprināt sadarbību ar pētniecības iestādēm: sadarbības veidošana ar universitātēm un pētniecības iestādēm, lai izmantotu viņu ekspertīzi ne tikai klimata zinātnē un tehnoloģijās, bet arī komunikācijā un sabiedrības iesaistē. Sadarbība ar pētniecības iestādēm var uzlabot pašvaldības zināšanu bāzi un atbalstīt pierādījumiem balstītu klimata risinājumu izstrādi. Uzlabot atvērto datu pieejamību un tālākizmantošanu.
- Veidot Klimata inovāciju fondu: sadarbībā ar uzņēmējiem veidot īpašu fondu, lai investētu un atbalstītu daudzsološus klimata inovācijas risinājumus pašvaldībā. Tas ļautu palielināt mērķtiecīgu klimata inovāciju mērogu jebkurā no rīcības plānā iekļautajiem sektoriem un to turpmāku integrāciju.
- Veidot izglītojošas programmas: sadarbībā ar NVO informēt kopienas, tai skaitā arī bērnus un jauniešus, par Rīgā aktuālajiem jautājumiem. Regulāri organizēt konkursus dažādu izaicinājumu risināšanā.
- Regulāri organizēt tīklošanās pasākumus: lai sasniegtu Rīgas ambiciozos klimatneitralitātes mērķus, ir un būs nepieciešama nepārtraukta sabiedrības iesaiste. Tīklošanās pasākumi, koprades darbnīcas, forumi – ir tikai neliela daļa no pasākumiem, kā iesaistīt dažādas sabiedrības grupas un nozaru pārstāvjus.

C.2.2. Sociālo inovāciju intervencu apraksts

Intervences nosaukums	Apraksts	Atbildīgā iestāde / persona	Vadība un iesaistītās ieinteresētās personas	Iespēju radīšana	Papildu ieguvumi
RD un NVO sadarbības memoranda īstenošanas padome	Memoranda padomes mērķis ir aizstāvēt sabiedrības intereses nozīmīgu aktualitāšu un nākotnes plānu	RD priekšsēdētājs un komiteju priekšsēdētāji	Deviņi Sadarbības Memorandu parakstījušo NVO pārstāvji, kuri tiek	NVO iesaistīšanas potenciāls klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā	Iesaistīt

C.2.2. Sociālo inovāciju intervencu apraksts

Intervences nosaukums	Apraksts	Atbildīgā iestāde / persona	Vadība un iesaistītās ieinteresētās personas	Iespēju radīšana	Papildu ieguvumi
	izstrādē un ieviešanā pašvaldībā, veicināt efektīvu sabiedrības līdzdalību pašvaldībā un līdzdarboties lēmumu, kuri attiecas uz visu NVO sektora darbību, izstrādē un īstenošanā.		ievēlēti konkursa kārtībā uz diviem gadiem saskaņā ar nolikumu		
Koplietošanas telpu izveide tuvāk mājai	Veidot koplietošanas telpas darbam un sanāksmēm dažādām sabiedrības grupām	Izpilddirektora birojs	Pašvaldības darbinieki; iedzīvotāji; NVO; uzņēmēji	Samazināta pārvietošanās pa pilsētu, radot mazāku piesārņojumu un sastrēgumus	Uzlabota efektivitāte un produktivitāte
Sabiedrības līdzdalības budžets	Atbalsta instruments iedzīvotāju iniciatīvu īstenošanai	Izpilddirektora birojs	Pašvaldības struktūrvienības; iedzīvotāji	Tādu projektu attīstīšana, kas mazina klimata ietekmi un veicinās dabā balstītu risinājumu ieviešanu	Sabiedrības iesaiste un apkaimju uzlabošana
Apkaimju centri	Patlaban Rīga ir sadalīta 58 apkaimēs, kur katrā darbojas viena vai vairākas biedrības, kas rūpējas par attiecīgās apkaimes iedzīvotāju labbūtnību un organizē dažādas aktivitātes	Apkaimju biedrības	Iedzīvotāji; NVO; uzņēmēji; pašvaldība	Izglīto, motivē un dažādas sabiedrības grupas par to ietekmi uz klimatu	Sabiedrības iesaiste un izglītošana
Inkubatori un akseleratori	Atbalsta jaunuzņēmumus, bieži stimulē uzņēmumus ar videi draudzīgiem produktiem vai pakalpojumiem	PAD	NVO (Vefresh, Zaļā brīvība u.c.), uzņēmēji	Samazināta ietekme uz vidi; uzlabota pilsētvide; ilgtspējīgu risinājumu veidošana un izplatīšana	Jaunu iniciatīvu veidošana, datus balstīti lēmumi
Mana balss	Platforma iedzīvotāju iesaistei politiskajos lēmumos	NVO "Sabiedrības līdzdalības Fonds"	Iedzīvotāji	Potenciāli varētu būt platforma ar klimata rīcībām saistīto lēmumu pieņemšanā	Sabiedrības izglītošana un iesaiste

4.3 Modulis C-3: Pasākumu portfeļa finansēšana

C-3.1. Kopsavilkums par intervencēm ar ietekmi uz izmaksām (izklāsts Investīciju plānā)

Tabulā zemāk apkopotas katra rīcības virziena indikatīvās investīcijas. Plānotās investīcijas atkritumu apsaimniekošanas un aprites ekonomikas sektorā identificētajos rīcības virzienos, kā arī CO₂ piesaistes un SEG emisiju mazināšanas pasākumos mežsaimniecības sektorā, tiks papildinātas pēc 2–3 gadiem, kad tiks pārskatīts Rīcības plāns un Investīciju plāns. Prognozētās indikatīvās investīcijas četru rīcības virzienu īstenošanai, lai sasniegtu klimatneitralitātes mērķus RVP, ir aprēķinātas vismaz 2,8 miljardu eiro apmērā, kas var būtiski mainīties atkarībā no izvēlētajiem tehniskajiem risinājumiem un citiem apstākļiem. Atkritumu apsaimniekošanas un pielāgošanās klimata pārmaiņām sektoru iekļaušana nākamajā plāna iterācijā palielinās izmaksas līdz vismaz 3 miljardiem EUR.

C-3.1. Kopsavilkums par intervencēm ar ietekmi uz izmaksām (izklāsts Investīciju plānā)					
Pasākums	Atbildīgā iestāde / persona	Sākuma / beigu datums	Rīcības virziens	Ietekme	Kopējās paredzamās izmaksas
P1: Energopārvaldības sistēmas nepārtraukta uzlabošana	REA, ĪD	2024–2030	Pašvaldības infrastruktūra:	Enerģijas ietaupījums: 15 939 MWh; CO ₂ samazinājums: 2 311 tCO ₂	350 000 EUR/gadā; 2,45 milj. EUR līdz 2030. gadam
P2: 100% atjaunīgās siltumenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās	REA, ĪD, FD	2022–2030		AER: 150 006 MWh; CO ₂ samazinājums: 21 751 tCO ₂	5000 EUR (dokumentācijas sagatavošana), 500 000 EUR gadā apkures katlu sistēmu nomaiņai; kopā: 2,5 milj. EUR līdz 2030. gadam
P3: 100% atjaunīgās elektroenerģijas nodrošināšana pašvaldības ēkās	REA	2024–2025		AER: 327 298 MWh; CO ₂ samazinājums: 35 675 tCO ₂	5000 EUR (dokumentācijas izstrādei); 9,5 milj. EUR AER iekārtām
P4: Pašvaldības ēku atjaunošanas plāna līdz 2030. gadam izstrāde un sistemātiska ēku atjaunošana.	Izpilddirektora birojs	2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 19 000 MWh; CO ₂ samazinājums: 5 016 tCO ₂	45–50 000 EUR (plāna izstrādei), 60 milj. EUR ēku atjaunošanai; kopā: 60 milj. EUR līdz 2030. gadam
P5: Ielu apgaismojuma modernizācija	Izpilddirektora birojs, Pašvaldības aģentūra "Rīgas gaisma"	2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 13 328 MWh; CO ₂ samazinājums: 1 788 tCO ₂	90 milj. EUR (no tiem 200 000 EUR/gadā neapgaismoto ielu labiekārtošanai)
P6: Nodrošināt 100% apmērā atjaunīgās elektroenerģijas izmantošanu ielu apgaismojumam, luksoforu un pulksteņu darbīšanai 2030. gadā	Izpilddirektora birojs, REA	2028–2030		AER: 17 445 MWh; CO ₂ samazinājums: 1 901 tCO ₂	88 000 EUR/gadā; 616 000 EUR līdz 2030. gadam
P7: Datu uzskaites sistēmas izveide par pašvaldības autoparku un transportlīdzekļu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana	Izpilddirektora birojs, REA	2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 963 MWh; CO ₂ samazinājums: 253 tCO ₂	13 000 EUR/gadā; 91 000 EUR līdz 2030. gadam
P8: Sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšana darba vajadzībām pašvaldības darbinieku vidū	Izpilddirektora birojs, REA	2024–2025		Enerģijas ietaupījums: 690 MWh; CO ₂ samazinājums: 181 tCO ₂	85 000 EUR/gadā; 170 000 EUR līdz 2030. gadam
P9: Pāreja uz bezemisiju transportlīdzekļiem kapitālsabiedrībās, pašvaldības iestādēs	Izpilddirektora birojs, REA	2025–2030		Enerģijas ietaupījums: 823 MWh; AER: 12 000 MWh; CO ₂ samazinājums: 3 402 tCO ₂	Atkarībā no izvēlēta risinājuma (tiek pieņemts, ka aptuveni 600 000 EUR)
P10: Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu energoefektivitāte un AER izmantošana	SIA "Rīgas ūdens"	2024–2030	Pašvaldības infrastruktūra:	AER: 24 445 MWh; CO ₂ samazinājums: 2780 tCO ₂ e	39 milj. EUR

C-3.1. Kopsavilkums par intervencēm ar ietekmi uz izmaksām (izklāsts Investīciju plānā)					
Pasākums	Atbildīgā iestāde / persona	Sākuma / beigu datums	Rīcības virziens	Ietekme	Kopējās paredzamās izmaksas
E1: Bezemisiju tehnoloģiju un AER pieauguma veicināšana centralizētajā siltumapgādē	Izpilddirektora birojs	2024–2030	Energijas ražošana	AER: 768 855 MWh; CO ₂ samazinājums: 121 180 tCO ₂	75 milj. EUR
E2: Nodrošināt jaunu klientu pieslēgšanu Rīgas pilsētas CSS	Izpilddirektora birojs	2024–2030		Samazināts individuālo risinājumu skaits; samazināts gaisa piesārņojums	300 000 EUR/gadā; 2,1 milj. EUR līdz 2030. gadam
E3: Siltumenerģijas ražošanas un pārvades efektivitātes paaugstināšana un siltumapgādes sistēmas digitalizācija	Izpilddirektora birojs, AS "Rīgas siltums"	2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 5 000 MWh; CO ₂ samazinājums: 1 320 tCO ₂	8 milj. EUR
E4: Pakāpeniska pāreja uz 4. paaudzes siltumapgādes sistēmu		2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 650 MWh; CO ₂ samazinājums: 172 tCO ₂	240 000 EUR
E5: Inovatīvu pilotprojektu īstenošana		2024–2030		-	10,3 milj. EUR
E6: Veicināt elektrifikāciju, AER izmantošanu decentralizētā siltumapgādē vai pieslēgšanos CSS	Izpilddirektora birojs	2024–2028		AER: 364 506 MWh; CO ₂ samazinājums: 86 199 tCO ₂	134 milj. EUR
E7: Veicināt AER izmantošanu elektroenerģijas ražošanā Rīgas vajadzībām		2024–2030		AER: 1446931 MWh; CO ₂ samazinājums: 157 716 tCO ₂	477 milj. EUR
Dz1: Informācijas un datu pieejamības uzlabošana par daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāti	Izpilddirektora birojs, REA	2024–2030	Daudzdzīvokļu ēkas	Enerģijas ietaupījums: 4 492 MWh; CO ₂ samazinājums: 1 186 tCO ₂	100 000 EUR/gadā; 700 000 EUR līdz 2030. gadam
Dz2: Normatīvo aktu pārskatīšana daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas tempu palielināšanai	Izpilddirektora birojs, MVK	2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 2 246 MWh; CO ₂ samazinājums: 593 tCO ₂	100 000 EUR/gadā; 700 000 EUR līdz 2030. gadam
Dz3: Iedzīvotāju iesaiste daudzdzīvokļu ēku atjaunošanā	Izpilddirektora birojs, REA	2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 133 505 MWh; CO ₂ samazinājums: 19 358 tCO ₂	318 milj. EUR
Dz4: Rīgas energoefektivitātes fonda (REEF) izveide	Izpilddirektora birojs, MVK	2026–2030		Iespēja mērogot ēku atjaunošanu	29 milj. EUR
Dz5: Jaunu standartizētu risinājumu pētīšana un īstenošana ēku atjaunošanai, samazinot ēku atjaunošanas izmaksas	Izpilddirektora birojs, REA	2025–2030		AER: 2 500 MWh; CO ₂ samazinājums: 273 tCO ₂	200 000 EUR/gadā; 1,2 milj. EUR līdz 2030. gadam
T1: Pilsētplānošana, vērsta uz mērķi veidot pilsētu, kuras iedzīvotāji un viesi ir mazāk atkarīgi no privātajām automašīnām	Satiksmes un transporta lietu komiteja, PAD	2024–2030	Transports un mobilitāte	Enerģijas ietaupījums: 518 000 MWh; CO ₂ samazinājums: 126 840 tCO ₂	42 milj. EUR
T2: Pasākumi attālināta darba veicināšanai un e-pakalpojumu pieejamības palielināšanai	RDA	2024–2026	Transports un mobilitāte	Paaugstināta produktivitāte un efektivitāte; mazāka	840 000 EUR

C-3.1. Kopsavilkums par intervencēm ar ietekmi uz izmaksām (izklāsts Investīciju plānā)					
Pasākums	Atbildīgā iestāde / persona	Sākuma / beigu datums	Rīcības virziens	Ietekme	Kopējās paredzamās izmaksas
				ietekme uz transporta plūsmu	
T3: Aktīva dzīvesveida un velosipēdu izmantošanas veicināšana	Izpilddirektora birojs, PAD	2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 288 400 MWh; CO ₂ samazinājums: 77 000 CO ₂	420 milj. EUR
T4: Ar sabiedrisko transportu veikto pasažieru braucienu īpatsvara palielināšana ikdienā		2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 519 960 MWh; CO ₂ samazinājums: 138 880 tCO ₂	1036 milj. EUR
T5: Ierobežojumi privātajam transportam	Satiksmes un transporta lietu komiteja, Izpilddirektora birojs	2024–2027		Enerģijas ietaupījums: 280 000 MWh; CO ₂ samazinājums: 72 800 tCO ₂	112 000 EUR
T6: Citi pasākumi vieglo automašīnu izmantošanas samazināšanai		2026–2028		Enerģijas ietaupījums: 212 400 MWh; CO ₂ samazinājums: 85 680 tCO ₂	28 milj. EUR
T7: Elektrifikācijas veicināšana privātajā transportā un pakalpojumu sniegšanā	PAD	2024–2030		Enerģijas ietaupījums: 101 000 MWh; AER 14 200 MWh; CO ₂ samazinājums: 24 000 tCO ₂	1,5 milj. EUR
T8: Pašvaldības funkciju nodrošinošo transportlīdzekļu pakāpeniska pāreja uz tīrām tehnoloģijām	Izpilddirektora birojs, MVD	2024–2028		AER: 80 000 MWh; CO ₂ samazinājums: 28 200 tCO ₂	3 milj. EUR
T9: Mobilitātes datu apkopošana un ieviesto pasākumu monitorings	Izpilddirektora birojs, ĀMD	2024–2027		Datos balstīti lēmumi	3 milj. EUR

5 Nākotnes perspektīva un nākamie soļi

Plāni nākamajam KPL un KPL Rīcības plāna iterācijai

RVP tuvākie plāni ir:

- Apstiprināt Rīcības plānu un Investīciju plānu;
- Parakstīt Klimata pilsētas līgumu;
- Nodrošināt aktīvu un rīcībspējīgu organizatorisko struktūru plāna ieviešanai un uzraudzībai;
- Sagatavot dažādām mērķgrupām (pašvaldības struktūrvienībām un kapitālsabiedrībām; iedzīvotājiem; uzņēmējiem u.c.) vizuāli pievilcīgas šī plāna vienkāršotās un saīsinātās versijas, ar ko katra mērķgrupa varētu iepazīties un saprast, kādi būs to galvenie ieguvumi un līdzdarības iespējas Rīgas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā.
- Uzsākt rīcības virzienam paredzēto pasākumu ieviešanu, iesaistot arī visas identificētās iesaistītās sabiedrības grupas prioritāro pasākumu īstenošanā, t. sk. pasākumu monitoringā.

RVP pārskatīs šo plānu pēc 2–3 gadiem, ņemot vērā SEG emisiju datus un ieviesto pasākumu monitoringa rezultātus, un, ja būs nepieciešams, iekļaus tajā papildu pasākumus.